

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Π.Μ.Σ. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Κατεύθυνση 2: Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-Government)

Διπλωματική Εργασία

**«Η αξιολόγηση του προτύπου δόμησης κοινοβουλευτικών εγγράφων Akoma
Ntoso με χρήση της θεωρίας διάχυσης της καινοτομίας»**

Αλεξάνδρα Κονίδα

Επιβλέπων Καθηγητής: Δρ. Ευριπίδης Λουκής

Αθήνα, Ιούνιος 2017

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της παρούσας μελέτης, θα ήθελα αρχικά να ευχαριστήσω τον Dr Ευριπίδη Λουκή, Καθηγητή του Τμήματος Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου του Αιγαίου για την ηθική, έμπρακτη και ουσιαστική υποστήριξη και καθοδήγησή του σε όλα τα στάδια της έρευνας. Επιπλέον, ευχαριστώ όλους τους συμμετέχοντες, οι οποίοι με πραγματικό ενδιαφέρον αφιέρωσαν το χρόνο τους στη διαδικασία συλλογής των δεδομένων. Παράλληλα, δε θα μπορούσα να παραλείψω και να μην ευχαριστήσω την Dr. Monica Palmirani, καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Bologna, η επαφή μου με την οποία αποτέλεσε κίνητρο για πολλές από τις επαγγελματικές και ακαδημαϊκές κινήσεις μου. Τέλος, ιδιαίτερες ευχαριστίες χρωστώ στη φίλη μου Μαρτίνα για την ουσιαστική υποστήριξη αυτής της προσπάθειας, καθώς και στην οικογένειά μου, στο σύζυγό μου Σπύρο και στα δυο μας παιδιά Λουκά και Άννα, για την ανοχή και την κατανόηση που έδειξαν καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της «διαδρομής» μάθησης.

στα παιδιά μου

Λουκά και Άννα

Περίληψη

Τα κοινοβούλια, κατά τη νομοθετική τους λειτουργία, διαχειρίζονται ένα πλήθος δεδομένων και πληροφοριών. Όλη αυτή η γνώση έχει τη μορφή νομικών εγγράφων τα οποία δε μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως, κυρίως λόγω της αδόμητης μορφής τους, της ελλιπούς διασύνδεσής με άλλα νομικά έγγραφα, αλλά και της αδυναμίας να παρέχουν επαναχρησιμοποιήσιμες και μηχανογραφικά αναγνώσιμες πληροφορίες. Για την αντιμετώπιση αυτών των ανεπαρκειών, ήδη, πολλά ευρωπαϊκά κοινοβούλια έχουν αρχίσει να εισάγουν νέες τεχνολογίες, με κυρίαρχα τα νομικά XML πρότυπα, όπως το Akoma Ntoso.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της δυνατότητας υιοθέτησης του προτύπου δόμησης κοινοβουλευτικών εγγράφων Akoma Ntoso στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, βάσει της θεωρίας της διάχυσης της καινοτομίας. Μέσω μιας μικτής προσέγγισης του συγκεκριμένου θέματος, συνδυάζοντας ποιοτικές και ποσοτικές τεχνικές, πραγματοποιήθηκαν δέκα ημιδομημένες συνεντεύξεις και δόθηκε για συμπλήρωση ένα ερωτηματολόγιο σε δέκα συμμετέχοντες, που επιλέχθηκαν να εκπροσωπήσουν τέσσερις υπό εξέταση κατηγορίες: βουλευτές, Υπηρεσίες κοινοβουλίου, πολίτες, συνεργασία και διαλειτουργικότητα. Και τα δυο αυτά εργαλεία διαμορφώθηκαν βάσει της θεωρίας διάχυσης της καινοτομίας του Rogers (2003), εξετάζοντας τα τρία βασικά χαρακτηριστικά του καινοτόμου προτύπου Akoma Ntoso (το σχετικό πλεονέκτημα, τη συμβατότητα και την πολυπλοκότητα).

Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων φανερώνουν μια καλή δυνατότητα διάχυσης του συγκεκριμένου προτύπου για τη δόμηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, λόγω του ισχυρού σχετικού πλεονεκτήματος, της πολύ καλής συμβατότητας και της μέτριας πολυπλοκότητάς του. Υποστηρίζουν ακόμη ότι τα χαρακτηριστικά της δοκιμαστικότητας και της παρατηρησιμότητας του Rogers (2003), επηρεάζουν θετικά τις αντιλήψεις για την υιοθέτηση της καινοτομίας.

Πέραν της επιβεβαίωσης της εγκυρότητας της θεωρίας της διάχυσης της καινοτομίας του Rogers (2003), προέκυψαν ορισμένες προτάσεις για συγκεκριμένες πολιτικές και δράσεις τις οποίες πρέπει να λάβουν οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, αλλά και κάποιες συστάσεις για την τεχνολογική ανάπτυξη της καινοτομίας και την επιτυχή υιοθέτηση του προτύπου Akoma Ntoso.

Λέξεις Κλειδιά: κοινοβούλιο, νομοθετική διαδικασία, κοινοβουλευτικά έγγραφα, πρότυπα XML, Akoma Ntoso, καινοτομία

Abstract

The parliaments, in their legislative work, manage a multitude of data and information. All of this knowledge is in the form of legal documents, which cannot be fully exploited mainly due to their unstructured form, the lack of interconnection with other legal documents but also the inability to provide information in a reusable and machine-readable format. To address these deficiencies, many European parliaments have already begun to introduce new technologies, with legal-based XML standards, such as Akoma Ntoso.

The purpose of this paper is to investigate the possibility of adopting the standard of parliamentary documents building Akoma Ntoso, in the Hellenic Parliament, based on the diffusion of innovation theory. Through a mixed approach to this issue, combining qualitative and quantitative techniques, ten semi-structured interviews were conducted and a questionnaire with ten participants who were selected to represent the four identified categories of MPs, parliamentary services, citizens, cooperation and interoperability. Both these tools were formulated on Rogers' innovation diffusion theory (2003) examining the three main features of the innovative Akoma Ntoso standard (the relative advantage, compatibility and complexity).

Respondents' responses indicated a good opportunity to diffuse the specific XML standard for the modeling of documents in the Hellenic Parliament, due to its strong relative advantage, very good compatibility and moderate complexity. They also argue that Rogers' (2003) features of trailability and observability positively influence perceptions about the adoption of innovation.

From the research findings beyond the confirmation of the validity of Rogers' innovation diffusion theory (2003), occurred some suggestions that focused on specific policies and actions that decision makers must take, but also some recommendations in the framework of the technological implementation of the innovation for ensuring the successful adoption of the Akoma Ntoso standard by the Hellenic Parliament.

Keywords: parliament, legislative procedure, parliamentary documents, XML standards, Akoma Ntoso, innovation

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες.....	2
Περίληψη	3
Abstract.....	4
Πίνακας Περιεχομένων	5
Λίστα Σχημάτων.....	10
Εικόνες	10
Γραφήματα	11
Λίστα Πινάκων	13
Λίστα Ακρωνυμίων	14
Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή	16
1.1 Σκοπός και αναγκαιότητα της μελέτης	17
1.2 Δομή της μελέτης.....	18
Κεφάλαιο 2 - Το Ελληνικό Κοινοβούλιο	20
2.1 Οργάνωση και Λειτουργία	20
2.2 Αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου	21
2.3 Νομοθετική Διαδικασία	22
Κεφάλαιο 3 - Κοινοβουλευτικά Έγγραφα.....	25
3.1 Κοινοβουλευτικά έγγραφα και Υπηρεσίες της Βουλής	26
3.1.1 Η «διαδρομή».....	26
3.1.2 Προβλήματα και προκλήσεις.....	37
3.2 Κοινοβουλευτικά έγγραφα και μέλη κοινοβουλίου	39
3.3 Κοινοβουλευτικά έγγραφα και πολίτες.....	40
3.4 Κοινοβουλευτικά έγγραφα και διαλειτουργικότητα	42
Κεφάλαιο 4 - Κοινοβούλιο και ΤΠΕ.....	44

4.1 Νομοθετικά και Νομικά Πρότυπα	46
4.1.1 Γενική Περιγραφή Προτύπων	46
4.1.2 Πρωτοβουλίες και Ερευνητικά Προγράμματα.....	49
4.2 Akoma Ntoso.....	53
4.2.1 Ορισμός - Περιγραφή.....	53
4.2.2. Σκοπός και ευρύτερο πεδίο εφαρμογής	56
4.2.3. Δομικά Στοιχεία του Akoma Ntoso	57
Παραδείγματα Εφαρμογής	63
Κεφάλαιο 5 - Θεωρία Διάχυσης της Καινοτομίας.....	65
5.1 Ορισμός και χαρακτηριστικά της καινοτομίας	65
5.2 Ο ρυθμός υιοθέτησης μιας καινοτομίας.....	67
5.3 Καινοτομία στο δημόσιο τομέα	67
Κεφάλαιο 6 - Μεθοδολογία Έρευνας.....	70
6.1 Πλαίσιο Αξιολόγησης	70
6.2 Συμμετέχοντες	71
6.3 Εργαλεία Συλλογής Δεδομένων	72
6.3.1. Ημιδομημένες σε βάθος προσωπικές συνεντεύξεις	72
6.3.2. Ερωτηματολόγιο	73
6.4 Διαδικασία.....	74
6.4.1. Προετοιμασία.....	74
6.4.2. Διενέργεια ημιδομημένων Συνεντεύξεων	76
6.4.3. Χορήγηση ερωτηματολογίου	77
6.5 Οργάνωση και ανάλυση των δεδομένων	77
6.5.1. Δεδομένα από τις συνεντεύξεις.....	77
6.5.2. Δεδομένα από το ερωτηματολόγιο	78
6.5.3. Συζήτηση επί των Ευρημάτων και Εξαγωγή Συμπερασμάτων	79

6.6 Αξιοπιστία εγκυρότητα	79
Κεφάλαιο 7 - Αποτελέσματα	81
7.1 Σχετικό Πλεονέκτημα	81
7.1.1 Σχετικό Πλεονέκτημα για τους Βουλευτές.....	82
7.1.2 Σχετικό Πλεονέκτημα για τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου	90
7.1.3 Σχετικό Πλεονέκτημα για τους Πολίτες.....	96
7.1.4 Σχετικό Πλεονέκτημα για τη Συνεργασία και τη Διαλειτουργικότητα....	106
7.2 Συμβατότητα	112
7.2.1 Συμβατότητα με τις Υφιστάμενες Διαδικασίες Υποστήριξης της Νομοθετικής Διαδικασίας από τις Υπηρεσίες της Βουλής.....	113
7.2.2 Συμβατότητα με τις Δραστηριότητες των Συμμετεχόντων	118
7.2.3 Συμβατότητα με τις Αξίες και τις Αρχές της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης	121
7.3 Πολυπλοκότητα.....	127
7.3.1 Πολυπλοκότητα ως προς τη Διαδικασία Μοντελοποίησης των Κοινοβουλευτικών Εγγράφων.....	128
7.3.2 Πολυπλοκότητα ως προς τους Πόρους που Απαιτούνται για την Εφαρμογή του Προτύπου	131
7.3.3 Πολυπλοκότητα ως προς την Εξειδίκευση που Απαιτείται για την Εφαρμογή και τη Χρήση του προτύπου	134
7.3.4 Πολυπλοκότητα ως προς τους παράγοντες που θα διευκολύνουν και τα εμπόδια που θα δυσχεράνουν την εφαρμογή του προτύπου	140
Κεφάλαιο 8 - Συζήτηση & Συμπεράσματα	148
8.1 Χαρακτηριστικά Καινοτομίας.....	148
8.1.1 Σχετικό πλεονέκτημα.....	148
8.1.2 Συμβατότητα.....	154
8.1.3 Πολυπλοκότητα.....	156

8.1.4. Δοκιμαστικότητα.....	160
8.1.5. Παρατηρησιμότητα	162
8.2 Συνέπειες για τη θεωρία και την πρακτική	162
8.2.1 Θεωρητικές Επιπτώσεις.....	162
8.2.2 Συστάσεις - Προτάσεις.....	163
8.3 Αδυναμίες, περιορισμοί και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα	165
Βιβλιογραφία	167
Παράρτημα	176
Πίνακες.....	176
<i>Πίνακας 15: Πλαίσιο Αξιολόγησης Έρευνας</i>	<i>176</i>
<i>Πίνακας 16: Κατηγορίες Θεμάτων - Κωδικοποίηση Συνεντεύξεων.....</i>	<i>177</i>
<i>Πίνακας 17: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου</i>	<i>181</i>
<i>Πίνακας 18: Αριθμός Απαντήσεων ανά Επιλογή Διαβάθμισης Έντασης</i>	<i>182</i>
<i>Πίνακας 19: Ποσοστό Απαντήσεων ανά Επιλογή Διαβάθμισης Έντασης</i>	<i>182</i>
Εικόνες-Σχήματα.....	183
<i>Εικόνα 13: Χαρακτηριστικά των Συστημάτων Ηλεκτρονικής Διαχείρισης</i> <i>Εγγράφων</i>	<i>183</i>
<i>Εικόνα 14: Αντιλήψεις για την έκταση της Διαφθοράς σε διαφορετικούς</i> <i>θεσμούς /φορείς/οργανισμούς</i>	<i>183</i>
<i>Εικόνα 15: Akoma Ntoso.....</i>	<i>184</i>
<i>Εικόνα 16: Ιεραρχική Δομή Akoma Ntoso.....</i>	<i>185</i>
<i>Εικόνα 17: Δομή Τροπολογίας Akoma Ntoso</i>	<i>186</i>
<i>Εικόνα 18: Δομή Δημόσιας Συζήτησης Akoma Ntoso</i>	<i>187</i>
<i>Εικόνα 19: Δομή Δικαστικής Απόφασης Akoma Ntoso.....</i>	<i>188</i>
<i>Εικόνα 20: Ανοικτή Δομή Akoma Ntoso.....</i>	<i>189</i>
<i>Εικόνα 21: Δομή Συλλογής Akoma Ntoso.....</i>	<i>190</i>

<i>Εικόνα 22: Δομή Τμήματος Akoma Ntoso</i>	190
<i>Εικόνα 23: Τάξεις Ανώτατου Επιπέδου (TLS) της οντολογίας του Akoma Ntoso</i>	191
<i>Εικόνα 24: Στιγμιότυπο από τον ιστότοπο της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης της ΑΑΔΕ</i>	192
<i>Εικόνα 25: Στιγμιότυπο από τον πιλοτικό ιστότοπο δημοσίευσης του Σχεδίου Οντολογίας Κωδικοποιήσεων του Υπ. Διοικητικής Ανασυγκρότησης</i>	192
Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα	193
<i>Εικόνα 26: Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα 1/3</i>	193
<i>Εικόνα 27: Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα 2/3</i>	194
<i>Εικόνα 28: Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα 3/3</i>	195
Οπτικοακουστικό Ενημερωτικό Υλικό	196
Διαφάνειες από Οπτικοακουστικό Ενημερωτικό Υλικό	196

Λίστα Σχημάτων

Εικόνες

Εικόνα 1: «Η Διαδρομή» - Κατάθεση Σ.Ν - Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης	27
Εικόνα 2: «Η Διαδρομή» - Κατάθεση Σ.Ν - Δ/ση Νομοθετικού Έργου	28
Εικόνα 3: «Η Διαδρομή» - Κατάθεση Σ.Ν - Δ/ση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων.....	29
Εικόνα 4: «Η Διαδρομή» - Επεξεργασία στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές: Δ/ση Διαρκών Επιτροπών.....	30
Εικόνα 5: «Η Διαδρομή» - Επεξεργασία στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές – «Σπλάγχο Επιτροπών».....	31
Εικόνα 6: «Η Διαδρομή» - Επεξεργασία στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές: Δ/ση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων	32
Εικόνα 7: «Η Διαδρομή» - Νομοτεχνική Επεξεργασία: Επιστημονική Υπηρεσία Βουλής	33
Εικόνα 8: «Η Διαδρομή» - Συζήτηση και Ψήφιση: Δ/ση Στενογραφίας και Πρακτικών	34
Εικόνα 9: «Η Διαδρομή» - Συζήτηση και Ψήφιση: Δ/ση Νομοθετικού Έργου.....	35
Εικόνα 10: «Η Διαδρομή» - Ψηφισμένο Νομοσχέδιο: Δ/ση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων	36
Εικόνα 11: «Η Διαδρομή» - Ψηφισμένο Νομοσχέδιο: Δ/ση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων - Εθνικό Τυπογραφείο	37
Εικόνα 12: Επίπεδα αναπαράστασης στη μοντελοποίηση νομικών εγγράφων.....	55
Εικόνα 13: Χαρακτηριστικά των Συστημάτων Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων.....	183
Εικόνα 14: Αντιλήψεις για την έκταση της Διαφθοράς σε διαφορετικούς θεσμούς /φορείς/οργανισμούς	183
Εικόνα 15: Akoma Ntoso.....	184
Εικόνα 16: Ιεραρχική Δομή Akoma Ntoso	185
Εικόνα 17: Δομή Τροπολογίας Akoma Ntoso	186
Εικόνα 18: Δομή Δημόσιας Συζήτησης Akoma Ntoso.....	187
Εικόνα 19: Δομή Δικαστικής Απόφασης Akoma Ntoso.....	188
Εικόνα 20: Ανοικτή Δομή Akoma Ntoso	189
Εικόνα 21: Δομή Συλλογής Akoma Ntoso.....	190
Εικόνα 22: Δομή Τμήματος Akoma Ntoso	190

<i>Εικόνα 23: Τάξεις Ανώτατου Επιπέδου (TLS) της οντολογίας του Akoma Ntoso.....</i>	<i>191</i>
<i>Εικόνα 24: Στιγμιότυπο από τον ιστότοπο της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης της ΑΑΔΕ</i>	<i>192</i>
<i>Εικόνα 25: Στιγμιότυπο από τον πιλοτικό ιστότοπο δημοσίευσης του Σχεδίου Οντολογίας Κωδικοποιήσεων του Υπ. Διοικητικής Ανασυγκρότησης</i>	<i>192</i>
<i>Εικόνα 26: Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα 1/3</i>	<i>193</i>
<i>Εικόνα 27: Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα 2/3</i>	<i>194</i>
<i>Εικόνα 28: Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα 3/3</i>	<i>195</i>

Γραφήματα

<i>Γράφημα 1: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου - Σχετικό Πλεονέκτημα (ΣΠ)</i>	<i>81</i>
<i>Γράφημα 2: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ1 (στήλες) – Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου</i>	<i>82</i>
<i>Γράφημα 3: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ1 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου</i>	<i>82</i>
<i>Γράφημα 4: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ2 (στήλες) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>90</i>
<i>Γράφημα 5: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ2 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου</i>	<i>90</i>
<i>Γράφημα 6: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ3.1 (στήλες) - Απάντηση Ερωτηματολογίου</i>	<i>96</i>
<i>Γράφημα 7: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ3.1 (πίτα) - Απάντηση Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>96</i>
<i>Γράφημα 8: Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ3.2 (στήλες) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου</i>	<i>97</i>
<i>Γράφημα 9: Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ3.2 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>97</i>
<i>Γράφημα 10: Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ4 (στήλες) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου</i>	<i>106</i>
<i>Γράφημα 11: Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ4 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>106</i>
<i>Γράφημα 12: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου - Συμβατότητα (Σ).....</i>	<i>112</i>
<i>Γράφημα 13: Συμβατότητα Σ1.1 (στήλες) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου</i>	<i>113</i>
<i>Γράφημα 14: Συμβατότητα Σ1.1 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>113</i>
<i>Γράφημα 15: Συμβατότητα Σ1.2 (στήλες) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>114</i>
<i>Γράφημα 16: Συμβατότητα Σ1.2 (πίτα) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου</i>	<i>114</i>
<i>Γράφημα 17: Συμβατότητα Σ2 (στήλες) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>118</i>
<i>Γράφημα 18: Συμβατότητα Σ2 (πίτα) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου</i>	<i>118</i>
<i>Γράφημα 19: Συμβατότητα Σ3 (στήλες) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>122</i>
<i>Γράφημα 20: Συμβατότητα Σ3 (πίτα) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου</i>	<i>122</i>

<i>Γράφημα 21: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου - Πολυπλοκότητα (Π).....</i>	<i>127</i>
<i>Γράφημα 22: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π1 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>128</i>
<i>Γράφημα 23: Πολυπλοκότητα Π1 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>128</i>
<i>Γράφημα 24: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π2 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>131</i>
<i>Γράφημα 25: Πολυπλοκότητα Π2 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>131</i>
<i>Γράφημα 26: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π3 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>134</i>
<i>Γράφημα 27: Πολυπλοκότητα Π3 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>134</i>
<i>Γράφημα 28: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π4.1 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>140</i>
<i>Γράφημα 29: Πολυπλοκότητα Π4.1 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>140</i>
<i>Γράφημα 30: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π4.2 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>141</i>
<i>Γράφημα 31: Πολυπλοκότητα Π4.2 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....</i>	<i>141</i>

Λίστα Πινάκων

Πίνακας 1: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα – ΣΠ1	82
Πίνακας 2: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα – ΣΠ2	90
Πίνακας 3: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα – ΣΠ3.1	96
Πίνακας 4: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ3.2	97
Πίνακας 5: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα – ΣΠ4	106
Πίνακας 6: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Συμβατότητα – Σ1.1.....	113
Πίνακας 7: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Συμβατότητα – Ερώτηση Σ1.2	114
Πίνακας 8: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Συμβατότητα – Ερώτηση 2.....	118
Πίνακας 9: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Συμβατότητα – Ερώτηση 3.....	121
Πίνακας 10: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π1.....	128
Πίνακας 11: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π2.....	131
Πίνακας 12: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π3.....	134
Πίνακας 13: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π4.1.....	140
Πίνακας 14: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π4.2.....	141
Πίνακας 15: Πλαίσιο Αξιολόγησης Έρευνας.....	176
Πίνακας 16: Κατηγορίες Θεμάτων - Κωδικοποίηση Συνεντεύξεων.....	177
Πίνακας 17: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου.....	181
Πίνακας 18: Αριθμός Απαντήσεων ανά Επιλογή Διαβάθμισης Έντασης.....	182
Πίνακας 19: Ποσοστό Απαντήσεων ανά Επιλογή Διαβάθμισης Έντασης.....	182

Λίστα Ακρωνυμίων

AKOMA NTOSO	Architecture for Knowledge-Oriented Management of African Normative Texts using Open Standards and Ontologies
CEN	Comité Européen de Normalisation
DALOS	DrAfting Legislation with Ontology-based Support
DOC	Document
ECLI	European Case Law Identifier
ELI	European Legislation Identifier
ELI	European Legislation Identifier
ESTRELLA	European project for Standardised Transparent Representations in order to Extend Legal Accessibility
EUCases	EUropean and National CASE Law and Legislation Linked in Open Data Stack
FRBR	Functional Requirements for Bibliographic Records
IFLA	International Federation of Library Associations and Institutions
IRI	Internationalized Resource Identifier
KOS	Knowledge Organization System
LKIF	Legal Knowledge Interchange Format
LOIS	Lexical Ontologies for Legal Information Sharing
NLP	Natural Language Processing
OASIS	Organization for the Advancement of Structured Information
OWL	Web Ontology Language
PDF	Portable Document Format

PSI Directive	Public Sector Information Directive
RDF	Resource Description Framework
SGML	Standard Generalized Markup Language
TLC	Top Level Classes
UN DESA	United Nations Department of Economic and Social Affairs
URI	Uniform Resource Identifier
URL	Uniform Resource Locator
W3C	World Wide Web Consortium
WCAG	Web Content Accessibility Guidelines
XML	eXtensible Markup Language
ΑΑΔΕ	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΓΓΚ	Γενική Γραμματεία Κυβέρνησης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΔΔΑ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΙΠΣΥ	Ινστιτούτο Πληροφοριακών Συστημάτων
ΚΕΝΕ	Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή

Η άσκηση του νομοθετικού έργου αποτελεί μία από τις βασικότερες λειτουργίες του Κοινοβουλίου που πραγματώνεται μέσα από μια πολύ συγκεκριμένη διαδικασία κατά την οποία παράγεται ένας όγκος δεδομένων και πληροφοριών. Αυτή η παραγόμενη γνώση θα πρέπει να είναι εύκολα διαχειρίσιμη και προσβάσιμη προκειμένου η κοινοβουλευτική νομοθέτηση να είναι αποδοτική και αποτελεσματική. Η κάλυψη αυτών των προϋποθέσεων αφορά κυρίως τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου, τα μέλη του και τους πολίτες, αλλά σχετίζεται και με την εδραίωση της συνεργασίας και της διαλειτουργικότητας με εθνικούς και υπερεθνικούς φορείς, οργανισμούς και άλλα κοινοβούλια.

Τα τελευταία χρόνια, αν και έχουν γίνει ορισμένες προσπάθειες μέσω της αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την ορθότερη παραγωγή, επεξεργασία και διάθεση των κοινοβουλευτικών εγγράφων που αφορούν στη νομοθετική διαδικασία, δεν είναι ικανές να παρέχουν μια πλήρη εποπτεία της εν λόγω διαδικασίας και να αναδείξουν το έργο που πραγματοποιείται κατά την άσκηση του νομοθετικού έργου στη Βουλή. Κάτι τέτοιο θέτει εμπόδια στην αποδοτική λειτουργία των Υπηρεσιών της Βουλής, στη συνολική ενημέρωση των μελών του κοινοβουλίου για τις νομοθετικές πρωτοβουλίες, στην ενεργή συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες νομοθέτησης, αλλά και στην «επικοινωνία» και στη συνεργασία του κοινοβουλίου με άλλους φορείς και κοινοβούλια.

Οι προαναφερθείσες δυσκολίες οδηγούν στην ανάγκη υιοθέτησης πιο προηγμένων τεχνολογιών που θα επέτρεπαν την τυποποίηση των μορφών νομικής πληροφόρησης, κάτι που με τη σειρά του θα είχε ως αποτέλεσμα την καλύτερη αντιπροσώπευση της νομικής γνώσης και των νομικών εγγράφων. Προς αυτή την κατεύθυνση κινείται η δημιουργία και η χρήση ανοικτών προτύπων για τη μοντελοποίηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων και ειδικότερα των νομικών XML προτύπων, όπως το Akoma Ntoso. Το συγκεκριμένο πρότυπο τυγχάνει όλο και μεγαλύτερης αναγνώρισης, κυρίως λόγω της δυνατότητας που παρέχει για την περιγραφή του κύκλου ζωής ενός εγγράφου, κάτι ιδιαίτερα χρήσιμο για ένα νομικό κείμενο, το οποίο μπορεί να τροποποιηθεί αρκετές φορές. Η υιοθέτηση τέτοιου είδους καινοτόμων πρακτικών είναι δυνατό να βελτιώσει την εσωτερική λειτουργία των κοινοβουλίων, να διευκολύνει τη

συνεργασία και τη διαλειτουργικότητα, να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των πολιτών και να ενισχύσει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία της νομοθετικής διαδικασίας.

1.1 Σκοπός και αναγκαιότητα της μελέτης

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η αξιολόγηση της δυνατότητας υιοθέτησης και εφαρμογής του προτύπου Akoma Ntoso στο Ελληνικό Κοινοβούλιο για τη δόμηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων και ειδικότερα όσων άμεσα σχετίζονται με την άσκηση του νομοθετικού έργου. Στους επιμέρους στόχους της μελέτης περιλαμβάνονται:

- Η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο αντιλαμβάνονται οι συμμετέχοντες στην έρευνα το πρότυπο δόμησης κοινοβουλευτικών εγγράφων Akoma Ntoso, των χαρακτηριστικών και των δυνατοτήτων του, καθώς και της ενδεχόμενης ωφέλειας που θα προκύψει από την εφαρμογή του.
- Η κατανόηση των προθέσεων των συμμετεχόντων για την υιοθέτησή του προτύπου στην καθημερινή πρακτική τους, όπως αυτή διαμορφώνεται από τις απαιτήσεις της εργασίας τους και από τις προσωπικές τους συνήθειες και αντιλήψεις.

Ως θεωρητικό υπόβαθρο για τη διενέργεια της αξιολόγησης επιλέχθηκε η θεωρία της διάχυσης της καινοτομίας. Ειδικότερα, μέσω της μελέτης, επιχειρείται να αξιολογηθεί η προοπτική διάχυσης και υιοθέτησης από το Ελληνικό Κοινοβούλιο του καινοτόμου προτύπου Akoma Ntoso σύμφωνα με τρία από τα χαρακτηριστικά της θεωρίας της διάδοσης της καινοτομίας: το σχετικό πλεονέκτημα, τη συμβατότητα και την πολυπλοκότητα.

Η αναγκαιότητα της μελέτης φανερώνεται κυρίως από την έλλειψη αντίστοιχων μελετών σχετικών με την αξιολόγηση της υιοθέτησης ενός προτύπου για τη δόμηση των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων, καθώς οι περισσότερες μελέτες επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο στην περιγραφή των προτύπων δόμησης, στη μεταξύ τους σύγκριση και στην ανάδειξη περιπτώσεων εφαρμογής τους (Marchetti, A., Megale, F., Seta, E., & Vitali, F., 2002; McGibbney & Kumar, 2013; Cervone, Parametric editors for structured documents, 2013; Boella, et al., 2014). Επιπλέον, ο περιορισμένος αριθμός αντίστοιχων μελετών για τα ελληνικά δεδομένα αναδεικνύει τη σπουδαιότητα της παρούσας μελέτης, αφού όσες μελέτες έχουν εκπονηθεί είτε επικεντρώνονται στην ανάπτυξη εργαλείων για τη μοντελοποίηση των δημοσιευμένων

νόμων (Garofalakis, Plessas, & Plessas, 2015, October; Koniaris, Papastefanatos, & Vassiliou, 2016, November; Chalkidis, Nikolaou, Soursos, & Koubarakis, 2017, May), είτε κάνουν λόγο για την ηλεκτρονική συμμετοχή των πολιτών στα στάδια της νομοθετικής διαβούλευσης (Loukis & Xenakis, 2008; Loukis & Xenakis, 2011; Loukis, 2011).

1.2 Δομή της μελέτης

Η παρούσα μελέτη αποτελείται από οκτώ κεφάλαια. Στο πρώτο και εισαγωγικό κεφάλαιο πραγματοποιείται μια αρχική προσέγγιση του υπό εξέταση θέματος και ορίζονται ο σκοπός και οι επιμέρους στόχοι της μελέτης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και στη νομοθετική διαδικασία. Συγκεκριμένα, ο αναγνώστης ενημερώνεται για την Οργάνωση και τη Λειτουργία της Βουλής, για τις αρμοδιότητές της, ενώ σχηματίζει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τη νομοθετική διαδικασία στην Ελλάδα.

Στο τρίτο κεφάλαιο το ενδιαφέρον εστιάζεται στα κοινοβουλευτικά έγγραφα. Πιο αναλυτικά γίνεται λόγος για τα χαρακτηριστικά τους, τη χρήση τους από τις Υπηρεσίες της Βουλής, τα μέλη του κοινοβουλίου και τους πολίτες, καθώς και για τη συμβολή τους στην επίτευξη της διαλειτουργικότητας. Παράλληλα, μέσα από αυτή την προσέγγιση, αναδεικνύονται και τα επιμέρους προβλήματα που σχετίζονται με καθεμία από τις παραπάνω πτυχές και αφορούν στη διαχείριση και στην πρόσβαση των συγκεκριμένων εγγράφων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο επιχειρείται η ανάλυση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ΤΠΕ στα σύγχρονα κοινοβούλια, και πιο συγκεκριμένα η χρήση των προτύπων XML για τη μοντελοποίηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων. Έπειτα από μια λεπτομερή περιγραφή τους, δίνονται ειδικότερες πληροφορίες τόσο για τα νομικά XML πρότυπα, όσο και για το πρότυπο Akoma Ntoso.

Στο πέμπτο κεφάλαιο πραγματοποιείται η εξέταση της θεωρίας της διάχυσης της καινοτομίας. Μετά από τον ορισμό της καινοτομίας γίνεται αναφορά στα αντιληπτά χαρακτηριστικά της που οδηγούν στην υιοθέτηση, ή στην απόρριψή της, καθώς και στους παράγοντες που σχετίζονται με το ρυθμό διάχυσής της. Στη συνέχεια δίνεται έμφαση στην καινοτομία στο δημόσιο τομέα.

Στο έκτο κεφάλαιο αναλύεται η μέθοδος διερεύνησης του θέματος που πραγματεύεται η μελέτη, με αναφορά στους συμμετέχοντες, στα εργαλεία και στη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τη διεξαγωγή της σχετικής έρευνας.

Στο έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη διεξαχθείσα έρευνα έπειτα από την επεξεργασία των δεδομένων, με γνώμονα τα τρία χαρακτηριστικά της καινοτομίας: το σχετικό πλεονέκτημα, τη συμβατότητα και την πολυπλοκότητα.

Τέλος, στο όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο, περιλαμβάνεται η συζήτηση των δεδομένων που έχουν αναλυθεί με σκοπό τη σύνδεση των ευρημάτων με προηγούμενες ερευνητικές εργασίες και συνοψίζονται τα συμπεράσματα της μελέτης, ενώ αναφέρεται η συνεισφορά της σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, οι περιορισμοί της και οι μελλοντικές προοπτικές του υπό εξέταση θέματος.

Κεφάλαιο 2 - Το Ελληνικό Κοινοβούλιο

2.1 Οργάνωση και Λειτουργία

Η Βουλή είναι ο κορυφαίος δημοκρατικός θεσμός, μέσω του οποίου αντιπροσωπεύεται ο λαός δια των βουλευτών. Τα μέλη της Βουλής εκλέγονται απευθείας από το εκλογικό σώμα με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία κατά τη διενέργεια των βουλευτικών εκλογών (άρθρο 51 παρ.3, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008).

Η βουλευτική περίοδος, όπως ορίζεται στο άρθρο 53 του Συντάγματος, αρχίζει από την ημέρα των εκλογών και διαρκεί τέσσερα χρόνια, οπότε και πραγματοποιείται «κανονική» λήξη της. Κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου, η Ολομέλεια της Βουλής που αποτελείται από το σύνολο των μελών της (300 βουλευτές), συνέρχεται αυτοδίκαια σε τακτική Σύνοδο την 1^η Δευτέρα του Οκτωβρίου κάθε έτους.

Η πρώτη τακτική Σύνοδος της Ολομέλειας συνέρχεται μέσα σε 30 ημέρες από τη διενέργεια των εθνικών εκλογών, σε ημερομηνία που έχει ορίσει το προεδρικό διάταγμα που τις προκηρύσσει. Εκτός από τις τακτικές συνόδους, το Σύνταγμα προβλέπει τη σύγκληση της Βουλής σε έκτακτες και ειδικές συνόδους. Η Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων ασκεί αρμοδιότητες νομοθετικού έργου, κοινοβουλευτικού ελέγχου, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητας που της αναγνωρίζει το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής.

Κατά τη διάρκεια της διακοπής των εργασιών της Βουλής, δηλαδή για το χρονικό διάστημα μεταξύ δύο συνόδων (συνήθως κατά τους θερινούς μήνες), ένα μέρος του νομοθετικού έργου, αλλά και του κοινοβουλευτικού ελέγχου, ασκείται από το Τμήμα Διακοπής των Εργασιών της Βουλής των Ελλήνων, το οποίο λειτουργεί σε τρεις συνθέσεις, με τη συμμετοχή του 1/3 των βουλευτών (100 βουλευτές) σε κάθε σύνθεση.

Ένα άλλο, διακομματικό συλλογικό όργανο της Βουλής είναι η Διάσκεψη των Προέδρων, που συστάθηκε με τον Κανονισμό της Βουλής του 1987 και αναγνωρίστηκε συνταγματικά με την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 (άρθρο 101Α, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008). Αποστολή του είναι η καλύτερη οργάνωση των εργασιών της Βουλής μέσα από τη συνεργασία του Προεδρείου και όλων των κοινοβουλευτικών ομάδων. Συγκεκριμένα, η Διάσκεψη των Προέδρων είναι υπεύθυνη για την εξέταση της ημερήσιας διάταξης των εργασιών της Βουλής, την οργάνωση της

διεξαγωγής του νομοθετικού έργου, την απόφαση της διεξαγωγής οργανωμένης συζήτησης και την άσκηση κάθε άλλης αρμοδιότητας που της αναγνωρίζει το Σύνταγμα, ή ο Κανονισμός της.

Τέλος, για την άσκηση του νομοθετικού της έργου και του κοινοβουλευτικού ελέγχου η Βουλή συστήνει τις Επιτροπές, οι οποίες συγκροτούνται από Βουλευτές ανάλογα με τη δύναμη των κοινοβουλευτικών ομάδων και των ανεξάρτητων Βουλευτών. Οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές διακρίνονται ως εξής: α) Διαρκείς Επιτροπές, που συνιστώνται και συγκροτούνται στην αρχή κάθε τακτικής συνόδου της Βουλής με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, προκειμένου να επεξεργάζονται και να εξετάζουν σχέδια, ή προτάσεις νόμων, β) Ειδικές Διαρκείς Επιτροπές, γ) Ειδικές Επιτροπές, δ) Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές, ε) Επιτροπές Εσωτερικών Θεμάτων της Βουλής, στ) Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων, Τραπεζών, Οργανισμών Κοινής Ωφελείας και Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, ζ) Επιτροπές για Εθνικά ή Γενικότερου Ενδιαφέροντος Ζητήματα η) Εξεταστικές Επιτροπές θ) οι Ειδικές Κοινοβουλευτικές Επιτροπές για τη Διεξαγωγή Προκαταρκτικής Εξέτασης και ι) Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος.

2.2 Αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου

Οι αρμοδιότητες της Βουλής που καθορίζονται ρητά από το Σύνταγμα χωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες: α) Νομοθετικές, β) Διοικητικές, γ) Δικαστικές και δ) αρμοδιότητες του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου. Από τις παραπάνω κατηγορίες, ο «πυρήνας» του κοινοβουλευτικού έργου είναι η νομοθετική λειτουργία, δηλαδή η ψήφιση των νομοσχεδίων και των προτάσεων νόμου και ο κοινοβουλευτικός έλεγχος, ο έλεγχος δηλαδή προς την Κυβέρνηση (Κανελλοπούλου, 2016).

Στο πλαίσιο των νομοθετικών αρμοδιοτήτων της η Βουλή μπορεί να αναθεωρεί μόνη χωρίς τη σύμπραξη του Προέδρου της Δημοκρατίας, τις μη θεμελιώδεις διατάξεις του συντάγματος (άρθρο 110, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008), να αποφασίζει, ή να εγκρίνει την αναστολή ορισμένων διατάξεων του συντάγματος σε περίπτωση κήρυξης της χώρας σε κατάσταση πολιορκίας (άρθρο 48, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008), να ψηφίζει τους τυπικούς νόμους (άρθρο 26 παρ.1, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008), να ψηφίζει τους τυπικούς νόμους που κυρώνουν τις διεθνείς συνθήκες για εμπόριο, φορολογία, οικονομική συνεργασία και συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς, ή ενώσεις (άρθρο 36 παρ. 2, Σύνταγμα της

Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008), να ψηφίσει τον τυπικό νόμο με τον οποίο παρέχεται αμνηστία για πολιτικά εγκλήματα (άρθρο 47 παρ. 3, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008), να ψηφίζει μόνη χωρίς σύμπραξη του Προέδρου της Δημοκρατίας, τον Κανονισμό της (άρθρο 65 παρ. 1, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008), να καθορίζει το ύψος της αποζημίωσης των βουλευτών και την έκταση της συγκοινωνιακής, ταχυδρομικής και τηλεγραφικής ατέλειας αυτών (άρθρο 63 παρ. 1-2, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008), να αποφασίζει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος (άρθρο 44 παρ. 2, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008) και να παρέχει τη συγκατάθεσή της για την απονομή χάρης από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σε Υπουργό που καταδικάστηκε κατά το άρθρο 86 του Συντάγματος (άρθρο 47 παρ. 3, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008) (Σύνταγμα της Ελλάδας, Επανάκδοση 2013; Κανελλοπούλου, 2016).

Αντίστοιχα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, η Βουλή αποστέλλει τα σχετικά έγγραφα που της υποβάλλονται από τους βουλευτές (αναφορές, ερωτήσεις, επίκαιρες ερωτήσεις, αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων), στους Υπουργούς στους οποίους αυτά απευθύνονται. Οι Υπουργοί υποχρεούνται να απαντήσουν εγγράφως μέσα σε συγκεκριμένα χρονικά όρια. Επίσης καλούνται να δώσουν διευκρινίσεις επί επερωτήσεων και επίκαιρων ερωτήσεων που υποβάλλονται από βουλευτές κατά τη διάρκεια των ορισμένων για το σκοπό αυτό συνεδριάσεων της Ολομέλειας. Η Βουλή δύναται να συνιστά εξεταστικές επιτροπές (άρθρ. 68 παρ. 2, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008) και να εκφράζει εμπιστοσύνη, ή δυσπιστία στην κυβέρνηση ή σε μέλη αυτής (άρθρο 84, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008).

Σύμφωνα με τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό το εύρος, η ποικιλία και η σημασία των αρμοδιοτήτων της Βουλής, όσον αφορά τη νομοθετική και αυτή του κοινοβουλευτικού ελέγχου λειτουργίες της.

2.3 Νομοθετική Διαδικασία

Στην Ελλάδα η νομοθετική πρωτοβουλία ασκείται είτε από την Κυβέρνηση (με νομοσχέδια), είτε από την ίδια τη Βουλή των Ελλήνων (με προτάσεις νόμων) (άρθρο 84, Κανονισμός της Βουλής, Μέρος Κοινοβουλευτικό). Παράλληλα, η νομοπαραγωγική διαδικασία μπορεί να πραγματοποιηθεί και με νομοθετική εξουσιοδότηση, όταν δηλαδή κάποιος φορέας της εκτελεστικής εξουσίας έχει την

αρμοδιότητα να θεσπίσει νομοθέτημα (με ύπαρξη εξουσιοδοτικής διάταξης), ενώ σε εξαιρετικές περιπτώσεις, νομοθετήματα χωρίς νομοθετική εξουσιοδότηση μπορούν να θεσπίζουν συγκεκριμένα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας (Προεδρικά Διατάγματα, ή Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου - άρθρα 43 και 44, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008).

Τα νομοσχέδια και οι προτάσεις νόμων που υποβάλλονται στη Βουλή, πρέπει να συνοδεύονται από αιτιολογική έκθεση, η οποία αναλύει τους σκοπούς των προτεινόμενων ρυθμίσεων και από το κείμενο των ισχυουσών διατάξεων που καταργούνται, ή τροποποιούνται (άρθρο 74, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008). Επιπλέον, τα νομοσχέδια, ή οι προτάσεις νόμου που συνεπάγονται επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, θα πρέπει να συνοδεύονται από έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία να προσδιορίζει τις δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων και ανάλογα με το περιεχόμενό τους, από την ειδική έκθεση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών που προβλέπει το άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος και τη γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 73, παρ. 2, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008). Επίσης, συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση αξιολόγησης των συνεπειών της ρύθμισης και από έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης που έχει προηγηθεί της κατάθεσής τους.

Μετά την κατάθεσή τους στη Βουλή, τα νομοσχέδια και οι προτάσεις νόμου ανακοινώνονται στο Σώμα και έπειτα αποστέλλονται για επεξεργασία και ψήφιση στις αρμόδιες Διαρκείς Επιτροπές (άρθρα 89-91, Κανονισμός της Βουλής, Μέρος Κοινοβουλευτικό). Αποστέλλονται εν συνεχεία για εξέταση στη Διεύθυνση Επιστημονικών Μελετών της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, η οποία υποβάλλει έκθεση με τις παρατηρήσεις της (άρθρο 92, Κανονισμός της Βουλής, Μέρος Κοινοβουλευτικό).

Μετά τις παραπάνω διαδικασίες, τα νομοσχέδια και οι προτάσεις νόμων εγγράφονται στην Ημερήσια Διάταξη Νομοθετικού Έργου, προς συζήτηση και ψήφιση στην Ολομέλεια. Η ψήφιση των νομοσχεδίων και των προτάσεων νόμου γίνεται σε τρία στάδια, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολο (άρθρα 93-107, Κανονισμός της Βουλής, Μέρος Κοινοβουλευτικό). Εάν υπάρξουν Υπουργοί ή Βουλευτές, οι οποίοι επιθυμούν να υποβάλλουν τροπολογίες, ή προσθήκες σε υπό ψήφιση νομοσχέδια και προτάσεις νόμου, μπορούν να τις καταθέσουν το αργότερο τρεις πλήρεις ημέρες πριν αρχίσει η συζήτηση και η επεξεργασία του νομοσχεδίου. Τέλος, αφού μία πρόταση

νόμου, ή ένα νομοσχέδιο αποκτήσει την πλειοψηφία από τη Βουλή, τη νομοθετική διαδικασία ολοκληρώνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ο οποίος εκδίδει και δημοσιεύει το νόμο θέτοντας κάτω από το κείμενό του την υπογραφή του και τη μεγάλη σφραγίδα του Κράτους, αφού προηγουμένως έχει υπογραφεί και από τους αρμόδιους Υπουργούς.

Όπως γίνεται κατανοητό, όλες οι προαναφερθείσες, τυπικές διαδικασίες συνοδεύονται από μία πληθώρα εγγράφων, η σωστή διαχείριση των οποίων είναι ιδιαίτερα σημαντική για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του κοινοβουλίου. Γι' αυτό το λόγο η ορθή παραγωγή, επεξεργασία και διάθεση των εν λόγω εγγράφων θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα των Υπηρεσιών της Βουλής.

Κεφάλαιο 3 - Κοινοβουλευτικά Έγγραφα

Τα έγγραφα εργασίας των Κοινοβουλίων (Νομοσχέδια και Συνοδευτικές Εκθέσεις, Κανονισμός Λειτουργίας Κοινοβουλίων), αυτά που παράγονται από τη θεσμική λειτουργία των Σωμάτων τους και των Επιτροπών τους (Ημερήσια Διάταξη, Εκθέσεις Επιτροπών, Πρακτικά Ολομέλειας και Επιτροπών), τα επιχειρησιακά έγγραφα και οι αποφάσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο της δραστηριότητά τους στον πολιτικό, νομοθετικό, οικονομικό και διοικητικό τομέα, καθώς και όσα υποβάλλονται στα Κοινοβούλια από εξωτερικούς φορείς (Εκθέσεις Ανεξάρτητων Αρχών), περικλείουν πόρους της συσσωρευμένης ρητής γνώσης τους (Alavani & Leidner, 2001).

Τα κοινοβουλευτικά έγγραφα και κυρίως τα νομοθετικά και νομικά έγγραφα, ακολουθούν ορισμένους κανόνες παρουσίασης και αναπαράστασης που πρέπει να τηρούνται από τους συντάκτες τους και όσους αναλαμβάνουν την έκδοσή τους. Συγκεκριμένα, διακρίνονται για την καλά καθορισμένη, συστηματική και τυποποιημένη μορφή τους (π.χ. το κανονιστικό περιεχόμενο βρίσκεται συνήθως σε τμήματα που οργανώνονται σε μια ιεραρχική δομή διαφόρων επιπέδων. «Βιβλία» που χωρίζονται σε «μέρη», σε «τίτλους», σε «κεφάλαια», σε «τμήματα», σε «άρθρα», «παραγράφους» και τέλος σε «σημεία» που περιέχουν το ίδιο το κείμενο του κανόνα), τη σύνθεσή τους από υποχρεωτικά και προαιρετικά μέρη (π.χ. τα ανώτερα επίπεδα της ιεραρχίας είναι πάντα αριθμημένα), τους περιορισμούς που καθορίζουν τη συνολική ορθότητα του εγγράφου και τις αναφορές που κάνουν σε άλλα νομικά έγγραφα (ημερήσια διάταξη, συζητήσεις ολομέλειας, άλλα νομοσχέδια, νόμους κ.λπ.) (Marchetti, A., Megale, F., Seta, E., & Vitali, F., 2002). Οι σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχουν καταστήσει εφικτή τη γρήγορη και αποτελεσματική προετοιμασία των εγγράφων των νομοθετικών σωμάτων, την ευχερή αναδιάρθρωση και αναδιαμόρφωσή τους, και την έγκαιρη διανομή τους στα μέλη και στο κοινό, εξασφαλίζοντας έτσι περισσότερο χρόνο και ευελιξία στους νομοθέτες και στις επιτροπές για να επεξεργαστούν τις προτάσεις και τις εκθέσεις τους. Η αξιοπιστία των ψηφιακών εγγράφων των Κοινοβουλίων προϋποθέτει την πιστή και ακριβή διατήρηση της δομής, της ακεραιότητας και των αναφορών των έντυπων νομικών εγγράφων (ICT in Parliaments: Current Practices, Future Possibilities, 2007; World e-Parliament Report 2012).

Η εσωτερική «διαδρομή» όλων αυτών των κοινοβουλευτικών εγγράφων για την ολοκλήρωση της κοινοβουλευτικής διαδικασίας νομοθέτησης περιλαμβάνει αρκετούς και σημαντικούς σταθμούς.

3.1 Κοινοβουλευτικά έγγραφα και Υπηρεσίες της Βουλής

Κατά την άσκηση του νομοθετικού έργου οι Υπηρεσίες της Βουλής βρίσκονται στην πρώτη γραμμή και είναι υπεύθυνες για το συντονισμό όλων αυτών των διαδικασιών που απαιτούνται για την ομαλή ολοκλήρωση του έργου. Για να συλλάβει κανείς πληρέστερα τις διεργασίες που λαμβάνουν χώρα κατά τη διαδικασία της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης, θα πρέπει να λάβει υπόψη του την πολυπλοκότητα των ενεργειών που ακολουθούνται για την υποστήριξή της, κάτι που φανερώνεται από τη «διαδρομή» όλων αυτών των νομοθετικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων, από την κατάθεση του νομοσχεδίου έως και τη ψήφισή του.

3.1.1 Η «διαδρομή»

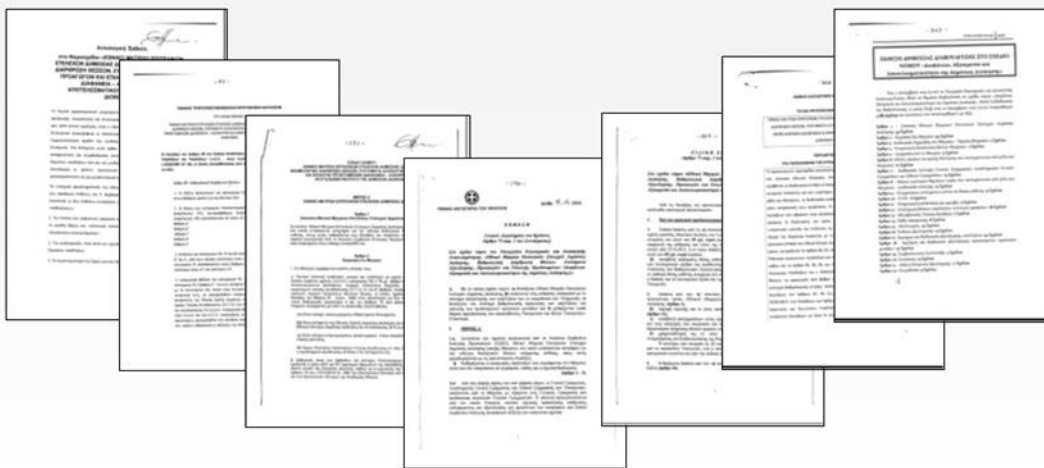
1. Κατάθεση Νομοσχεδίου

Κατά την έναρξη της «διαδρομής», η Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης υποβάλλει στις Υπηρεσίες της Βουλής σε εκατοντάδες σελίδες τυπωμένου χαρτιού, το Σχέδιο Νόμου, μαζί με τις συνοδευτικές του εκθέσεις (βλ. Εικόνα 1).

Κατάθεση Σ.Ν.: Γενική Γραμματεία Κυβέρνησης

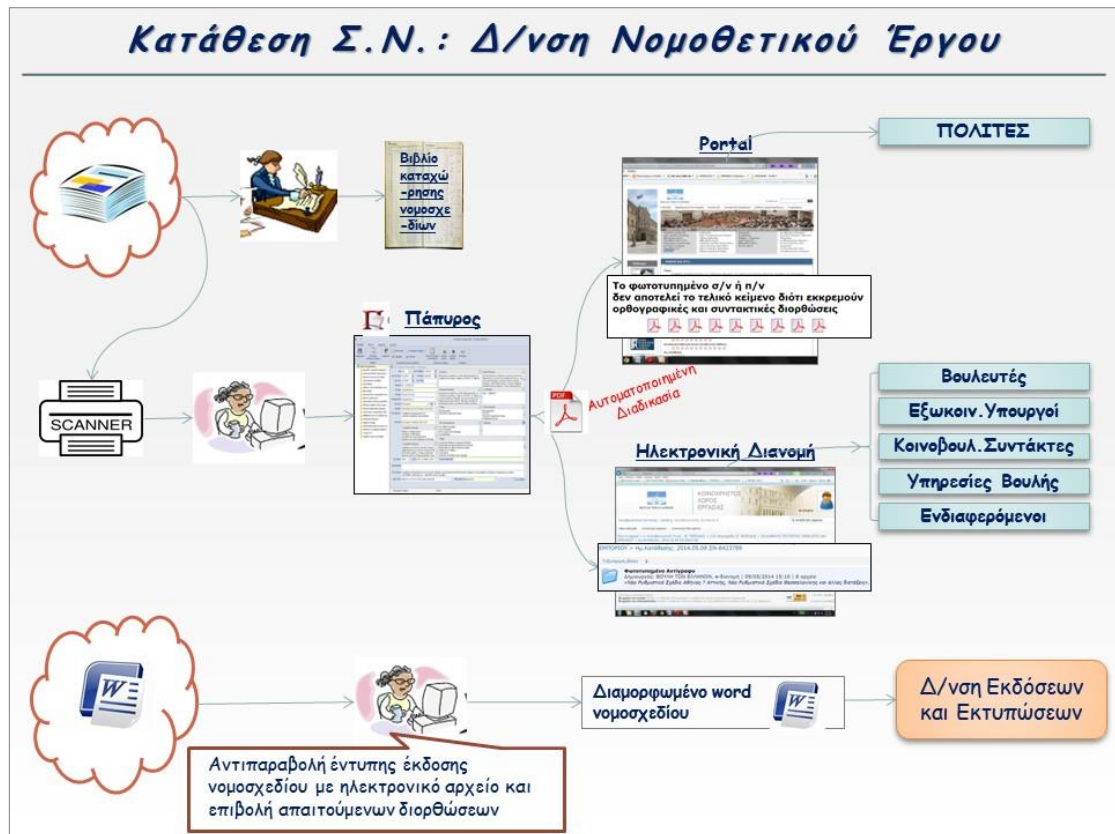

- Αιτιολογική Έκθεση
- Τροποποιούμενες ή/και Καταργούμενες Διατάξεις
- Διατάξεις Σχεδίου Νόμου
- Έκθεση Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
- Ειδική Έκθεση (Άρθρο 75 παρ. 2 Συντ.)
- Έκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρύθμισης
- Έκθεση επί της Δημόσιας Διαβούλευσης

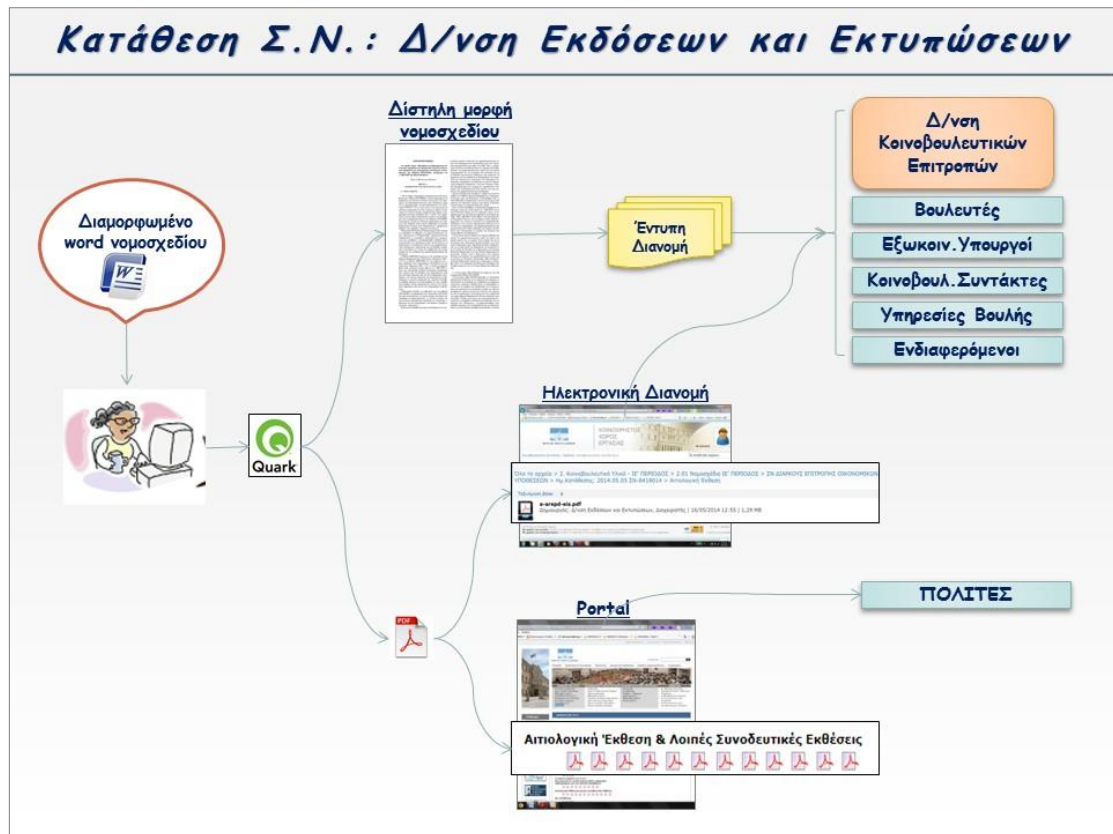
Εικόνα 1: «Η Διαδρομή» - Κατάθεση Σ.Ν - Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης

Η Διεύθυνση Νομοθετικού Έργου καταχωρίζει τα στοιχεία του νομοσχεδίου που κατατέθηκε στο ιδιαίτερο βάσει του επισπεύδοντος Υπουργείου, βιβλίο καταχώρησης των νομοσχεδίων. Έπειτα, φροντίζει για την άμεση ανάρτησή του στη διαδικτυακή πύλη της Βουλής. Για να το πετύχει αυτό αριθμεί και σαρώνει τις σελίδες που παρέλαβε, και αρχειοθετεί τα παραγόμενα αρχεία μορφής pdf στο εσωτερικό πληροφοριακό σύστημα (Πάπυρος). Μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας ενημερώνεται η πύλη και παράλληλα διανέμεται το νομοσχέδιο ηλεκτρονικά στους Βουλευτές και στους άμεσα ενδιαφερόμενους (βλ. Εικόνα 2).

Εικόνα 2: «Η Διαδρομή» - Κατάθεση Σ.Ν - Δ/ση Νομοθετικού Έργου

Συνήθως, η επίσημη έντυπη κατάθεση του νομοσχεδίου συνοδεύεται από ένα ηλεκτρονικό αρχείο, μη πιστοποιημένο όμως ότι αντιστοιχεί στο τυπωμένο κείμενο που έχει επίσημα κατατεθεί. Η Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεις αναλαμβάνει να μετατρέψει το ηλεκτρονικό αρχείο του νομοσχεδίου με τη βοήθεια εκδοτικού εργαλείου, σε ένα μορφοποιημένο αρχείο σύμφωνα με τα πρότυπα: δίστηλο, με συγκεκριμένη γραμματοσειρά, τύπο παραγράφων, μορφή τίτλων, ελληνικό συλλαβισμό κ.ο.κ. (βλ. Εικόνα 3).

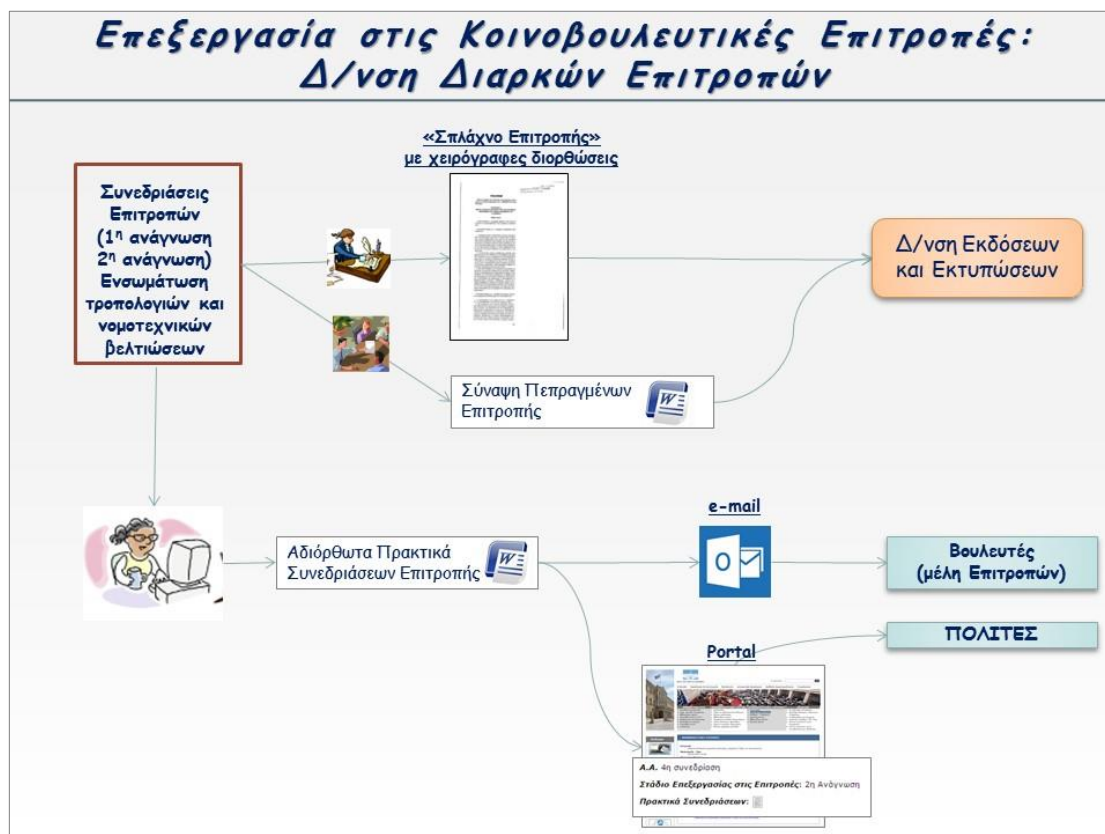
Εικόνα 3: «Η Διαδρομή» - Κατάθεση Σ.Ν - Δ/ση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων

Ομάδα διορθωτών της Διεύθυνσης Νομοθετικού Έργου αντιπαραβάλλει την έντυπη έκδοση του νομοσχεδίου όπως αυτή κατατέθηκε, με την έντυπη έκδοση της δίσηλης μορφής του, όπως αυτή παράχθηκε από τη Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων και όπου υπάρχουν διαφορές επισημαίνονται και διορθώνονται ούτως ώστε να ταυτίζονται τα περιεχόμενα των δύο αυτών έντυπων εκδόσεων. Επισημαίνεται ότι για εξοικονόμηση χρόνου οι συνοδευτικές εκθέσεις «Τροποποιούμενες και Καταργούμενες Διατάξεις», «Μελέτη Συνεπειών Ρύθμισης» και «Έκθεση επί της Δημόσιας Διαβούλευσης» διατηρούνται ως εικόνες σαρωμένων σελίδων στη νέα αυτή δίσηλη έκδοση του νομοσχεδίου. Εικόνες σαρωμένων σελίδων είναι και το περιεχόμενο όλων των Διεθνών Συμβάσεων που έρχονται για κύρωση στη Βουλή.

Το νέο μορφοποιημένο σε δίσηλη μορφή αρχείο του νομοσχεδίου διανέμεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή στους άμεσα ενδιαφερόμενους, ώστε να χρησιμοποιηθεί κατά την επεξεργασία του στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Παράλληλα η ηλεκτρονική του έκδοση αναρτάται στη διαδικτυακή πύλη.

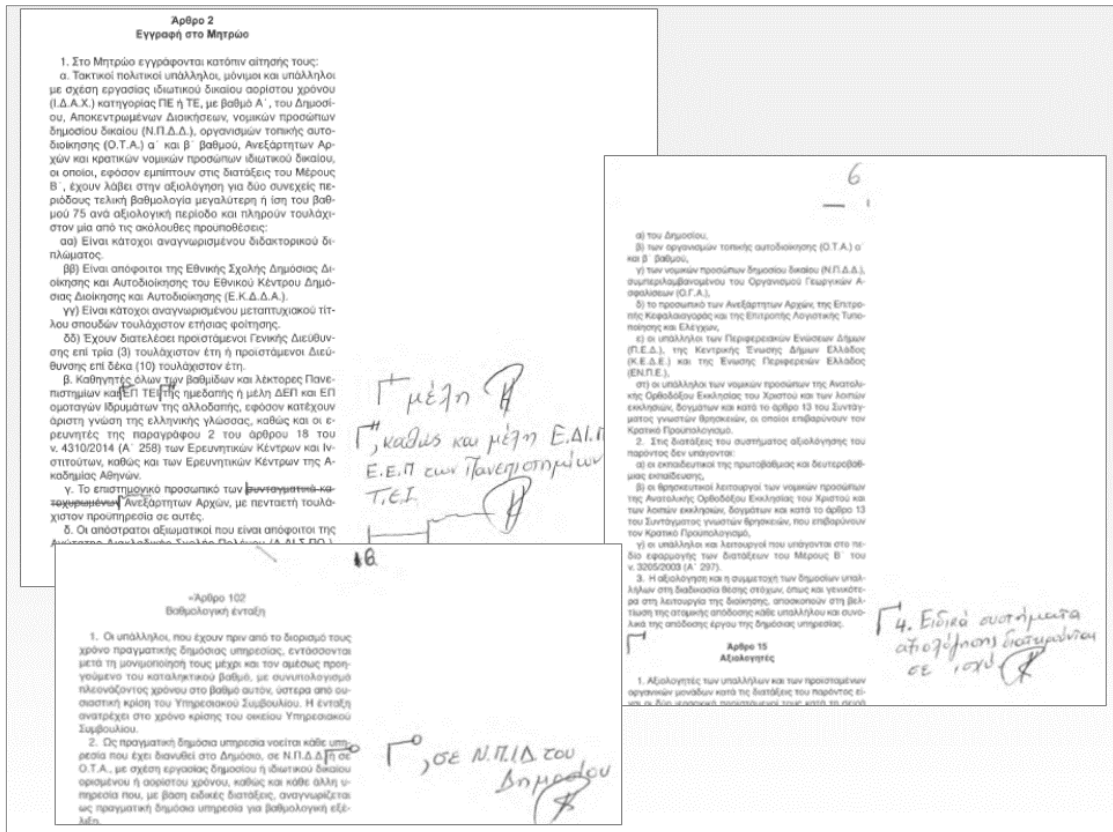
2. Επεξεργασία στις Επιτροπές

Μετά την ανακοίνωση στην Ολομέλεια της Βουλής της κατάθεσής του, το νομοσχέδιο παραπέμπεται στην αρμόδια διαρκή κοινοβουλευτική επιτροπή. Οι Πρακτικογράφοι της Διεύθυνσης Διαρκών Επιτροπών παρακολουθούν την εξέλιξη των συνεδριάσεων της επιτροπής και παράγουν σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Word τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης, τα οποία διανέμονται μέσω email στα μέλη της επιτροπής και αναρτώνται στη διαδικτυακή πύλη (βλ. Εικόνα 4).

Εικόνα 4: «Η Διαδρομή» - Επεξεργασία στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές: Δ/ση Διαρκών Επιτροπών

Στο στάδιο της επεξεργασίας του νομοσχεδίου στην επιτροπή, οι όποιες αλλαγές επέρχονται στις διατάξεις του λόγω νομοτεχνικών βελτιώσεων, ή ενσωμάτωσης τροπολογιών, παρακολουθούνται από τη Διεύθυνση Διαρκών Επιτροπών με χειρόγραφες διορθώσεις πάνω στην έντυπη έκδοση του Νομοσχεδίου (βλ. Εικόνα 5).

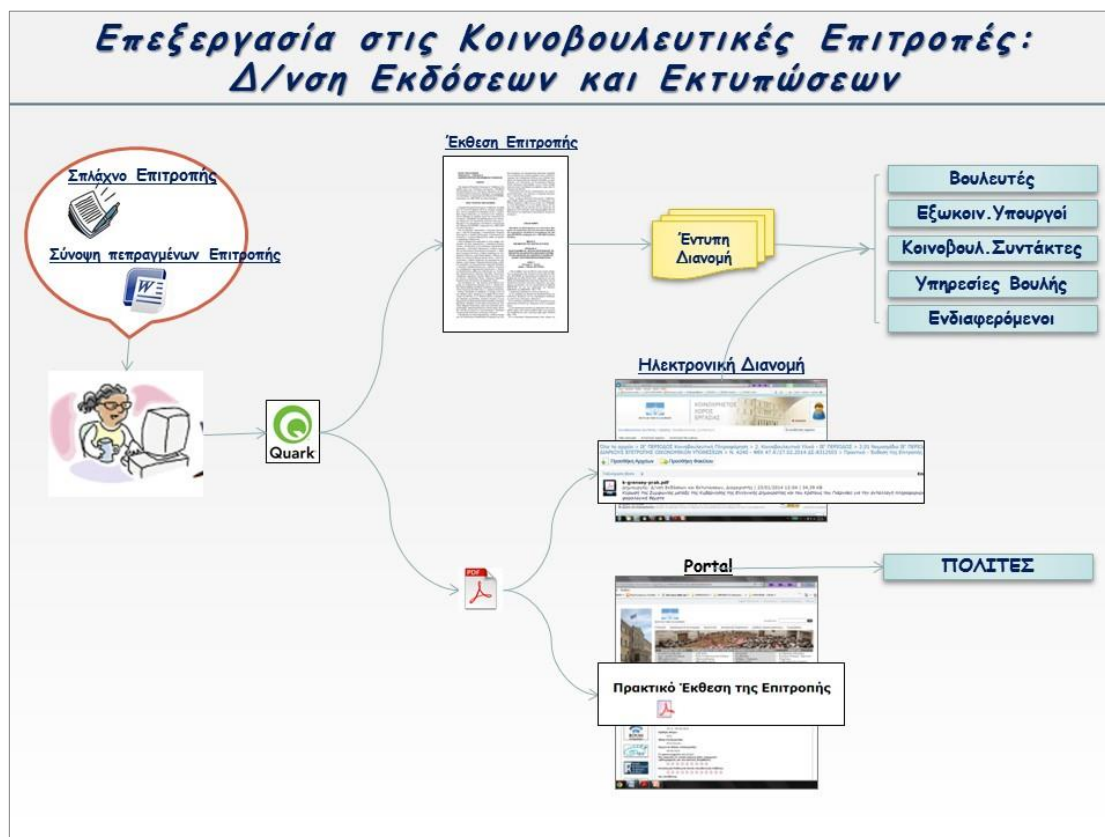

Εικόνα 5: «Η Διαδρομή» - Επεξεργασία στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές – «Σπλάχνο Επιτροπών»

Όταν ολοκληρωθεί το έργο της επιτροπής, οι χειρόγραφες αυτές διορθώσεις, μαζί με το ηλεκτρονικό αρχείο που περιέχει συνοπτικά τα πεπραγμένα κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της επιτροπής, παραδίδονται στη Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων.

Η Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων αναλαμβάνει να καταχωρίσει με τη βοήθεια εκδοτικού εργαλείου, τις χειρόγραφες αλλαγές επί του νομοσχεδίου που έχει επισημάνει η Διεύθυνση Διαρκών Επιτροπών, αυτές δηλαδή που επήλθαν κατά το στάδιο επεξεργασίας του νομοσχεδίου στην αρμόδια Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Οι αλλαγές εφαρμόζονται ηλεκτρονικά πάνω στη δίστηλη έκδοση που είχε αρχικά δημιουργήσει η Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων στη φάση της κατάθεσης του νομοσχεδίου. Στη συνέχεια ενσωματώνει τη σύνοψη των πεπραγμένων της επιτροπής παράγοντας έτσι την Έκθεση της Επιτροπής, ένα αρχείο μορφοποιημένο πάλι σύμφωνα με τα πρότυπα: δίστηλο, με συγκεκριμένη γραμματοσειρά, τύπο παραγράφων, μορφή τίτλων κ.ο.κ. που εμπεριέχει τη 2η έκδοση του νομοσχεδίου. Η έκθεση της επιτροπής διανέμεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή στους βουλευτές και στους άμεσα ενδιαφερόμενους, ώστε να χρησιμοποιηθεί κατά την επεξεργασία του

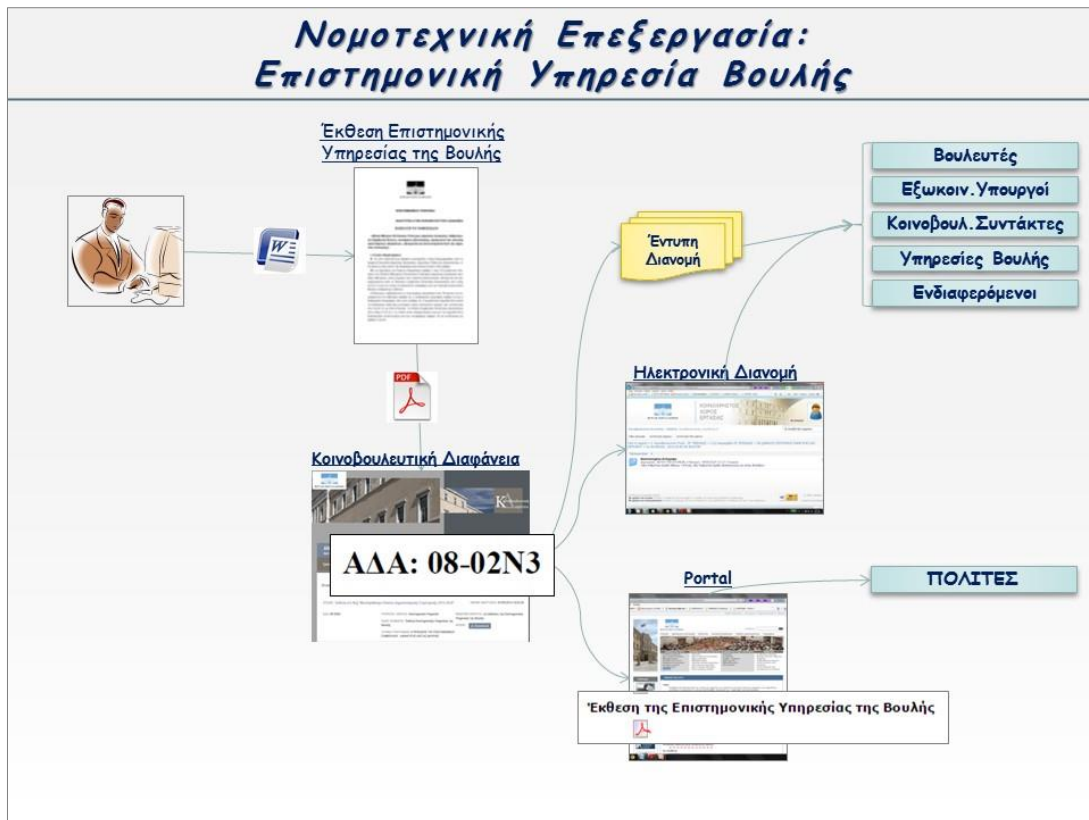
στην Ολομέλεια. Παράλληλα η ηλεκτρονική έκδοσή της αναρτάται στη διαδικτυακή πύλη (βλ. Εικόνα 6).

Εικόνα 6: «Η Διαδρομή» - Επεξεργασία στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές: Δ/ση Εκδόσεων και Εκτυπώσεις

3. Επιστημονική Υπηρεσία

Το νομοσχέδιο παραπέμπεται από τον Πρόεδρο της Βουλής στην Επιστημονική Υπηρεσία, η οποία επεξεργάζεται νομοτεχνικά τις προτεινόμενες διατάξεις και συντάσσει έκθεση με τις παρατηρήσεις της σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Word. Το αρχείο Word μετατρέπεται σε pdf και δημοσιεύεται στην Κοινοβουλευτική Διαφάνεια της Βουλής, αποκτώντας έναν μοναδικό αριθμό διαδικτυακής ανάρτησης. Η Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας διανέμεται σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή στους βουλευτές και στους άμεσα ενδιαφερόμενους προκειμένου να αξιοποιηθεί κατά την επεξεργασία του νομοσχεδίου στην Ολομέλεια. Παράλληλα η ηλεκτρονική έκδοσή της αναρτάται στη διαδικτυακή πύλη (βλ. Εικόνα 7).

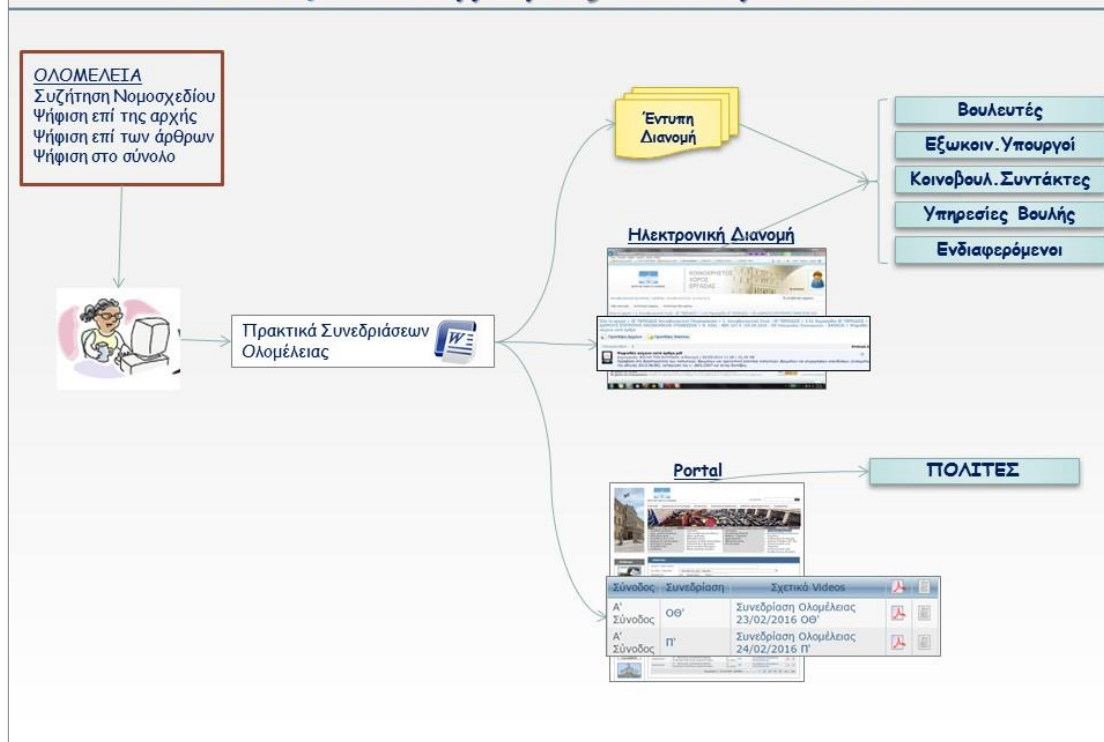

Εικόνα 7: «Η Διαδρομή» - Νομοτεχνική Επεξεργασία: Επιστημονική Υπηρεσία Βουλής

4. Συζήτηση και Ψήφιση στην Ολομέλεια

Το νομοσχέδιο εγγράφεται στην Ημερήσια Διάταξη και ξεκινά η διαδικασία συζήτησης και ψήφισής του στην Ολομέλεια. Οι Στενογράφοι της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών παρακολουθούν την εξέλιξη των συνεδριάσεων της Ολομέλειας και παράγουν σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Word τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης. Τα πρακτικά διανέμονται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή στους βουλευτές και στους άμεσα ενδιαφερόμενους και αναρτώνται μετά το πέρας κάθε συνεδρίασης στη διαδικτυακή πύλη (βλ. Εικόνα 8).

Συζήτηση και Ψήφιση στην Ολομέλεια: Δ/ση Στενογραφίας και Πρακτικών

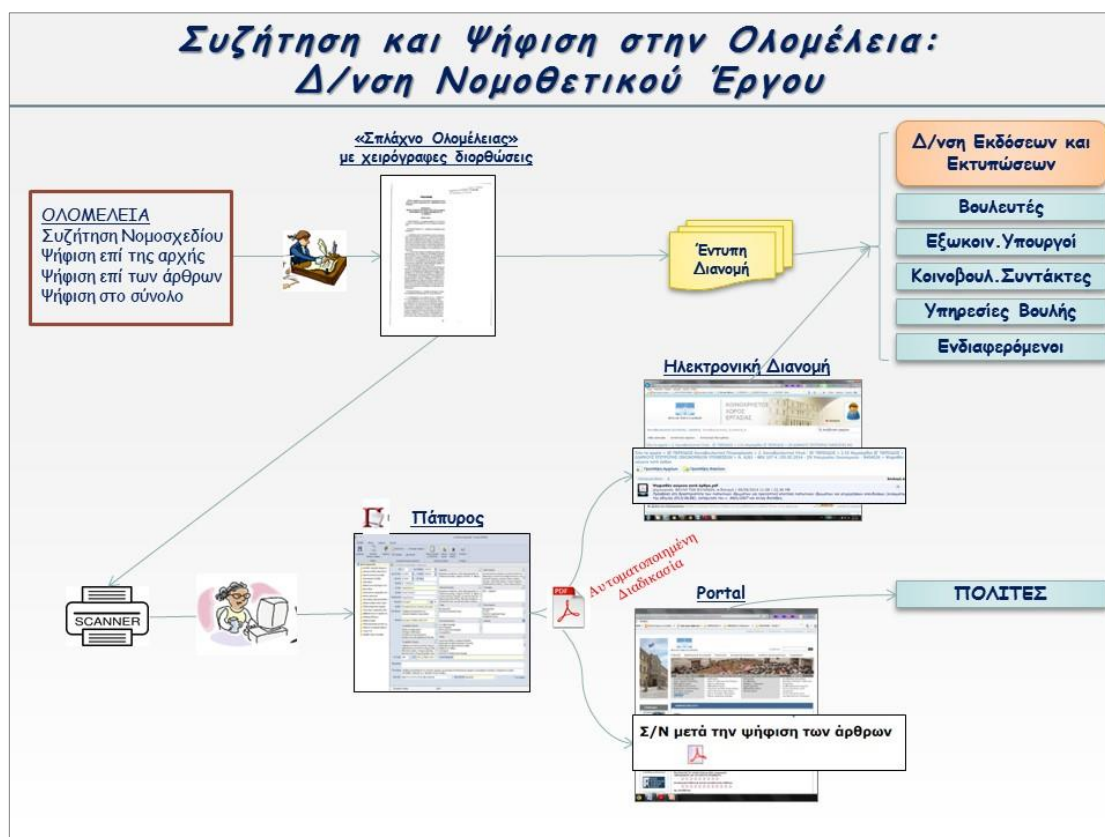

Εικόνα 8: «Η Διαδρομή» - Συζήτηση και Ψήφιση: Δ/ση Στενογραφίας και Πρακτικών

Το Τμήμα Τεκμηρίωσης της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών παράγει στη συνέχεια τα περιεχόμενα των πρακτικών, εντοπίζοντας τα θέματα που συζητήθηκαν καθώς και τους ομιλητές που έλαβαν το λόγο επί των θεμάτων αυτών, αλλά και επί οποιουδήποτε άλλου θέματος. Ο πίνακας περιεχομένων εμπλουτίζει το αρχείο των πρακτικών της Ολομέλειας και ανανεώνεται η σχετική ανάρτηση στην πύλη. Το Τμήμα Έκδοσης Πρακτικών επιφορτισμένο να δημιουργήσει την τελική επίσημη έκδοσή τους, προχωρά στη διόρθωση όποιων συντακτικών και γραμματικών λαθών εντοπίζονται και στην ενσωμάτωση κειμένων που τυχόν υποβλήθηκαν στη φάση της συζήτησης στην Ολομέλεια.

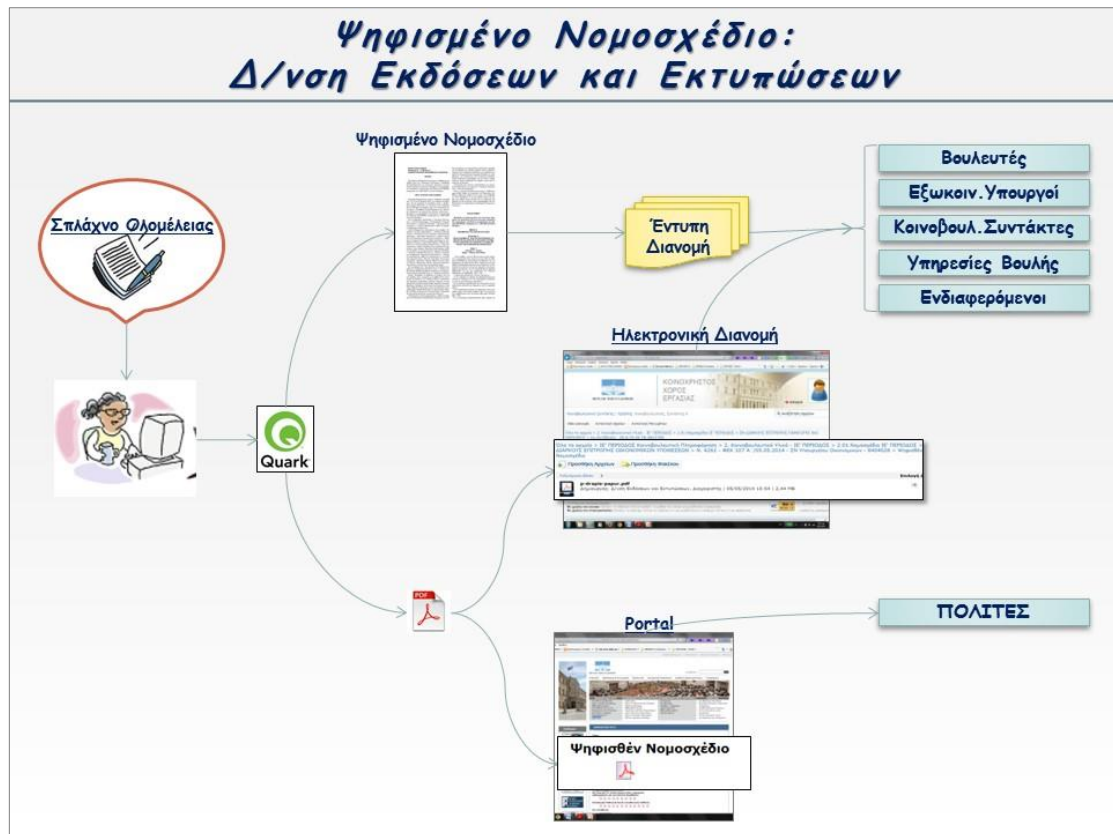
Κατά τη διαδικασία της συζήτησης και ψήφισης του νομοσχεδίου στην Ολομέλεια, η Διεύθυνση Νομοθετικού Έργου παρακολουθεί τις όποιες αλλαγές επέρχονται στις διατάξεις του νομοσχεδίου. Πριν τη ψήφιση του νομοσχεδίου στο σύνολο, διαμορφώνεται από την Διεύθυνση χειρόγραφα το σπλάγχο της Ολομέλειας, μια μονόστηλη έντυπη έκδοση του σώματος του νομοσχεδίου στην οποία καταχωρίζονται χειρόγραφα οι τροποποιήσεις που επήλθαν λόγω νομοτεχνικών βελτιώσεων, ή ενσωμάτωσης τροπολογιών που έγιναν αποδεκτές από την Ολομέλεια μέχρι και το

στάδιο της ψήφισης του νομοσχεδίου κατ' άρθρο. Το «σπλάγχο της ολομέλειας» σαρώνεται και καταχωρίζεται στο εσωτερικό πληροφοριακό σύστημα. Μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας ενημερώνεται η διαδικτυακή πύλη και παράλληλα διανέμεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή στους Βουλευτές και στους άμεσα ενδιαφερόμενους (βλ. Εικόνα 9).

Εικόνα 9: «Η Διαδρομή» - Συζήτηση και Ψήφιση: Δ/ση Νομοθετικού Έργου

Στη συνέχεια, η Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων αναλαμβάνει με τη βοήθεια του εκδοτικού εργαλείου, να καταχωρίσει ηλεκτρονικά τις χειρόγραφες αλλαγές επί του νομοσχεδίου που έχουν αποτυπωθεί στο σπλάγχο της Ολομέλειας. Οι αλλαγές εφαρμόζονται πάνω στην ηλεκτρονική δίστηλη 2η έκδοση του νομοσχεδίου, αυτή δηλαδή που είχε συμπεριληφθεί στην Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Έτσι παράγεται το ψηφισμένο νομοσχέδιο, ένα αρχείο μορφοποιημένο πάλι σύμφωνα με τα πρότυπα: δίστηλο, με συγκεκριμένη γραμματοσειρά, τύπο παραγράφων, μορφή τίτλων κ.ο.κ. που αποτελεί την τελική έκδοση του νομοσχεδίου. Το ψηφισμένο νομοσχέδιο διανέμεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή στους βουλευτές και στους άμεσα ενδιαφερόμενους και παράλληλα η ηλεκτρονική του έκδοση αναρτάται στη διαδικτυακή πύλη (βλ. Εικόνα 10).

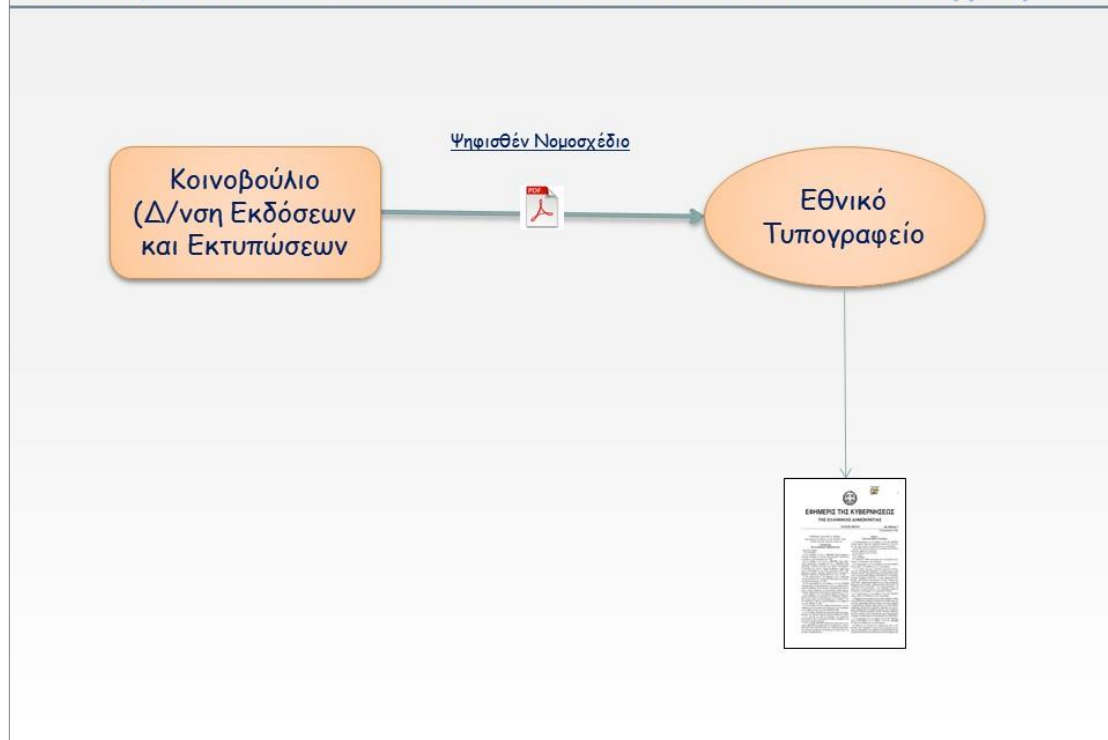

Εικόνα 10: «Η Διαδρομή» - Ψηφισμένο Νομοσχέδιο: Δ/νση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων

5. Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης

Το ψηφισμένο νομοσχέδιο αποστέλλεται τέλος από την Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων ως ψηφιακά υπογεγραμμένο ηλεκτρονικό αρχείο μορφής pdf, στο Εθνικό Τυπογραφείο προκειμένου να δημοσιευτεί στην επίσημη εφημερίδα της Κυβέρνησης (βλ. Εικόνα 11).

Ψηφισμένο Νομοσχέδιο: Δ/νση Εκδόσεων κ' Εκτυπώσεων-Εθνικό Τυπογραφείο

Εικόνα 11: «Η Διαδρομή» - Ψηφισμένο Νομοσχέδιο: Δ/νση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων - Εθνικό Τυπογραφείο

Με βάση τα παραπάνω γίνεται αντιληπτός ο ιδιαίτερα απαιτητικός ρόλος των Υπηρεσιών της Βουλής κατά τη Νομοθετική Διαδικασία. Κάτι τέτοιο υποδεικνύεται τόσο από τον όγκο των δεδομένων και των πληροφοριών που παράγονται καθημερινά, όσο και από το μεγάλο αριθμό των προσώπων που εμπλέκονται σε αυτή τη διαδικασία. Παράλληλα, η ίδια η «διαδρομή» των νομικών εγγράφων σκιαγραφεί τις ελλείψεις και τα προβλήματα που προκύπτουν στο έργο των Υπηρεσιών της Βουλής.

3.1.2 Προβλήματα και προκλήσεις

Το πρώτο πράγμα που μπορεί να διαπιστώσει κανείς είναι ότι οι περισσότερες προαναφερθείσες διαδικασίες διεκπεραιώνονται με βάση το χαρτί (π.χ. χειρόγραφη παρακολούθηση αλλαγών, αντιπαραβολή έντυπων εκδόσεων κ.ά.). Ένας τεράστιος όγκος εγγράφων παράγεται, επεξεργάζεται και διατίθεται, κάτι που κοστίζει τόσο σε χρόνο, όσο και σε πόρους. Παρόλο που το εσωτερικό πληροφοριακό σύστημα της Βουλής παρέχει την ευχέρεια για ηλεκτρονική αρχειοθέτηση των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων, δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί σύστημα για τη μοντελοποίηση τους ώστε να σημαίνονται δομικά και σημασιολογικά, να

εμπλουτίζονται με μεταδεδομένα της νομοθετικής διαδικασίας και να διατίθενται σε μορφή αναγνώσιμη και επαναχρησιμοποιήσιμη από υπολογιστές. Το ψηφιακό αρχείο των νομοσχεδίων αντιμετωπίζεται ως απλό, συνεχές κείμενο που θα αποτυπωθεί σε μια δόκιμη, δημοσιεύσιμη μορφή και θα διατεθεί ως έντυπο υλικό, στερώντας από τον ηλεκτρονικό αναγνώστη ευκολίες «ξεφυλλίσματος» και ευχερούς μετάβασης σε συγκεκριμένα σημεία ενδιαφέροντος. Δεν απεικονίζει τη δυναμική ροή της εξελισσόμενης διαδικασίας νομοθέτησης και δεν παρέχει την ευχέρεια γρήγορου εντοπισμού των αλλαγών που έχουν συμβεί μετά την ενσωμάτωση τροπολογιών, ή νομοτεχνικών βελτιώσεων. Δεν εφαρμόζεται κάποια ποιοτική διασύνδεση ανάμεσα στο περιεχόμενο των συνοδευτικών εκθέσεων και εγγράφων του νομοσχεδίου και στις προτεινόμενες διατάξεις του, σε επίπεδο π.χ. άρθρου. Δεν υλοποιείται διασύνδεση των νομοθετημάτων με την ημερήσια διάταξη που καθορίζει τις συζητήσεις στην Ολομέλεια, ή με το εβδομαδιαίο πρόγραμμα των επιτροπών που καθορίζει την εξέταση των νομοσχεδίων στις Διαρκείς Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, ή με τα πρακτικά των επιτροπών και της Ολομέλειας, ή με τα κείμενα των τροπολογιών και των νομοτεχνικών βελτιώσεων. Αντ' αυτού, τμήματα των εγγράφων, ή ακόμη και ολόκληρα έγγραφα, διατίθενται σε μορφή μη επεξεργάσιμου pdf (φωτογραφία κειμένου) στερώντας ακόμη και τη δυνατότητα της κλασσικής ψηφιακής αναζήτησης με λέξεις κλειδιά, καθιστώντας επιπλέον αδύνατη την πλοήγηση σε αυτά από μέρος του πληθυσμού με δυσκολίες στην όραση.

Κατ' αυτόν τον τρόπο η πρόβλεψη για άμεση δημοσίευση των νομοσχεδίων και των συνοδευτικών τους εκθέσεων και εγγράφων στη διαδικτυακή πύλη της Βουλής και η ηλεκτρονική διακίνησή τους προς τα μέλη του κοινοβουλίου μέσω ενδοδιαδικτυακής πλατφόρμας, αποδεικνύεται ελλιπής ως προς την αποτελεσματικότητά της και ως προς τις δημοκρατικές προθέσεις της για διαφάνεια, ανοικτότητα και λογοδοσία.

Οι ίδιες οι Υπηρεσίες αδυνατούν να επαναχρησιμοποιήσουν το κείμενο των προηγούμενων εκδόσεων των νομοσχεδίων και προστρέχουν στις κλασσικές διαδικασίες της αντιπαραβολής των έντυπων εκδόσεών τους και της προσάρτησης χειρόγραφων σημειώσεων για τις όποιες αλλαγές, ή προσθήκες θα πρέπει να συμπεριληφθούν σε αυτά.

Κάτι τέτοιο έχει ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση των διαδικασιών εσωτερικής παραγωγής και διαχείρισης των συγκεκριμένων εγγράφων, καθώς και τη μείωση της αποτελεσματικότητας των ίδιων των Υπηρεσιών. Τέλος, όλη αυτή η έμφαση που

δίνεται στα τυπογραφικά στοιχεία και χαρακτηριστικά των νομικών κειμένων, έχει ως αποτέλεσμα την παραμέληση της παρουσίασης της δυναμικής εξέλιξης του περιεχομένου τους, κάτι που αποτελεί και την ουσία.

Όπως γίνεται κατανοητό, η αντιμετώπιση των παραπάνω δυσκολιών δε μπορεί να γίνει χωρίς την πραγματοποίηση ορισμένων θεμελιωδών αλλαγών στον τρόπο λειτουργίας των Υπηρεσιών της Βουλής. Η παροχή πόρων για την αυτοματοποίηση και τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων διαδικασιών, η αλλαγή νοοτροπίας και η απεμπλοκή από τις «γνωστές οδούς», καθώς και η επιμόρφωση/κατάρτιση του προσωπικού είναι μόνο λίγες από τις προκλήσεις που πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη.

3.2 Κοινοβουλευτικά έγγραφα και μέλη κοινοβουλίου

Ο ρόλος των μελών του κοινοβουλίου ως νομοθετών απαιτεί από αυτούς να συζητούν θέματα εθνικού ενδιαφέροντος, να τροποποιούν τους παλαιούς νόμους και να εγκρίνουν νέους.

Τα μέλη του κοινοβουλίου, καθημερινά, έρχονται σε επαφή με μια πληθώρα κοινοβουλευτικών εγγράφων που αφορούν νομοσχέδια, τροπολογίες, εκθέσεις, πρακτικά συνεδριάσεων Ολομέλειας και Επιτροπών κ.ά. Παράλληλα, συμπληρωματικές πληροφορίες δίνονται κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στο Κοινοβούλιο από προσκεκλημένους εμπειρογνώμονες, εκπροσώπους των ενδιαφερομένων, από Υπουργούς και από βουλευτές. Όλα αυτά τα δεδομένα πρέπει να είναι άμεσα προσβάσιμα, αξιόπιστα και ποιοτικά αξιοποιήσιμα, καθώς μπορεί να είναι κομβικής σημασίας για την πορεία και την έκβαση της νομοθετικής διαδικασίας. Τα μέλη του κοινοβουλίου πρέπει να είναι συνεχώς ενημερωμένα για όλες τις εξελίξεις κατά τη νομοθετική διαδικασία, προκειμένου η δράση τους να είναι στοχευμένη και αποτελεσματική. Έτσι, με βάση τα παραπάνω, γίνεται εύκολα αντιληπτή η ανάγκη πρόσβασης των βουλευτών και των κοινοβουλευτικών ομάδων σε έγκυρες και αξιόπιστες πληροφορίες, καθώς και η ανάγκη για την έγκαιρη καταγραφή, κατάθεση και διάθεσή αυτών των πληροφοριών (Information Management in Parliament, n.d.).

Εξετάζοντας την υφιστάμενη κατάσταση στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, γίνεται εμφανής η δυσχέρεια που έχουν πολλά από τα μέλη του κοινοβουλίου στην παρακολούθηση όλων των εξελίξεων κατά τη νομοθετική διαδικασία. Η απουσία ενός

ταχύτερου και αποτελεσματικότερου τρόπου ενημέρωσης των βουλευτών, τόσο για την εξελισσόμενη διαμόρφωση του νομοσχεδίου κατά τα στάδια της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης, όσο και για το πληροφοριακό υλικό και τα συνοδευτικά νομικά κείμενα που σχετίζονται με κάθε άρθρο του, αλλά και με το νομοσχέδιο συνολικά, είναι ηχηρή.

Τα παραπάνω εμπόδια υποδεικνύουν την ανάγκη αλλαγής του τοπίου, υιοθετώντας αποτελεσματικές λύσεις που θα επιτρέψουν την ολοκληρωμένη εποπτεία όλων των διαδικασιών και όλων των παραγόμενων πληροφοριών που προκύπτουν κατά την άσκηση του νομοθετικού έργου.

3.3 Κοινοβουλευτικά έγγραφα και πολίτες

Η «επικοινωνία» μεταξύ του κοινοβουλίου και των πολιτών, δίνει τη δυνατότητα στους τελευταίους να συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που διαμορφώνουν τη ζωή τους. Υπό αυτό το πρίσμα, οι πολίτες έχουν λόγο στο πως κυβερνώνται και αυτό στοιχειοθετεί την κοινή αντίληψη της δημοκρατίας. Κάτι τέτοιο θέτει τις βάσεις για το ρόλο του κοινοβουλίου που, όπως ορίζεται και από το εγχειρίδιο «Το Κοινοβούλιο και η Δημοκρατία στον Εικοστό Πρώτο Αιώνα» της διακοινοβουλευτικής ένωσης (Inter-Parliamentary Union, 2006), αποτελεί τον κεντρικό θεσμό της δημοκρατίας υπό την έννοια του ότι μεταφέρει τη βούληση του λαού στην κυβέρνηση.

Στο ίδιο μήκος κύματος, η Δήλωση για την Κοινοβουλευτική Διαφάνεια (Declaration On Parliamentary Openness, 2012) δίνει τον πρώτο λόγο στους πολίτες, επισημαίνοντας την ανάγκη διαμόρφωσης μιας κουλτούρας κοινοβουλευτικής διαφάνειας, όπου τα κοινοβούλια θα πρέπει να θεσπίσουν μέτρα για τη διασφάλιση της συμμετοχής των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς και μια ελεύθερη κοινωνία των πολιτών. Επιπλέον, τα Κοινοβούλια θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι πολίτες διαθέτουν τα νομικά μέσα για να ενισχύσουν το δικαίωμά τους για πρόσβαση στις κοινοβουλευτικές πληροφορίες, ενώ θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία μεταξύ των Κοινοβουλίων και της Κοινωνίας των Πολιτών, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η κοινοβουλευτική πληροφορία είναι ολοκληρωμένη, ακριβής και έγκαιρη.

Προς αυτή την κατεύθυνση, τα τελευταία χρόνια, στα πλαίσια της ανοικτής διακυβέρνησης τα νομοσχέδια τίθενται προς δημόσια διαβούλευση (OpenGov.gr: Ανοικτή Διακυβέρνηση, n.d.) πριν την κατάθεσή τους στο Κοινοβούλιο, στην οποία οι

πολίτες και οι κοινωνικοί φορείς καταθέτουν προτάσεις προκειμένου να βελτιωθούν οι διατάξεις αυτών (Πλέσσας, 2016). Όμως, παρόλη αυτή την εξέλιξη φαίνεται επιτακτική η ανάγκη παραγωγής «ανοιχτών δεδομένων», δηλαδή δεδομένων «που μπορούν ελεύθερα να χρησιμοποιηθούν, να επαναχρησιμοποιηθούν και να αναδιανεμηθούν από οποιονδήποτε – υπό τον όρο να γίνεται αναφορά στους δημιουργούς και να διατίθενται, με τη σειρά τους, υπό τους ίδιους όρους» (Open Knowledge Greece, n.d.), κάτι που σχετίζεται και με το πλαίσιο εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας (ν. 4305/2014) με την οδηγία 2013/37/ΕΕ (PSI Directive) σχετικά με την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα.

Κατά τη νομοθετική διαδικασία, η απουσία των εν λόγω μέσων θέτει εμπόδια στην παρακολούθηση εκ μέρους των πολιτών των τροποποιήσεων που επέρχονται στα νομοσχέδια κατά τα διάφορα στάδια της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης και στη κατανόηση των διαφορετικών εγγράφων που αναρτώνται στη διαδικτυακή πύλη της Βουλής. Παράλληλα, οι πολίτες δε μπορούν να αξιοποιήσουν ορισμένες βασικές δυνατότητες (όπως π.χ. τη δυνατότητα ξεφυλλίσματος και ευχερούς μετάβασης σε συγκεκριμένα σημεία ενδιαφέροντος των κοινοβουλευτικών και νομικών εγγράφων κ.λπ.), οι οποίες θα οδηγούσαν στην πιο ολοκληρωμένη πρόσβασή τους στις κοινοβουλευτικές πληροφορίες. Καλούνται να εντοπίσουν την πληροφορία που τους αφορά με μεγάλη δυσκολία, μεταβαίνοντας από το κείμενο του νομοσχεδίου και της τροπολογίας, στα κείμενα των πρακτικών της Ολομέλειας και μετά πάλι στο κείμενο του ψηφισμένου νόμου. Δυσκολεύονται ακόμη περισσότερο να διαπιστώσουν τη δραστηριότητα των βουλευτών και κατά συνέπεια καταστρατηγείται ο έλεγχος και η λογοδοσία.

Επιπλέον, η προσπέλαση και η ανάγνωση αρχείων κειμένου doc ή pdf (όπως νομοθετήματα και συνοδευτικές τους εκθέσεις, μέσα κοινοβουλευτικού ελέγχου και απαντήσεις σε αυτά, πρακτικά συνεδριάσεων ολομέλειας και επιτροπών κ.ά.) που δημοσιεύονται στη διαδικτυακή πύλη της Βουλής, καθίσταται δυσχερής έως και αδύνατη από Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ), καθώς δε μπορούν να αξιοποιήσουν λύσεις υποστηρικτικής τεχνολογίας και άλλες σύγχρονες τεχνολογίες για την ανάγνωσή τους, εξαιτίας της αδόμητης μορφής του περιεχομένου τους (κείμενα χωρίς στοιχεία επικεφαλίδων, συχνή χρήση κειμένου με τη μορφή εικόνας – σαρωμένα έγγραφα, χρήση κενών ή άλλων συμβόλων για λόγους μορφοποίησης κ.α.).

Όλα τα παραπάνω φανερώνουν την προσπάθεια που πρέπει να καταβάλουν οι πολίτες, προκειμένου να έχουν πρόσβαση στη νομική πληροφορία, καθώς οι νόμοι εμφανίζονται όπως ακριβώς έχουν γραφεί, ενώ οι αντίστοιχες τροποποιήσεις τους περιγράφονται λεκτικά (Πλέσσας, 2016). Το γεγονός αυτό καθιστά όλο και δυσκολότερη την ύπαρξη διαφάνειας, αλλά και την προώθηση της ανοικτής διακυβέρνησης.

3.4 Κοινοβουλευτικά έγγραφα και διαλειτουργικότητα

Ένα επίκαιρο ζήτημα που έχει απασχολήσει τόσο τις κυβερνητικές υπηρεσίες, όσο και πολλούς ερευνητές και επαγγελματίες του χώρου, είναι η επίτευξη της διαλειτουργικότητας των Πληροφοριακών Συστημάτων. Η τελευταία ορίζεται ως η ικανότητα των Πληροφοριακών Συστημάτων, καθώς και των διαδικασιών που αυτά υποστηρίζουν, να ανταλλάσσουν δεδομένα και να μοιράζονται γνώσεις και πληροφορίες (European Commission, 2004, p. 5) και μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο για τη διαμόρφωση καλύτερων πολιτικών για την αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων, την παροχή καλύτερων υπηρεσιών στους πολίτες και τις επιχειρήσεις και την επίτευξη μεγαλύτερης αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας (Loukis & Xenakis, 2011).

Στις μέρες μας, η «αλληλεπίδραση» του κοινοβουλίου τόσο με άλλους φορείς, όσο και με τα υπόλοιπα κοινοβούλια, κυρίως κατά την ανάπτυξη της νομοθεσίας, κρίνεται απαραίτητη. Από τη μια πλευρά η ανταλλαγή των κοινοβουλευτικών πληροφοριών με τους εθνικούς φορείς νομοθέτησης (όπως π.χ. Υπουργεία, Εθνικό Τυπογραφείο, ΓΓΚ κ.ά.) θα αναβαθμίσει κατά πολύ τόσο την ποιότητα, όσο και την ταχύτητα των εκάστοτε υπηρεσιών, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη αποδοτικότητά τους. Από την άλλη, η όλο και μεγαλύτερη «νομική σύγκλιση» μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποδεικνύει ότι τα κοινοβούλια, κατά την ανάπτυξη της νομοθεσίας τους, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την αντίστοιχη νομοθεσία που έχουν καταρτίσει τα κοινοβούλια άλλων χωρών, κάτι που ενδεχομένως θα βοηθήσει στη διαμόρφωση πολιτικών, μέτρων και κανονισμών για την αντιμετώπιση διάφορων κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων (Loukis & Xenakis, 2011).

Εξάλλου, η σύνδεση των κοινοβουλίων πέραν της αξίας της ως μηχανισμού μεταφοράς γνώσεων, μπορεί να παροτρύνει τα μέλη των κοινοβουλίων για «θετική

απομίμηση», να εφαρμόσουν δηλαδή τις ίδιες καλές πρακτικές που ακολουθούνται από τα αλλά κοινοβούλια (Vitali & Zeni, 2007).

Παρ' όλο το προφανές όφελος που μπορεί να υπάρξει από την επίτευξη της διαλειτουργικότητας, η υφιστάμενη κατάσταση απέχει κατά πολύ από το επιθυμητό αποτέλεσμα. Σήμερα, όλη η πολύπλευρη και πολύτιμη ρητή γνώση των κοινοβουλίων βρίσκεται σε πολλά αρχεία κειμένων, τα οποία δε μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως από τα υπουργεία, τις κυβερνητικές υπηρεσίες και τα υπόλοιπα κοινοβούλια. Παράλληλα, η αδυναμία αναγνωσιμότητας αυτών των νομικών κειμένων από υπολογιστές στο πλαίσιο αξιοποίησής τους από τον παγκόσμιο σημασιολογικό ιστό, καθιστά αδύνατη τη διάθεση όλης αυτής της νομικής πληροφορίας, με αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της προόδου και της εξέλιξης στο δημόσιο τομέα. Κάτι τέτοιο δυσχεραίνει κατά πολύ όχι μόνο την ενίσχυση των δυνατοτήτων επεξεργασίας και διάδοσης της πληροφορίας, αλλά και την προώθηση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας (Loukis & Xenakis, 2011).

Κεφάλαιο 4 - Κοινοβούλιο και ΤΠΕ

Η συμβολή των εργαλείων ΤΠΕ είναι καθοριστική για τη θέσπιση ισχυρών και ανεξάρτητων Κοινοβουλίων που μπορούν με επιτυχία να εκπληρώσουν το ρόλο τους ως θεματοφύλακες των δημοκρατικών αρχών, υποστηρικτές του κράτους δικαίου, προασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ενεργοί συμμετοχοί στην επίτευξη κοινών λύσεων στα πιεστικά παγκόσμια προβλήματα (European Parliament – OPPD, 2010).

Η αποτελεσματική εφαρμογή των ΤΠΕ στα κοινοβούλια είναι ένα δύσκολο έργο. Προϋποθέτει την ενσωμάτωση ευέλικτων διαδικασιών στρατηγικού σχεδιασμού για τη διαχείριση των διαρκώς αυξανόμενων τεχνολογικών εξελίξεων και κοινωνικών αλλαγών και την αντιμετώπιση των εμποδίων που προκαλούνται από τη χαμηλή χρηματοδότηση, την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και την έλλειψη ψηφιακής γνώσης των μελών (Inter-Parliamentary Union, 2016).

Σύμφωνα με την παγκόσμια έρευνα των κοινοβουλίων του 2016, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξημένη χρήση προηγμένων ΤΠΕ στα Κοινοβούλια (Inter-Parliamentary Union, 2016). Οι προσπάθειες επικεντρώνονται στην οικοδόμηση μιας αποτελεσματικής και ισχυρής τεχνολογικής υποδομής. Οι εσωτερικές δραστηριότητες καθώς και οι σχέσεις με το πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον υποστηρίζονται από ψηφιακά συστήματα. Βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα ως προς την πιο έγκαιρη διάθεση των πληροφοριών και των εγγράφων στα μέλη και στο προσωπικό, αλλά και ως προς την παροχή ανοιχτών δεδομένων και τη δημοσίευσή περισσότερης πληροφορίας στις κοινοβουλευτικές ιστοσελίδες. Παράλληλα, επεκτείνεται η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Social media) και των εργαλείων εικονικής συνεργασίας, για την επίτευξη πιο άμεσης επικοινωνίας με την κοινωνία και τους πολίτες.

Τα μισά από τα κοινοβούλια που συμμετείχαν στην έρευνα εφαρμόζουν συστήματα ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων για την παρακολούθηση της νομοθετικής διαδικασίας. Οι δυνατότητες αυτών των συστημάτων ποικίλουν (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 13). Τα περισσότερα (83%), μπορούν να διαχειριστούν νομοθετήματα, τροπολογίες και συνακόλουθες εκθέσεις, το 75% των συστημάτων διαθέτουν δυνατότητες παρακολούθησης όλης της ροής της νομοθετικής διαδικασίας, ενώ μόνο το 49% μπορούν να ανταλλάσσουν δεδομένα με άλλα συστήματα και ακόμη λιγότερα

(40%), είναι σε θέση να δείξουν τις αλλαγές που προκύπτουν στο νομοσχέδιο από την ενσωμάτωση τροπολογιών (Inter-Parliamentary Union, 2016).

Η έρευνα έδειξε επίσης ότι τα κοινοβούλια αναγνωρίζουν όλο και περισσότερο τα οφέλη που μπορούν να αποκομίσουν από τη χρήση ανοιχτών προτύπων όπως το XML, για τη διαχείριση των κοινοβουλευτικών δεδομένων και πληροφοριών, παρόλες τις σαφείς προκλήσεις όσον αφορά την πολυπλοκότητα, το κόστος και τις απαραίτητες αλλαγές των διαδικασιών που συνεπάγεται η καθιέρωση και εφαρμογή τους. Ο αριθμός των κοινοβουλίων που χρησιμοποιούν XML πρότυπα ως μέρος των συστημάτων ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων έχει διπλασιαστεί από το 2010. Μολονότι τα έγγραφα σε μορφή PDF παραμένουν η πιο δημοφιλής μέθοδος δημοσίευσης (80%), το 39% των κοινοβουλίων φαίνεται να έχουν υιοθετήσει ανοικτά πρότυπα, όπως το XML, για τη δημοσίευση εγγράφων και δεδομένων και το 48% σκοπεύει να το πράξει τα επόμενα δύο χρόνια.

Τα κοινοβουλευτικά δεδομένα παίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στο πολιτικό τοπίο, καθώς είναι δυνατό να συμβάλλουν στην πολιτική διαφάνεια και υπευθυνότητα, στη συμμετοχή των πολιτών και επίσης να χρησιμοποιηθούν ως μέσο καταπολέμησης της διαφθοράς και της γραφειοκρατίας. (Granickas, 2013). Όπως αποκαλύπτεται και από το Παγκόσμιο Βαρόμετρο Διαφθοράς του 2013 (Hardoon & Heinrich, 2013), η δημόσια εμπιστοσύνη πολλών κοινοβουλίων και πολιτικών κομμάτων είναι χαμηλή (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 14). Είναι εξαιρετικά σημαντικό τα κοινοβούλια να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να αντιστρέψουν αυτό το κλίμα, εξασφαλίζοντας διαφανείς και προσιτές νομοθετικές και διοικητικές διαδικασίες ώστε να κερδίσουν νομιμότητα στα μάτια των πολιτών.

Πολλά κοινοβούλια στην ΕΕ διαμορφώνουν την παροχή πολιτικών πληροφορήσης σύμφωνα με μια διεθνή ομοφωνία για το άνοιγμα των κοινοβουλευτικών δεδομένων, η οποία υποδεικνύει ότι τα κοινοβουλευτικά δεδομένα πρέπει να παρέχονται με διαρθρωμένο τρόπο, να είναι διαθέσιμα σε μορφές μηχανικής ανάγνωσης και να είναι ανοικτά βάσει άδειας. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Granickas (2013), η διάθεση ανοικτών κοινοβουλευτικών δεδομένων δεν αποτελεί αυτοσκοπό. «Η επιτυχία των συστημάτων ανοιχτών δεδομένων βασίζεται στην ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών, σε υποδομές που θα βοηθούν τους χρήστες να κατανοήσουν τα δεδομένα και θα ζητούν ενεργά την ανατροφοδότησή τους, στην παροχή εργαλείων και μέσων με τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα δεδομένα» (Janssen, Charalabidis, & Zuiderwijk,

2012). Η συμβολή τους στην αυξημένη κοινοβουλευτική λογοδοσία και στην ενίσχυση της δημοκρατίας μπορεί να επιτευχθεί μόνο όταν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορέσουν να κατανοήσουν και να επαναχρησιμοποιήσουν τα ανοιχτά δεδομένα.

Τα κοινοβουλευτικά δεδομένα επαναχρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον για πολιτικούς και πολιτειακούς σκοπούς, επιτρέποντας σε οργανισμούς και ιδιώτες να παρακολουθούν τις δραστηριότητες των κοινοβουλίων και να συμμετέχουν στο έργο τους (Granickas, 2013). Η επαναχρησιμοποίηση τους από όλους τους σημαντικούς φορείς (κοινοβούλια και άλλα σώματα του δημόσιου τομέα, οργανισμούς κοινοβουλευτικής παρακολούθησης, πολίτες, ιδιωτικός τομέας) θα πρέπει να ενθαρρύνεται από όσο το δυνατόν περισσότερους ενδιαφερόμενους (World e-Parliament Report 2016; Declaration On Parliamentary Openness, 2012).

Η χρήση τέτοιου είδους ηλεκτρονικών μέσων διευκολύνει τη διάχυση των κοινοβουλευτικών πληροφοριών, ενθαρρύνει την ανάπτυξη μιας ισότιμης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίας της πληροφορίας, μετατρέπει τη φύση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των κοινοβουλίων και των πολιτών εξασφαλίζοντας τη συμβολή τους στη δημιουργία ενός δημοκρατικού πολιτισμού, βοηθάει τα ίδια τα κοινοβούλια να γίνουν πιο διαφανή, προσβάσιμα, υπεύθυνα και αποτελεσματικά στην προώθηση της δημοκρατίας. Έτσι επιτυγχάνεται ο μετασχηματισμός του κοινοβουλίου και η μετάβαση από το στάδιο του ηλεκτρονικού κοινοβουλίου στο στάδιο της ηλεκτρονικής δημοκρατίας (Tyumre, 2012).

4.1 Νομοθετικά και Νομικά Πρότυπα

4.1.1 Γενική Περιγραφή Προτύπων

Η ψηφιοποίηση των νομικών πληροφοριών, η διάθεση ενός όλο και αυξανόμενου όγκου νομικών κειμένων (όπως νόμοι, κανονισμοί, διοικητικές αποφάσεις, νομολογία κ.ά.) σε ηλεκτρονική μορφή και η διάδοσή τους μέσω του Διαδικτύου, αποτελούν την αρχική και σημαντική πρωτοβουλία στο σύγχρονο νομικό περιβάλλον. Σημαντικό βήμα σε όλη αυτή την πορεία αποτελεί η τυποποίηση των μορφών νομικής πληροφόρησης, μέσω της χρήσης ανοικτών προτύπων. Τα πρότυπα μπορούν να αφορούν διάφορες πτυχές των νομικών πληροφοριών, σε διαφορετικά επίπεδα: πρωτόκολλα επικοινωνίας που απαιτούνται για την πρόσβαση στις πληροφορίες μέσω του Ιστού, τους τρόπους προσδιορισμού της τυπογραφικής εμφάνισης των νομικών

εγγράφων, τις συνδέσεις με άλλα έγγραφα, τη δομή τους, τη σημασιολογία τους κ.ο.κ. (ICT-based management of legislative documents, 2011).

Τα νομοθετικά και νομικά πρότυπα προσδιορίζουν τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να κωδικοποιηθούν τα νομικά και νομοθετικά έγγραφα, με την προσθήκη στο επίσημο κείμενο μηχανικά αναγνώσιμων πληροφοριών, ώστε να καθίσταται κατανοητή και επεξεργάσιμη από το λογισμικό των υπολογιστών η λογική τους δομή, ο τρόπος εμφάνισης και εκτύπωσής τους και η σημασία των δεδομένων τους.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των νομικών εγγράφων, η ιεραρχικά οργανωμένη εσωτερική τους δομή με την ακολουθία επιμέρους διαιρέσεων, όπου κάθε διαίρεση διέπει ένα συγκεκριμένο θέμα μέσα στο γενικό θέμα που καθορίζεται στο έγγραφο, τα προαιρετικά και υποχρεωτικά μέρη τους και οι αναφορές και οι παραπομπές τους σε άλλα έγγραφα, τα καθιστούν ιδανικούς υποψηφίους για την αντιπροσώπευσή τους από πρότυπα XML (Bolioli, Dini, Mercatali, & Romano, 2002; Marchetti, A., Megale, F., Seta, E., & Vitali, F., 2002; Martínez, de la Fuente, & Derniame, 2003).

Η XML είναι ένα τεχνικό πρότυπο που αναπτύχθηκε από την Κοινοπραξία W3C (XML Essentials - W3C, n.d.) . Είναι μια περιγραφική γλώσσα σήμανσης που ορίζει ένα σύνολο κανόνων για την κωδικοποίηση των εγγράφων σε μορφή που να είναι αναγνώσιμη τόσο από τον άνθρωπο, όσο και από τις μηχανές. Χρησιμοποιείται για να αποδίδει σημασιολογική σημασία σε κάθε τμήμα του εγγράφου με την τοποθέτηση ετικετών (tags) γύρω από τα διάφορα συστατικά μέρη του. Η πρώτη βασική αρχή της XML είναι ότι η σήμανση είναι ξεχωριστή από το περιεχόμενο, μπορεί να περιβάλλει, ή να περιέχει περιεχόμενο. Η XML επιτρέπει επίσης την προσθήκη μεταδεδομένων στο έγγραφο, τα οποία σε συνδυασμό με τη δομή του κειμένου, προσθέτουν πληροφορίες που δεν περιλαμβάνονται άμεσα στην αφήγηση του. Το σχήμα της XML ορίζει το λεξιλόγιο των ετικετών και τους κανόνες που προσδιορίζουν τη σημασία τους, τη μορφή τους και τον τρόπο με τον οποίο συνδέονται μεταξύ τους.

Τα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση τεχνικών προτύπων xml συνοψίζονται στην αυτοματοποίηση και απλούστευση των διαδικασιών για την ανταλλαγή των νομικών εγγράφων, στην εξασφάλιση της μεταξύ τους διασύνδεσης και της επανάχρησής τους, στη βελτίωση της αναζήτησης και ανάκτησης της πληροφορίας που περιέχεται στα νομικά έγγραφα, στη διατήρηση της συνοχής των εγγράφων κατά τις διαδικασίες μορφοποίησής τους, στη δυνατότητα παραγωγής του περιεχομένου των

εγγράφων σε διάφορες μορφές (όπως π.χ. HTML, PDF κ.λπ.) και της διανομής τους μέσω πολλαπλών καναλιών (όπως π.χ. Web, κινητά κ.λπ.), στην ανεξαρτησία της διαχείρισής τους από ιδιόκτητες εφαρμογές και πλατφόρμες λογισμικού, στη μακροπρόθεσμη διατήρησή των νομικών εγγράφων (Inter-Parliamentary Union, 2016).

Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, όπου το σύγχρονο νομικό τοπίο με τις συνεχόμενες αλλαγές στις νομοθεσίες, την παραγωγή υπερβολικά μεγάλου αριθμού χαμηλής ποιότητας νομικών ρυθμίσεων (νόμοι, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις κ.λπ.) που περιέχουν ασαφείς, δυσνόητους και κακογραμμένους νόμους και αντικρουόμενους κανόνες (Σωτηρόπουλος & Χριστόπουλος, 2017), η ανάγκη για εύκολη και γρήγορη πρόσβαση σε έγγραφα νομικού περιεχομένου γίνεται όλο και πιο επιτακτική. Παρά την αδιαμφισβήτητη συνεισφορά του διαδικτύου προς αυτή την κατεύθυνση, συχνά οι νομικές πληροφορίες που φέρουν τα εν λόγω έγγραφα είναι μεμονωμένες και δε διασυνδέονται μεταξύ τους.

Η χρήση κοινών νομικών προτύπων ενισχύει τη συνεργασία και τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των θεσμικών και των διοικητικών οργάνων εντός των εθνικών δικαιοδοσιών (όπως κοινοβούλιο, υπουργεία, κυβέρνηση, τοπικές και περιφερειακές αρχές κ.ο.κ.) και παράλληλα παρέχει τη δυνατότητα διαμοιρασμού και ανταλλαγής νομικών πληροφοριών μεταξύ των κοινοβουλίων και των διακρατικών θεσμικών και διοικητικών φορέων και οργανισμών. (A standard-based approach for the management of legislative documents, 2011)

Τα νομικά και νομοθετικά πρότυπα XML παρέχουν μια τυποποιημένη μέθοδο για τη διάρθρωση της νομοθεσίας και την ενίσχυση της διαχείρισης και της ανάκτησης των νομικών κανόνων. Για τη σημασιολογική ανάλυση των νομικών πληροφοριών πολύτιμο πόρο αποτελούν οι νομικές οντολογίες (Boella, et al., 2016), οι κατασκευές δηλαδή εννοιολογικών δομών για την τυποποίηση και εκπροσώπηση των νομικών γνώσεων.

Οι διαφορετικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή νομικών οντολογιών βασίστηκαν μεταξύ άλλων σε αυτοματοποιημένες γλωσσολογικές αναλύσεις νομικών κειμένων, στην ανάλυση νομικών πρακτικών, σε εννοιολογικές κατασκευές της νομικής διδασκαλίας και της νομικής θεωρίας, στην ενσωμάτωση νομικών και γενικών εννοιολογικών πόρων, στη σχέση μεταξύ νομικών εννοιών και

εννοιών κοινής λογικής και άλλων ειδικών κλάδων (Computable models of the law and ICT: State of the art and trends in european research, 2008).

4.1.2 Πρωτοβουλίες και Ερευνητικά Προγράμματα

Στα προγράμματα που αναπτύχθηκαν από εθνικούς κυρίως φορείς νομοθέτησης σε συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστήμια για την εισαγωγή νομικών προτύπων XML στις εθνικές δικαιοδοσίες, εντάσσονται: το σχέδιο «EnAct» (1997) της κυβέρνησης της Τασμανίας που παρήγαγε την πρώτη «point-in-time» νομοθετική βάση δεδομένων σε SGML, το ευρωπαϊκό πρότυπο Formex (1999) που χρησιμοποιήθηκε για την ενοποίηση της βάσης δεδομένων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας Eur-Lex σε μορφή δεδομένων SGML και μετέπειτα σε XML (2004, Formex v4), το πρόγραμμα «Norme In Rete» (2001) για τα ιταλικά νομικά κείμενα, το DTD (2001) της Βουλής των Αντιπροσώπων των ΗΠΑ για τα κοινοβουλευτικά έγγραφα των ΗΠΑ, το «Metalex» και το «SDU BWB» στην Ολλανδία (2002), το «LexDania» στη Δανία (2003), το «eLaw» (2004) στην Αυστρία, το «CHeXML» στην Ελβετία (2006), το AKOMA NTOSO από τα Ηνωμένα Έθνη για τα panaφρικανικά κοινοβούλια (2008), το Crown XML Schema για τη Νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου (2009) (Lupo, et al., 2007; Biasiotti, Francesconi, Palmirani, Sartor, & Vitali, 2008; Boella, et al., 2014).

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο το πρότυπο CEN/Metalex ξεκίνησε να αναπτύσσεται το 2006 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), ως προσχέδιο προτύπου XML για την αντιπροσώπευση και την ανταλλαγή της δομής των νομικών πόρων, ανεξάρτητο από συγκεκριμένες εθνικές δικαιοδοσίες.

Τα περισσότερα από τα προαναφερόμενα πρότυπα ανήκουν στην 1^η, ή στη 2^η γενιά νομικών προτύπων XML, με αποτέλεσμα να περιορίζονται σε περιγραφές του νομικού κειμένου και της δομής του χωρίς να ακολουθούν κάποια τυποποιημένη κατηγοριοποίηση. Πολλά από αυτά είναι ειδικά διαμορφωμένα για μια συγκεκριμένη χώρα (π.χ. LexDania και NormeInRete) και είναι δύσκολο να προσαρμοστούν σε άλλα νομικά συστήματα. Άλλα πάλι δεν κάνουν σαφή διαχωρισμό μεταξύ της αναπαράστασης και της παρουσίασης του περιεχομένου καθώς προορίζονται μόνο για τη δημοσίευση των νομικών πληροφοριών στο Web (π.χ. Formex). Τα πρότυπα Metalex/CEN και Akoma Ntoso είναι νομικά πρότυπα 3^{ης} γενιάς, βασίζονται δηλαδή σε μοτίβα σχεδίασης βάσει των οποίων ορίζονται οι ιδιότητες και η γραμματική των

επιμέρους κλάσεων του μοντέλου και καθορίζεται η συμπεριφορά και η ιεραρχία τους (Boella, et al., 2014).

Σημαντικές συνεισφορές στην ανάπτυξη νομικών τεχνολογιών και υπολογιστικών μοντέλων του νόμου, έχουν παρασχεθεί από πολλά ερευνητικά προγράμματα και πρωτοβουλίες.

Το πρόγραμμα LOIS (01.03.2004 – 28.02.2006), που συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος e-Content, συνέβαλλε στη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Νομικού WordNet¹ για την πολυγλωσσική πρόσβαση στις ευρωπαϊκές βάσεις δεδομένων, εκπροσωπώντας 35.000 νομικούς όρους σε έξι διαφορετικές ευρωπαϊκές γλώσσες (Sartor, Casanovas, Casellas, & Rubino, 2008; Schweighofer, 2010; Biasiotti M. A., 2011).

Το σχέδιο DALOS ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικής συμμετοχής χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ξεκίνησε στις αρχές του 2007 στοχεύοντας στην παροχή πολύγλωσσης λεξιλογικής και σημασιολογικής υποστήριξης για τη σύνταξη και ανάκτηση νομοθετικών εγγράφων. Στο πλαίσιο του έργου υλοποιήθηκε το Σύστημα Οργάνωσης Γνώσεων KOS, ένας οντολογικός γλωσσικός πόρος που διαχωρίζει το επίπεδο της εννοιολογικής μοντελοποίησης από τους λεξικογραφικούς πόρους. Το έργο βασίστηκε στη λεξικογραφική βάση δεδομένων του έργου LOIS και στην ημιαυτόματη εξαγωγή ορολογίας από νομικά κείμενα με χρήση τεχνολογιών επεξεργασίας φυσικής γλώσσας NLP και μηχανικής οντολογικής εκμάθησης (Francesconi, Montemagni, Peters, & Tiscornia, 2010; Sartor, Casanovas, Casellas, & Rubino, 2008).

Το βασικό επίτευγμα του υποστηριζόμενου από το 6ο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία της ΕΕ έργου ESTRELLA (01/2006 – 09/2008), ήταν η ανάπτυξη του νομικού μορφότυπου ανταλλαγής γνώσεων LKIF, βασισμένου στα πρότυπα του σημασιολογικού ιστού XML, RDF και OWL, για την κωδικοποίηση τεσσάρων ειδών νομικών γνώσεων: επιχειρήματα, κανόνες, οντολογίες και υποθέσεις. Στο πλαίσιο του έργου αναπτύχθηκε επίσης ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης νομικών εγγράφων βασισμένο στα πρότυπα Metalex και LKIF, παρέχοντας στις δημόσιες διοικήσεις τη δυνατότητα να αναπτύξουν λύσεις συνολικής νομικής γνώσης,

¹ WordNet: Μία λεξιλογική βάση δεδομένων των σημασιολογικών σχέσεων μεταξύ των λέξεων σε περισσότερες από 200 γλώσσες. Το WordNet μπορεί να θεωρηθεί ως συνδυασμός και επέκταση λεξικού και θησαυρού (Πηγή: <https://en.wikipedia.org/wiki/WordNet>).

χωρίς να εξαρτώνται από ιδιόκτητα προϊόντα. Για την επίδειξη και την επικύρωση της πλατφόρμας ESTRELLA, μοντελοποιήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν για πιλοτικές εφαρμογές, η ευρωπαϊκή νομοθεσία και η εθνική φορολογική νομοθεσία δύο ευρωπαϊκών χωρών (Sartor, Casanovas, Casellas, & Rubino, 2008; Wyner & Bench-Caron, 2008).

Το χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έργο ηλεκτρονικής συμμετοχής SEAL, ξεκίνησε το 2007 με τη συμμετοχή τεσσάρων συνεργαζόμενων στο έργο Κοινοβουλίων (Αυστρίας, Ιταλίας, Γερουσία Ιταλίας, Ολλανδίας) και των Υπουργείων τους. Αποσκοπούσε στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου περιβάλλοντος σύνταξης και επεξεργασίας της νομοθεσίας μέσω της χρήσης προτύπων και στη διασύνδεση με υφιστάμενες νομικές πηγές. Στο πλαίσιο του έργου ρυθμίστηκαν, δοκιμάστηκαν και αξιολογήθηκαν τρία περιβάλλοντα σύνταξης νομοθεσίας: το MetaVex, που αναπτύχθηκε στο Κέντρο Νομικών Πληροφοριών Leibniz του Πανεπιστημίου του Άμστερνταμ, ο kmLegesEditor, που αναπτύχθηκε στο Ινστιτούτο Θεωρίας και Τεχνικών Νομικών Πληροφοριών του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας της Ιταλίας (ITTIG-CNR) και ο NormaEditor που αναπτύχθηκε από το Κέντρο Ερευνών στην Ιστορία του Δικαίου, της Φιλοσοφίας και της Κοινωνιολογίας του Δικαίου και της Νομικής Πληροφορικής (CIRSFID) του Πανεπιστημίου της Μπολόνια (Sartor, Casanovas, Casellas, & Rubino, 2008).

Η πρωτοβουλία ELI (European Legislation Identifier) για τον προσδιορισμό της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, προωθήθηκε στις αρχές του 2010 από το Υπουργείο Δικαιοσύνης του Λουξεμβούργου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κάλεσε τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν σε εθελοντική βάση το νομικό πρότυπο ELI στα θεσμικά τους νομικά συστήματα πληροφοριών, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση, η ανταλλαγή και η διασύνδεση των νομικών πληροφοριών που δημοσιεύονται μέσω εθνικών, ευρωπαϊκών και παγκόσμιων νομικών πληροφοριακών συστημάτων (EE C 325 της 26.10.2012). Σε τεχνική επίπεδο το ELI απαρτίζεται από τρεις κατηγορίες στοιχείων: μοναδικά αναγνωριστικά, μεταδεδομένα και οντολογία.

Μια παρόμοια πρωτοβουλία η ECLI είχε προωθηθεί το 2011 για τον προσδιορισμό της νομολογίας. Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να εισαγάγουν σε προαιρετική βάση σε εθνικό επίπεδο, το αναγνωριστικό της ευρωπαϊκής νομολογίας ECLI και μια ελάχιστη δέσμη ενιαίων μεταδεδομένων νομολογίας (EC 127 της 29.4.2011)

Στο πλαίσιο του μη κερδοσκοπικού Οργανισμού για την Πρόοδο των Δομημένων Προτύπων Πληροφοριών OASIS, δημιουργήθηκαν τρεις Τεχνικές Επιτροπές που εργάζονται για την ψηφιακή αντιπροσώπευση των νομικών εγγράφων και του περιεχομένου τους:

- Η Επιτροπή LegalDocML έχει αναπτύξει τις προδιαγραφές LegalDocumentXML που βασίζονται στο αρχικό λεξιλόγιο του προτύπου Akoma Ntoso και επεκτείνει τις δυνατότητες των νομικών προτύπων για να στηρίξει τη δομή των νομικών και νομοθετικών εγγράφων και των μεταδεδομένων τους, ώστε να αντιπροσωπεύονται με τεχνολογίες του σημασιολογικού ιστού.
- Η Επιτροπή LegalCiteM αναπτύσσει ανοιχτό μηχαναγνώσιμο πρότυπο για την ψηφιακή αναπαράσταση των νομικών παραπομπών με βάση ένα τυποποιημένο εννοιολογικό μοντέλο, επιδιώκοντας τη σύγκλιση πολλών υφιστάμενων συντακτών για νομικές και νομοθετικές παραπομπές, συμπεριλαμβανομένων των ELI, ECLI, URN-LEX, και του Akoma Ntoso και γενικότερα για μια μεγάλη ποικιλία τύπων νομικού περιεχομένου (δικαστικών υποθέσεων, νομοθεσίας, κανονισμών, κοινοβουλευτικών εγγράφων και νομικών πρακτικών) που χρησιμοποιούνται σε διαφορετικές χώρες και δικαιοδοσίες, διασφαλίζοντας ότι οι συλλογές δεδομένων των Συνδεδεμένων νομικών Δεδομένων μπορούν να αναφερθούν στα συγκεκριμένα μέρη (παραπομπές) των νομικών και νομοθετικών εγγράφων από τα οποία προέρχονται.
- Τέλος, η επιτροπή LegalRuleML στοχεύει να επιτρέψει τη δημιουργία, την αξιολόγηση και τη σύγκριση νομικών επιχειρημάτων χρησιμοποιώντας εργαλεία αναπαράστασης κανόνων (Casanovas, Palmirani, Peroni, Van Engers, & Vitali, 2016; OASIS Technical Committees by Name, n.d.).

Στις πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί στην προσπάθεια συνδυασμού τεχνολογιών του σημασιολογικού ιστού για την παραγωγή ανοιχτών διασυνδεδεμένων νομικών δεδομένων, συμπεριλαμβάνεται το σχέδιο EUCases, ένα συνεργατικό ερευνητικό πρόγραμμα 24μηνιαίας διάρκειας (10/2013 – 09/2015) για τη σύνδεση νομικών ανοικτών δεδομένων στην Ευρώπη, υποστηριζόμενο από τη χρηματοδότηση του έβδομου προγράμματος πλαισίου (FP7) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο του

έργου αναπτύχθηκαν εργαλεία για τη συλλογή των δεδομένων από τις πύλες των θεσμικών οργάνων, τα οποία στη συνέχεια μοντελοποιήθηκαν με τη χρήση του νομικού προτύπου Akoma Ntoso και εμπλουτίστηκαν σημασιολογικά με χρήση οντολογιών και εργαλείων NLP, προκειμένου να δημοσιευτούν ως συνδεδεμένα νομικά δεδομένα στην πανευρωπαϊκή νομική διαδικτυακή πλατφόρμα (EUCases Linking Platform) που αναπτύχθηκε για το σκοπό αυτό. Η πλατφόρμα παρέχει υπηρεσίες που συνδέουν το δίκαιο της ΕΕ και τη νομολογία, με νομοθετικές πράξεις και δικαστικές αποφάσεις έξι κρατών μελών της ΕΕ: Αυστρία, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο (Boella, et al., 2014; Boella, et al., 2015).

Η ανάπτυξη των νομικών προτύπων XML αποτελεί την αφετηρία για τη μετάβαση από το όραμα ενός σημασιολογικού ιστού στο όραμα ενός νομικού σημασιολογικού ιστού, δηλαδή ενός ιστού στον οποίο οι νομικές πληροφορίες θα υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με το περιεχόμενο, ή το νόημά τους, και όχι μόνο ως ένα καθαρό κείμενο και όπου όλοι, σε οποιοδήποτε είδος συσκευής, θα μπορούν να λαμβάνουν αξιόπιστες νομικές πληροφορίες, οι οποίες θα εμπλουτίζονται με επεξεργασμένα δεδομένα, ώστε να διευκολύνεται η πρόσβαση και η εκτέλεση νομικών συναλλαγών μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η πραγματοποίηση του νομικού ιστού θα είναι δυνατό να διευκολύνει τη σύνδεση μεταξύ της παραγωγής και της διαχείρισης της ροής των εγγράφων από τα Κοινοβούλια με τη διάθεσή τους στο κοινό (ICT-based management of legislative documents, 2011).

4.2 Akoma Ntoso

(Akoma Ntoso; Vitali & Zeni, 2007; Palmirani & Vitali, 2011; Palmirani & Vitali, Legislative XML: principles and technical tools, 2012; Akoma Ntoso Naming Convention Version 1.0. OASIS Committee Specification Draft 02 / Public Review Draft02, 04 May 2016)

4.2.1 Ορισμός - Περιγραφή

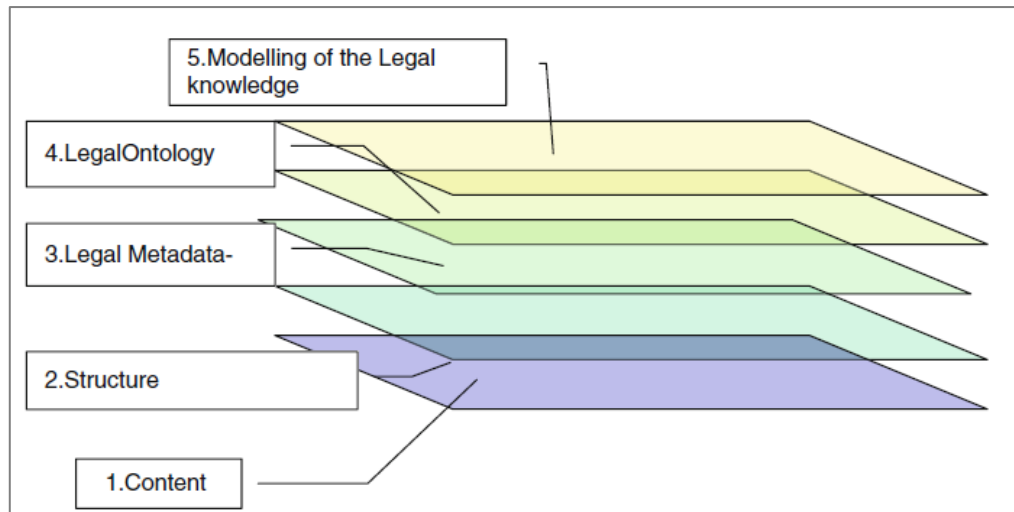
Το Akoma Ntoso είναι ένα τεχνικό πρότυπο XML για την περιγραφή και την αναπαράσταση των κοινοβουλευτικών, των νομοθετικών και των δικαστικών εγγράφων που επιτρέπει την αποτελεσματική ανταλλαγή τους σε παγκόσμιο επίπεδο. Αναπτύχθηκε το 2004 στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας των Ηνωμένων Εθνών για τη στήριξη της ανοικτής πρόσβασης στα αφρικανικά κοινοβούλια (UN DESA).

Σημαίνει «Συνδεδεμένες Καρδιές» στην Akan γλώσσα της Δυτικής Αφρικής και χρησιμοποιείται ως σύμβολο για να αναπαραστήσει την κατανόηση και τη συμφωνία.

Είναι ένα σύνολο από απλές, τεχνολογικά ουδέτερες, μηχανικά αναγνώσιμες περιγραφικές ετικέτες (σημάνσεις) XML, οι οποίες εφαρμόζονται στο περιεχόμενο των νομικών εγγράφων. Οι ετικέτες μπορούν να συσχετίζονται με ολόκληρο το έγγραφο, με τα κύρια μέρη του, τις μικρότερες δομές (π.χ. παραγράφους) του, ή ακόμη και με μεμονωμένες λέξεις.

Η σήμανση διακρίνεται σε α) διαρθρωτική όταν περιγράφει τα στοιχεία δόμησης ενός εγγράφου και τον τρόπο με τον οποίο αυτά επαναλαμβάνονται και συνδέονται μεταξύ τους, β) σημασιολογική όταν αποδίδει συγκεκριμένη ερμηνεία σε τμήματα του περιεχομένου των εγγράφων (π.χ. τίτλος, ημερομηνία, εκδοτικός οργανισμός κλπ.) και γ) σήμανση παρουσίασης όταν καθορίζει τους τρόπους οπτικής παρουσίασης των τμημάτων του εγγράφου.

Οι πληροφορίες που προσθέτει το πρότυπο Akoma Ntoso στα έγγραφα μπορεί να θεωρηθεί ότι κατανέμονται σε πολλαπλά επίπεδα (βλ. Εικόνα 12). Στο 1^ο επίπεδο παρέχεται αυτούσιο το κειμενικό περιεχόμενο του νομικού εγγράφου. Στο 2^ο επίπεδο παρέχεται πληροφόρηση για τον τρόπο δόμησης του περιεχομένου του, την ιεραρχική δηλαδή οργάνωση των επιμέρους τμημάτων του. Στο 3^ο επίπεδο των μεταδεδομένων, παρέχεται το εννοιολογικό πλαίσιο των δεδομένων που απαιτούνται για την κατανόηση του εγγράφου. Το Akoma Ntoso διαχωρίζει με σαφήνεια το νομικό κείμενο από τα υπόλοιπα επίπεδα πληροφοριών, αλλά εξακολουθεί να επιτρέπει στα ανώτερα επίπεδα να αναφέρουν τα υποκείμενα επίπεδα, δημιουργώντας έτσι γνώσεις πάνω από άλλες γνώσεις, με το περιεχόμενο του νομικού κειμένου να λειτουργεί ως βασική γνώση. Αυτή η αρχιτεκτονική επιτρέπει σε διάφορους φορείς με διαφορετικές εμπειρίες πεδίου (π.χ. εμπειρογνώμονες στη σύνταξη νομικού περιεχομένου, εμπειρογνώμονες ταξινόμησης εγγράφων, εμπειρογνώμονες στον τομέα της νομικής γνώσης, εμπειρογνώμονες σε κανονιστικές αναφορές κ.λπ.) να μπορούν να επισημάνουν ανεξάρτητα μέρη του εγγράφου.

Εικόνα 12: Επίπεδα αναπαράστασης στη μοντελοποίηση νομικών εγγράφων
 Πηγή: A Legal Document Ontology: The Missing Layer in Legal Document Modelling

Τα έγγραφα του Akoma Ntoso προσθέτουν πληροφορίες στην κορυφή του πραγματικού κειμένου χωρίς να το αλλάζουν. Οι λέξεις, τα σημεία στίξης και άλλα τυπογραφικά σύμβολα παραμένουν ανέγγιχτα από τη διαδικασία σήμανσης που μετατρέπει ένα νομικό έγγραφο απλού κειμένου σε έγγραφο συμβατό με το Akoma Ntoso XML. Όταν τα τυπογραφικά στυλ χρησιμοποιούνται για να αντιπροσωπεύσουν το σημασιολογικό ρόλο ενός τμήματος κειμένου, ο ρόλος αυτός καταγράφεται στο τμήμα των μεταδεδομένων έτσι ώστε να μην χαθεί η συγκεκριμένη έννοια αυτού του τυπογραφικού στυλ.

Το Akoma Ntoso διατηρεί έναν αυστηρό διαχωρισμό μεταξύ των δεδομένων και των μεταδεδομένων και παρέχει έναν σαφή ορισμό τους: ως τέτοια, δεδομένα είναι οποιαδήποτε πληροφορία έχει δημιουργηθεί, ή τουλάχιστον εγκριθεί από το νομικό συγγραφέα, ενώ τα μεταδεδομένα είναι οποιαδήποτε πληροφορία που δεν υπήρχε στην αρχική έκδοση του εγγράφου αφού προστέθηκε συντακτικά σε μεταγενέστερη στιγμή της διαδικασίας (π.χ. ο αριθμός έκδοσης της επίσημης εφημερίδας).

Τα έγγραφα του Akoma Ntoso έχουν ακριβώς ένα κειμενικό και ένα δομικό στρώμα σε κάθε έγγραφο, ενώ επιτρέπεται να υπάρχουν πολλαπλά στρώματα μεταδεδομένων στο ίδιο έγγραφο, ώστε να μπορούν να καταγραφούν οι διάφορες ερμηνείες που δίδονται από διαφορετικές πηγές. (Barabucci, Cervone, Palmirani, Peroni, & Vitali, 2009)

4.2.2. Σκοπός και ευρύτερο πεδίο εφαρμογής

Το Akoma Ntoso δημιουργήθηκε με σκοπό την ανάπτυξη μιας σειράς από συναφή πρότυπα, γλώσσες και κατευθυντήριες γραμμές για τα κοινοβουλευτικά, νομοθετικά και δικαστικά έγγραφα αποσκοπώντας:

α) στη θέσπιση ενός κοινού νομικού προτύπου που θα επιτρέπει τη διαχείριση των κοινοβουλευτικών, νομοθετικών και δικαστικών εγγράφων και τον αποτελεσματικό διαμοιρασμό τους μεταξύ των αρμοδίων θεσμικών οργάνων παγκοσμίως,

β) στην επινόηση ενός μορφότυπου μακροπρόθεσμης διατήρησης και πρόσβασης σε κάθε τύπο εγγράφου (κοινοβουλευτικά, νομοθετικά και δικαστικά), επιτρέποντας τη διατήρηση της ακεραιότητας, της νομικής τους εγκυρότητας καθώς επίσης τη δυνατότητα αναζήτησης, ερμηνείας και οπτικοποίησή τους,

γ) στη δημιουργία ενός κοινού μοντέλου δεδομένων και μεταδεδομένων ενοποιώντας έτσι την εμπειρία, την τεχνογνωσία καθώς και τον διαμοιρασμό και την τροποποίηση των εργαλείων από κάθε συμμετέχοντα (όπως δικαστήρια, κοινοβούλια, συνελεύσεις, συγκλήτους, διοικητικούς φορείς κυβερνήσεων κ.λπ.),

δ) στη χρήση κοινών μηχανισμών για την ονομασία και τη σύνδεση των νομικών πόρων, εξασφαλίζοντας έτσι τη δυνατότητα της διασταύρωσης και της αναφοράς τους από τα προαναφερθέντα θεσμικά όργανα και μεμονωμένους χρήστες, δημιουργώντας παράλληλα έναν ιστό υπερκείμενων συνδέσμων για νομοθετικά, νομικά και δικαστικά έγγραφα,

ε) στην παραγωγή αυτό-επεξηγηματικών εγγράφων από τα οποία θα μπορεί να ανακτηθεί η απαραίτητη πληροφορία για τη χρήση και το νόημά τους μέσω μιας απλής εξέτασης του XML σχήματος και του περιεχομένου τους, δίχως την ανάγκη χρησιμοποίησης εφαρμογών τρίτης προέλευσης,

στ) στη δυνατότητα επεκτασιμότητάς του για την υποστήριξη εξαιρέσεων, καθιστώντας το έτσι κατάλληλο για χρήση σε διαφορετικά μεταξύ τους νομικά και γλωσσικά υπόβαθρα χωρίς να θυσιάζεται η διαλειτουργικότητα με προϋπάρχοντα συστήματα.

Ο σχεδιασμός του Akoma Ntoso λαμβάνει υπ' όψη την κοινή κληρονομιά των νομικών συστημάτων, ενώ παράλληλα παρέχει την απαραίτητη ευελιξία και

προσαρμοστικότητα για να αντιμετωπίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα τα οποία διαθέτουν τα νομικά και κοινοβουλευτικά έγγραφα των διαφορετικών χωρών.

Παρέχει συμβατότητα με όλους τους τύπους νομικών εγγράφων και υποστηρίζει όλες τις χρήσεις τους σε όλες τις φάσεις της νομοπαραγωγικής διαδικασίας συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης, καθώς και όλες τις απαιτούμενες μετέπειτα διαδικασίες για την εφαρμογή του.

Υποστηρίζει όλους τους φορείς που ασχολούνται με νομικά έγγραφα, τους ανθρώπους που αρχικά ζήτησαν, ή πρότειναν νέους νόμους, τους αρμόδιους για τη σύνταξη της νομοθεσίας, τους νομοθέτες που υποστηρίζουν, συζητούν και ψηφίζουν τη νομοθεσία, αυτούς που θέλουν να αλλάξουν τη νομοθεσία, τον υπογράφοντα τη νομοθεσία αλλά και τους ανθρώπους που επηρεάζονται από τους νόμους.

4.2.3. Δομικά Στοιχεία του Akoma Ntoso

Το Akoma Ntoso περιγράφει τη δομή των νομικών εγγράφων χρησιμοποιώντας ένα λεξιλόγιο δεσμευμένων λέξεων σε XML και κανόνες γραμματικής που υπαγορεύουν τον τρόπο χρήσης του λεξιλογίου, αναφέρεται σε νομικά έγγραφα χρησιμοποιώντας μια κοινή σύμβαση ονοματοθεσίας βασισμένη σε URI/IRI και στο μοντέλο FRBR της IFLA και θέτει ένα συστηματικό σύνολο νομικών μεταδεδομένων χρησιμοποιώντας μια οντολογικά ορθή προσέγγιση.

4.2.3.1 Βασικές Δομές και Τύποι Εγγράφων

Το Akoma Ntoso υποστηρίζει πολλούς διαφορετικούς τύπους εγγράφων στο πλαίσιο των κοινοβουλευτικών και δικαστικών δραστηριοτήτων: νομοσχέδια, νόμους, τροπολογίες, συζητήσεις, πρακτικά συνεδριάσεων, εκθέσεις, δικαστικές αποφάσεις, Επίσημη Εφημερίδα, υπομνήματα, παραρτήματα κ.λπ..

Όλα τα έγγραφα του Akoma Ntoso μοιράζονται το ίδιο ριζικό στοιχείο <akomaNtoso>, κάτω από το οποίο επιλέγεται ο συγκεκριμένος κάθε φορά τύπος εγγράφου (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 15).

Όλοι οι βασικοί τύποι των εγγράφων Akoma Ntoso περιλαμβάνουν την ίδια εξωτερική δόμηση αποτελούμενη από το εξώφυλλο του εγγράφου, τις θέσεις για τα στοιχεία των μεταδεδομένων και για την περιγραφή εισαγωγικών θεμάτων (όπως πρόλογος, προοίμιο, επικεφαλίδα κ.λπ.), το κυρίως περιεχόμενο του εγγράφου,

περιοχή για συνολικές παρατηρήσεις και τέλος περιοχή για την καταχώριση των συνημμένων.

Οι διαφορετικοί τύποι εγγράφων οι οποίοι βασίζονται στις επτά διακριτές δομές που υποστηρίζει το πρότυπο Akoma Ntoso, διαφέρουν κυρίως στον τρόπο με τον οποίο δομείται το κυρίως περιεχόμενο του εγγράφου:

Ιεραρχική δομή (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 16): Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση εγγράφων για τα οποία ακολουθείται ιεραρχική δόμηση κατά τη σύνταξή του περιεχομένου τους, υποδιαιρούμενη σε ενότητες, τμήματα, παραγράφους, άρθρα κ.ο.κ. Αφορά κυρίως σχέδια, ή εγκεκριμένα κανονιστικά κείμενα που εκδίδονται από εξουσιοδοτημένους φορείς (π.χ., νομοσχέδια, νόμοι, νομοθετικά διατάγματα κ.λπ.).

Δομή Τροπολογίας (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 17): Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση των τροπολογιών σε υφιστάμενες κανονιστικές διατάξεις, όπως οι τροπολογίες που υποβάλλονται από τα μέλη του Κοινοβουλίου, ή της Κυβέρνησης στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές και στην Ολομέλεια για συζήτηση και ψήφιση.

Δομή Δημόσιας Συζήτησης (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 18): Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση κειμένων που προκύπτουν από τη μεταγραφή συζητήσεων και την απόδοση της εναλλαγής ερωτήσεων και απαντήσεων, που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκειά συνεδριάσεων της Ολομέλειας, των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, των δικαστηρίων κ.λπ.

Δομή Δικαστικής Απόφασης (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 19): Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση των επίσημων αποφάσεων που λαμβάνουν τα δικαστήρια, ή άλλες αρχές μετά από νομικές διαδικασίες (δικαστικές παραγγελίες, νομολογία κ.λπ.).

Ανοικτή Δομή (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 20): Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση εγγράφων που δεν εντάσσονται σε καμία από τις προαναφερόμενες κατηγορίες. Αφορά κείμενα που είναι νομικά έγκυρα αλλά δεν έχουν καμία συγκεκριμένη δομή (οποιοδήποτε αδόμητο έγγραφο σχετικό με κοινοβουλευτικές διαδικασίες που δεν έχει συγκεκριμένη δομή κειμένου και δεν είναι συλλογή άλλων εγγράφων, εκθέσεις επιτροπών κ.λπ.)

Δομή Συλλογής (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 21) Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση εγγράφων που είναι συλλογές άλλων ανεξάρτητων εγγράφων τα οποία

διατηρούν την αυτονομία τους, ενώ είναι παράλληλα διαχειρίσιμα ως ένα ενιαίο σύνολο. Ένα τυπικό παράδειγμα είναι ο ηλεκτρονικός φάκελος ενός νομοσχεδίου που κατατίθεται στο Κοινοβούλιο ο οποίος, πλέον του κειμένου με τις διατάξεις του νομοσχεδίου, περιλαμβάνει και διάφορα άλλα ανεξάρτητα έγγραφα και συλλογές εγγράφων: εισηγητική έκθεση, έκθεση επί των αποτελεσμάτων της δημόσιας διαβούλευσης, έκθεση γενικού λογιστηρίου του κράτους, συλλογή Υπουργικών και Βουλευτικών Τροπολογιών, διαφορετικές εκδόσεις του νομοσχεδίου κ.λπ..

Δομή Τμήματος (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 22): Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση τμήματος οποιουδήποτε εγγράφου π.χ. ενός ολόκληρου κεφαλαίου ενός νομοσχεδίου. Πρόκειται για τεχνική διάσπαση που χρησιμοποιείται κυρίως για την ευχερή διαχείριση πολύ μεγάλων νομικών εγγράφων.

4.2.3.2 Μεταδεδομένα

Το *Akoma Ntoso* επιτρέπει τον εμπλουτισμό του περιεχομένου των εγγράφων με μεταδεδομένα, πληροφορίες δηλαδή που ενώ δε βρίσκονται στο αρχικό ορατό περιεχόμενο των εγγράφων προστίθενται για να βελτιωθεί η κατανόηση και η ταξινόμηση του περιεχομένου τους, διευκολύνοντας παράλληλα τον εντοπισμό τους από μηχανές αναζήτησης. Τα μεταδεδομένα των εγγράφων *Akoma Ntoso* είναι οργανωμένα σε ένα μπλοκ που ονομάζεται *<meta>*, το οποίο περιέχει εννέα (9) διαφορετικές δομές στοιχείων για την περιγραφή των διαφορετικών πτυχών των πληροφοριών που αφορούν στο έγγραφο:

<Ταυτοποίηση>: περιέχει όλα τα σχετικά με το έγγραφο γεγονότα, ημερομηνίες, συγγραφείς, στοιχεία μετάφρασης και ιδιότητες που καθορίζουν την ταυτότητα του.

<Δημοσίευση>: πληροφορίες σχετικά με τη δημοσίευση ενός εγγράφου.

<Ταξινόμηση>: πληροφορίες σχετικά με τις λέξεις-κλειδιά που εκχωρούνται στο έγγραφο βάσει του θέματος και του νομικού του περιεχομένου.

<Κύκλος Ζωής>: καταγραφή όλων των συμβάντων που έχουν τροποποιήσει το έγγραφο με την πάροδο του χρόνου.

<Ροή Εργασίας>: παράθεση των συμβάντων που σχετίζονται με τη διαδικασία ροής εργασίας των εγγράφων, δηλαδή την ακολουθία βημάτων που επηρεάζουν ένα έγγραφο.

<Ανάλυση>: διάφορα στοιχεία που περιγράφουν και σχολιάζουν τις διατάξεις του εγγράφου που χαρακτηρίζουν σημασιολογικά το περιεχόμενό του.

<Χρονικά Δεδομένα>: κατάλογος των χρονικών παραμέτρων ως σύνολο συμβάντων.

<Βιβλιογραφικές Αναφορές>: λίστα των εξωτερικών πόρων στους οποίους γίνεται αναφορά (π.χ. άλλα έγγραφα, τάξεις οντολογίας κ.λπ.).

<Σημειώσεις>: σχολιασμοί που έχουν εισαχθεί από τον συντάκτη, ή από τον συγγραφέα για να εξηγήσουν και να αναλύσουν λεπτομερώς το κειμενικό περιεχόμενο.

<Ιδιοκτησία>: προσθήκη τοπικών πρόσθετων μεταδεδομένων που ενδέχεται να απαιτούνται.

<Παρουσίαση>: προδιαγραφές για την υποστήριξη της οπτικής απόδοσης του εγγράφου.

4.2.3.3 Διαχείριση Αλλαγών

Το Akoma Ntoso παρέχει μια ακριβή και ελεγχόμενη διαδικασία για τη μοντελοποίηση των νομοθετικών αλλαγών, επισημαίνοντας το κείμενο που τροποποιείται και ενσωματώνοντας τα σχετικά σημασιολογικά δεδομένα.

Οι τροποποιήσεις που εφαρμόζονται στον κύκλο ζωής οποιουδήποτε τύπου εγγράφου Akoma Ntoso, αποδίδονται σε μια δεδομένη ημερομηνία και οφείλονται στη θέσπιση ενός άλλου νομικού εγγράφου που περιέχει τις σχετικές τροποποιητικές νομικές και κανονιστικές δηλώσεις.

Οι αλλαγές κωδικοποιούνται στα έγγραφα μέσω δύο βασικών στοιχείων <*active Modifications*> και <*passive Modifications*>.

Το στοιχείο <*active modifications*> (ενεργά δεδομένα τροποποιήσεων), χρησιμοποιείται για τη διαχείριση των τροποποιήσεων που πραγματοποιούνται από ένα έγγραφο σε άλλο και καταγράφει πληροφορίες που αφορούν στην πηγή τροποποίησης, στον προορισμό της, στη θέση εφαρμογής της, στη δράση της τροποποίησης, σε χρονικές παραμέτρους, σε συνθήκες και περιορισμούς της τροποποίησης, σε παραμέτρους διαχείρισης ειδικών τροποποιήσεων (π.χ. αναρίθμηση).

Το στοιχείο *<passive modifications>* (παθητικά δεδομένα τροποποιήσεων), χρησιμοποιείται για τη διαχείριση των τροποποιήσεων που λήφθηκαν από άλλο έγγραφο με τη ανάλογη καταγραφή πληροφοριών.

4.2.3.4 Σύμβαση Ονοματοθεσίας URI/IRI

Το Akoma Ntoso χρησιμοποιεί τους Ομοιόμορφους Αναγνωριστικούς Πόρους/Διεθνείς Αναγνωριστικούς Πόρους (URIs/IRIs) του παγκόσμιου Ιστού για την ταυτοποίηση των εγγράφων, επιτυγχάνοντας έτσι σαφή αναφορά και απρόσκοπτη πρόσβαση σε έγγραφα και σε μεταδεδομένα, ανεξάρτητα από την αρχιτεκτονική τους και τις επιλογές φυσικής τους αποθήκευσης.

Με τον ίδιο μηχανισμό επιτυγχάνεται η αναφορά και η πρόσβαση στα εσωτερικά δομικά στοιχεία και στα λογικά συστατικά κάθε εγγράφου. Τα ονόματα που χρησιμοποιούνται προσδιορίζουν με σαφήνεια τον τύπο, τη χώρα προέλευσης, την ημερομηνία δημιουργίας, τον συντάκτη/συγγραφέα, το συγκεκριμένο τμήμα του εγγράφου στο οποίο γίνεται αναφορά κ.ο.κ. Μέσω της προτεινόμενης ονοματοθέτησης, προσεγγίζονται με ευκολία τα έγγραφα που παράγονται από τα θεσμικά όργανα παγκοσμίως, ενώ συνάμα δημιουργείται ένας ιστός υπερκείμενων συνδέσμων για νομοθετικά, νομικά και δικαστικά έγγραφα που παρέχει τη δυνατότητα δυναμικής περιήγησης στις διαχρονικά παραγόμενες εκδόσεις και παραλλαγές τους.

4.2.3.5 FRBR

Το Akoma Ntoso υιοθετεί το εννοιολογικό μοντέλο οντοτήτων – συσχετίσεων των Λειτουργικών Απαιτήσεων για Βιβλιογραφικές Εγγραφές (FRBR), όπως αναπτύχθηκε από τη Διεθνή Ομοσπονδία Ενώσεων και Ιδρυμάτων Βιβλιοθηκών (IFLA). Χρησιμοποιεί τα τέσσερα διαφορετικά επίπεδα που προσδιορίζονται από το FRBR ως εργασία, έκφραση, εκδήλωση και στοιχείο ενός εγγράφου, για τη σύνθεση των αναγνωριστικών IRI που όπως προαναφέρθηκε, αποτελούν τη βάση ονοματοθεσίας του.

Με τον τρόπο αυτό όλες οι περιγραφές των νομικών πηγών μπορούν να χαρακτηριστούν ως αναφορές σε ένα από τα τέσσερα επίπεδα ενός εγγράφου:

- *ΕΡΓΑΣΙΑ*: αναφέρεται στο αρχικό "περιεχόμενο" του νομικού εγγράφου στην αφηρημένη έννοια του νομικού πόρου.

- *ΕΚΦΡΑΣΗ*: αναφέρεται στη «μορφή» με την οποία μπορεί να εκφραστεί το περιεχόμενο ενός εγγράφου. Περιλαμβάνει οποιαδήποτε έκδοση του νομικού εγγράφου της οποίας το περιεχόμενο καθορίζεται και διαφέρει από άλλες λόγω π.χ. διαφορετικής γλώσσας, εφαρμογής τροποποιήσεων επί των κανονιστικών διατάξεων του εγγράφου, προσθήκης επισημάνσεων κ.λπ.
- *ΕΚΔΗΛΩΣΗ*: αναφέρεται σε οποιαδήποτε διακριτή ηλεκτρονική ή φυσική μορφή της «έκφρασης» ενός εγγράφου π.χ. η μορφή αρχείου MS Word, ή Open Office, ή XML, ή TIFF ή PDF κ.λπ.
- *ΣΤΟΙΧΕΙΟ*: αναφέρεται στο φυσικό αντίγραφο οποιασδήποτε «εκδήλωσης» με τη μορφή ενός αρχείου που είναι αποθηκευμένο σε ένα συγκεκριμένο κατάλογο ενός υπολογιστή, ή στο διαδίκτυο.

4.2.3.6 Οντολογίες

Το Akoma Ntoso δεν συνδέεται με μια συγκεκριμένη σημασιολογική τεχνολογία. Οι πλούσιες αναπαραστάσεις που εκφράζονται στο επίπεδο των μεταδεδομένων των εγγράφων Akoma Ntoso, επιτρέπουν την προσαρμογή τους σε οποιαδήποτε οντολογική αναπαράσταση εννοιών, ή την αξιοποίησή τους για τη δημιουργία μιας νομικής οντολογίας με τη μετατροπή των πληροφοριών τους σε πιο συγκεκριμένα μοντέλα όπως RDF ή OWL.

Η άτυπη οντολογία του Akoma Ntoso επικεντρώνεται στην έννοια του εγγράφου, και εξειδικεύεται με τη σύμβαση ονοματοθεσίας που βασίζεται σε URI/IRI και την αναφορά στα επίπεδα-οντότητες που προσδιορίζονται από το μοντέλο IFLA FRBR. Περιλαμβάνει ακόμη ένα σύνολο εννοιών που ονομάζονται *Τάξεις Ανώτατου Επιπέδου* (TLC) και προέρχονται επίσης από την οντολογία IFLA FRBR, χωρίς όμως να παρέχει ρητή λεπτομερή περιγραφή των χαρακτηριστικών και της μεταξύ τους σχέσης. Συνολικά διατίθενται δέκα (10) διαφορετικές TLC (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 23) στους δημιουργούς των εγγράφων, ώστε να μπορούν να προσδιορίσουν Πρόσωπο, Οργανισμό, Έννοια, Αντικείμενο, Εκδήλωση, Τόπο, Διαδικασία, Ρόλο, Όρο και Αναφορά. Παρέχεται επίσης δυνατότητα για την περαιτέρω κατά βούληση υποκατηγοριοποίηση τους.

(Markup Semantics and Quality Evaluation of Legal Drafting, 2014)

Παραδείγματα Εφαρμογής

Η τεχνική επιτροπή LegalDocML του οργανισμού OASIS, βασιζόμενη στο XML πρότυπο Akoma Ntoso, προωθεί βέλτιστες πρακτικές σε παγκόσμιο επίπεδο στο πλαίσιο των διαδικασιών διαχείρισης των κοινοβουλευτικών, των νομικών και των δικαστικών εγγράφων. Το πρότυπο Akoma Ntoso εισάγεται, προσαρμόζεται και υιοθετείται στα νομικά συστήματα πολλών χωρών (σχετική διαφάνεια):

- Γερουσία της Βραζιλίας (νόμοι, νομοσχέδια, ενοποίηση, σημείο-στο-χρόνο)
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (νομοσχέδια και τροπολογίες)
- Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου της Χιλής (νομοσχέδια και συζητήσεις)
- Γερουσία της Ιταλίας (δημοσίευση νομοσχεδίου σε μορφή ανοικτών δεδομένων)
- Κοινοβούλιο της Ουρουγουάης (ροή εργασίας νομοσχεδίου)
- Υπηρεσία κωδικοποίησης US Code (διαχείριση κώδικα)
- Πολιτεία Καλιφόρνιας (πρότυπο xml για τη διαχείριση εγγράφων)
- Χώρα του Χονγκ Κονγκ (πρότυπο xml για τη διαχείριση εγγράφων)
- Έκθεση Δικαιοσύνης της Κένυας (πρότυπο xml για τη διαχείριση εγγράφων)
- Ομοσπονδιακή Καγκελαρία της Ελβετίας (δημοσίευση σε εφημερίδα)
- Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο της Ιταλίας (πρότυπο xml για τη διαχείριση εγγράφων)

Στα εργαλεία που αναπτύχθηκαν για τη σύνταξη νομοθετικών εγγράφων σύμφωνα με το πρότυπο Akoma Ntoso (Peroni, Semantic Data Interfaces for the Masses, 2014) περιλαμβάνονται:

- ο *Bungeni Editor*, ένας νομοθετικός συντάκτης ανοιχτού κώδικα βασισμένος στον επεξεργαστή κειμένου Open Office που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της ανάπτυξης ενός Κοινοβουλευτικού και Νομοθετικού Συστήματος Πληροφόρησης ανοιχτού κώδικα για τα αφρικανικά κοινοβούλια,
- ο *AT4AM*, ένα διαδικτυακό εργαλείο σύνταξης τροπολογιών που εγκρίθηκε και χρησιμοποιείται από το 2010 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιτρέποντας στους Ευρωβουλευτές των κρατών – μελών να δημιουργήσουν

και να καταθέσουν τροπολογίες επί των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και των εκθέσεων των κοινοβουλευτικών επιτροπών και

- ο *Lime Markup Editor*, ένας διαδικτυακός, πολύγλωσσος επεξεργαστής για έγγραφα του Akoma Ntoso.

Η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης της ΑΑΔΕ (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 24), έχει βασιστεί στο πρότυπο Akoma Ntoso. Σκοπός της είναι η συγκέντρωση και η δυνατότητα εντοπισμού και ανάκτησης όλων των νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων που αφορούν στον τομέα των αρμοδιοτήτων των Υπηρεσιών της ΑΑΔΕ, με τρόπο φιλικό προς τους χρήστες. Τα έγγραφα της βιβλιοθήκης μοντελοποιούνται βάσει του διεθνούς προτύπου αναπαράστασης νομικών πληροφοριών Akoma Ntoso, και του μοντέλου προσδιορισμού της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας ELI. Την πλατφόρμα ευφυούς διαχείρισης νομικού περιεχομένου, ανέπτυξε το ΙΠΣΥ του Ερευνητικού Κέντρου «Αθηνά».

Το Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης, στο πλαίσιο της εκπόνησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Κωδικοποίηση και Αναμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας, προωθεί δράσεις για τη μοντελοποίηση των νόμων που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (βλ. Παράρτημα - Εικόνα 25). Το περιεχόμενο των νόμων μοντελοποιείται με τη χρήση οντολογίας που βασίζεται στα πρότυπα αναπαράστασης νομικών πληροφοριών Akoma Ntoso και ELI.

Κεφάλαιο 5 - Θεωρία Διάχυσης της Καινοτομίας

5.1 Ορισμός και χαρακτηριστικά της καινοτομίας

Ένα διαχρονικό και ενδιαφέρον πεδίο μελέτης είναι η εξέταση των δυνατοτήτων υιοθέτησης μιας καινοτομίας. Ως καινοτομία ορίζεται μια ιδέα, μια πρακτική ή ένα αντικείμενο που γίνονται αντιληπτά ως νέα από το άτομο ή μια άλλη μονάδα υιοθεσίας (Rogers, *Diffusion of innovations*, 2003). Η απόφαση για το αν μια καινοτομία θα υιοθετηθεί ή θα απορριφθεί αποτελεί μέρος της συνολικής διαδικασίας για την απόφαση σχετικά με την καινοτομία. Επιπλέον, η διάχυση της καινοτομίας έχει χρησιμοποιηθεί τόσο σε εξειδικευμένο/ατομικό επίπεδο, όσο και σε ένα ευρύτερο/οργανωτικό επίπεδο. Βέβαια, η τελική απόφαση της υιοθέτησης ή απόρριψης δεν είναι καθοριστική, καθώς μπορεί να αλλάξει σε ένα μεταγενέστερο στάδιο. Σύμφωνα με το Rogers (2003), η απόφαση για την υιοθέτηση μιας καινοτομίας επηρεάζεται από τις πεποιθήσεις που υπάρχουν για πέντε χαρακτηριστικά αυτής: το σχετικό πλεονέκτημα, τη συμβατότητα, την πολυπλοκότητα, τη δοκιμαστικότητα και την παρατηρησιμότητα.

Το σχετικό πλεονέκτημα ορίζεται ως η αντίληψη για το πόσο καλύτερη είναι η καινοτομία από την προϋπάρχουσα ιδέα και είναι αυτό που έχει βρεθεί ως ο πιο ισχυρός δείκτης επιρροής για την απόφαση σχετικά με την υιοθέτηση μιας καινοτομίας (Flight, Allaway, Kim, & D'Souza, 2011; Rogers, *Diffusion of innovations*, 2003). Προωθώντας τη θεώρηση του Rogers, πολλοί ερευνητές έχουν προτείνει το διαχωρισμό του σχετικού πλεονεκτήματος στην αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα (*perceived usefulness*), δηλαδή το βαθμό στον οποίο κάποιος πιστεύει ότι ένα συγκεκριμένο σύστημα θα ενισχύσει την επίδοσή του και στην εικόνα (*image*), δηλαδή το βαθμό στον οποίο η χρήση μιας καινοτομίας γίνεται αντιληπτή ως αυτή που θα ενισχύσει την εικόνα ή το κύρος κάποιου σε ένα κοινωνικό σύστημα (Karahanna, Straub, & Chervany, 1999; Mao & Palvia, 2006; Moore & Benbasat, 1991). Αν και αυτή η διάκριση ακολουθείται σε αρκετές έρευνες, στην παρούσα εργασία προτιμήθηκε η υιοθέτηση του χαρακτηριστικού του σχετικού πλεονεκτήματος, έτσι όπως πρωτογενώς ορίζεται στη θεωρία διάχυσης της καινοτομίας του Rogers.

Η συμβατότητα είναι ένα ακόμα χαρακτηριστικό που επηρεάζει την υιοθέτηση μιας καινοτομίας και αποτελεί μια πολύπλευρη έννοια. Ορίζεται ως η αντίληψη του κατά

πόσο μια καινοτομία είναι συνεπής, δηλαδή «συμβαδίζει» με τις υπάρχουσες αξίες, τις προηγούμενες εμπειρίες και τις ανάγκες όσων ενδέχεται να την υιοθετήσουν (Rogers, 2003). Αυτή η συμβατότητα με αξίες και πεποιθήσεις έχει να κάνει με ένα ευρύτερο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο, στο οποίο πραγματοποιείται και η απόφαση για την υιοθέτηση της καινοτομίας. Έτσι, οι καινοτομίες που γίνονται αντιληπτές ως συμβατές με τις αξίες και τις πεποιθήσεις όσων πιθανώς τις υιοθετήσουν, αυξάνουν το βαθμό του να γίνουν αποδεκτές. Παράλληλα, το κατά πόσο μία καινοτομία είναι συμβατή ή όχι με προηγούμενες εμπειρίες ή/και προηγούμενες, παρόμοιες αποφάσεις είναι ενδεικτικό για το ενδεχόμενο υιοθέτησης της καινοτομίας.

Σύμφωνα με το Rogers (2003), η πολυπλοκότητα έχει να κάνει με την κατάταξη οποιασδήποτε νέας ιδέας στο συνεχές του πολύπλοκου-απλού. Υπό αυτή την έννοια, το χαρακτηριστικό της πολυπλοκότητας αναφέρεται στην αντίληψη του κατά πόσο δύσκολη είναι η εφαρμογή ή η κατανόηση μιας καινοτομίας. Μερικές καινοτομίες είναι ιδιαίτερα ξεκάθαρες σε όσους είναι πιθανό να τις υιοθετήσουν, ενώ άλλες είναι πιο περίπλοκες. Έτσι, όπως γίνεται αντιληπτό, οι καινοτομίες που είναι ευκολότερες στην κατανόηση και στη χρήση τους έχουν περισσότερες πιθανότητες να υιοθετηθούν, σε σχέση με άλλες που είναι λιγότερο απλές.

Πέρα από αυτά τα τρία βασικά χαρακτηριστικά μιας καινοτομίας, τα οποία όπως αναφέρουν και οι Tornatzky και Klein (1982) είναι αυτά που συνδέονται περισσότερο με την υιοθέτηση της καινοτομίας γενικά, ο Rogers (1995) περιγράφει ακόμα δυο. Τη δοκιμαστικότητα και την παρατηρησιμότητα. Η δοκιμαστικότητα σχετίζεται με το αν μια καινοτομία μπορεί να δοκιμαστεί σε μια περιορισμένη βάση. Κάτι τέτοιο είναι ικανό να επηρεάσει τις αποφάσεις για την υιοθέτηση ή την απόρριψη μιας καινοτομίας, καθώς η προσωπική δοκιμή μιας καινοτομίας είναι ένας τρόπος για να δώσει κανείς νόημα σε αυτή και να ανακαλύψει το πως λειτουργεί κάτω από υποκειμενικές συνθήκες. Παρόλο που και ο παράγοντας της δοκιμαστικότητας μπορεί να βοηθήσει κατά πολύ στην απόφαση για την υιοθέτηση ή την απόρριψη μιας καινοτομίας, ο ίδιος ο Rogers σημειώνει ότι αυτό το χαρακτηριστικό είναι λιγότερο προβλέψιμο από τα υπόλοιπα. Στο ίδιο μήκος κύματος, η παρατηρησιμότητα αναφέρεται στο βαθμό που τα αποτελέσματα μιας καινοτομίας είναι ορατά από άλλους, υπό την έννοια ότι μερικές καινοτομίες είναι εύκολα παρατηρήσιμες και δυνατό να επεξηγηθούν, ενώ άλλες είναι πιο αόριστες. Αν και τα χαρακτηριστικά της δοκιμαστικότητας και της παρατηρησιμότητας είναι άξια διερεύνησης στη μελέτη των καινοτομιών, θα πρέπει να

ληφθεί υπόψη ότι δε δίνουν μεγάλη έμφαση στην κοινωνική αντίληψη, καθώς περιγράφουν ως επί το πλείστον εγγενή χαρακτηριστικά των καινοτομιών (Roman, 2003).

5.2 Ο ρυθμός υιοθέτησης μιας καινοτομίας

Τα αντιληπτά χαρακτηριστικά μιας καινοτομίας αποτελούν μια σημαντική εξήγηση και για το ρυθμό υιοθέτησής της. Τα πέντε προαναφερθέντα χαρακτηριστικά παίζουν σημαντικό ρόλο σε αυτό. Όμως ο Rogers (2003) κάνει λόγο και για άλλες τέσσερις μεταβλητές που επηρεάζουν κατά πολύ την ταχύτητα υιοθέτησης της καινοτομίας. Αυτές είναι ο τύπος της απόφασης καινοτομίας, η φύση των διαύλων επικοινωνίας που διαχέουν την καινοτομία σε διάφορα στάδια της διαδικασίας απόφασης για την καινοτομία, η φύση του κοινωνικού συστήματος στο οποίο διαδίδεται η καινοτομία καθώς και η έκταση των προσπαθειών προώθησης των παραγόντων αλλαγής στη διάχυση της καινοτομίας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, όσο περισσότερα άτομα εμπλέκονται στη λήψη απόφασης για την καινοτομία, τόσο επιβραδύνεται ο ρυθμός διάχυσής της. Έτσι, ένας τρόπος για την επιτάχυνση του ρυθμού υιοθέτησης μιας καινοτομίας είναι η προσπάθεια να αλλάξει η μονάδα λήψης αποφάσεων έτσι ώστε να συμμετέχουν λιγότερα άτομα. Παράλληλα, τονίζεται η σημασία που θα πρέπει να δοθεί στα κανάλια επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται για τη διάχυση της καινοτομίας. Για παράδειγμα, η χρήση ενός ακατάλληλου καναλιού επικοινωνίας, όπως τα κανάλια μαζικών μέσων, για νέες και περίπλοκες ιδέες, μπορεί να επιβραδύνει το ρυθμό υιοθέτησης της καινοτομίας. Τέλος, αν και η σχέση μεταξύ της έκτασης των προσπαθειών προώθησης των παραγόντων αλλαγής στη διάχυση της καινοτομίας και του ρυθμού υιοθέτησής της δεν είναι άμεση, μπορεί να φανεί σε συγκεκριμένα στάδια κατά την απόφαση υιοθέτησης της καινοτομίας.

5.3 Καινοτομία στο δημόσιο τομέα

Τα τελευταία χρόνια, όλο και εντονότερο είναι το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών για την καινοτομία στον δημόσιο τομέα (Osborne & Brown, 2011; Walker, Internal and External Antecedents of Process Innovation: A review and extension, 2014). Δεν είναι λίγοι αυτοί που βασίζονται στην ιδέα ότι η καινοτομία μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών καθώς και στην ενίσχυση της

ικανότητας επίλυσης προβλημάτων των κυβερνητικών οργανώσεων για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων (Damanpour & Schneider, 2008).

Παλαιότερες έρευνες υποστήριξαν ότι η διάκριση των τύπων καινοτομίας είναι απαραίτητη για την κατανόηση της καινοτομίας συμπεριφοράς των οργανώσεων επειδή έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και η υιοθέτηση καινοτομιών δεν επηρεάζεται με τον ίδιο τρόπο κάθε φορά (Walker, 2006). Στη μελέτη τους οι De Vries, Bekkers και Tummers (2016) διακρίνουν τέσσερις βασικούς τύπους καινοτομίας: καινοτομία διαδικασίας (στην οποία εμπεριέχονται τόσο η καινοτομία στη διοικητική διαδικασία, όσο και η καινοτομία τεχνολογικών διαδικασιών), καινοτομία προϊόντων ή υπηρεσιών, καινοτομία στη διακυβέρνηση και εννοιολογική καινοτομία. Οι τύποι αυτοί μερικές φορές ορίζονται ως διαστάσεις καινοτομίας (Damanpour, 1991).

Μέσα από τη βιβλιογραφική τους επισκόπηση, οι De Vries, Bekkers και Tummers (2016) φανερώνουν την κυρίαρχη τάση των ερευνών για την καινοτομία του δημόσιου τομέα, η οποία έχει να κάνει με την καινοτομία στη εσωτερική, διοικητική διαδικασία μέσω τεχνολογικών μέσων. Αντίστοιχα, λιγότερο ενδιαφέρον δόθηκε στις καινοτομίες τεχνολογικών διαδικασιών, στις καινοτομίες διακυβέρνησης καθώς και στις εννοιολογικές καινοτομίες, η διερεύνηση των οποίων βέβαια θα πρόσφερε πολύτιμα στοιχεία στην εισαγωγή καινοτομιών στο δημόσιο τομέα.

Παράλληλα, στην ίδια μελέτη γίνεται λόγος για τους σκοπούς, τους παράγοντες και τα χαρακτηριστικά της ίδιας της καινοτομίας που θα οδηγήσουν στην υιοθέτησή της από τους ενδιαφερόμενους. Έτσι, το πιο συχνά αναφερόμενο κίνητρο για την εισαγωγή μιας καινοτομίας ήταν η βελτίωση των επιδόσεων, υπό την έννοια της αποδοτικότητας ή της αποτελεσματικότητάς της. Επιπλέον, οι καθοριστικοί παράγοντες για την υιοθέτηση μιας καινοτομίας σε οργανωτικό επίπεδο φάνηκαν να είναι πρωτίστως η διαθεσιμότητα πόρων (χρήματα, χρόνος, παροχές τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας κ.ά.), ακολουθούμενη από το προφίλ της ηγεσίας του εκάστοτε οργανισμού, καθώς και από το βαθμό αποφυγής του ρίσκου. Τέλος, αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της ίδιας της καινοτομίας που θα οδηγήσουν και στην τελική υιοθέτησή της, πρωταγωνιστικό ρόλο στις εξεταζόμενες από τους De Vries, Bekkers και Tummers (2016) έρευνες είχε η ευκολία χρήσης της καινοτομίας (Carter & Bélanger, 2005; Damanpour & Schneider, 2008), το σχετικό πλεονέκτημα, η δοκιμαστικότητα και η συμβατότητά της (Korteland & Bekkers, 2008).

Η εξέταση όλων των παραπάνω πτυχών κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, καθώς ρίχνει άπλετο φως στους παράγοντες που αυξάνουν τις πιθανότητες για την υιοθέτηση μιας καινοτομίας και είναι αυτοί που θα πρέπει να επεξεργάζεται κάθε ενδιαφερόμενος για την εισαγωγή καινοτομιών.

Στην παρούσα έρευνα, αξιοποιώντας ένα από τα πιο διαδεδομένα θεωρητικά μοντέλα για την υιοθέτηση της καινοτομίας, τη θεωρία διάχυσης της καινοτομίας του Rogers (Hameed, Counsell, & Swift, 2012), έγινε προσπάθεια διερεύνησης της δυνατότητας υιοθέτησης του τεχνικού προτύπου μοντελοποίησης κοινοβουλευτικών εγγράφων Akoma Ntoso στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Πιο συγκεκριμένα, μελετήθηκαν ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνονται οι συμμετέχοντες το πρότυπο Akoma Ntoso, καθώς και οι προθέσεις τους σχετικά με την υιοθέτησή του, σύμφωνα με τα τρία βασικά χαρακτηριστικά της θεωρίας της διάδοσης της καινοτομίας: το σχετικό πλεονέκτημα, τη συμβατότητα και την πολυπλοκότητα.

Κεφάλαιο 6 - Μεθοδολογία Έρευνας

Ο σκοπός, οι στόχοι και η φύση της παρούσας μελέτης υπέδειξαν τον ορθότερο τρόπο της ερευνητικής προσέγγισης. Έτσι, προκειμένου να αξιολογηθεί η δυνατότητα υιοθέτησης του προτύπου δόμησης κοινοβουλευτικών εγγράφων Akoma Ntoso από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με τη θεωρία διάχυσης της καινοτομίας του Rogers (2003), εφαρμόστηκε μια μικτή μέθοδος έρευνας στην οποία συνδυάστηκαν ποιοτικές (ημιδομημένες σε βάθος προσωπικές συνεντεύξεις) και ποσοτικές (ερωτηματολόγιο) τεχνικές για τη συλλογή, την ανάλυση και την ερμηνεία των δεδομένων.

Σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία (Creswell, 2014; Johnson & Onwuegbuzie, 2004; Charalabidis, Loukis, & Androutsopoulou, 2017), η μικτή μέθοδος έρευνας ενσωματώνει στοιχεία ποιοτικών και ποσοτικών προσεγγίσεων συνδυάζοντας τα πλεονεκτήματά τους και επιτρέποντας την εξακρίβωση της σύγκλισης, ή της απόκλισης των ποιοτικών και ποσοτικών αποτελεσμάτων και την αλληλοσυμπλήρωσή τους.

Καθώς οι επιμέρους στόχοι της μελέτης αποσκοπούν στην ανίχνευση των πεποιθήσεων των συμμετεχόντων για τα χαρακτηριστικά του προτύπου και των προθέσεών τους για την υιοθέτησή του, επιλέχτηκε ως κυρίαρχο πρότυπο κατά το σχεδιασμό της μικτής μεθόδου, η ποιοτική προσέγγιση που σύμφωνα με τον Creswell (2014) «επιτρέπει στον ερευνητή να εξερευνήσει και να αποκτήσει λεπτομερή εικόνα της σημασίας που αποδίδεται από άτομα, ή ομάδες σε κοινωνικά φαινόμενα και έννοιες». Η ποσοτική προσέγγιση επιλέχτηκε ως συμπληρωματική της ποιοτικής προσέγγισης.

Προηγήθηκε η συλλογή των ποιοτικών δεδομένων με τη διενέργεια δέκα (10) ημιδομημένων σε βάθος προσωπικών συνεντεύξεων και στη συνέχεια ακολούθησε η συλλογή των ποσοτικών δεδομένων με τη συμπλήρωση ισάριθμων ερωτηματολογίων από τους ίδιους συμμετέχοντες. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τις δύο αυτές διαδοχικές φάσεις αναλύθηκαν ξεχωριστά και στη συνέχεια ενσωματώθηκαν κατά την ερμηνεία των πορισμάτων της μελέτης.

6.1 Πλαίσιο Αξιολόγησης

Αρχικό στάδιο της μεθοδολογίας ήταν η δημιουργία ενός πλαισίου αξιολόγησης υπό το πρίσμα της θεωρίας της διάχυσης της καινοτομίας του Rogers (2003), σύμφωνα με την οποία τα πέντε κρίσιμα χαρακτηριστικά της καινοτομίας (βασικό πλεονέκτημα,

συμβατότητα, πολυπλοκότητα, δοκιμαστικότητα, παρατηρησιμότητα) καθορίζουν το βαθμό διάχυσης της.

Από αυτά τα χαρακτηριστικά, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο πέμπτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας, επιλέχθηκαν ως πιο αντιπροσωπευτικά το σχετικό πλεονέκτημα, η συμβατότητα και η πολυπλοκότητα, για τα οποία διαμορφώθηκαν ορισμένες διαστάσεις αξιολόγησης σύμφωνα με τους επιμέρους στόχους της παρούσας μελέτης (βλ. Παράρτημα - Πίνακας 15: Πλαίσιο Αξιολόγησης Έρευνας) Ειδικότερα:

- Για το *Σχετικό Πλεονέκτημα* ορίστηκαν τέσσερις διαστάσεις αξιολόγησης ΣΠ1 – ΣΠ4, μία για κάθε εξεταζόμενη κατηγορία: α) βουλευτές, β) Υπηρεσίες Κοινοβουλίου, γ) πολίτες, δ) συνεργασία και διαλειτουργικότητα.
- Για τη *Συμβατότητα* ορίστηκαν τρεις διαστάσεις αξιολόγησης Σ1 – Σ3: συμβατότητα προτύπου: α) με τις υφιστάμενες διαδικασίες υποστήριξης από τις Υπηρεσίες της Βουλής της άσκησης του νομοθετικού έργου, β) με τις δραστηριότητες των συμμετεχόντων και γ) με τις αξίες και τις αρχές της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης.
- Για την *Πολυπλοκότητα* ορίστηκαν τέσσερις διαστάσεις αξιολόγησης Π1 – Π4: πολυπλοκότητα προτύπου: α) ως προς τη διαδικασία μοντελοποίησης των κοινοβουλευτικών εγγράφων, β) ως προς τους πόρους που απαιτούνται για την εφαρμογή του, γ) ως προς την εξειδίκευση που απαιτείται για την εφαρμογή και τη χρήση του, δ) ως προς τους παράγοντες που θα διευκολύνουν και τα εμπόδια που θα δυσχεράνουν την υιοθέτηση και καθιέρωσή του.

6.2 Συμμετέχοντες

Η στρατηγική που ακολουθήθηκε για την επιλογή των προσώπων που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν αυτή της σκόπιμης δειγματοληψίας, που σύμφωνα με τον Patton (2015) «έγκειται στην επιλογή περιπτώσεων πλούσιων σε πληροφορίες από τις οποίες κάποιος μπορεί να μάθει πολλά για ζητήματα κεντρικής σημασίας για το σκοπό της έρευνας».

Η ερευνήτρια βασισόμενη στη γνώση για το υπό μελέτη φαινόμενο (Ιωσηφίδης, 2008), προχώρησε στην επιλογή δέκα (10) προσώπων που θα εκπροσωπούσαν καλύτερα τις τέσσερις εξεταζόμενες κατηγορίες : βουλευτές, Υπηρεσίες Βουλής,

πολίτες, συνεργασία και διαλειτουργικότητα, όπως εξετάστηκαν στο 3^ο κεφάλαιο της μελέτης.

Ειδικότερα επιλέχθηκαν:

- Δύο (2) επιστημονικοί συνεργάτες βουλευτών για την αντιπροσώπευση των μελών του Κοινοβουλίου,
- Πέντε (5) λειτουργοί του Κοινοβουλίου με πολυετή εργασιακή εμπειρία σε θέσεις υποστήριξης της άσκησης νομοθετικού έργου (Διεύθυνση Νομοθετικού Έργου, Επιστημονική Υπηρεσία, Διεύθυνση Πληροφορικής,) για την αντιπροσώπευση των Υπηρεσιών της Βουλής,
- Ένας (1) ενεργός εξωθεσμικός πολίτης που ασχολείται με εφαρμοσμένη έρευνα σε θέματα ανθρωπιστικών επιστημών, για την αντιπροσώπευση των πολιτών,
- Ένας (1) δημόσιος λειτουργός της Εκτελεστικής Εξουσίας και ένα (1) στέλεχος του Συνηγόρου του Πολίτη για την αντιπροσώπευση της συνεργασίας και της διαλειτουργικότητας με φορείς και οργανισμούς.

6.3 Εργαλεία Συλλογής Δεδομένων

6.3.1. Ημιδομημένες σε βάθος προσωπικές συνεντεύξεις

Ως κύριο ερευνητικό εργαλείο για τη συλλογή των δεδομένων επιλέχθηκε η ημιδομημένη σε βάθος συνέντευξη. Οι έντεκα διαστάσεις του πλαισίου αξιολόγησης όπως ορίστηκαν παραπάνω (βλ. Παράρτημα - Πίνακας 15: Πλαίσιο Αξιολόγησης Έρευνας), αποτέλεσαν τον οδηγό για τις ανοικτές τύπου ερωτήσεις στο πλαίσιο της διεξαγωγής των ημιδομημένων συνεντεύξεων σε βάθος που πραγματοποιήθηκαν με τους δέκα (10) συμμετέχοντες πρόσωπο με πρόσωπο.

Οι ημιδομημένες συνεντεύξεις αποτελούν την πιο συχνά χρησιμοποιούμενη μέθοδο για τη συλλογή δεδομένων στις ποιοτικές έρευνες. «Είναι κατάλληλες για την εξερεύνηση των αντιλήψεων και των απόψεων των ερωτηθέντων σχετικά με σύνθετα ή ευαίσθητα ζητήματα και επιτρέπουν τη διερεύνηση για περισσότερες πληροφορίες και αποσαφήνιση των απαντήσεων» (Barriball & While, 1994).

Βασίζονται σε έναν κατάλογο βασικών θεμάτων και ερωτήσεων που πρέπει να καλυφθούν και τον οποίο ο ερευνητής έχει προετοιμάσει εκ των προτέρων, αλλά μπορεί να ζητηθούν επιπλέον ερωτήσεις που δεν έχουν προβλεφθεί στην αρχή της

συνέντευξης. Οι ερευνητές μπορούν να αλλάξουν τη σειρά των ερωτήσεων, να προσθαφαιρέσουν ερωτήσεις, να επαναδιατυπώσουν τις ερωτήσεις προκειμένου να γίνουν πιο κατανοητές στους συνεντευξιαζόμενους και να θέσουν πιο λεπτομερείς ερωτήσεις ανάλογα με την κατεύθυνση της συνέντευξης και την αλληλεπίδραση τους με τους ερωτηθέντες (Clifford, Cope, Gillespie, & French, 2016).

6.3.2. Ερωτηματολόγιο

Ως βοηθητικό εργαλείο για τη συλλογή των ποσοτικών δεδομένων της παρούσας μελέτης, επιλέχθηκε το ερωτηματολόγιο με κλειστού τύπου ερωτήσεις, στο οποίο οι ερωτώμενοι καλούνται να υποδείξουν απαντήσεις από μια προκαθορισμένη κλίμακα πιθανών απαντήσεων, οι οποίες κυμαίνεται συνήθως από μία πολύ θετική απάντηση σε μια πολύ αρνητική απάντηση (Birmingham & Wilkinson, 2003).

Οι έντεκα διαστάσεις του πλαισίου αξιολόγησης, όπως ορίστηκαν παραπάνω (βλ. Παράρτημα - Πίνακας 15: Πλαίσιο Αξιολόγησης Έρευνας), αποτέλεσαν τον οδηγό για τη σύνταξη του ερωτηματολογίου. Για κάθε διάσταση διαμορφώθηκε αντίστοιχη ερώτηση ελαφρώς διαφοροποιημένη, ενώ για κάθε μία από τις τρεις σύνθετες διαστάσεις του πλαισίου (διάσταση του σχετικού πλεονεκτήματος σχετικά με την κατηγορία πολίτες, διάσταση της συμβατότητας σχετικά με τις υφιστάμενες εσωτερικές διαδικασίες υποστήριξης της νομοθετικής διαδικασίας και διάσταση της πολυπλοκότητα ως προς τους παράγοντες που θα διευκολύνουν και τα εμπόδια που θα δυσχεράνουν την εφαρμογή του προτύπου), δημιουργήθηκαν δύο επιμέρους ερωτήσεις. Συνολικά δημιουργήθηκαν δεκατέσσερις (14) ερωτήσεις.

Για τη κλιμάκωση των απαντήσεων στις ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα Likert πέντε σημείων με την εξής διαβάθμιση έντασης: «ΚΑΘΟΛΟΥ», «ΛΙΓΟ», «ΜΕΤΡΙΑ», «ΑΡΚΕΤΑ», «ΠΟΛΥ». Η κλίμακα Likert που πήρε το όνομά της από τον επινοητή της Rensis Likert, αποτελεί ένα ευρέως χρησιμοποιούμενο εργαλείο στην έρευνα καθώς «παρέχει στον ερευνητή την ελευθερία να συγχωνεύει τη μέτρηση με τη γνώμη, την ποσότητα και την ποιότητα» (Cohen, Manion, & Morrison, 2011).

Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε για να ολοκληρωθεί μέσω του διαδικτύου, με την συμπλήρωση δηλαδή από τους συμμετέχοντες της ηλεκτρονικής φόρμας με τα δεκατέσσερα (14) ερωτήματα πολλαπλών επιλογών, προσβάσιμης μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης (URL) που στάλθηκε στους συμμετέχοντες στο λογαριασμό

του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου (βλ. Παράρτημα - Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα)

6.4 Διαδικασία

6.4.1. Προετοιμασία

6.4.1.1. Ανασκόπηση εσωτερικών διαδικασιών

Από τις πρώτες ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο εκπόνησης της παρούσας μελέτης, ήταν η εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης, ως προς τις διαδικασίες που ακολουθούνται εσωτερικά από τις Υπηρεσίες της Βουλής για την υποστήριξη της άσκησης του νομοθετικού έργου. Όπως έχει ήδη αναφερθεί και σε προηγούμενο κεφάλαιο, η επιλογή της νομοθετικής διαδικασίας θεωρήθηκε ως η πλέον αντιπροσωπευτική λόγω του μεγάλου αριθμού εμπλεκόμενων Υπηρεσιακών παραγόντων, του αυξημένου φόρτου εργασίας και της πολυπλοκότητας των διαδικασιών που ακολουθούνται για την υποστήριξή της.

Η πολυτυπία των νομικών εγγράφων που παράγονται, διανέμονται και ανταλλάσσονται, η εμπλοκή στη διαδικασία πολλών ενδιαφερόμενων μερών, η ποικιλία των ρόλων και των ιδιοτήτων με τις οποίες συμμετέχουν (π.χ. μέλη επιτροπής, σώμα βουλευτών, ομιλητές, εισηγητές, ειδικοί αγορητές, επισπεύδοντες και συναρμόδιοι υπουργοί, εξωκοινοβουλευτικά πρόσωπα, κ.ο.κ.) και η συνεχής συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών, εγγράφων και γνώσης με τη ΓΓΚ, τα Υπουργεία και άλλους θεσμικούς φορείς και οργανισμούς, είναι ορισμένοι καθοριστικοί παράγοντες που λειτουργούν καταλυτικά τόσο για τη διαδικασία νομοθέτησης, όσο και για τη λειτουργία των Υπηρεσιών της Βουλής.

Ο ρόλος της ερευνήτριας

Τα στοιχεία και οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν και καταγράφηκαν βασίστηκαν στις γνώσεις και στην εργασιακή εμπειρία που διαθέτει η ερευνήτρια, εργαζόμενη σχεδόν τριάντα χρόνια στη Διεύθυνση Πληροφορικής της Βουλής, συνεργαζόμενη με τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου και ενεργά ασχολούμενη με τα εσωτερικά πληροφοριακά συστήματά που υποβοηθούν και διευκολύνουν το έργο των Υπηρεσιών και των μελών του, αλλά και με τα εξωτερικά πληροφοριακά συστήματα, όπως η διαδικτυακή πύλη της Βουλής και η ιστοσελίδα της Κοινοβουλευτικής Διαφάνειας, που παρέχουν πληροφόρηση και ενημέρωση στους πολίτες.

Χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα τη πορεία εξέλιξης ενός νομοθετήματος από την κατάθεσή του μέχρι τη ψήφισή του στο σύνολο, έγινε ανασκόπηση των διαδικασιών που ακολουθούνται από τις Υπηρεσίες της Βουλής και αναδείχθηκαν και καταγράφηκαν τα επιμέρους προβλήματα που αυτή παρουσιάζει. Οι διαδικασίες αυτές αποτυπώνονται στο 3^ο κεφάλαιο της μελέτης ως η «διαδρομή» της νομοθετικής διαδικασίας.

Παράλληλα ανιχνεύθηκε η ποικιλία των εγγράφων που παράγονται και των θεμάτων που αυτά παρουσιάζουν. Η εξέταση περιορίστηκε στα κοινοβουλευτικά έγγραφα που δημοσιεύονται στη διαδικτυακή πύλη της Βουλής, τα οποία είναι και τα πλέον ενδεικτικά ως προς το μέγεθος, το μορφότυπο και την ανοικτότητά τους. Από τη μελέτη του περιεχομένου των εγγράφων αυτών εξήχθησαν και πινακοποιήθηκαν αξιόλογες πληροφορίες που περιέχονται σε αυτά σε μορφή απλού κειμένου, προκειμένου να τονιστεί ο πλούτος των πληροφοριών και κατ' επέκταση της γνώσης που παράγεται στο Κοινοβούλιο κατά την κοινοβουλευτική νομοθέτηση. Πολλές από αυτές τις μεταπληροφορίες τις διαχειρίζεται δυναμικά το εσωτερικό πληροφοριακό σύστημα της Βουλής.

6.4.1.2. Μοντελοποίηση Νομοσχεδίου

Επόμενο βήμα αποτέλεσε η προσπάθεια μοντελοποίησης του νομοσχεδίου με τίτλο «Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, Βαθμολογική Διάρθρωση Θέσεων, Συστήματα Αξιολόγησης, Προαγωγών και Επιλογής Προϊσταμένων (Διαφάνεια – Αξιοκρατία και Αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης)», με τη χρήση δύο εργαλείων ανοιχτού κώδικα που βασίζονται στο πρότυπο Akoma Ntoso, του Lime markup editor και του Leos Prototype.

Ειδικότερα, μέσω του Lime MarkEditor καταχωρήθηκε το νομοθέτημα με την προτεινόμενη από το Akoma Ntoso διαρθρωτική σήμανση σε μέρη, άρθρα, παραγράφους, υποπαραγράφους, σημεία και επιπλέον σημάνθηκαν οι υπογράφοντες Υπουργοί και οι ρόλοι τους. Σε δεύτερο χρόνο καταχωρήθηκε μέρος των νομοτεχνικών βελτιώσεων και των τροπολογιών που επήλθαν στο νομοσχέδιο κατά την επεξεργασία του στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές της Βουλής και σε τρίτο χρόνο καταχωρήθηκε μέρος των μεταβολών που επήλθαν στο νομοσχέδιο κατά το στάδιο επεξεργασίας και ψήφισής του στην Ολομέλεια.

Η ίδια διαδικασία ακολουθήθηκε για το νομοσχέδιο με τη χρήση του 2^{ου} εργαλείου μοντελοποίησης Leos Prototype, αλλά για περιορισμένο μέρος του νομοσχεδίου και των μετέπειτα νομοτεχνικών βελτιώσεων και αλλαγών του.

6.4.1.3. Δημιουργία Οπτικοακουστικού Ενημερωτικού Υλικού

Για την προετοιμασία των συμμετεχόντων και την ενημέρωσή τους για το αντικείμενο της μελέτης, τους σκοπούς και τους στόχους της, δημιουργήθηκε από την ερευνήτρια οπτικοακουστικό υλικό διάρκειας εξήντα (60) λεπτών.

Στο πρώτο μισάωρο του βίντεο παρουσιάζονται οι διαδικασίες που ακολουθούνται εσωτερικά από τις Υπηρεσίες της Βουλής για την υποστήριξη της νομοθετικής διαδικασίας, τα προβλήματα που δυσκολεύουν το έργο τους και παρεμποδίζουν την ευχερή και έγκαιρη πρόσβαση των μελών του κοινοβουλίου, των πολιτών και των άμεσα ενδιαφερόμενων στα νομοθετήματα, στις συναρτώμενες εκθέσεις και στα κοινοβουλευτικά έγγραφα. Προβάλλονται επίσης τα χαρακτηριστικά και οι δυνατότητες των νομικών προτύπων και ειδικότερα του προτύπου Akoma Ntoso, για τη δόμηση των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων, καθώς και παραδείγματα εφαρμογής του στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

Στο δεύτερο μισάωρο του βίντεο παρουσιάζεται βιντεοσκοπημένη η διαδικασία μοντελοποίησης του επιλεγμένου νομοσχεδίου με τα εξειδικευμένα συντακτικά εργαλεία Lime markup editor και Leos Prototype που βασίζονται στο πρότυπο Akoma Ntoso.

Διαφάνειες από το οπτικοακουστικό ενημερωτικό υλικό, παρατίθενται στο Παράρτημα της παρούσας (βλ. Παράρτημα - Διαφάνειες από Οπτικοακουστικό Ενημερωτικό Υλικό), ενώ το σχετικό βίντεο διατίθεται σε κάθε ενδιαφερόμενο μέσω του συνδέσμου:

<https://drive.google.com/file/d/0B8MzcJ210UsQcFZhU0pFcjJobEU/view?usp=sharing>

6.4.2. Διενέργεια ημιδομημένων Συνεντεύξεων

Πριν τη διενέργεια των συνεντεύξεων οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για το σκοπό και τους στόχους της έρευνας, για τα μέσα διεξαγωγής της και για τον τρόπο με τον οποίο θα αξιοποιηθούν τα δεδομένα από τις συνεντεύξεις και το ερωτηματολόγιο. Στη συνέχεια καθορίστηκαν οι συγκεκριμένες ημερομηνίες και ο χώρος πραγματοποίησης των συνεντεύξεων. Ζητήθηκε επίσης από τους συμμετέχοντες να

παρακολουθήσουν το ωριαίο ενημερωτικό βίντεο αποκτώντας πρόσβαση μέσω του συνδέσμου (URL) που στάλθηκε στο λογαριασμό του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου.

Οι συμμετέχοντες αφού έλαβαν τη διαβεβαίωση ότι δε θα γίνει καμιά αναφορά σε στοιχεία της ταυτότητά τους πλην της εργασιακής τους ιδιότητας, παρείχαν στην ερευνήτρια την προφορική τους συγκατάθεση για τη συμμετοχή τους στην έρευνα.

Η κάθε συνέντευξη διήρκεσε περίπου δύο (2) ώρες. Με την προηγούμενη άδεια των συμμετεχόντων οι συνεντεύξεις μαγνητοφωνήθηκαν. Παράλληλα η ερευνήτρια κρατούσε σημειώσεις για τα πιο σημαντικά σημεία της συνέντευξης.

6.4.3. Χορήγηση ερωτηματολογίου

Μετά την ολοκλήρωση των συνεντεύξεων οι συμμετέχοντες έλαβαν στο λογαριασμό του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου τον σύνδεσμο (URL) που οδηγούσε στην ηλεκτρονική φόρμα του ερωτηματολογίου που καλούνταν να συμπληρώσουν.

6.5 Οργάνωση και ανάλυση των δεδομένων

6.5.1. Δεδομένα από τις συνεντεύξεις

Η πρώτη ενέργεια μετά την ολοκλήρωση των ημιδομημένων συνεντεύξεων ήταν η απομαγνητοφώνησής τους, κατά την οποία μεταγράφηκαν από την ερευνήτρια οι δέκα (10) ηχογραφημένες συνεντεύξεις λέξη κατά λέξη, με απόλυτη ακρίβεια και γραπτή απόδοση του προφορικού λόγου.

Στη συνέχεια διαβάστηκαν προσεκτικά πολλές φορές τα μεταγραφέντα κείμενα, ώστε να υπάρξει εξοικείωση με τα δεδομένα και να αποκτηθεί μια γενικότερη αντίληψη της πληροφόρησης, των νοημάτων και των ιδεών που περικλείονταν σε αυτά (Creswell, 2014).

Ακολούθησε η διαδικασία της ανοικτής κωδικοποίησης των δεδομένων, η απόδοση δηλαδή εννοιολογικών προσδιορισμών (κωδικών) σε συγκεκριμένα τμήματα του κειμένου (λέξεις, φράσεις, προτάσεις, παραγράφους) των συνεντεύξεων και ο σχηματισμός των αρχικών κατηγοριών των πληροφοριών. Από την ομαδοποίηση των αρχικών κωδικοποιήσεων και την ένταξή τους σε ευρύτερες κατηγορίες, προέκυψαν οι επιμέρους θεματικές ενότητες.

Σύμφωνα με τον Ezzy, όπως αναφέρεται στο (Cohen, Manion, & Morrison, 2011, pp. 492-493), η διαδικασία της κωδικοποίησης περιλαμβάνει αρχικά την «αποσυναρμολόγηση» των δεδομένων και τη διάσπασή τους σε γραμμές, παραγράφους και μικρότερα τμήματα. Στη συνέχεια ακολουθεί η αναδιάταξη των «θραυσμάτων» και η ανασύνθεση των δεδομένων υπό το πρίσμα της εξεύρεσης ομοιοτήτων και διαφορών τους στο πλαίσιο ενός αριθμού διαφορετικών περιπτώσεων. Ενώ η αρχική διαδικασία της αποσύνθεσης «προκαλεί σύγχυση» καθώς ξεκινά με μια μάζα ασυσχέτιστων δεδομένων, στην πορεία καθώς εξελίσσεται η διαδικασία της κωδικοποίησης «προκύπτουν τα θέματα και η ανάλυση γίνεται πιο οργανωμένη και δομημένη».

Για τη διαμόρφωση των θεματικών ενότητων, χρησιμοποιήθηκαν ως προκαθορισμένοι κωδικοί οι διαστάσεις του πλαισίου αξιολόγησης της έρευνας (βλ. Παράρτημα - Πίνακας 15: Πλαίσιο Αξιολόγησης Έρευνας), οι οποίοι συνδυάστηκαν με την ανάπτυξη νέων κωδικών σχετικών με το εννοιολογικό της πλαίσιο, βάση των πληροφοριών που συλλέχθηκαν από τους συμμετέχοντες (Creswell, 2014).

Τα θέματα αυτά (βλ. Παράρτημα - Πίνακας 16: Κατηγορίες Θεμάτων - Κωδικοποίηση Συνεντεύξεων) χρησιμοποιήθηκαν ως επικεφαλίδες κατά την παρουσίαση και την ανάλυση των ευρημάτων της μελέτης και υποστηρίχτηκαν με την παράθεση αυτούσιων αποσπασμάτων από τις απαντήσεις που έδωσαν οι συμμετέχοντες κατά τη διενέργεια των συνεντεύξεων (Creswell, 2014).

6.5.2. Δεδομένα από το ερωτηματολόγιο

Με την ολοκλήρωση της συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων τα δεδομένα εισήχθησαν σε φύλλο εργασίας MS Excel, στο οποίο δημιουργήθηκε μια στήλη για κάθε ερώτηση και μία σειρά για κάθε συμμετέχοντα και υπολογίστηκε το σύνολο των απαντήσεων ανά ερώτημα (βλ. Παράρτημα - Πίνακας 17).

Στη συνέχεια μετρήθηκε ο αριθμός των απαντήσεων για κάθε μία επιλογή διαβάθμισης έντασης (καθόλου, λίγο, μέτρια, αρκετά, πολύ) (βλ. Παράρτημα - Πίνακας 18) και υπολογίστηκε το ποσοστό % (βλ. Παράρτημα - Πίνακας 19).

Για την οπτική απεικόνιση του εύρους των απαντήσεων δημιουργήθηκαν γραφήματα (ομαδοποιημένες στήλες και πίτες), στα οποία εμφανίζεται ο αριθμός και το ποσοστό των ερωτηθέντων που εξέφρασαν συμφωνία, ή διαφωνία με κάθε θέση που καλύφθηκε στην έρευνα.

6.5.3. Συζήτηση επί των Ευρημάτων και Εξαγωγή Συμπερασμάτων

Μετά την ολοκλήρωση της παράθεσης των ποιοτικών και ποσοτικών αποτελεσμάτων της μελέτης, όπως αυτά προέκυψαν από τη διεξαγωγή των συνεντεύξεων και των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο αντίστοιχα, πραγματοποιήθηκε η ερμηνεία τους. Συζητήθηκαν συνολικά τα ευρήματα σε σύγκριση με πληροφορίες που συλλέχθηκαν από προϋπάρχουσα βιβλιογραφία, αποτιμήθηκε η συνεισφορά της μελέτης στη θεωρία και στην πρακτική και διατυπώθηκαν ορισμένες προτάσεις προς την κατεύθυνση της υιοθέτησης και εφαρμογής του προτύπου Akoma Ntoso από το Ελληνικό Κοινοβούλιο (Creswell, 2014).

6.6 Αξιοπιστία εγκυρότητα

Στις τεχνικές που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο της διασφάλισης της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας της μελέτης (Creswell, 2014; Lincoln & Guba, 1985) περιλαμβάνονται,

- Η επιλογή μικτής μεθόδου έρευνας στην οποία συνδυάστηκαν ποιοτικές (ημιδομημένες σε βάθος προσωπικές συνεντεύξεις ανοικτού τύπου) και ποσοτικές (ερωτηματολόγιο) μέθοδοι για τη συλλογή των δεδομένων.
- Η παρατεταμένη ενασχόληση της ερευνήτριας με το θέμα και το περιβάλλον της μελέτης, λόγω της φύσης, του αντικειμένου και της πολυετούς εργασιακής της απασχόλησης στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και της αποκτηθείσας γνώσης και εμπειρίας της, αλλά και του ικανού χρονικού διαστήματος που αφιέρωσε για τη συγκέντρωση στοιχείων και διαδικασιών για την εκ των προτέρων ετοιμασία της μελέτης. (βλ. 6.4.1.1. *Ανασκόπηση εσωτερικών διαδικασιών*),
- Η παροχή λεπτομερούς περιγραφής της μεθοδολογίας υλοποίησης της έρευνας, της διαμόρφωσης του πλαισίου αξιολόγησης, του τρόπου επιλογής των συμμετεχόντων, της διαδικασίας διεξαγωγής των συνεντεύξεων και της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου και γενικότερα η συνολική τεκμηρίωσης της ερευνητικής πορείας,
- Η διαμόρφωση ενός στέρεου πλαισίου σύγκρισης που επιτρέπει τη δυνατότητα μεταβιβασιμότητά της έρευνας βάσει της πλούσιας και πυκνής περιγραφής των εμπειρικών ευρημάτων της μελέτης και της παράθεσης

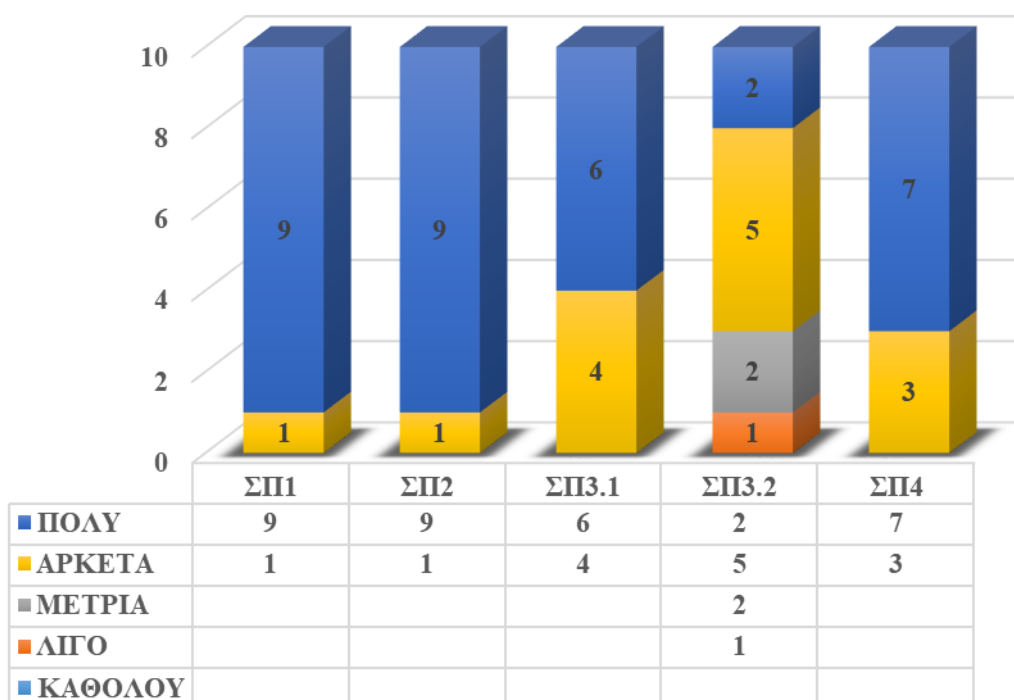
αυτούσιων αποσπασμάτων όπως προέκυψαν από την ακριβή μετεγγραφή των συνεντεύξεων.

Κεφάλαιο 7 - Αποτελέσματα

7.1 Σχετικό Πλεονέκτημα

Από την εξέταση του σχετικού πλεονεκτήματος προέκυψε ότι θα υπάρξει μεγάλο όφελος από την υιοθέτηση του προτύπου Akoma Ntoso σε όλες τις ορισμένες στην παρούσα μελέτη κατηγορίες (βουλευτές, Υπηρεσίες Βουλής, πολίτες, συνεργασία και διαλειτουργικότητα). Συνεκτιμώντας τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο και τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, τα περισσότερα οφέλη από την καθιέρωση και εφαρμογή του προτύπου υπήρξαν για τους Βουλευτές, και τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου, ενώ κάπως λιγότερα για τη διατομεακή συνεργασία και διαλειτουργικότητα και για τους πολίτες. Ειδικά για την τελευταία κατηγορία των πολιτών καταγράφηκε κάποια διαφοροποίηση απόψεων, ιδίως ως προς το όφελος της ενθάρρυνσης συμμετοχής τους στα κοινοβουλευτικά δρώμενα.

Γράφημα 1: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου - Σχετικό Πλεονέκτημα (ΣΠ)

7.1.1 Σχετικό Πλεονέκτημα για τους Βουλευτές

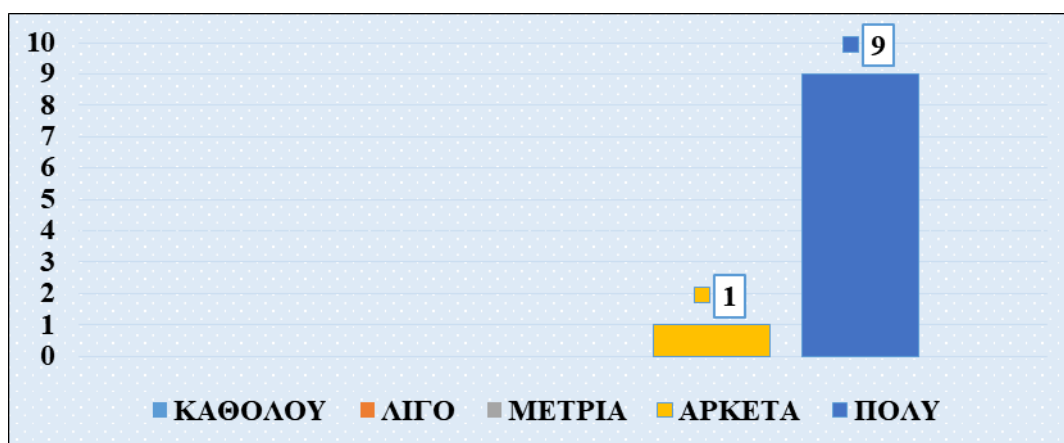
7.1.1.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 1: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα – ΣΠ1

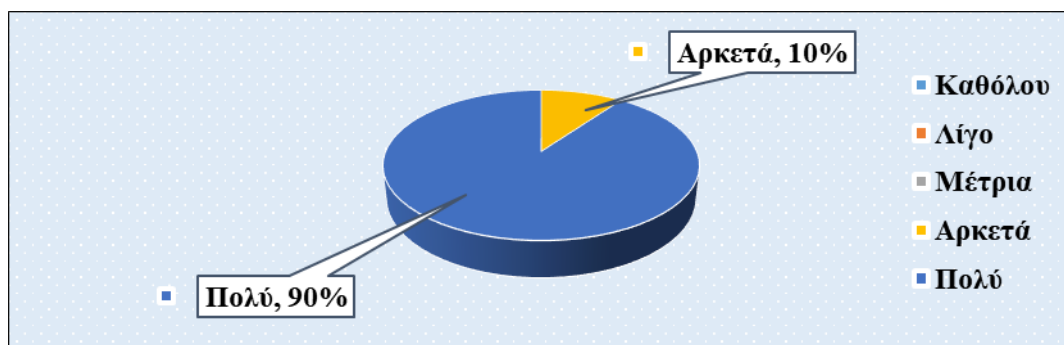
ΣΠ1	Θα διευκολυνθεί και σε ποιο βαθμό το έργο των βουλευτών με την εφαρμογή του Akoma Ntoso;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
				1	9

Υψηλό επίπεδο συναίνεσης μεταξύ των ερωτηθέντων έδειξαν οι απαντήσεις στο ερώτημα ΣΠ1, καθώς όλοι υποστήριξαν ότι με την εφαρμογή του προτύπου, θα διευκολυνθεί πολύ, ή αρκετά (9 και 1 αντίστοιχα) το έργο των βουλευτών.

Γράφημα 2: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ1 (στήλες) – Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 3: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ1 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

7.1.1.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση ΣΠ1 για το πώς διευκολύνεται και σε ποιους τομείς το έργο των βουλευτών από την εφαρμογή και χρήση του προτύπου Akoma Ntoso:

1) Καλύτερη και Ταχύτερη Πρόσβαση σε Κοινοβουλευτικές Πληροφορίες και Έγγραφα

- Όλοι οι συμμετέχοντες συμφώνησαν και επεσήμαναν το όφελος που μπορεί να υπάρξει για τους βουλευτές ως προς τη γρήγορη, έγκαιρη, και στοχευμένη πρόσβασή στα κοινοβουλευτικά έγγραφα και την ευκολία άντλησης της πληροφορίας που κάθε φορά αναζητούν. Η ομαδοποίηση και η συγκέντρωση των στοιχείων που παρέχεται από το πρότυπο διευκολύνει τη διαχείρισή τους και δίνει τη δυνατότητα άμεσης επικέντρωσης σε ότι πληροφορία ενδιαφέρει.

«Ο βουλευτής δεν προλαβαίνει να διαβάσει το νομοσχέδιο καθώς κάνει βόλτες πάνω, κάτω για διορθώσεις και δεν το έχει στα χέρια του. Θα είναι πιο γρήγορα το νομοσχέδιο στα χέρια τους για να το διαβάσουν».

«Θα έχουν αυτό που θέλουν, ακριβώς τη στιγμή που το θέλουν, χωρίς να χρειάζεται να ψάχνουν άπειρα πράγματα».

- Μερικοί εστίασαν στη δυνατότητα που θα δίνεται στους βουλευτές να αναζητούν και να ανασύρουν νομοσχέδια, χρησιμοποιώντας «λέξεις κλειδιά».

«Δηλαδή όταν θα θέλουν να ανασύρουν σε ποια προηγούμενα νομοσχέδια είχε ρυθμιστεί το ζήτημα π.χ. της παραβατικότητας των ανηλίκων, που εγώ π.χ. θέλω να κάνω ερώτηση για τους ανήλικες πρόσφυγες, θα μπουν μέσα στο σύστημα, θα βάλουν τις λέξεις κλειδιά και θα τους κατεβάσει αυτά, αυτά και αυτά τα νομοσχέδια»

2) Παρακολούθηση της Εξέλιξης των Προτεινόμενων Νομοθετικών Ρυθμίσεων

- Η πλειονότητα των συμμετεχόντων διαπίστωσε ότι οι μεγαλύτερες δυνατότητες που προσφέρονται στο βουλευτή αφορούν στην αναζήτηση, στη σύγκριση, στην αντιπαραβολή και στη διερεύνηση των αλλαγών που επέρχονται στις προτεινόμενες για ψήφιση νομοθετικές διατάξεις κατά τα διάφορα στάδια της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης.
- Καθώς ο βουλευτής συχνά μπαίνει σε μια διαδικασία που είναι σε εξέλιξη, με τις δυνατότητες που του παρέχονται με το Akoma Ntoso έχει καλύτερη εποπτική παρακολούθηση της συνέχειας του νομοθετικού έργου, γνώση του

τι έχει προηγηθεί και των παρεμβάσεων των άλλων συναδέλφων του μέχρι εκείνο το σημείο. Με τον τρόπο αυτό η συμβολή του μπορεί να έχει μια προστιθέμενη αξία και να είναι πιο δημιουργική, με την έννοια ότι θα προχωρήσει περισσότερο και περαιτέρω το έργο.

«Ανοίγεται μπροστά του μια βεντάλια, έχει τις θέσεις των εκπροσώπων των δομών που συμμετέχουν στη διαδικασία, γίνεται ευκολότερα κατανοητή η θέση και η οπτική του κάθε παρεμβαίνοντος και είναι σε θέση να αντιληφθεί καλύτερα τα ζητούμενα. Μπορεί λοιπόν να παρακολουθήσει τα στάδια, τις παρεμβάσεις άλλων συναδέλφων του μέχρι εκείνο το σημείο, ώστε να μπορέσει και εκείνος να προσφέρει και να προωθήσει αυτό το αποτέλεσμα περαιτέρω».

3) Ιστορική Προσέγγιση της Νομοθεσίας (point in time)

- Αρκετοί συμμετέχοντες ανέφεραν τη σημασία που έχει για το βουλευτή να παρακολουθεί την ιστορία του νόμου, το πώς ίσχυε σε συγκεκριμένα χρονικά σημεία του παρελθόντος και της πλήρους εικόνας του σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Θεωρούν ότι το πρότυπο Akoma Ntoso θα βοηθήσει στη διαδικασία κωδικοποίησης της νομοθεσίας και στη συγκέντρωση των διαφορετικών νομοθετικών διατάξεων σε ένα ενοποιημένο κείμενο νόμου.
- Ένας ακόμη σχολίασε ότι, παρόλο που είναι αναγκαίο για τις κοινωνίες των ανθρώπων να θεσπίζονται νόμους και κανόνες, πολλές φορές συντηρούνται *«νόμοι φαντάσματα που δεν εκπληρώνουν λειτουργικούς προορισμούς»*. Πρόσθεσε δε ότι με τη χρήση του προτύπου θα δοθεί στους βουλευτές η δυνατότητα *«να βλέπουν ζωντανά τον κύκλο ζωής των νομοθετημάτων και μέσω μιας αναστοχαστικής διαδικασίας να προχωρούν σε νέα εξέταση και θεώρηση του έργου τους»*.

4) Πτυχές του Έργου των Βουλευτών που Διευκολύνονται

- Οι συμμετέχοντες θεώρησαν ότι η προτυποποίηση θα βοηθήσει το βουλευτή στην προετοιμασία του, στις προτάσεις και στην επιχειρηματολογία του, στη σύνταξη των ερωτήσεων και επερωτήσεων που υποβάλλει στη Βουλή, *«στη βελτιστοποίηση της θέσης του στο βήμα σε κάθε επόμενο νομοθέτημα»*, στη διαμόρφωση της πολιτικής του άποψης και στη λήψη απόφασης ψήφου.

«Γιατί με όλες αυτές τις τροπολογίες ο βουλευτής δυσκολεύεται να παρακολουθήσει την αναρίθμηση των άρθρων και ξαφνικά ένα άρθρο 73 το βλέπει 75. Και που λένε τι κάνουν και αυτοί (οι βουλευτές) μέσα στη Βουλή. Εξαιρετικό κόπο κάνουν και αυτοί αν θέλουν να είναι σοβαροί και να κάνουν σωστά τη δουλειά τους. Γιατί παίρνουν αυτά τα πακέτα των 200 σελίδων, και πρέπει όλο αυτό να το μελετήσουν και πρέπει να έχουν και άποψη για αυτά, πολιτική. Αυτό θα τους βοηθήσει και στην πολιτική τους άποψη. Γιατί θα τους γλιτώσει από τη σελιδοποίηση αυτή.»

- Θα βοηθήσει επίσης στην καλύτερη καθοδήγηση *«του ίδιου του κοινού που έρχεται σε επαφή με το Βουλευτή και θέλει να τον κατευθύνει μέσα στο νόμο».*
- Δύο ακόμη παρατήρησαν ότι εάν κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας οι όποιες τροποποιήσεις γίνονται στο νομοσχέδιο διατίθενται μέσω της χρήσης του προτύπου ηλεκτρονικά, σε πραγματικό χρόνο, ο βουλευτής θα έχει περισσότερα περιθώρια για να τοποθετηθεί επ' αυτών, καταθέτοντας τυχόν συμπληρώσεις και επισημαίνοντας τυχόν ενστάσεις του.

«και εάν η ταυτοχρονία είναι σε ένα ιδανικό επίπεδο της διεργασίας και της διαχείρισης της πληροφορίας, ενδεχομένως να έχει και περισσότερα περιθώρια να κάνει ένσταση, ή συμπλήρωση».

«Και να έχεις και έναν έλεγχο από το βουλευτή απευθείας».

- Μερικοί υποστήριξαν ότι η υιοθέτηση του προτύπου θα βοηθούσε το έργο των Βουλευτών και στη φάση μετά την ολοκλήρωση της νομοθετικής διαδικασίας, όταν πλέον έχει ψηφιστεί το νομοσχέδιο, καθώς θα μπορούν να έχουν *«καλύτερη εικόνα της διαδικασίας εφαρμογής του νόμου».*

5) *Ιδιαίτερος Όφελος από τη Διευκόλυνση Πρόσβασης στο Περιεχόμενο των Αιτιολογικών Εκθέσεων*

- Ιδιαίτερη μνεία έγινε στη χρησιμότητα των αιτιολογικών εκθέσεων που συνοδεύουν τα νομοσχέδια όταν κατατίθενται στη Βουλή, καθώς αποτελούν τη *«βούληση του ιστορικού νομοθέτη»*, απεικονίζουν δηλαδή τι ήθελε ο συγκεκριμένος νομοθέτης να πει τη συγκεκριμένη ιστορική στιγμή. Υπογράμμισαν την ευκολία με την οποία τόσο οι βουλευτές όσο και το κοινό

θα έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο των αιτιολογικών εκθέσεων με τη βοήθεια του προτύπου.

«Για να είναι ο βουλευτής ενημερωμένος πρέπει να δει την αιτιολογική. Άλλο να το αναζητήσει στο χαρτί και άλλο να του το παρέχεις με ηλεκτρονική ευκολία ξεφυλλίσματος».

«Το βουλευτή αλλά και τον πολίτη θα το βοηθούσε να δει ηλεκτρονικά κάθε άρθρο του νομοσχεδίου πως αιτιολογείται από το συντάκτη/νομοθέτη του».

6) Οφέλη από την Εφαρμογή του Προτύπου από το Στάδιο της Προκοινοβουλευτικής Διαδικασίας

- Κάποιοι συμμετέχοντες αναγνώρισαν τα οφέλη που θα προκύψουν εάν το πρότυπο χρησιμοποιηθεί ακόμη νωρίτερα, στο στάδιο της προκοινοβουλευτικής νομοπαραγωγικής διαδικασίας, *«από τη στιγμή δηλαδή που υπάρχουν οι ρυθμίσεις σε σχέδιο ακόμη των διατάξεων του νόμου και έχει αυτό αναρτηθεί στο oregon για διαβούλευση»*. Οι βουλευτές θα μπορούν να παρακολουθήσουν όλη την πορεία, όλες τις τροποποιήσεις μέχρι το τέλος, μέχρι δηλαδή τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ.

«Το νομοσχέδιο που κατατίθεται στη Βουλή δεν έχει καμία σχέση με αυτό που ανεβαίνει στη δημόσια διαβούλευση. Πολλές φορές και το όνομα διαφέρει, και ο τίτλος του. Ξεκινάς με ένα άρθρο νούμερο 1 στη διαβούλευση και μέχρι να φθάσει στη ΚΕΝΕ έχει γίνει άρθρο νούμερο 5 και όταν κατατίθεται στη Βουλή έχει γίνει το άρθρο νούμερο 7. Με τη χρήση του προτύπου ο Βουλευτής θα μπορεί να δει τι έχει γίνει με το άρθρο νούμερο 7 και μπορεί να βλέπει όλη την ιστορία των τροποποιήσεων πριν την κατάθεσή του νομοσχεδίου στη Βουλή: έτσι ξεκίνησε στη διαβούλευση, λόγω αυτών των σχολίων διαμορφώθηκε έτσι, το άρθρο έσπασε και κατέληξε να γίνει άρθρο 7 λόγω της ΚΕΝΕ».

7) Οφέλη από τη Μοντελοποίηση της Δευτερογενούς Νομοθεσίας και της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εφαρμογής των Νόμων

- Τα οφέλη θα είναι ακόμη μεγαλύτερα συμπλήρωσαν, εάν αξιοποιηθεί το πρότυπο και για τη μοντελοποίηση της δευτερογενούς νομοθεσίας, μέσω της οποίας ρυθμίζονται κανονιστικά ζητήματα εφαρμογής των νόμων

(προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις, νομοθετικές πράξεις, εγκύκλιοι που συνοδεύουν την ψήφιση των νόμων), αλλά και για τις διαδικασίες αξιολόγησης της εφαρμογής των νόμων μετά την παρέλευση τριετίας από τη ψήφισή τους (ν. 4048/2012)

«Αυτό αν επεκταθεί ακόμη και στα Προεδρικά Διατάγματα και στις Υπουργικές Αποφάσεις και στις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις που έρχονται, δηλαδή εάν έχουμε ένα πρακτικό από το ΣτΕ για ένα Προεδρικό Διάταγμα πάλι θα βοηθήσει γιατί θα περαστούν οι αλλαγές και θα βλέπει πάλι ο άλλος όλη την ιστορικότητα και φυσικά θα βοηθήσει γιατί μετά θα έχεις το σύνολο των τροποποιήσεων σε όλη τη πορεία του έργου.»

«Η αν το φτάσουμε σε ένα κύκλο από το open.gov.gr, θα μπορούσαμε να δούμε π.χ. ανά άρθρο τι σχόλια είχαν καταθέσει οι πολίτες κατά τη διαβούλευσή του και με ποια δευτερογενή νομοθεσία εφαρμόστηκε.»

- Τους βουλευτές αλλά και τους φορείς της εκτελεστικής εξουσίας και τους δημόσιους λειτουργούς, θα τους ωφελούσε στο έργο τους, στην εφαρμογή των διατάξεων, στο ποιοι είναι οι συναρμόδιοι φορείς και στο πως μπορούν να παρακολουθήσουν τη δευτερογενή νομοθεσία.

8) Προστιθέμενη Πολιτική Αξία για τους Βουλευτές

- Όπως αιτιολόγησε ένας από τους συμμετέχοντες, *«το έργο των βουλευτών θα διευκολυνθεί εμμέσως, αλλά ουσιαστικά»* γιατί η ακολούθηση ενός προτύπου απεικόνισης των κοινοβουλευτικών εγγράφων σε τέτοια μορφή, η οποία μπορεί να είναι άμεσα διαθέσιμη και διασυνδεδεμένη με όλη την άλλη πληροφορία την οποία μπορούν να έχουν, είτε από παροχή μίας υπηρεσίας από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, είτε από οποιαδήποτε άλλη μορφή ανοικτών δεδομένων μπορεί να τους προσφερθεί από τα ελληνικά κόμματα, την κοινότητα, τους επιστήμονες, τις επιχειρήσεις, αλλά και τους πολίτες, μπορεί να σημάνει προστιθέμενη πολιτική αξία στο έργο τους.

«Από τη στιγμή που η Βουλή θα μπορέσει μέσω του προτύπου να δώσει διασυνδεδεμένα δεδομένα που σχετίζονται με τη νομοθετική διαδικασία (πρακτικά επιτροπών, πρακτικά ολομέλειας, εισηγήσεις φορέων, προσώπων που καλούνται, νομοσχέδια, νομικές βάσεις, ευρωπαϊκά δεδομένα κ.ο.κ.), πραγματικά ο ορίζοντας δεν έχει κανένα περιορισμό. Είτε από δική τους

πρωτοβουλία, είτε από οποιοδήποτε άλλο φορέα ή πρόσωπο, μπορούν να πάρουν εφαρμογές ή και δεδομένα διασύνδεσης. Η προστιθέμενη αξία είναι προφανής και σαφής».

9) «Ηλεκτρονικός Βουλευτής»

- Οι συμμετέχοντες μίλησαν για μια άλλη οπτική που θα δοθεί στους βουλευτές, για το πως δηλαδή θα μπορούν να λειτουργήσουν ηλεκτρονικά, αντλώντας την πληροφόρηση που χρειάζονται από άλλα μέσα.
- Η διευκόλυνση που θα τους παρέχεται μέσω του προτύπου για να ανασύρουν πληροφορίες και έγγραφα στην οθόνη τους, να επιλέξουν και να συνδυάσουν επιμέρους κομμάτια που θα τους είναι χρήσιμα και να συνθέσουν νέα κείμενα και πληροφορίες, είναι πολύ σημαντική και παρόλο που οι βουλευτές είναι εξοικειωμένοι με το παραδοσιακό χαρτί, θα μπορέσουν να ξεφύγουν από αυτό και να εκτιμήσουν και αυτή την εκδοχή.
«Είμαστε σε μία ψηφιακή εποχή. Λέμε ότι ο Βουλευτής θέλει την έγχαρτη έκδοση των νομοθετημάτων και του πληροφοριακού υλικού. Άμα όμως τεχνικά του προσφέρω μόνο μια σαρωμένη έκδοση του χαρτιού, είναι σα να συνεχίζω να του παρέχω την πληροφόρηση στο χαρτί, χωρίς να του παρέχω τις ψηφιακές ευκολίες μετάβασης στα ηλεκτρονικά κείμενα.»
- Όσοι βουλευτές δεν είναι εξοικειωμένοι με την πληροφορική και είναι προσηλωμένοι στο χαρτί, είναι πιθανό να τους φαίνεται ότι *«εξωθούνται στο περιθώριο της Βουλής»*. Στην πορεία όμως, βλέποντας τη διαφορά και τον τρόπο που λειτουργούν ηλεκτρονικά οι συνάδελφοί τους, θα αποκτήσουν και αυτοί την απαραίτητη εξοικείωση.

10) Δυσκολία Χρήσης του Προτύπου για τη Σύνταξη Βουλευτικών Τροπολογιών και Προτάσεων Νόμου

- Κάποιοι εντόπισαν ως μειονέκτημα τη δυσκολία που θα έχουν οι βουλευτές και οι συνεργάτες τους να χρησιμοποιήσουν επεξεργαστές σήμανσης xml (xml markup editors) για τη σύνταξη των βουλευτικών τροπολογιών και των προτάσεων νόμων σύμφωνα με το Akoma Ntoso. Ωστόσο, όπως εκτίμησε ένας από τους συμμετέχοντες, *«για τους βουλευτές οι οποίοι έχουν πραγματικά συναίσθηση της ευθύνης του έργου τους, παρέχοντάς τους ένα*

εργαλείο που θα τους διευκολύνει το έργο, ή θα τους δίνει ένα κίνητρο να ασχοληθούν περισσότερο με αυτό το οποίο ούτως ή άλλως επιφορτίζονται ως ευθύνη, σαφώς θα αναλάμβαναν να τα δομήσουν, να τα σημάνουν και να τα χρησιμοποιήσουν».

7.1.2 Σχετικό Πλεονέκτημα για τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου

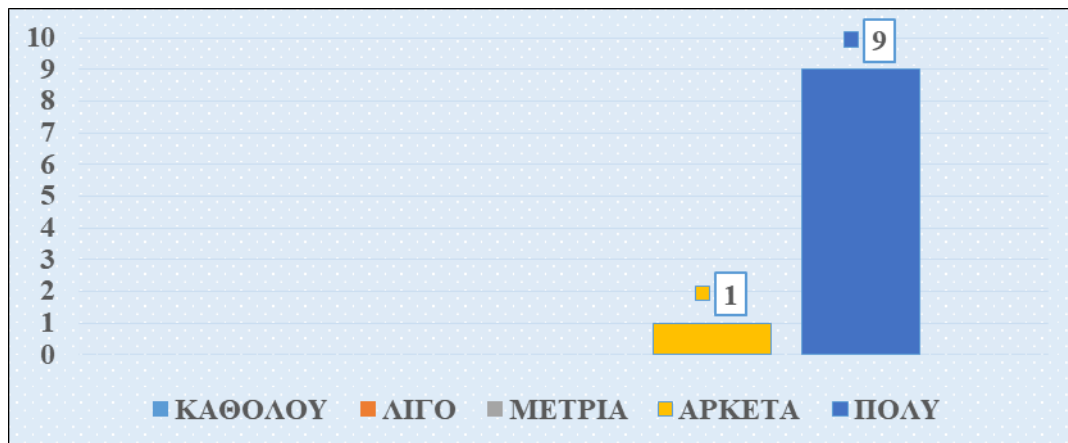
7.1.2.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 2: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα – ΣΠ2

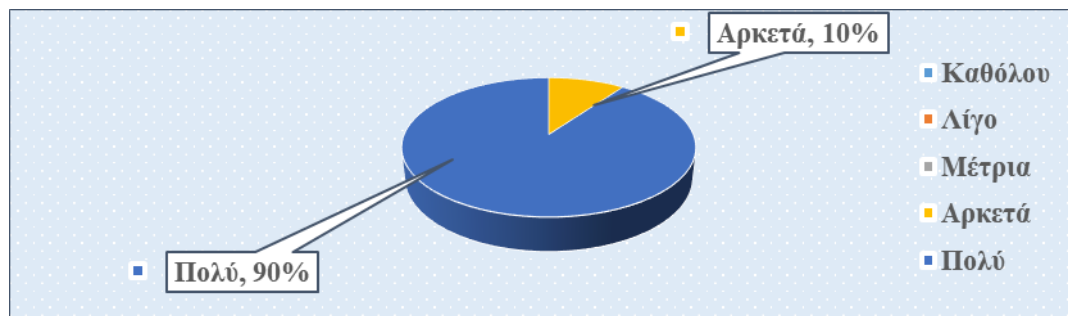
ΣΠ2	Κατά πόσο θα απλοποιηθούν και θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες υποστήριξης της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης από τις Υπηρεσίες της Βουλής με την εφαρμογή του Akoma Ntoso;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
				1	9

Υψηλό επίπεδο συναίνεσης μεταξύ των ερωτηθέντων κατέδειξαν επίσης οι απαντήσεις στο ερώτημα ΣΠ2, αφού όλοι συμφώνησαν ότι με την εφαρμογή του προτύπου θα απλοποιηθούν και θα επιταχυνθούν πολύ, ή αρκετά (9 και 1 αντίστοιχα) οι διαδικασίες υποστήριξης της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης από τις Υπηρεσίες της Βουλής.

Γράφημα 4: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ2 (στήλες) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 5: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ2 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

7.1.2.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση ΣΠ2, σχετικά με το όφελος που μπορεί να έχουν οι Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου με την υιοθέτηση και υλοποίηση του προτύπου:

11) Απλοποίηση και Επιτάχυνση Διαδικασιών

- Η πλειονότητα των συμμετεχόντων επεσήμανε τη διευκόλυνση που θα υπάρξει για τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου ως προς την υποστήριξη των διαδικασιών της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης. Με την υιοθέτηση του προτύπου οι διαδικασίες θα απλοποιηθούν καθώς θα είναι πιο δομημένες και ξεκάθαρες και παράλληλα θα συγκεκριμενοποιηθούν τα βήματα που απαιτούνται κυρίως για τη διόρθωση των νομοθετημάτων.
- Θα επιτυγχάνεται όπως ανέφεραν, ταχύτερη διεκπεραίωση των διαδικασιών λόγω κατάργησης των ενδιάμεσων βημάτων της φωτοτύπησης, της φυσικής αντιπαραβολής έντυπων εκδόσεων, της χειρόγραφης επισήμανσης των διορθώσεων και της ανίχνευσης της ορθότητας των αλλαγών στο τυπωμένο κείμενο.

«Οι διορθώσεις και οι αντιπαραβολές σήμερα γίνονται στο χαρτί, χειρόγραφα, πολύπλοκα, σε πολλά στάδια με πολλές επαληθεύσεις για λόγους ασφαλείας».

«το γεγονός ότι για το κάθε στάδιο αναγκάζονται και φωτοτυπούν το προηγούμενο για να ξέρουν π.χ. τι είχε γίνει στην τάδε επιτροπή, ποιες σημειώσεις είχαν κρατηθεί κ.ο.κ. αυτό είναι εξαιρετικό χάσιμο χρόνου».

«..και να μην χρειάζεται το πέρα δώθε χαρτιά και το νομοσχέδιο να είναι τόσο σε χαρτιά. Εκεί βοηθάει πάρα πολύ στη διόρθωση..».

- Ιδιαίτερο όφελος εκτίμησαν ότι, θα έχουν οι Υπηρεσίες της Βουλής από την ταυτόχρονη ηλεκτρονική καταχώρηση και παρακολούθηση των αλλαγών και των διορθώσεων, καθώς και από την αυτοματοποιημένη ηλεκτρονική αντιπαραβολή των διαφορετικών εκδόσεων του νομοθετήματος:

«Από τη στιγμή που θα ξέρεις να το χειρίζεσαι αυτό το πρόγραμμα και θα μπαίνει μια μάζα ατόμων οι οποίοι θα είναι από διαφορετικές Υπηρεσίες, ανάλογα με το ρόλο τους μπορεί να επισημάνουν ηλεκτρονικά το νομοσχέδιο».

«Θα βλέπεις ανά πάσα στιγμή όλες τις αλλαγές που έχεις κάνει, που θα ήθελες να κάνεις, να σημειώσεις κάποια πράγματα που θα ήθελες να αλλάξεις».

«Είναι εντυπωσιακό το πόσο θα διευκολυνθούν οι Υπηρεσίες της Βουλής και οι υπάλληλοι από το πρότυπο. Θα έχουν το ένα κείμενο αριστερά και το άλλο δεξιά με διαφορετική σήμανση και θα εμφανίζονται αυτόματα οι αλλαγές στην οθόνη τους».

- Κάποιοι διαπίστωσαν ότι η διευκόλυνση αυτή θα επέλθει σε βάθος χρόνου (π.χ. πενταετίας), καθώς η υιοθέτηση και η αφομοίωση του προτύπου προϋποθέτουν εξοικείωση με τη χρήση του, αλλαγή στον τρόπο δουλειάς, στις συνήθειες και στη νοοτροπία των υπαλλήλων.

«Το πρότυπο θα απλοποιούσε τις διαδικασίες τους σε 5 με 10 χρόνια ώσπου να μπορέσει να εφαρμοστεί, να αφομοιωθεί. Θα χρειαζόντουσαν τουλάχιστον 5 χρόνια για να μπορέσει να λειτουργήσει η αποδοχή του».

«Θέλει χρόνια να γίνει. Αλλά αυτό δεν το εφαρμόζεις μόνο για τα άμεσα αποτελέσματα. Το εφαρμόζεις για ένα βάθος χρόνου. Το βλέπεις και μπροστά τι θα γίνει, στο μέλλον».

«Άρα ναι σε βάθος χρόνου θεωρώ ότι θα διευκολύνει».

12) Αποτελεσματικότερος Έλεγχος και Μείωση Πιθανότητας Λαθών

- Όπως αρκετοί παρατήρησαν, η αυτοματοποιημένη επισήμανση των αλλαγών στις διαφορετικές εκδόσεις του νομοθετήματος και οι κανόνες τυποποίησης που παρέχονται από το πρότυπο, οδηγούν σε καλύτερο έλεγχο και σε μείωση της πιθανότητας λαθών σε σχέση με τη χειρόγραφη διαδικασία.

«Οι αντιπαραβολές χαρτί με χαρτί μπορεί να γίνει και λάθος».

«Την πιθανότητα να έχεις λάθη, να κάνεις λάθη τη μειώνεις».

13) Ελάφρυνση Διοικητικών Βαρών

- Οι συμμετέχοντες έκαναν λόγο για μείωση του λειτουργικού κόστους και του φόρτου εργασίας, καθώς και για εξοικονόμηση χρόνου και πόρων. Με την καθιέρωση του προτύπου Akoma Ntoso, θα χρειάζεται λιγότερο προσωπικό για το ίδιο αποτέλεσμα και λιγότερο χρονοβόρες διαδικασίες.

«Τα διοικητικά βάρη της Βουλής θα μειωθούν, οι εργατοώρες και όλα αυτά, το κόστος επίσης σε χαρτί, μελάνι ιστορίες, όλο αυτό θα μειωθεί».

«Το θέμα είναι ότι αυτό και χέρια εξοικονομεί και χρόνο, απίστευτα εξοικονομεί χρόνο και κόπο αυτό το πράγμα. Απίστευτο χρόνο και κόπο».

«Θα μειωθεί πρώτα, πρώτα το χαρτί έτσι και αλλιώς. Θα μειωθούν οι ώρες που καθόσαστε εκεί και κάνετε υπερωρίες, θα μειωθεί όλο αυτό το σούρτα φέρτα των κλητήρων, βάλτε αυτό στα κουτάκια τους, βγάλτε αυτό από τα cd τους».

«Πρώτα από όλα δεν θα χρειάζεται τόσο προσωπικό».

14) Μείωση Χρήσης Χαρτιού

- Αρκετοί συμμετέχοντες μίλησαν επίσης για το όφελος που θα υπάρξει από τον περιορισμό χρήσης του χαρτιού, αφού δε θα χρειάζεται να εκτυπώνονται πολλαπλές φορές οι εκδόσεις των εγγράφων καθώς θα προχωράει όλη η διαδικασία ηλεκτρονικά.

«θα μπορούσε αυτό να καταργήσει το πολύ χαρτί, να μην χρειάζεται το πέρα δώθε χαρτιά και το νομοσχέδιο να είναι τόσο σε χαρτιά».

«Για τις Υπηρεσίες της Βουλής είναι η αποφόρτιση από τη συνεχή φωτοτυπία και χαρτούρα».

«...εξοικονομεί και χαρτί, δε το συζητάμε, ακυρώνει όλα αυτά τα πάκα τα οποία είναι άχρηστα στο τέλος».

15) Περισσότερα Οφέλη από την Έναρξη Μοντελοποίησης των Νομοθετημάτων από τα Υπουργεία

- Οι συμμετέχοντες εισηγήθηκαν να ξεκινήσει από τα Υπουργεία η διαδικασία της σήμανσης των νομοθετημάτων και να αναλάβουν στη συνέχεια οι Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου να σημαίνουν ηλεκτρονικά τις όποιες προσθήκες και τροποποιήσεις επέρχονται στα διάφορα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας, εμπλουτίζοντας το νομοσχέδιο με μεταδεδομένα και μεταπληροφορίες.
- *«Οι έχοντες νομοθετική πρωτοβουλία Υπουργοί, είναι αυτοί οι οποίοι προτείνουν την πλειοψηφία των νομοθετημάτων»*, με εξαίρεση τις προτάσεις νόμων και τις βουλευτικές τροπολογίες. Τα Υπουργεία έχουν την ευθύνη της σύνταξης των νομοσχεδίων, γνωρίζουν το νόμο και το παρελθόν του καθώς και τις τροποποιήσεις που οι διατάξεις του μπορεί να επιφέρουν σε

άλλους νόμους. Στα Υπουργεία τα νομοσχέδια συντάσσονται με ιεραρχική δόμηση των διατάξεων τους, σύμφωνα με τους κανόνες της καλής νομοθέτησης.

- Η δόμηση έχει μια συστηματική λογική και για ένα νόμο επειδή το κείμενο είναι κανονιστικό, ακόμα και η αλλαγή της παραγράφου και της εμφάνισης του κειμένου, είναι πολύ σημαντική για τον ερμηνευτή του δικαίου.

«Το πιο ωραίο είναι να ξεκινήσει από το Υπουργείο γιατί θα έχει την ευθύνη του κάθε νομοσχεδίου του».

«Κανονικά θα έπρεπε να έρχεται σημασμένο από τα Υπουργεία, από εκεί που ξεκινάει».

«Αν τα Υπουργεία λειτουργούσαν με το πρότυπο θα αυξανόταν σίγουρα η ταχύτητα παραγωγής των νομοσχεδίων».

«Εάν η Βουλή αναλάβει την αρχική σήμανση, θα πρέπει στη συνέχεια να το στείλει πίσω στον Υπουργό για να την εγκρίνει».

«Εάν χρησιμοποιηθεί με το σωστό τρόπο και με τα Υπουργεία ως συνομιλητές, θα αναβαθμιστεί τόσο το επίπεδο των εργασιών που θα είναι κάτι ποιοτικά διαφορετικό».

«Αμα δε ξεκινήσει από το Υπουργείο δεν έχει νόημα».

- Όπως υποστήριξαν, οι περισσότερες διορθώσεις στο πρωτότυπο κείμενο του νομοσχεδίου που κατατίθεται στη Βουλή, αφορούν θέματα διάρθρωσης π.χ. μπορεί ο τίτλος ενός άρθρου να προηγείται της αρίθμησής του. Με τη χρήση του προτύπου και την ανάληψη της σήμανσης της αρχικής διάρθρωσης των νομοθετημάτων από τα αρμόδια Υπουργεία, πριν δηλαδή να υποβληθούν ηλεκτρονικά στη Βουλή, αυτού του είδους οι διορθώσεις δε θα χρειάζονται.
- Υπογράμμισαν πόσο απαραίτητη είναι η συνεργασία της Βουλής με τα Υπουργεία και πρότειναν οι Διευθύνσεις Νομοθετικού Έργου των Υπουργείων να εκπαιδευτούν στη διαδικασία σήμανσης των νομοθετημάτων και εν ανάγκη αυτή να γίνεται από μικτές ομάδες υπαλλήλων (Βουλής και Υπουργείων).

«Θα πρέπει από τις Δ/σεις Νομοθετικού Έργου που έχει κάθε Υπουργείο, να είναι εκπαιδευμένοι οι υπάλληλοι στη σήμανση, ώστε όταν έρχεται το

νομοσχέδιο στη Βουλή, να κατεβαίνει η Δ/ντρια Νομοθετικού του Υπουργείου, ή να στέλνει τα παιδιά της στο Κοινοβούλιο και να κάνουν τη σήμανση μαζί με τους υπαλλήλους του Κοινοβουλίου».

«..αν πας όμως το κουτάκι τίτλος άρθρου, κουτάκι 2ο εδάφιο του άρθρου. Πόσο δύσκολο θα ήταν να γράφουν το νόμο έτσι; Θα ήταν και βοηθητικό, οπωσδήποτε θα ήταν βοηθητικό για τους δημόσιους λειτουργούς να γράφουν έτσι».

- Ωστόσο, υπάρχει πάντα ο κίνδυνος, όπως εντόπισε ένας από τους συμμετέχοντες, η προσπάθεια για την από κοινού με τα Υπουργεία υιοθέτηση και εφαρμογή του προτύπου να ανακόψει την έναρξη της διαδικασίας, καθώς θα είναι αρκετά δύσκολος και χρονοβόρος ο συντονισμός των απαιτούμενων ενεργειών μεταξύ των Υπουργείων και του Κοινοβουλίου.

«Αλλά πάντως σε αυτό με τη σήμανση είναι πολύ δύσκολο να ξεκινήσεις απαιτώντας τη σύμβαση από τα Υπουργεία γιατί μπορεί να κολλήσει εκεί όλο το πακέτο».

7.1.3 Σχετικό Πλεονέκτημα για τους Πολίτες

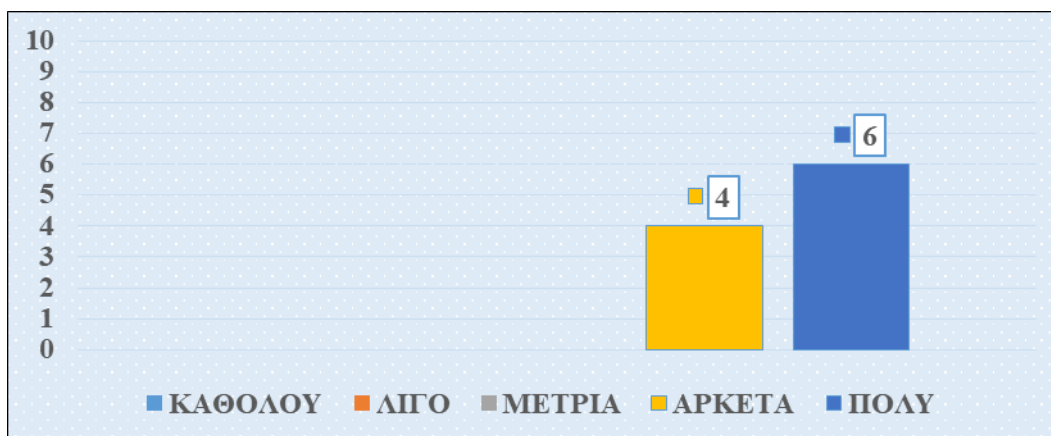
7.1.3.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 3: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα – ΣΠ3.1

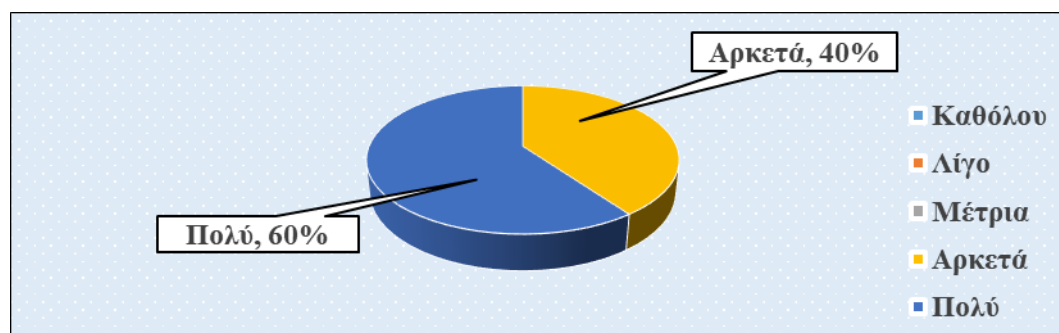
ΣΠ3.1	Θα βελτιωθεί η πρόσβαση των πολιτών στα κοινοβουλευτικά και νομοθετικά έγγραφα με την εφαρμογή του Akoma Ntoso;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
				4	6

Ταύτιση απόψεων παρουσίασαν οι απαντήσεις στο ερώτημα ΣΠ3.1, αφού όλοι οι ερωτηθέντες θεώρησαν ότι με την εφαρμογή του προτύπου θα βελτιωθεί πολύ, ή αρκετά (6 και 4 αντίστοιχα) η πρόσβαση των πολιτών στα κοινοβουλευτικά και νομοθετικά έγγραφα.

Γράφημα 6: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ3.1 (στήλες) - Απάντηση Ερωτηματολογίου

Γράφημα 7: Σχετικό Πλεονέκτημα - ΣΠ3.1 (πίτα) - Απάντηση Ερωτηματολογίου

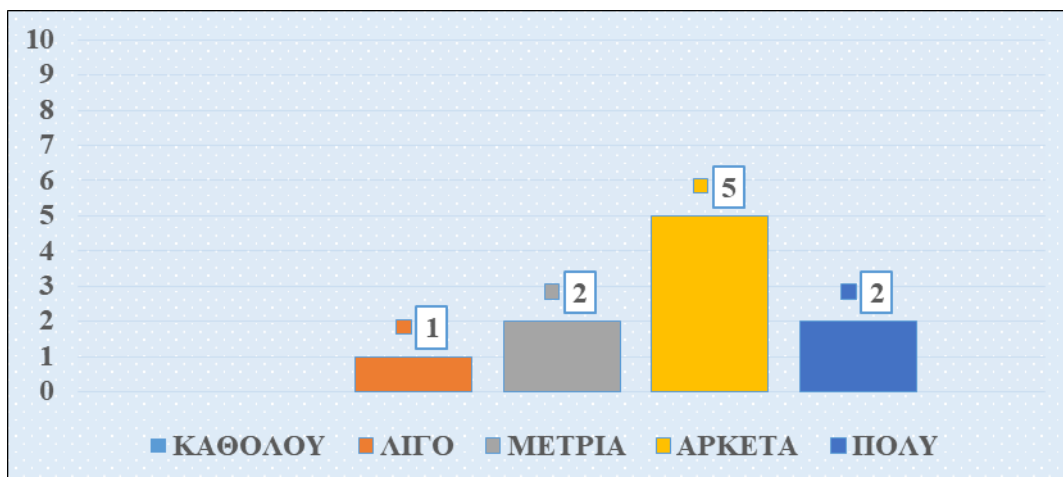

Πίνακας 4: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ3.2

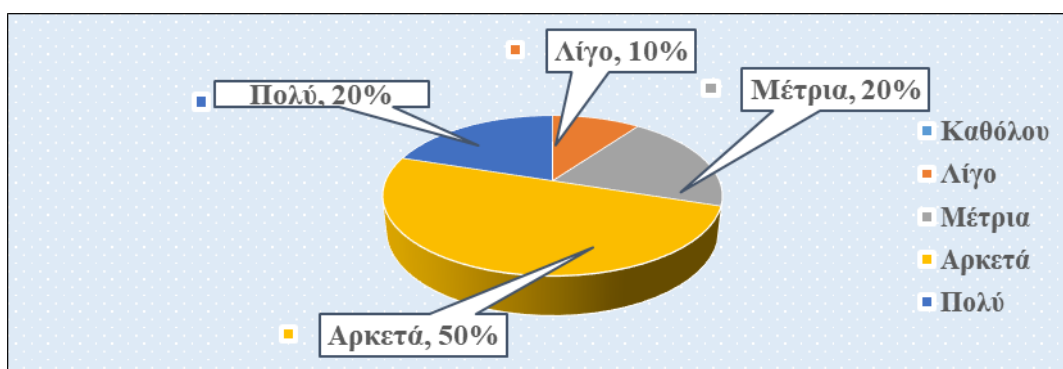
ΣΠ3.2	Σε ποιο βαθμό η εφαρμογή του Akoma Ntoso θα ενθαρρύνει την ενεργή συμμετοχή των πολιτών στην κοινοβουλευτική διαδικασία της νομοθέτησης και γενικότερα στα κοινοβουλευτικά δρώμενα;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
		1	2	5	2

Σχετικά διαιρεμένες φάνηκαν οι απόψεις των ερωτηθέντων ως προς το ερώτημα ΣΠ3.2, καθώς οι περισσότεροι θεώρησαν ότι η εφαρμογή του προτύπου θα ενθαρρύνει πολύ, ή αρκετά (2 και 5 αντίστοιχα) την ενεργή συμμετοχή των πολιτών στην κοινοβουλευτική διαδικασία της νομοθέτησης και γενικότερα στα κοινοβουλευτικά δρώμενα, ενώ άλλοι τρεις (3) δήλωσαν ότι θα την ενθαρρύνει μέτρια, ή λίγο (2 και 1 αντίστοιχα).

Γράφημα 8: Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ3.2 (στήλες) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 9: Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ3.2 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

7.1.3.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση ΣΠ3 σχετικά με το όφελος που μπορεί να έχουν οι πολίτες από την υιοθέτηση του προτύπου Akoma Ntoso:

16) Ευκολότερη Ανεύρεση Κοινοβουλευτικών Πληροφοριών και Εγγράφων (κυρίως νομοσχεδίων και τροπολογιών)

- Οι συμμετέχοντες συμφώνησαν για το όφελος που θα υπάρξει για τους πολίτες αναφορικά με τη βελτίωση της πρόσβασης σε κοινοβουλευτικά έγγραφα και πληροφορίες.
- Επεσήμαναν το έντονο ενδιαφέρον των πολιτών για την ανεύρεση νόμων και τροπολογιών. Οι Υπηρεσίες της Βουλής δέχονται συχνά αιτήματα πολιτών που θα ήθελαν να γνωρίζουν εάν συγκεκριμένες διατάξεις συζητήθηκαν και ενσωματώθηκαν, ή απορρίφθηκαν στα υπό εξέταση νομοσχέδια. Οι πολίτες αναζητούν τις τροπολογίες και ρωτούν εάν αυτές έγιναν αποδεκτές, ή σε ποιο νόμο περιέχονται. Πολλές φορές προσέρχονται στο Κοινοβούλιο για να πάρουν σε έντυπη μορφή το ίδιο το νομοσχέδιο, ή τις Υπουργικές τροπολογίες.

«Γενικά υπάρχει ένα θέμα με τη νομοθεσία και με τις τροπολογίες το οποίο είναι δαιδαλώδες, δε μπορείς να βρεις σε ποιο νομοσχέδιο είναι ποια τροπολογία».

«Οι πολίτες ζητάνε τροπολογίες, εάν έχει περαστεί μια τροπολογία γιατί δε φαίνεται στο σώμα του κειμένου του νομοσχεδίου. Θα πρέπει να ψάξουν το κολάζ (σπλάχνο ολομέλειας) που φαίνεται το νούμερο, αλλά στο τελικό νομοσχέδιο δε φαίνεται. Πρέπει να διαβάσουν όλο το νόμο και να βγάλουν συμπέρασμα».

- Όπως ανέφεραν, όλο και περισσότεροι πολίτες λειτουργούν ηλεκτρονικά, επιλέγουν το Διαδίκτυο ως εργαλείο πληροφόρησης και χρησιμοποιούν λέξεις κλειδιά για την εύρεση νομοθετημάτων.

«Το θέμα είναι ότι πιά και οι πολίτες ψάχνουνε πάρα πολύ. Μπαίνουν όλοι μέσα στα Google Chrome και στα Firefox και βάζουν τη λεξούλα που θέλουν π.χ. «συνταξιοδότηση μητέρας με ανήλικο», οδηγούνται στη σελίδα του hellenicparliament.gr και τους το εμφανίζει όλο».

- Ένας από τους συμμετέχοντες εξήγησε ότι η πληροφόρηση δίνεται και σήμερα ηλεκτρονικά μέσω της διαδικτυακής πύλης της Βουλής στους πολίτες, αλλά με πιο δύσχρηστο τρόπο. Αρκετοί είναι οι ενδιαφερόμενοι που

εκφράζουν παράπονα, ή και τη δυσαρέσκειά τους γιατί δε μπορούν να βρουν τις πληροφορίες που αναζητούν.

«Στην ιστοσελίδα ανεβαίνουν πολλές φορές σαρωμένες εικόνες των νομοθετημάτων. Όλο το κείμενο των διεθνών συμβάσεων είναι σαρωμένες εικόνες. Αυτό πάλι δεν εξυπηρετεί κανένα. Είναι πάλι μια φωτογραφία ενός χαρτιού. Το ίδιο ανεβαίνει και στην ιστοσελίδα του τυπογραφείου, τεχνικές τελείως παρωχημένες».

- Με την εφαρμογή του προτύπου θα μπορούν οι πολίτες να εντοπίζουν άμεσα την πληροφορία που τους αφορά, να παρακολουθούν πως διαμορφώνεται ένα νομοθέτημα, αν και ποιες τροπολογίες έγιναν αποδεκτές και σε ποιο άρθρο του νομοσχεδίου συμπεριλήφθηκαν.

17) Ταχύτερα Διαθέσιμη η Κοινοβουλευτική Πληροφόρηση στους Πολίτες

- Οι συμμετέχοντες εκτίμησαν ότι με την υιοθέτηση και εφαρμογή του προτύπου θα φτάνει ταχύτερα η κοινοβουλευτική πληροφόρηση στους πολίτες, δεδομένου ότι θα συντομευθούν οι εσωτερικές διαδικασίες παραγωγής και διάθεσής της.

18) Μεγαλύτερα Οφέλη σε πιο Εξειδικευμένο Κοινό (που διαθέτει τεχνολογικό ή νομικό υπόβαθρο)

- Αρκετοί υποστήριξαν ότι το μεγαλύτερο όφελος από την υιοθέτηση του προτύπου θα έχει ένα πιο εξειδικευμένο κοινό, που διαθέτει τεχνολογικό ή νομικό υπόβαθρο.

«Πολίτες, επιχειρήσεις και οργανώσεις που έχουν τεχνολογικό υπόβαθρο και θα έχουν κάποιο κέρδος από αυτή τη διαδικασία».

«Βοηθάς ενδεχομένως νέους αγρότες, νέους μικρομεσαίους επιχειρηματίες, νέους εν πάση περιπτώσει, οι οποίοι έχουν και μια καλύτερη σχέση με την πληροφορική και με τη διαχείριση του υπολογιστή».

«Ένας δικηγόρος θα έλεγε ίσως και περισσότερα συν της όλης ιστορίας».

«Πιστεύω θα βοηθήσει και τους νομικούς και μέσα στη Βουλή».

- Κάποιοι ακόμη τόνισαν τη διευκόλυνση που θα παρέχεται για πρόσβαση σε κοινοβουλευτικά έγγραφα από άτομα με αναπηρίες και κυρίως από όσους έχουν θέματα όρασης.

19) Προστιθέμενη Αξία από τη Δημιουργία Προϊόντων γύρω από το Legal.xml

- Ένας από τους συμμετέχοντες εισηγήθηκε να δημιουργηθούν αρχικά από τη Βουλή εφαρμογές και διασυνδέσεις που θα αναφέρονται στις δύο προαναφερθείσες κατηγορίες εξειδικευμένου κοινού (*experts*), σε όσους δηλαδή διαθέτουν είτε τεχνολογικό, είτε νομικό υπόβαθρο. Σε δεύτερο χρόνο να απευθυνθεί η Βουλή στους πολίτες που έχουν γενικότερα χαρακτηριστικά, τα οποία όμως θα πρέπει πρώτα να μελετηθούν με κατάλληλες έρευνες ώστε να βρεθούν «*οι ομάδες στόχοι που θα είναι πιλότοι για τη γενικότερη αξιοποίηση αυτής της διασύνδεσης*».

«Η συσχέτιση αυτών των δύο κόσμων στην Ελλάδα θα έχει αποτέλεσμα προϊόντα, εφαρμογές, διασυνδεδεμένα δεδομένα γύρω από το legal xml».

20) Παρακολούθηση της Εν Εξελίξει Διαδικασίας της Νομοθέτησης (δυναμική έναντι στατικής διαδικασίας)

- Οι συμμετέχοντες θεώρησαν ότι με την καθιέρωση και την εφαρμογή ενός προτύπου όπως το Akoma Ntoso, θα δοθεί στους πολίτες η δυνατότητα να αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη εποπτεία της εν εξελίξει διαδικασίας νομοθέτησης.

«Θα έχει όφελος γιατί τώρα παίρνει διαφορετικές εκδόσεις πραγμάτων ενώ με το Akoma Ntoso θα παίρνει ένα πράγμα σε εξέλιξη, ανάλογα με το τι θα βγαίνει στον αέρα».

- Ο πολίτης αντιλαμβάνεται ότι το πρότυπο του παρουσιάζει μια διαδικασία η οποία δεν είναι στατική, αλλά δυναμική. Θα μπορεί να παρακολουθήσει όλη τη διαδικασία και να αποκτήσει συναίσθηση ότι είναι και αυτός συμμετέτοχος.

«η δυναμικότητα αυτής της διαδικασίας κινητοποιεί τον ενεργό πολίτη και θέτει προ οφθαλμών του το γεγονός ότι πραγματικά δεν μηρυκάζει, δεν αναμασά, δεν καταπίνει κάτι το οποίο του δίνεται ετοιμοπαράδοτο, το

καταλαβαίνει ότι αυτό είναι προϊόν μιας εξέλιξης και αυτό τον ενθαρρύνει να γίνει περισσότερο ενεργός ως πολίτης».

- Άλλωστε, η παροχή στον πολίτη πολλαπλών κοινοβουλευτικών εγγράφων, τα οποία θα πρέπει σειριακά να τα διαβάσει για να σχηματίσει γνώμη, μπορεί, όπως κάποιοι ισχυρίστηκαν, να εκληφθεί από την πλευρά του σαν μια μορφή εμπαιγμού και κατ' επέκταση να λειτουργήσει ανασταλτικά ως προς τη συμμετοχή του στην κοινοβουλευτική νομοθέτηση.

«μου δίνεις κάτι το οποίο μπορώ να ελέγξω, είναι τόσο δύσκολο να το ελέγξω που είναι σα να μη μου το έχεις δώσει καθόλου, μου τα δίνεις με τρόπο όμως που η ανοικτότητα σου είναι κατεξοχήν κλειστότητα».

21) Ενθάρρυνση Ενεργής Συμμετοχής Πολιτών στη Διαδικασία Νομοθέτησης

- Ως προς το αν η υιοθέτηση του προτύπου θα ενθαρρύνει τους πολίτες στο να συμμετέχουν ενεργά στη νομοθετική διαδικασία και στα κοινοβουλευτικά δρώμενα, δεν υπήρξε ταύτιση απόψεων μεταξύ των συμμετεχόντων.
- Πέντε εξ αυτών διατύπωσαν την άποψη ότι παρέχοντας μέσω του προτύπου στον πολίτη με απλό και εύκολο τρόπο μια πιο «ανοικτή» και ολοκληρωμένη πληροφόρηση, τον ενθαρρύνεις να συμμετέχει ενεργά στις κοινοβουλευτικές διαδικασίες.

«Οι πολίτες, έτσι και αλλιώς όσο το ανοίγεις αυτό το σύστημα και του δίνεις τη δυνατότητα του πολίτη να μπαίνει πιο εύκολα μέσα, όπως καταλαβαίνεις είναι και πιο ενήμερος και πιο ενεργός».

«Ναι και ενθαρρύνεται γιατί η εικόνα για τον πολίτη είναι πιο απλή και εύκολη»

«Αμα συνδέεται αυτό το σύστημα και με άλλα Κοινοβούλια, θα μπορεί ο πολίτης να συγκρίνει και νόμους με έξω, οπότε θα έχει πιο συνειδητή συμμετοχή».

- Ωστόσο κάποιοι αντέτειναν ότι το πρότυπο δεν ενθαρρύνει την ενεργή συμμετοχή των πολιτών, παρά μόνο διευκολύνει αυτούς που θέλουν να βρουν πληροφορίες.

- Κάποιοι άλλοι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το να είσαι ενεργός πολίτης είναι θέμα κατεξοχήν ατομικό και σε καμιά περίπτωση δε μπορεί να το αλλάξεις αυτό, μπορείς όμως μέσω της αμεσότητας της πληροφόρησης να παρέχεις «το κίνητρο στον πολίτη που θέλει και μπορεί», να γίνει περισσότερο ενεργός.

«Η διευκόλυνση της συμμετοχής τους έχει να κάνει με πολλές παραμέτρους. Πρώτα είναι μια πολιτική στάση που πρέπει να είναι όλα ανοικτά και θα πρέπει να γίνεται αντιληπτό ότι υπάρχει η διάθεση αυτή. Η αλληλεπίδραση με τον πολίτη να ενσωματωθεί με κάποιο τρόπο γιατί διαφορετικά και ο πολίτης αποθαρρύνεται και δεν ασχολείται ξανά».

- Ένας διαπίστωσε ότι «το κανάλι επικοινωνίας των νομοθετημάτων δεν είναι εύκολα αποκρυπτογραφήσιμο». Οι πολίτες ισχυρίζονται ότι δε γνωρίζουν τους νόμους και τον τρόπο που μπορούν να επωφεληθούν από αυτούς. Πολλές φορές δε γνωρίζουν καν ποια είναι η διαδικασία νομοθέτησης Αυτό που συνήθως προσάπτεται εκ μέρους τους είναι ότι θεσπίζονται νόμοι στους οποίους δεν έχουν καμία συμμετοχή. Φαίνεται επίσης να μην υπάρχει ενδιαφέρον για τη νομοθέτηση παρά μόνο όταν οι πολίτες (ως ιδιώτες, ή ως φορείς) έχουν ισχυρό κίνητρο να παρακολουθήσουν ένα συγκεκριμένο νόμο.

«Έχουμε νομοθέτηση, η οποία μπορεί να είναι πολύ καλή νομοθέτηση, δηλαδή μπορεί να συμπεριλάβει πάρα πολλές δράσεις και πολλές ευκαιρίες, δεν έχουμε όμως ενεργητικότητα από την πλευρά των πολιτών».

- Ενδεχομένως, συμπλήρωσε, με την υιοθέτηση του προτύπου να βοηθηθούν οι πολίτες καθώς θα μπορούν «να πάνε στην πηγή και να πουν ότι υπάρχει αυτό το εδάφιο, υπάρχει αυτό το άρθρο, αυτός ο νόμος» και να μειωθεί έτσι η στρέβλωση στο κυβερνητικό, διοικητικό και αναπτυξιακό έργο γιατί οι πολίτες έχουν απευθείας πρόσβαση στους νόμους «χωρίς ανάγκη μεσολαβητών, ή καθοδηγητών ιδιωτών, ή τοπικών φορέων και των συμφερόντων που τυχόν προωθούνται».

22) Σχέση Εμπιστοσύνης Κράτους – Πολίτη

- Ένας άλλος εστίαστηκε στο όφελος που θα υπάρξει στην περίπτωση που προβλεφθεί προτυποποίηση για τη διαχείριση των παρατηρήσεων που

υποβάλλονται κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης των νομοθετημάτων, στο στάδιο δηλαδή της προκοινοβουλευτικής διαδικασίας μετά την ανάρτηση των προτεινόμενων διατάξεων από τον επισπεύδοντα Υπουργό στην πλατφόρμα OpenGov.gr (OpenGov.gr: Ανοικτή Διακυβέρνηση, n.d.). Οι πολίτες θα μπορούν να δουν ποια από τα σχόλια, για ποιο λόγο και σε τι ποσοστό ενσωματώθηκαν στις διατάξεις του νομοσχεδίου. Με τον τρόπο αυτό, αιτιολόγησε, χτίζεται σταδιακά μια καλή σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα στο Κράτος και στον πολίτη.

«Σίγουρα βοηθάει επίσης στο ζήτημα της διαβούλευσης, όταν θα φέρεις κοινωνικούς εταίρους με τους οποίους θα συνδιαλλαγείς, όταν θα το ανεβάσεις στο open.gov, για να το δει όλος ο κόσμος και θα έρθει μετά να φτιάξει την έκθεση διαβούλευσης στην οποία θα πρέπει να τεκμηριώσει για ποιο λόγο τα σχόλια χ, ψ, ω ενσωματώθηκαν, θα πρέπει να πεις τι ποσοστό ενσωματώθηκε.»

«Θα πρέπει λοιπόν σε αυτό το εργαλείο να έχεις και ένα καλό πεδίο, στο οποίο ενδεχομένως να το κάνει και αυτόματα, αν γίνεται, δηλαδή να έχεις την έκθεση διαβούλευσης, η οποία θα λέει στο άρθρο αυτό είχαμε δεκαπέντε σχόλια, από τα δεκαπέντε σχόλια τα 7 ήταν σωστά, τροποποιείται με βάση τα σχόλια. Έχεις αμέσως, αμέσως ποσοστό 50% σχολίων που ενσωματώθηκαν στο συγκεκριμένο άρθρο. Ή θα μπορούσες να δεις τι είπαν οι πολίτες για αυτό το άρθρο χωρίς να χρειάζεται να ανοίξεις την έκθεση της δημόσιας διαβούλευσης.»

«Σίγουρα κτίζεις μια σχέση εμπιστοσύνης με τον πολίτη, γιατί στη διαβούλευση ο άλλος, ας πούμε που μπορεί να έχει συμμετάσχει, θα δει ότι το σχόλιό του ελήφθη υπόψη. Εκεί δίνεις μια ποιοτική παράμετρο του πράγματος. Τότε χτίζεις μια καλή σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους και πολίτη.»

23) Οφέλη Διαβούλευση με Πολίτες

- Κάποιοι από τους συμμετέχοντες πρότειναν σε επόμενο στάδιο εφαρμογής του προτύπου, να δοθεί η δυνατότητα στους πολίτες να συμμετέχουν ενεργά στη νομοθετική διαδικασία, παραθέτοντας τις παρατηρήσεις και τη γνώμη τους καθ' όλη τη διάρκεια της συζήτησης των νομοσχεδίων στη Βουλή, μια

διαδικασία ανάλογη με αυτή που διενεργείται σήμερα στο προκοινοβουλευτικό στάδιο νομοθέτησης, στην πλατφόρμα OpenGov.gr (OpenGov.gr: Ανοικτή Διακυβέρνηση, n.d.), στη φάση δηλαδή της δημόσιας διαβούλευσης των νομοθετημάτων.

«Θα μπορούσε στην διαδικασία να πει μια γνώμη ο πολίτης».

«Σε ένα μεθεπόμενο στάδιο να γίνει και διαδραστικό, του στυλ να είναι ανοικτή η Βουλή σε μία δομημένη τοποθέτηση ενός πολίτη επί ενός νομοσχεδίου».

«Στην πλατφόρμα της ανοικτής διαβούλευσης όπου αναρτώνται τα νομοσχέδια από τον επισπεύδοντα Υπουργό πριν εισαχθούν για συζήτηση στη Βουλή, οι πολίτες μπαίνουν. Άρα υπάρχει κίνηση, υπάρχει ενδιαφέρον από τους πολίτες να συμμετάσχουν, να εκφράσουν τη γνώμη και τις παρατηρήσεις τους επί των προτεινόμενων διατάξεων. Με ανάλογο τρόπο θα μπορούσε και κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας να πει μια γνώμη ο πολίτης».

«Οι πολίτες θα μπορούσαν να μπουν κάποτε στη διαδικασία όπως γίνεται με το opengov».

«Πως έχεις παραδείγματος χάρη τους πολίτες πάνω στα θεωρεία που δε μπορούν να συμμετάσχουν. Παρακολουθούν, δείχνουν το ενδιαφέρον τους, ξέρεις ότι στους διαδρόμους πιέζουν τους βουλευτές. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με το Akoma Ntosos δομημένο σε μία στήλη δίπλα, που θα μπορούσε να εκφράζει αυτή τη στιγμή τι ερέθισμα υπάρχει στην κοινωνία των πολιτών για το νομοσχέδιο π.χ. για τους πλειστηριασμούς τους ηλεκτρονικούς. Θα μπορούσες να πάρεις το σφυγμό στη φάση της νομοθέτησης».

24) Παρακολούθηση Δραστηριότητας Βουλευτών - Λογοδοσία

- Αρκετοί επίσης πρόβαλαν τη δυνατότητα που θα παρέχεται μέσω της προτυποποίησης να παρακολουθεί ο πολίτης την κοινοβουλευτική δραστηριότητα των βουλευτών. Με τον τρόπο αυτό λογοδοτούν οι βουλευτές για τις ενέργειές τους και ονομαστικοποιείται η ευθύνη τους.

«Αν είχε τη δυνατότητα, εκεί δε θα μπορούσε να δει και τι είπε ο ένας βουλευτής; Να δείξει και τη δραστηριότητα του βουλευτή τους; Δείχνει και τι κάνει αν είναι ενεργός που κινείται ο βουλευτής. Άρα εγώ που είμαι

συνειδητός πολίτης και την άλλη φορά που θα ψηφίσω, βλέπω τι ερωτήσεις έχει κάνει αυτός κ.ο.κ.».

«Μπορείς να το εμπλουτίσεις και να πεις ο τάδε ή ο δίνω τι έχει κάνει επί του νομοθετικού».

«Λογοδοτεί και ο βουλευτής και εν τέλει επιδεικνύει ή όχι κοινοβουλευτικό έργο».

«όταν εγώ ξέρω ότι δε θα δω τον τελικό υπογράφοντα αλλά θα δω και αυτόν το βουλευτή ο οποίος συμμετείχε στην επιτροπή, συνειδητοποιώ ότι τελικά ονομαστικοποιείται η ευθύνη και δεν είναι κάτι μεταφυσικό. Γίνεται συγκεκριμένη η ευθύνη».

«Πόσες φορές, μιλάω τώρα από τη θέση του πολίτη ο οποίος βλέπει άδεια έδρανα, σε μία Ολομέλεια που ψηφίζεται ένας νόμος και γυρνάς και λες που είναι οι βουλευτές οι οποίοι θα ψηφίσουν. Ναι αλλά μπορεί να έχουν κάνει δουλειά στις επιτροπές, ακριβώς και ονομαστικοποιείται αυτή η συμμετοχή».

25) Επαναχρησιμοποίηση Κοινοβουλευτικών Δεδομένων και Πληροφοριών

- Τέλος ένας συμμετέχοντας εντόπισε τη δυνατότητα που θα παρέχεται λόγω της προτυποποίησης, για επαναχρησιμοποίηση των κοινοβουλευτικών δεδομένων και πληροφοριών από την κοινωνία των πολιτών, προκειμένου να εξάγει τα δικά της στατιστικά και συμπεράσματα.

7.1.4 Σχετικό Πλεονέκτημα για τη Συνεργασία και τη Διαλειτουργικότητα

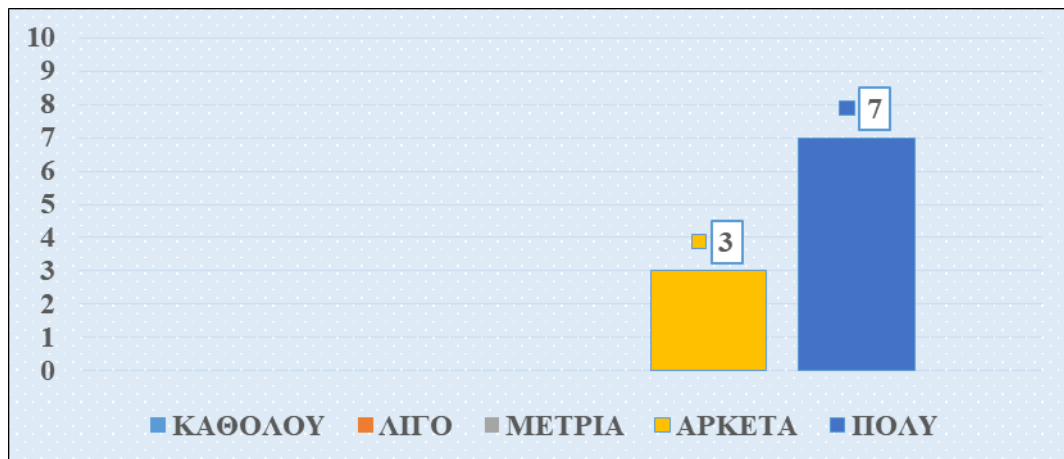
7.1.4.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 5: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Σχετικό Πλεονέκτημα – ΣΠ4

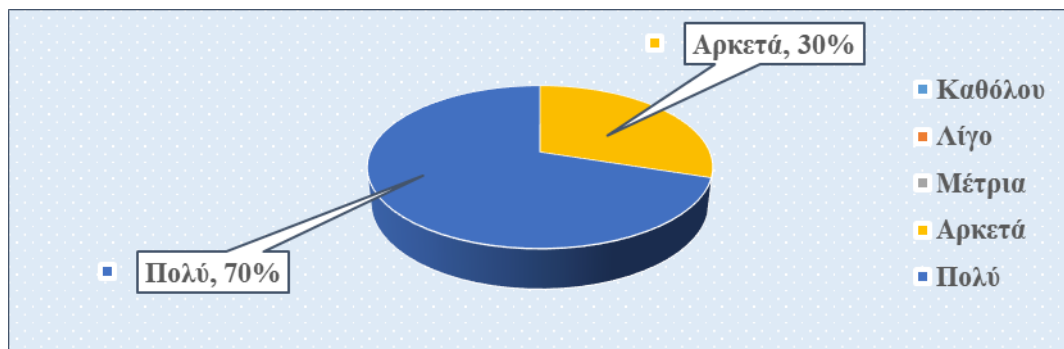
ΣΠ4	Πόσο θεωρείτε ότι θα διευκολύνει η εφαρμογή του Akoma Ntoso τη συνεργασία και την ανταλλαγή νομικών/κοινοβουλευτικών εγγράφων με εθνικούς και υπερεθνικούς φορείς/ οργανισμούς, με το Ευρωπαϊκό και με τα άλλα Κοινοβούλια;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
				3	7

Σύμπτωση απόψεων έδειξαν οι απαντήσεις στο ερώτημα ΣΠ4, καθώς όλοι υποστήριξαν ότι η εφαρμογή του προτύπου Akoma Ntoso θα διευκολύνει πολύ, ή αρκετά (7 και 3 αντίστοιχα) τη συνεργασία και την ανταλλαγή νομικών/κοινοβουλευτικών εγγράφων με εθνικούς και υπερεθνικούς φορείς/ οργανισμούς, με το Ευρωπαϊκό και με τα άλλα Κοινοβούλια.

Γράφημα 10: Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ4 (στήλες) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 11: Σχετικό Πλεονέκτημα ΣΠ4 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

7.1.4.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση ΣΠ4 αναφορικά με το αν η χρήση του Akoma Ntoso θα μπορούσε να διευκολύνει την συνεργασία και την ανταλλαγή νομικών/ κοινοβουλευτικών εγγράφων και πληροφοριών μεταξύ των Κοινοβουλίων και των εθνικών και υπερεθνικών φορέων και οργανισμών:

26) Διευκόλυνση της Συνεργασίας και Ενίσχυση της Διαλειτουργικότητας

- Όλοι οι συμμετέχοντες απάντησαν θετικά, κάνοντας λόγο για τη σημασία χρήσης της ίδιας προτυποποίησης για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής δεδομένων, πληροφοριών, εγγράφων και διαδικασιών μεταξύ των Κοινοβουλίων και των εθνικών και υπερεθνικών φορέων και οργανισμών νομοθέτησης. Κάποιοι επεσήμαναν το όφελος που θα υπάρξει από την εσωτερική συνεργασία μεταξύ των Υπηρεσιών του Κοινοβουλίου και για τη διαλειτουργικότητα των επιμέρους συστημάτων τους.

«Πρέπει να αναζητηθεί μία συνάφεια ώστε να δημιουργηθούν από πριν οι προϋποθέσεις της συνεργασίας».

«Σαφώς θα διευκολυνθεί η διυπηρεσιακή, διατομεακή συνεργασία, είναι δεδομένο, αλλά το πρότυπο θα πρέπει να είναι η κοινή γλώσσα, το αλφάβητο».

«Η διευκόλυνση θα είναι πολύ μεγάλη ειδικά αν όλοι έχουν το ίδιο πρότυπο ώστε να μιλάνε όλοι την ίδια γλώσσα σε σχέση με αυτά που γίνονται».

«Όταν θα υπάρχει κάτι ενιαίο ένα σύστημα που θα υπάρχει ανταλλαγή θα ήταν πολύ πιο εύκολη η συνεργασία..».

27) Χρήση Κοινής Προτυποποίησης και Κοινών Εργαλείων (ως προϋπόθεση)

- Όπως υποστήριξαν, αναγκαία προϋπόθεση για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και της διαλειτουργικότητας είναι η κοινή προτυποποίηση. Είναι βασικό να είναι ενιαίο το σύστημα, ίδιο το πρότυπο και ταυτόσημος ο τρόπος δόμησης και παραγωγής των εγγράφων ώστε να διευκολύνεται η συστηματοποίηση, η ανταλλαγή, ο διαμοιρασμός και η επαναχρησιμοποίησή τους.

«Να μπορέσει να βρεθεί ένας ταυτόσημος τρόπος, να είναι το πρότυπο ίδιο ώστε να είναι και πιο εύκολη η διακίνηση, η συστηματοποίηση των πραγμάτων».

«Αν είχαμε ένα κοινό εργαλείο θα μπορούσαμε να δούμε σε ποιο σημείο θα μπορούσαμε να συμπράξουμε, ή να συνεργαστούμε από κοινού π.χ., για πιστοποιητικά γλωσσομάθειας που θα αφορούν τη δική μας χώρα με τη χώρα της συνεργασίας, αλληλεπικαλύψεις νομοθετικές, κοινά νομοθετήματα επί τη βάση των συνεργασιών».

«Θα βοηθούσε γιατί το πρότυπο παρέχει μια δομή συγκεκριμένη, την οποία μπορούμε να διαμορφώσουμε ανάλογα με των άλλων Κοινοβουλίων, οπότε αυτό γίνεται πιο επεξεργάσιμο και από τα άλλα Κοινοβούλια και για εμάς».

28) Αξιοποίηση Υφιστάμενων Δομών και Εργαλείων Προτυποποίησης

- Οι συμμετέχοντες θεώρησαν απαραίτητο να υπάρξει συνάφεια με εργαλεία που ήδη χρησιμοποιούνται, ή πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Για το λόγο αυτό πρότειναν να προηγηθεί επισκόπηση και «*χαρτογράφηση των ήδη υπαρχόντων τέτοιων εργαλείων*» στα οποία είναι καλό να στηριχτούν τα νέα, ώστε να υπάρχει συνάφεια στον τρόπο διαχείρισης και να μην οδηγήσει η καινοτομία σε αντίθετα αποτελέσματα.

«Εάν έχει δοκιμαστεί και εφαρμόζεται ήδη ένα πρότυπο, είναι καλό να εισαχθεί ένα παρόμοιο με αυτό. Ιδιαίτερα εάν υπάρχει η βλέψη να εφαρμοστεί έστω και στο εγγύς μέλλον. Είδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το εργαλείο. Ενδεχομένως θα πρέπει να αναζητηθεί τρόπος να εισαχθεί ένα παρόμοιο πρότυπο».

«Γιατί, η τάση ενός φορέα, μία πρωτοβουλία καινοτομίας μπορεί να οδηγήσει πάλι σε ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα, όταν φέρει κάτι εντελώς καινούργιο το οποίο θα είναι εντελώς ανοίκειο και για αυτούς που ήδη θέλουν να εφαρμόσουν τέτοια πράγματα. Άρα πρέπει να κουμπώσει με κάποιον τρόπο, κομίζοντας το λίγο διαφορετικό, αυτό που θα διευκολύνει την εδώ κατάσταση. Αλλά να υπάρχει όμως μια συνάφεια στο λειτουργικό με αυτά για τα οποία υπάρχει πρόβλεψη να εφαρμοστούν».

29) Διευκόλυνση Συνεργασίας μεταξύ Εκτελεστικής και Νομοθετικής Εξουσίας

- Αρκετοί έκαναν λόγο για τη σημασία της καθιέρωσης και χρήσης κοινού τεχνικού προτύπου και εργαλείων μεταξύ Εκτελεστικής και Νομοθετικής Εξουσίας, στο πλαίσιο της υποστήριξης και της παρακολούθησης όλων των επιμέρους φάσεων του κύκλου ζωής ενός νομοθετήματος.

«Το πρότυπο, αν συμφωνήσουμε όλοι, όπως θέλουμε ένα καλό σταυροκατσάβιδο για να ξεβιδώσουμε ένα είδος βίδας, έτσι πρέπει να έχουμε ένα εργαλείο για να γράφουμε νόμους. Αυτό το εργαλείο είτε λέγεται Akoma Ntoso, είτε δεν ξέρω τι, θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε όλη τη διάρκεια της βασάνου αυτής της διαδικασίας. Δηλαδή νομοπαραγωγική διαδικασία, νομοθετική διαδικασία, παντού, παντού».

- Ένας ακόμη έκανε αναφορά στην οντολογία για την κωδικοποίηση της Ελληνικής Νομοθεσίας, που δημιουργήθηκε από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και συμπλήρωσε ότι θα πρέπει αυτή να εμπλουτιστεί με τα δεδομένα της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης ώστε να αποτελέσει τον οδηγό για τη δημιουργία εθνικής πύλης για την κωδικοποίηση και την αναμόρφωση της νομοθεσίας στην Ελλάδα.

30) Διευκόλυνση Συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- Αρκετοί συμμετέχοντες υπογράμμισαν την ανάγκη παράλληλης και συνδυασμένης δράσης για την ανταλλαγή εγγράφων και πληροφοριών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης οδηγιών, κανονισμών και αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Ελληνικό Εθνικό Δίκαιο και της υποχρέωσης της διασφάλισης της ορθής εφαρμογής τους. Υπάρχει ανάγκη τόνισαν για επαναχρησιμοποίηση ακόμη και αυτούσιων τμημάτων της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας.

«Η νομοθεσία που φτιάχνει η ΕΕ πρώτα από όλα έρχεται και ενσωματώνεται, άρα έχει ήδη συνεργασία, και για την επαναχρησιμοποίηση τμημάτων χωρίς να χρειάζεται να το ξαναγεννάς με έναν τρόπο. Θα μπορούσες να το χρησιμοποιήσεις αυτούσιο αφού έτσι και αλλιώς αυτό και χρόνο και χρήμα και πόρους και χίλια-δύο γλιτώνεις».

31) *Κίνδυνος Παγκόσμιας Ομογενοποίησης και Υπερεθνικού Ελέγχου της Νομοθετικής Διαδικασίας*

- Ένας από τους συμμετέχοντες συνέστησε κριτική στάση απέναντι στην υιοθέτηση διεθνών προτύπων σαν το Akoma Ntoso, διότι μπορεί να υποκρύπτουν όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, «*μια διάθεση παγκόσμιας ομογενοποίησης των συστημάτων μόνο και μόνο για να είναι πολύ εύκολο σε κάποιες ας πούμε υπερεθνικές ελίτ, να περνάνε τη νομοθεσία που θέλουν στα διάφορα Κοινοβούλια που σε εισαγωγικά 'μπορούν να ελέγχουν'*».

- Χαρακτηριστικό, όπως σημείωσε, είναι το γεγονός πως το διεθνές αυτό πρότυπο ξεκίνησε από την Αφρική, από έναν τόπο απόλυτα εκμεταλλεύσιμο, «*ένα τόπο της απόλυτης άντλησης παραγωγικών πηγών, πλούτου, μεταλλευμάτων, ορυκτών κ.ο.κ.*». Μια χώρα πολυπολιτισμική κατακερματισμένη σε φυλές, σε συγκρούσεις, σε ομάδες, σε εμφυλίου, που δεν έχει τη δυτική παράδοση του Κοινοβουλίου, που είναι αδύνατο να ενοποιηθεί «*υπό μία κοινή ομπρέλα*» νομικού προτύπου.

«..στην Αφρική έχουνε την καλύβα με τους γεροντότερους γύρω-γύρω οι οποίοι συνδιαλέγονται, συζητάνε, (είναι οι σοφοί), βγάζουν την απόφαση και μετά η απόφαση διαχέεται σε όλο το χωριό».

- Επομένως η διευκόλυνση της συνεργασίας μπορεί να υποκρύπτει τέτοιου είδους κριτική, ότι όντως, ενδεχομένως συνεργαζόμαστε για να φτάσουμε σε ένα απόλυτα όμοιο τρόπο εκπόνησης νομοσχεδίων.

«Αν είναι να φτάσουμε σε ένα απόλυτα όμοιο Κοινοβούλιο που παράγει σχεδόν πανομοιότυπους νόμους, τότε θα έχουμε χάσει το στόχο μας. Και υπό την έννοια της καλής νομοθέτησης και υπό την έννοια της κυριαρχίας, και υπό την έννοια της ανεξαρτησίας των Κοινοβουλίων».

«Εκεί πρέπει ο βουλευτής να είναι ενεργός. Να ξέρει ότι αυτό είναι ένα εργαλείο. Μπορεί να μου λύσει τα χέρια, να μου σώσει χρόνο, να με διευκολύνει στη δουλειά μου, αλλά όχι να μου υποβάλλει στο κεφάλι μου πως πρέπει να νομοθετήσω».

32) Αντληση Γνώσης και Καλών Πρακτικών

- Μερικοί αναγνώρισαν ως ιδιαίτερο όφελος τη δυνατότητα ανταλλαγής γνώσης και καλών πρακτικών από τα άλλα Κοινοβούλια, φορείς και οργανισμούς.

«Τι μπορούμε να αντλήσουμε όμως εμείς από ένα τέτοιο σύστημα; Γιατί πρέπει να αντλούμε και εμείς γνώση για να γίνουμε πιο δυνατοί. Εμείς θα χρησιμοποιήσουμε αυτό το σύστημα που μου δίνει τη δυνατότητα εμένα πρώτον για να διευκολύνω τη δουλειά μου, να εξοικονομήσω χρόνο, να κάνω τους πολίτες μου γνώστες και ζύπνιους, να κάνω τους βουλευτές μου ισχυρούς».

«Η συνεργασία μας θα είναι, για να μετακινήσουμε αυτό που λέμε τα best practices και τα καλά πρότυπα και τις καλές πρακτικές, αλλά να μη χάσουμε την ιδιαιτερότητά μας».

33) Μείωση Φαινομένων Διαφθοράς και Ενίσχυση Διαφάνειας

- Τέλος, ένας από τους συμμετέχοντες διαπίστωσε ότι το πρότυπο Akoma Ntoso είναι ένα βήμα για την ενοποίηση των συστημάτων, το οποίο θα διευκολύνει το έργο της Δημόσιας Διοίκησης και θα βοηθήσει στη διαφάνεια και στη μείωση της διαφθοράς που κρύβεται πίσω από την ανάθεση έργων για την ανάπτυξη ασύμβατων μεταξύ τους συστημάτων, ενώ η υιοθέτησή του είναι ουσιαστικά μια πολιτική επιλογή.

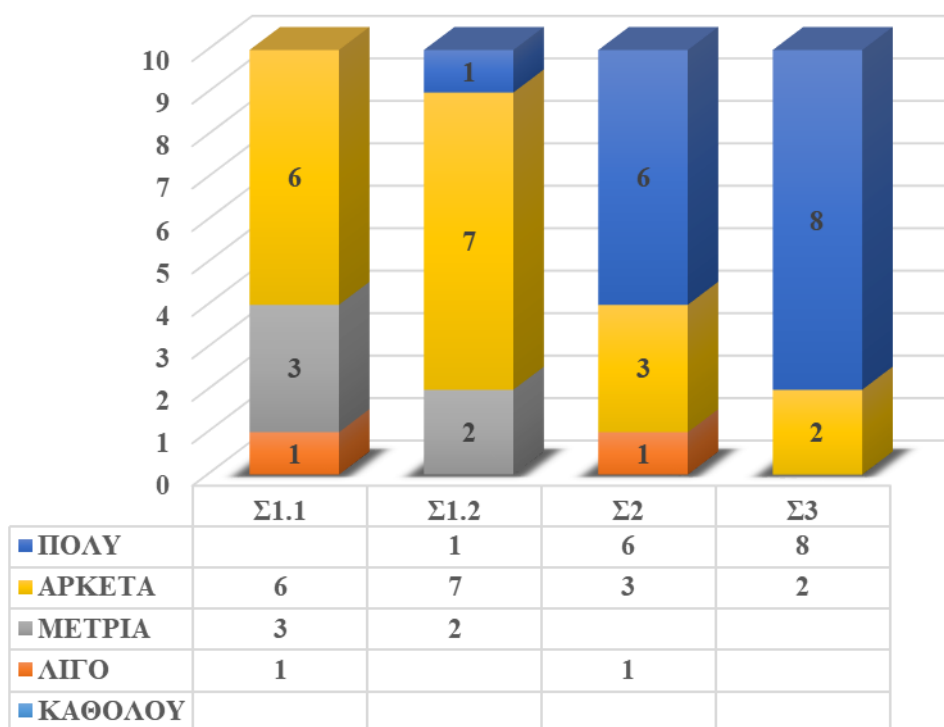
«Ο κάθε οργανισμός, το κάθε ασφαλιστικό ταμείο, ή το κάθε Υπουργείο έφτιαχνε το δικό του πληροφοριακό σύστημα, με άλλες εταιρίες, με ανεξάρτητες γλώσσες, με άλλα συστήματα και πρότυπα, τα οποία όταν πήγαινε να τα ενοποιήσει και να τα κλειδώσει το ένα Υπουργείο με το άλλο και η μία Υπηρεσία με την άλλη, δεν ταίριαζαν με τίποτα. Κάτω από αυτές τις ενέργειες, γιατί από αυτά τα έργα κάποιοι αποκομίζουν λεφτά, οφέλη, θέσεις, εξουσίες».

«αν μη τι άλλο για να αποφύγεις αυτή την ασυμβατότητα, την ασυνεννοησία και τη διαφθορά που κρύβει».

7.2 Συμβατότητα

Σε αντίθεση με το Σχετικό Πλεονέκτημα για το οποίο υπήρξαν θετικές ενδείξεις, ο παράγοντας της συμβατότητας δεν ήταν τόσο ξεκάθαρος. Τόσο από τις συνεντεύξεις όσο και από τις απαντήσεις στο σχετικό ερωτηματολόγιο προέκυψε ότι θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί ο τρόπος λειτουργίας των Υπηρεσιών του Κοινοβουλίου προκειμένου να υποστηρίξουν τη νομοθετική διαδικασία μετά την καθιέρωση και την εφαρμογή του προτύπου. Η έλλειψη συμβατότητας με τις υφιστάμενες διαδικασίες φάνηκε να αντισταθμίζεται επαρκώς με το ταίριασμα του προτύπου με τις δραστηριότητες των συμμετεχόντων, αλλά κυρίως με την ευθυγράμμιση και εναρμόνιση του με τις αρχές και τις αξίες της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης και εν γένει της καλής νομοθέτησης.

Γράφημα 12: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου - Συμβατότητα (Σ)

7.2.1 Συμβατότητα με τις Υφιστάμενες Διαδικασίες Υποστήριξης της Νομοθετικής Διαδικασίας από τις Υπηρεσίες της Βουλής

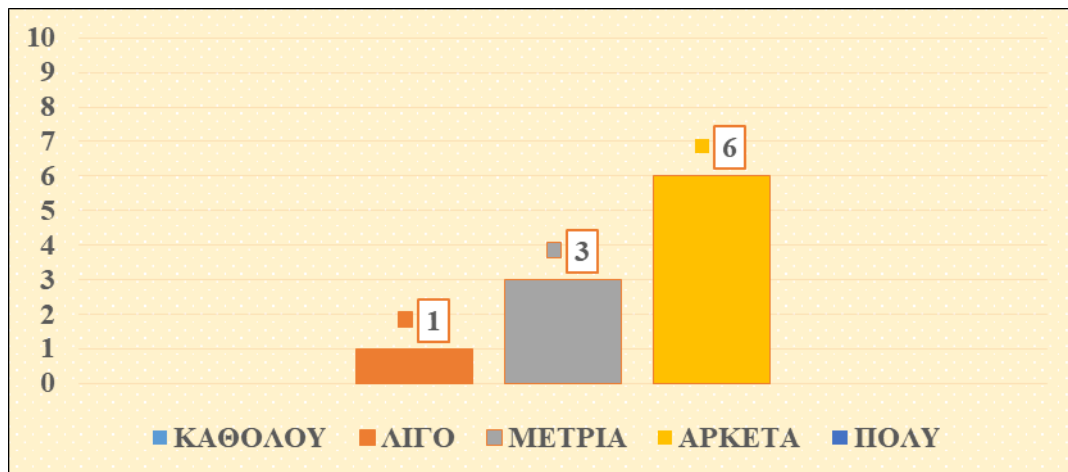
7.2.1.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 6: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Συμβατότητα – Σ1.1

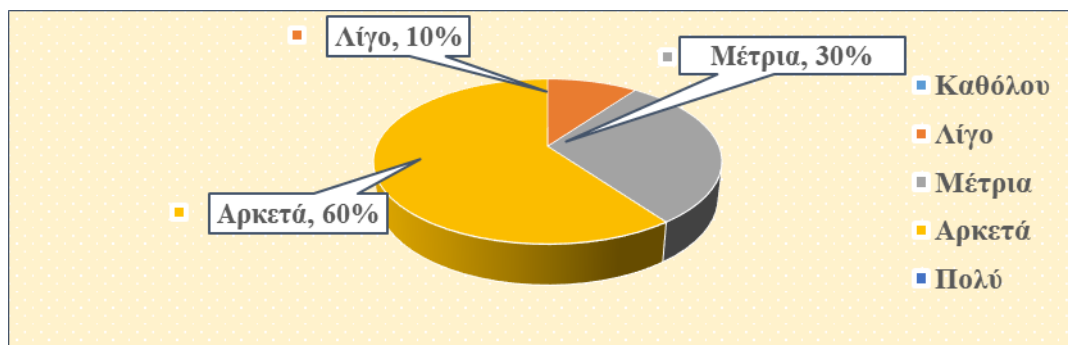
Σ1.1	Υπάρχει συμβατότητα ανάμεσα στο Akoma Ntoso και στις ακολουθούμενες σήμερα από τις Υπηρεσίες της Βουλής διαδικασίες υποστήριξης της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
		1	3	6	

Μικρή διάσταση απόψεων εντοπίστηκε ως προς το ερώτημα Σ1.1, αφού οι περισσότεροι υποστήριξαν ότι η εφαρμογή του προτύπου είναι αρκετά συμβατή (6 απαντήσεις) με τις ακολουθούμενες σήμερα από τις Υπηρεσίες της Βουλής διαδικασίες υποστήριξης της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους που δήλωσαν ότι είναι μέτρια, ή λίγο συμβατή (3 και 1 αντίστοιχα).

Γράφημα 13: Συμβατότητα Σ1.1 (στήλες) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 14: Συμβατότητα Σ1.1 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

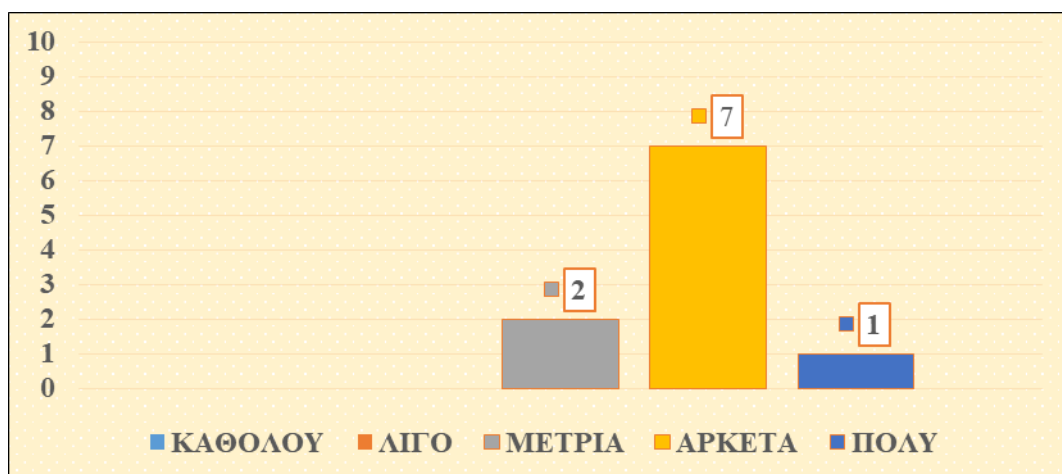

Πίνακας 7: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Συμβατότητα – Ερώτηση Σ1.2

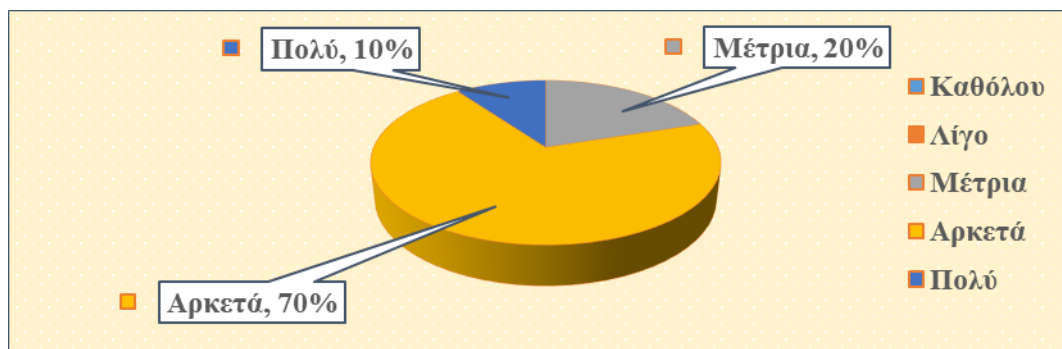
Σ1.2	Πόσο πολύ θεωρείτε ότι θα χρειαστεί να αλλάξουν/να αναπροσαρμοστούν οι ακολουθούμενες σήμερα από τις Υπηρεσίες της Βουλής διαδικασίες για την υποστήριξη της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης με την εφαρμογή του Ακομα Ντοςο;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
			2	7	1

Χαμηλότερο επίπεδο συμφωνίας καταγράφηκε ως προς την ερώτηση Σ1.2, καθώς οι περισσότεροι πιστεύουν ότι με την εφαρμογή του προτύπου θα χρειαστεί να αλλάξουν, να αναπροσαρμοστούν πολύ, ή αρκετά (1 και 7 αντίστοιχα) οι ακολουθούμενες σήμερα από τις Υπηρεσίες της Βουλής διαδικασίες για την υποστήριξη της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης, ενώ άλλοι δύο πιστεύουν ότι θα απαιτηθεί μέτρια αλλαγή και αναπροσαρμογή τους (2 απαντήσεις).

Γράφημα 15: Συμβατότητα Σ1.2 (στήλες) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου

Γράφημα 16: Συμβατότητα Σ1.2 (πίτα) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου

7.2.1.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση Σ1 σχετικά με το αν υπάρχει συμβατότητα ανάμεσα στη χρήση του Akoma Ntoso και τις υφιστάμενες διαδικασίες παρακολούθησης και υποστήριξης της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης και κατά πόσο θα χρειαστεί να πραγματοποιηθούν οργανωσιακές αλλαγές και προσαρμογές:

34) Έλλειψη Συμβατότητας με Υφιστάμενες Διαδικασίες

- Η πλειονότητα των συμμετεχόντων δήλωσε ότι δεν υπάρχει συμβατότητα του Akoma Ntoso με τις σημερινές διαδικασίες υποστήριξης της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης.
- Ένας από τους συμμετέχοντες αντέτεινε ότι υπάρχει συμβατότητα, καθώς οι υφιστάμενες διαδικασίες μπορούν να προσαρμοστούν βάσει του προτύπου, έστω και αν χρειαστεί να αλλάξουν κατά πολύ.
- Ένας δεύτερος υποστήριξε ότι παρόλο που δεν υπάρχει τεχνική συμβατότητα, οι διαδικασίες δε θα αλλάξουν επί της ουσίας, καθώς η συμβατότητα θα πρέπει να μετριέται με το τι δουλειά γίνεται σήμερα σε πρακτικό επίπεδο και τι αποτελέσματα έχει.
- Ένας τρίτος συμπλήρωσε ότι η διαδικασία αλλάζει σε συμβολικό επίπεδο.
- Ένας ακόμα ανέφερε ότι τη συμβατότητα θα πρέπει να την ορίζουμε βάσει των αναγκών μας και υπό αυτή την έννοια το πρότυπο είναι συμβατό με τη σημερινή διαδικασία.

35) Αναγκαιότητα Οργανωσιακών Αλλαγών και Αναπροσαρμογής Διαδικασιών

- Όλοι οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ως προς την αναγκαιότητα να εφαρμοστούν αλλαγές στις διαδικασίες που ακολουθούνται σήμερα για την υποστήριξη της νομοθετικής διαδικασίας από τις Υπηρεσίες της Βουλής, ώστε να καταστεί δυνατή η καθιέρωση του προτύπου, καθώς και τη σημασία της θέλησης για την πραγματοποίηση αυτών των αλλαγών.

«πάντοτε μία αλλαγή έχει πολλά στάδια και έχει και βούληση».

- Διάσταση απόψεων υπήρξε ως προς το μέγεθος των απαιτούμενων αλλαγών. Χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές εκφράσεις από τους συμμετέχοντες όπως: «θα χρειαστούν αλλαγές», «ουσιαστικές αλλαγές», «πολλές αλλαγές», «όχι

ριζικές αλλαγές», «θα χρειαστεί κάποια ενδιάμεσα στάδια να καταργηθούν ή να μειωθούν, δε θα χρειαστεί να επεκταθούν», «Γίνονται πολλά βήματα μαζί σήμερα ενώ πολλά από αυτά θα μπορούσαν να αποφευχθούν».

- Όπως επιχειρηματολόγησε ένας από τους συμμετέχοντες, για τη σωστή ενσωμάτωση του προτύπου στις διαδικασίες και στη λειτουργία του Κοινοβουλίου, απαιτείται μια μεγάλη οργανωσιακή αλλαγή. *«Τότε και μόνο τότε θα είναι μία ουσιαστική επιτάχυνση είτε σε χρόνο, είτε θα δίνει ένα ουσιαστικό κέρδος σε χρήμα, ή σε ανθρωποώρες, σε πόρους γενικά».* Η εφαρμογή του προτύπου για τη μοντελοποίηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων εξήγησε, δεν πρέπει να γίνει αποσπασματικά και μόνο για τη διαδικασία της νομοθέτησης. *«Θα πρέπει να τρέξει οριζόντια στον Οργανισμό»* και να καλύψει όλες τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες. Διαφορετικά αυτό που θα συμβεί θα είναι λιγότερα αποτελέσματα με περισσότερους πόρους.

«Έχει αποδειχθεί ότι όλες οι αποσπασματικές λύσεις πληροφοριακών συστημάτων ή εφαρμογών, που αντιμετωπίζουν κάποια από τα ζητήματα που είναι όμως διασυνδεδεμένα στη λειτουργία του Οργανισμού, δεν έχουν τα βέλτιστα αποτελέσματα και κυρίως δεν έχει γνώση ο οργανισμός σε υψηλό επίπεδο του συνόλου της διαδικασίας. Όπως επίσης και τα διάφορα τμήματά της ούτε γνωρίζουν το τι συμβαίνει στο επόμενο κομμάτι της αλυσίδας, αλλά και δεν υπάρχει η ενορχήστρωση που είναι απαραίτητη».

36) Αλλαγές στην Οργανωσιακή Κουλτούρα

- Ένας ακόμη ισχυρίστηκε ότι ως προς την ουσία τους οι μεγαλύτερες αλλαγές που θα απαιτηθούν αφορούν κυρίως αλλαγές στην νοοτροπία και στην οργανωσιακή κουλτούρα.

«η μεγάλη αλλαγή είναι η νοοτροπία, είναι η κουλτούρα, τεράστιες αλλαγές στην οργανωσιακή κουλτούρα».

- Κάποιος άλλος επεσήμανε ότι *«όλη η κουλτούρα του οργανισμού έχει στηριχτεί στο χαρτί, υπάρχει φетиχισμός του χαρτιού, το έγγραφο ιεροποιείται»*, υποστηρίζοντας ότι αυτό σε προσωπικό επίπεδο είναι αποδεκτό και δε χρειάζεται να αλλάξει, αλλά στον εργασιακό χώρο τίθεται θέμα διευκόλυνσης και αποδοτικότητας. Θα χρειαστούν σίγουρα αλλαγές

στη νοοτροπία κατέληξε και στο πως οι υπάλληλοι βλέπουν τον εαυτό τους στο χώρο εργασίας.

«Όταν μαθαίνεις να αυτοπραγματώνεσαι μέσα από μία στοίβα χαρτιών και σου διαμεσολαβεί αυτό μια αξία, αν σου πάρουν τα χαρτιά σου διαμεσολαβείται μια απαξίωση. Δεν έχεις νόημα, δεν έχεις λόγο ύπαρξης επειδή σου πήραν τα χαρτιά».

7.2.2 Συμβατότητα με τις Δραστηριότητες των Συμμετεχόντων

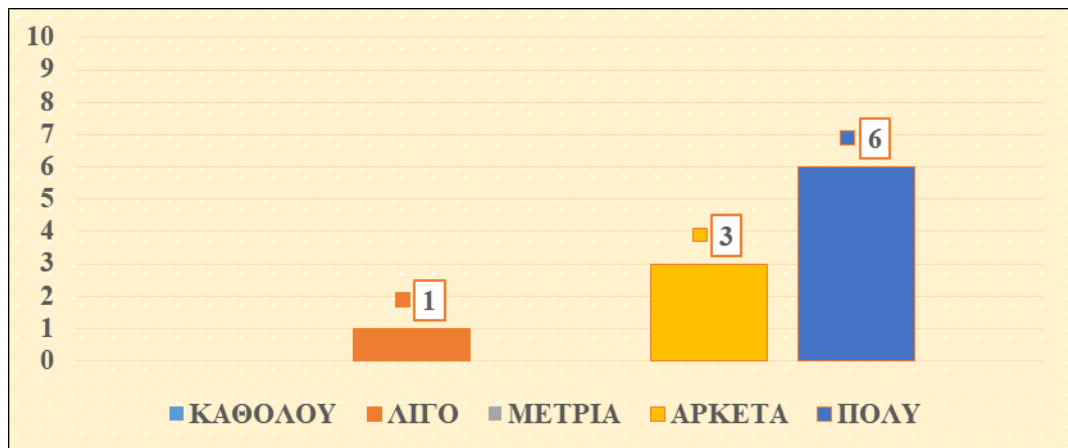
7.2.2.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 8: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Συμβατότητα – Ερώτηση 2

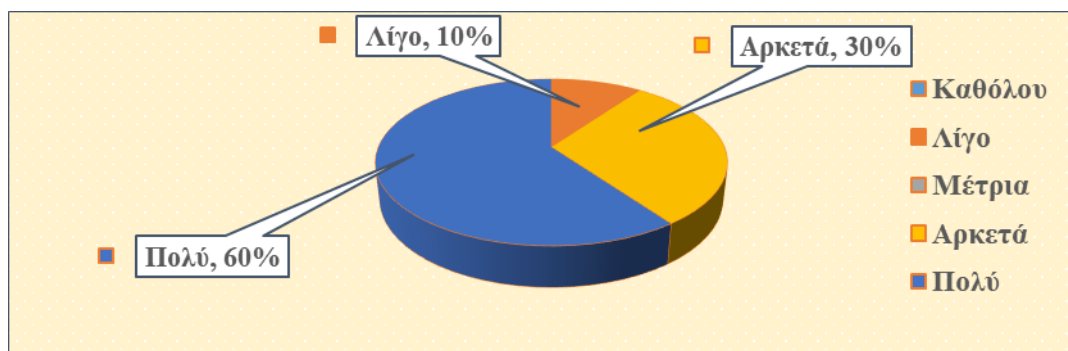
Σ2	Σε ποιο βαθμό ταιριάζει το Akoma Ntoso με τις δραστηριότητές σας; (πόσο θα διευκόλυνε τις δραστηριότητές σας η εφαρμογή του;)				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
		1		3	6

Ομοιότητα απόψεων έδειξαν οι απαντήσεις στο ερώτημα Σ2 αφού οι περισσότεροι θεώρησαν ότι το πρότυπο Akoma Ntoso ταιριάζει πολύ, ή αρκετά (6 και 3 αντίστοιχα) με τις δραστηριότητές τους, σε αντίθεση με έναν ο οποίος δήλωσε ότι ταιριάζει λίγο (1 απάντηση).

Γράφημα 17: Συμβατότητα Σ2 (στήλες) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου

Γράφημα 18: Συμβατότητα Σ2 (πίτα) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου

7.2.2.1 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση Σ2, αν ταιριάζει και με ποιους τρόπους το πρότυπο Akoma Ntoso με τις δραστηριότητες των συμμετεχόντων:

37) Συμβατότητα Προτύπου με τις Δραστηριότητες των Συμμετεχόντων

- Όλοι οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι το Akoma Ntoso ταιριάζει με τις δραστηριότητες τους, κυρίως λόγω της διευκόλυνσης που παρέχει στην οργάνωση της πληροφορίας και στη διάθεση του ιστορικού μεταβολών της.
- Οι Πληροφορικοί υποστήριξαν ότι το Akoma Ntoso ως ανοικτό πρότυπο XML παρέχει επιπλέον λύσεις για την οργάνωση, τη διαχείριση την παρουσίαση και την ανάκτηση της ψηφιακής πληροφορίας, καλύπτοντας παράλληλα ένα κομμάτι που λείπει από τα Πληροφοριακά Συστήματα του Κοινοβουλίου και αφορά στη δομημένη σύνταξη των κοινοβουλευτικών εγγράφων.

«Σαν κομμάτι της Πληροφορικής το xml ταιριάζει με τις δραστηριότητές μας. Ναι γιατί αν πεις ότι είσαι πληροφορικός γιατί διευκολύνει την οργάνωση της πληροφορίας. Εμένα θα με βόλευε σαν πηγή πληροφορίας για να κάνω αυτά που κάνω. Το ταιριάζει δεν είναι σωστή λέξη. Θα μου πρόσφερε λύση».

«θα καλύψει ένα κομμάτι που λείπει για τη δομημένη σύνταξη και επεξεργασία των νομοθετημάτων».

«Αν έχεις xml έχεις όλα τα δεδομένα».

«Διευκολύνει εμάς τους πληροφορικούς στις δυνατότητες που έχουμε για το πώς θέλουμε να δείξουμε τη πληροφορία».

- Οι εργαζόμενοι στις αρμόδιες για τη διαχείριση του κοινοβουλευτικού έργου Υπηρεσίες της Βουλής, διαπίστωσαν ότι ταιριάζει στις δραστηριότητές τους, καθόσον, ως υπεύθυνοι του χειρισμού του παραγωγικού κομματιού, με την υιοθέτηση και εφαρμογή του Akoma Ntoso θα μπορούν να διαχειρίζονται καλύτερα όλο το ιστορικό των μεταβολών των υπό εξέταση νομοθετημάτων, να καταχωρούν τις όποιες διορθώσεις, τροποποιήσεις και προσθήκες προκύπτουν απευθείας στο ηλεκτρονικό κείμενο και εν συνεχεία να προβαίνουν σε έλεγχο με ηλεκτρονική αντιπαραβολή των διαφορετικών εκδόσεων, εξοικονομώντας έτσι το χρόνο που αναλώνεται σε αναμονή των νέων κάθε φορά εκτυπώσιμων μορφών προς αντιπαραβολή.

«Ένας υπάλληλος της νομοθετικής περιμένει να επιστραφούν οι διορθώσεις 2 ώρες. Είναι όλοι στο περίμενε για να περαστούν τα λάθη από ένα. Και δεν περνιούνται όλα. Το νομοσχέδιο κάνει βόλτες, πέρα δώθε».

- Για τους νομικούς της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, που στις αρμοδιότητές τους περιλαμβάνεται η επιστημονική και νομοτεχνική υποβοήθηση της Βουλής στην άσκηση του νομοθετικού και γενικά του κοινοβουλευτικού της έργου, η μοντελοποίηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων και κυρίως των νομοθετημάτων βάσει του προτύπου θα βοηθήσει όπως ανέφεραν, στη διαδικασία που ακολουθούν για την ανάλυσή τους από διαφορετικές οπτικές γωνίες και στη σύλληψη του σημασιολογικού μέρους των κειμένων και των γλωσσικών πτυχών της σύνταξης της νομοθεσίας.
- Στους συνεργάτες των βουλευτών ταιριάζει πολύ περισσότερο καθώς μέρος του έργου τους αποτελεί η στοχευμένη αναζήτηση και ανάκτηση κοινοβουλευτικών πληροφοριών και εγγράφων, τα οποία χρειάζονται οι βουλευτές για να δομήσουν και να υποστηρίξουν τις προτάσεις τους, αλλά και για να προτείνουν αλλαγές στις διατάξεις των νομοσχεδίων.

«Θα βοηθήσει όμως κυρίως και εμάς οι οποίοι δεν είμαστε νομικοί κατά ειδικότητα, εφαπτόμαστε ας πούμε στο νομικό έργο γιατί παλεύουμε με αυτό»

- Το Akoma Ntoso ταιριάζει και διευκολύνει τις δραστηριότητες των λειτουργών της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης στο επίπεδο συντονισμού του κυβερνητικού έργου, στην παρακολούθηση των τροποποιήσεων και της ιστορικότητας των διατάξεων, είτε γίνονται σε κυβερνητικό επίπεδο, είτε γίνονται μετά τη διαβούλευση, στη καλύτερη διάχυση της πληροφόρησης, μετά, στις αλλαγές ενδεχομένως που θα προέλθουν από την KENE. Εάν το πρότυπο επεκταθεί για τη μοντελοποίηση των Προεδρικών Διαταγμάτων, των Υπουργικών Αποφάσεων και των Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων που έρχονται, πάλι θα βοηθήσει γιατί θα έχουν το σύνολο των τροποποιήσεων σε όλη τη πορεία του έργου.
- Ο εξωθεσμικός πολίτης που ασχολείται με εφαρμοσμένη έρευνα στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών, εξήγησε πόσο σημαντικό και αποκαλυπτικό μπορεί να είναι στην καθημερινή του πρακτική να έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει ότι έχει συμβεί προκειμένου να τεκμηριώσει μία πρόταση

επί ενός θέματος που ερευνά, να μπορεί να δει τι ελλείψεις υπάρχουν παρακολουθώντας αυτό που ήδη έχει γίνει και έχοντας επιπλέον τη δυνατότητα «σε μια προηγμένη μετεξέλιξη αυτού του εργαλείου», να βλέπει και σε διευρωπαϊκό επίπεδο τι έχει συμβεί, και να μπορεί με τον τρόπο αυτό να τεκμηριώνει τη δουλειά του.

- Σε πολύ μεγάλο βαθμό ταιριάζει και στις δραστηριότητες του λειτουργού του Συνηγόρου του Πολίτη ως νομικού και εφαρμοστή του δικαίου, καθώς θα διευκολύνει τον τρόπο δουλειάς του, παρέχοντας του τη δυνατότητα να αντιπαραβάλλει εκδόσεις εγγράφων και νομοθετικών κειμένων, να ανασύρει με λέξεις κλειδιά και μέσω διασυνδεδεμένων αναφορών τμήματα εγγράφων και να μπορεί στη συνέχεια να συνθέτει ευρύτερα κείμενα.

«Πόσες φορές χρειάζεται να μπαίνεις στις τράπεζες δεδομένων και πόσες φορές χρειάζεσαι να ανατρέχεις στο Κοινοβούλιο για να δεις τι συζητήθηκε, αν είχε κατατεθεί ως νομοσχέδιο αν υπήρχε αιτιολογική προσπαθούμε και μπαίνουμε και στα πρακτικά και στις επιτροπές και προσπαθούμε να βγάλουμε άκρη, και πολλές φορές ξέρεις που καταλήγουμε. Παίρνουμε τηλέφωνο την αρμόδια Δ/ντρια (του Κοινοβουλίου) και λέμε μήπως μπορείς να έρθουμε, να μας στείλεις, να μας κάνεις κ.λπ. Έχουμε συναδέλφους οι οποίοι είναι ειδικοί στο parliament και κάθε φορά. Είναι πολύπλοκη η σελίδα μας».

«η Βουλή είναι το ζωντανό κύτταρο για το νομικό».

7.2.3 Συμβατότητα με τις Αξίες και τις Αρχές της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης

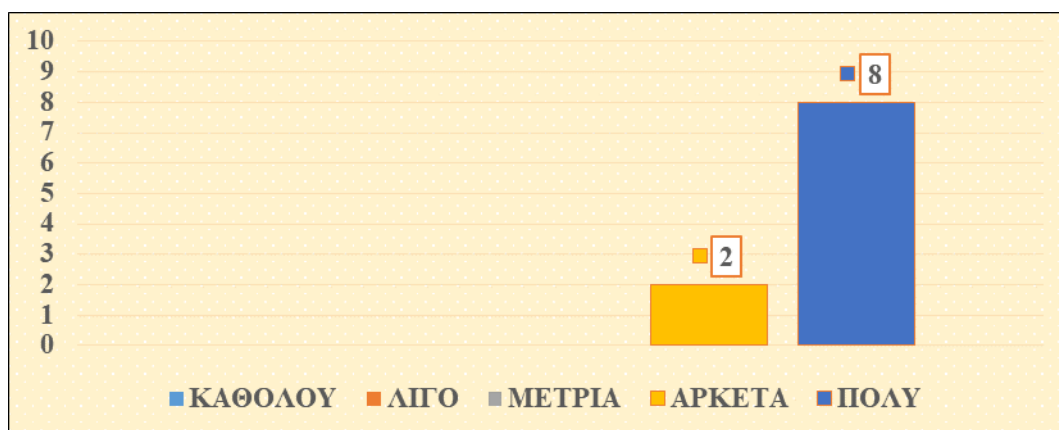
7.2.3.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 9: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Συμβατότητα – Ερώτηση 3

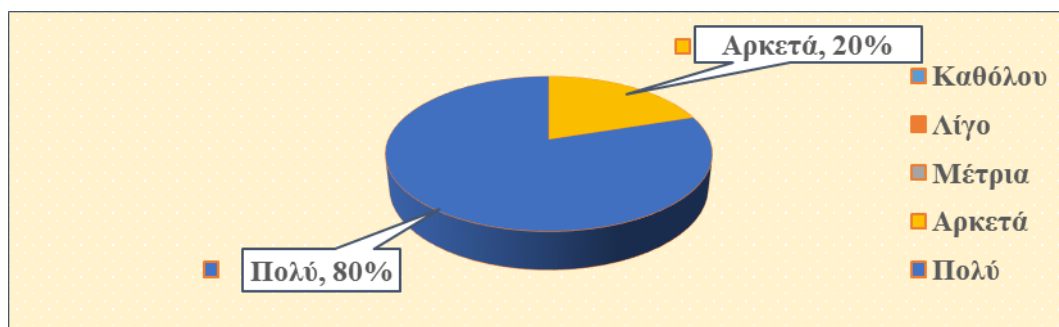
Σ3	Είναι συμβατό το Akoma Ntoso με τις αρχές και τις αξίες της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης (π.χ. με τη διαφάνεια της νομοθετικής διαδικασίας, με τις δημοκρατικές προθέσεις της;)				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
				2	8

Υπήρξε γενική συναίνεση ως προς το ερώτημα Σ3, καθώς όπως καταγράφηκε στις απαντήσεις όλοι οι ερωτηθέντες διαπίστωσαν ότι το πρότυπο είναι συμβατό πολύ, ή αρκετά (8 και 2 αντίστοιχα) με τις αρχές και τις αξίες της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης.

Γράφημα 19: Συμβατότητα Σ3 (στήλες) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου

Γράφημα 20: Συμβατότητα Σ3 (πίτα) - Απαντήσεις Ερωτηματολογίου

7.2.3.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση Σ3 για το αν είναι συμβατή η χρήση του Akoma Ntoso με τις αρχές και τις αξίες της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης:

38) Ενίσχυση της Διαφάνειας και της Λογοδοσίας

- Όλοι οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι το πρότυπο AKOMA NTOSO είναι συμβατό με τις αρχές και τις αξίες της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης. Ο πολίτης θα έχει άμεση και εμπειριστατωμένη ενημέρωση για όλα όσα γίνονται στο Κοινοβούλιο, όσο και έμμεση μέσω του βουλευτή, ο οποίος θα είναι και αυτός πληρέστερα ενημερωμένος. Η πρόσβαση θα διευκολύνεται καθώς θα διασυνδέονται μεταξύ τους τα συναφή κοινοβουλευτικά και νομοθετικά έγγραφα και όλη η πληροφόρηση για τη κοινοβουλευτική

διαδικασία θα παρέχεται οργανωμένα. Έτσι ενισχύεται η διαφάνεια, η λογοδοσία και προάγεται η δημοκρατία.

«Είναι συμβατό με τις αξίες της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης γιατί ανοίγει την πληροφόρηση δεν την κλείνει. Είναι εξωστρεφές δεν είναι εσωστρεφές».

«Θέλουμε διαφάνεια και θέλουμε να υπάρχει άμεση πρόσβαση στον πολίτη, να βρίσκει και να είναι ενημερωμένος για όλα όσα θέλει και για όλα όσα γίνονται και με λεπτομέρειες».

«Πληρέστερη εικόνα, ενίσχυση διαφάνειας και της λογοδοσίας».

«Αν θεωρήσεις λοιπόν ότι οι δύο βασικές αρχές της ενομούμενης δημοκρατικής κοινωνίας είναι α) η διαβούλευση και β) η ανοικτότητα, ανταποκρίνεται εκατό τοις εκατό. Το σύστημα είναι διαυγές και δίνει εργαλεία διαβούλευσης. Σου δίνει εργαλεία για να συμμετάσχεις».

«Είναι ένα κοινοβουλευτικό έργο διαυγές, ανοικτό, εξωστρεφές και λειτουργικά εύχρηστο».

- Ένας από τους συμμετέχοντες τόνισε τη σημασία της διασποράς του νομοθετικού έργου για την πληροφόρηση του πολίτη και η συμβολή της στη διαφάνεια και στον αποκλεισμό των πολλών «μεσαζόντων» στους οποίους σήμερα απευθύνονται κάποιοι πολίτες.

«Οι αρχές της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης είναι πολλές . Εάν το θέμα μας είναι αυτή ακριβώς η διασπορά του νομοθετικού έργου και η πληροφόρηση του πολίτη, εάν το διασπείρεις εκ των πραγμάτων θα είναι διαφανές».

- Άλλος επέστησε την προσοχή στον τρόπο με τον οποίο θα αξιοποιηθεί το πρότυπο Akoma Ntoso, καθώς όπως ανέφερε το πρότυπο αποτελεί ένα εργαλείο που εφαρμόζεται για να διευκολύνει την κοινοβουλευτική νομοθέτηση και όχι «για να την κάνει πακέτο» και να οδηγήσει τελικά η διευκόλυνση στη θέσπιση πανομοιότυπων νόμων, «σε νόμους οι οποίοι θα μοιάζουν να έχουν βγει καρμπόν από το Κοινοβούλιο». Κατέληξε δε ότι το πρότυπο είναι «συμβατό εν δυνάμει» με τις αρχές και τις αξίες της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης, καθώς η συμβατότητα που εξετάζεται εξαρτάται άμεσα από τον τρόπο που αυτό θα χρησιμοποιηθεί.

- Ένας άλλος επέμεινε ότι η διαδικασία της ενσωμάτωσης αυτού του προτύπου στο Κοινοβούλιο είναι πολύ βασική για την επαύξηση δύο πολύ βασικών κοινοβουλευτικών αρχών, που είναι αυτή του ελέγχου και της λογοδοσίας.

«Οι δύο βασικές έννοιες που υπάρχουν στο Κοινοβούλιο πολύ περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο φορέα στη χώρα. Αυτό το κομμάτι οφέλους είναι αποκλειστικό τμήμα του Κοινοβουλίου».

- Όταν θα παρέχεται η δυνατότητα διασύνδεσης του νόμου μαζί με την άποψη πολιτικών προσώπων, ή κομμάτων συμπλήρωσε, το όφελος θα φανεί σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα σε όλους.

«Έστω ότι έχουμε έναν πολίτη που έχει ψηφίσει έναν βουλευτή. Μπορεί από τέτοιου τύπου διασυνδεδεμένα δεδομένα να πάρει την πληροφορία εάν ο βουλευτής που ψήφισε έχει κάνει κάτι και τι έχει κάνει για ένα θέμα που τον απασχολεί και έχει επικοινωνήσει πιθανά μαζί του μέσω ενός φορέα, ώστε να τον ξαναψηφίσει, ή όχι. Αυτή η συγκεκριμένη διαδικασία και το αποτέλεσμα της έχει τόσο όφελος που μπορεί να εκμηδενίσει τις αρνητικές διαστάσεις που δίνονται από μέσα μαζικής ενημέρωσης για διάφορα πρόσωπα. Σε αυτό λοιπόν η δόμηση θα μπορέσει να του δώσει τη δυνατότητα να πάρει γρήγορα μέσα σε 2 ώρες γνωρίζω, εκτιμώ, με λογισμικό που θα φτιάξει ο ίδιος, να πάρει το feedback σε αυτό που τον ενδιαφέρει σε σχέση με το βουλευτή».

39) Συμβατότητα Προτύπου με τις Αξίες και τις Αρχές της «Καλής Νομοθέτησης»

- Κάποιος άλλος διατύπωσε τη γνώμη ότι το πρότυπο είναι συμβατό με τις αξίες και τις αρχές της καλής νομοθέτησης. Οι βασικές αρχές της καλής νομοθέτησης συμπεριλαμβάνουν τις αρχές της διαφάνειας, της αναλογικότητας, της καταλληλότητας, της αναγκαιότητας, την αρχή της πρόσβασης για όλα τα μέλη της κοινωνίας για όλες τις κοινωνικές ομάδες και της συμμετοχικότητας, της ίσης και σε κάθε επίπεδο. Τόνισε ότι η εφαρμογή του προτύπου τόσο κατά την κατάρτιση των νομοσχεδίων όσο και κατά την αξιολόγηση των νομοσχεδίων, «*ex-ante και ex-post*» βοηθάει προς την κατεύθυνση των προαναφερόμενων αρχών, όπως αυτές ρυθμίζονται από

τη σχετική νομοθεσία (Ν. 4048/2012) και συμβάλει στην ανοικτή διακυβέρνηση, στη διαφάνεια και στη λογοδοσία.

« Στην ουσία καλή νομοθέτηση είναι όλος αυτός ο κύκλος. Το να συντάσσω δομημένα ένα νομοσχέδιο είναι η αρχή του κύκλου. Είναι πολύ σημαντικό να στηθεί καλά. Σωστά, καλά με δομημένο πρότυπο το οποίο θα έχει συγκεκριμένους παραμέτρους. Ξεκινώ και έχω μια ιδέα για να ρυθμίσω ένα θέμα, πριν καν φτάσω στις διατάξεις. Θέτω αυτό το θέμα σε ανοικτή δημόσια διαβούλευση. Καλώ τους πολίτες να μου πουν τη γνώμη τους. Αν, η αρχή της αναγκαιότητας, αν θεωρήσω ότι πρέπει να νομοθετήσω κάνω ένα σχέδιο διατάξεων. Το αναρτώ. Ξαναρωτάω τη γνώμη τους, η δεύτερη φάση της διαβούλευσης, μου κάνουν επί τούτου τις προτάσεις τους, βάσει των διατάξεων, πιο στοχευμένα. Έρχομαι τα μαζεύω, φτιάχνω, βελτιώνω όπου χρήζει βελτίωσης, αιτιολογώ για ποιο λόγο δεν ενέκρινα ή δεν πήρα τα σχόλια του τάδε. Μετά πάω στα υπόλοιπα της νομοθέτησης, ποιο νομοτεχνικά αν θέλεις, από την ΚΕΝΕ. Επίσης το feedback, ξανά εισάγω τα στοιχεία, πάντα εισάγοντας μέσα στο εργαλείο, τις αλλαγές, τις τροποποιήσεις. Όλες οι εκδόσεις του εγγράφου δεν χάνονται και πρέπει να μην χάνονται. Όταν τελειώσει αυτό και περάσει και από τη Βουλή και από τις επιτροπές, οπωσδήποτε και εκεί έχει πρόσθετη αξία, πάει λοιπόν και ψηφίζεται και πάει στο ΦΕΚ. Εκεί έχει τελειώσει ένα πρώτο στάδιο που είναι η γέννηση του νόμου, η κατάρτιση και η ψήφισή του».

« Όταν λοιπόν όπως λέει και η νομοθεσία ο Ν 4048/2012, περάσουν τρία χρόνια το αρμόδιο υπουργείο είναι υποχρεωμένο να αξιολογήσει το νόμο μετά την εφαρμογή του. Κάνει την αξιολόγηση, ξανά καλεί τους πολίτες τώρα για το νόμο που είχε ψηφίσει πριν τρία χρόνια, να πουν εάν είναι καλός, αν χρειάζεται να καταργηθεί, αν χρειάζονται αλλαγές, το ex-post analysis. Εδώ πάλι δουλεύεις με το πρότυπο, για να κάνεις αν χρειαστεί τις αλλαγές στο νόμο τον οποίο τον είχες αρχικά εισαγάγει με αυτό το εργαλείο. Μπορεί να χρειαστεί να κάνεις απλά μια εγκύκλιο για να μπορέσει να εφαρμοστεί αυτός ο νόμος. Στελεχώνεις τα υπουργεία και αρχίζουν και δουλεύουν καλύτερα με αυτόν τον τρόπο. Πόσο δύσκολο θα ήταν να γράφουν το νόμο έτσι; Θα ήταν και βοηθητικό, οπωσδήποτε θα ήταν βοηθητικό για τους δημόσιους λειτουργούς να γράφουν έτσι».

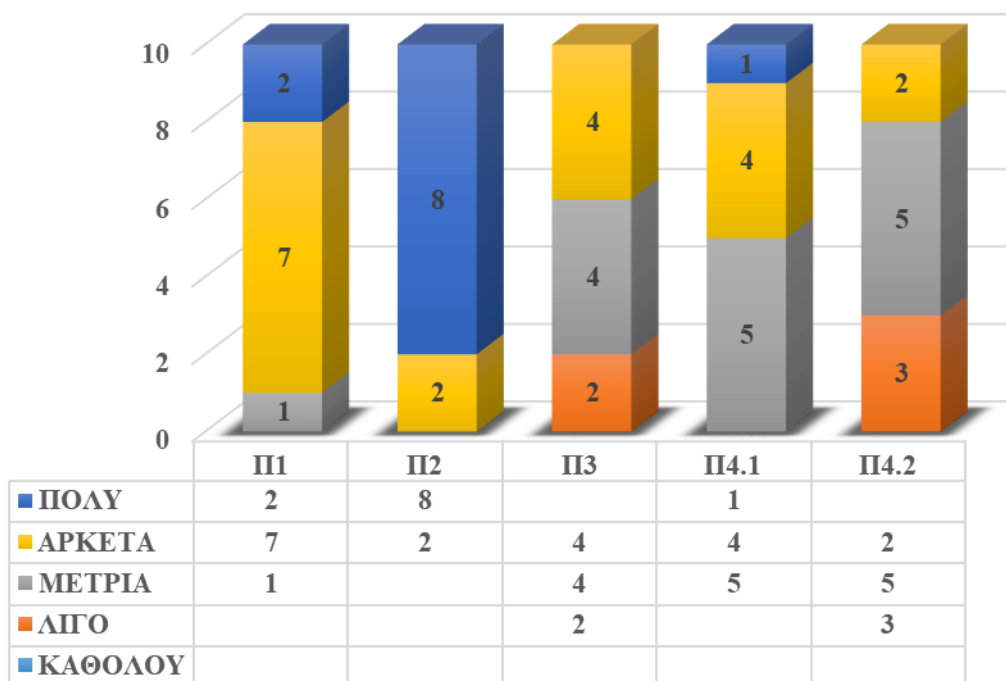
«Τώρα αυτός ο κύκλος είναι πολύ ιδανικός στόχος αλλά θα συντελούσε και στη διαφάνεια της συνολικής νομοπαραγωγικής και νομοθετικής διαδικασίας».

- Ένας ακόμη όρισε ως καλή νομοθέτηση τη νομοθέτηση που έχει *«θέμα, ύφος και διαδικασία»* και προσέθεσε ότι η καθιέρωση του προτύπου και η επακόλουθη δημιουργία προϊόντων, εφαρμογών και διασυνδεδεμένων δεδομένων γύρω από το legal xml θα συμβάλει στην αντιμετώπιση προβλημάτων καλής νομοθέτησης από τους συνεργάτες, από τους εισηγητές και από τους ίδιους τους βουλευτές κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας και σχεδόν σε πραγματικό χρόνο, καθώς θα είναι δυνατή *«η οποιαδήποτε συσχέτιση, οποιουδήποτε τμήματος, οποιουδήποτε άρθρου κάποιου νόμου. Θα μπορεί να συσχετιστεί, να ελεγχθεί η συμβατότητα, πιθανά η αντισυνταγματικότητα, πιθανά διάφορες διενέξεις με άλλες διατάξεις».*

7.3 Πολυπλοκότητα

Ως προς τον παράγοντα της πολυπλοκότητας τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων και οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο έδειξαν ότι τα οφέλη που θα επακολουθήσουν της υιοθέτησης του προτύπου κατά την κοινοβουλευτική διαδικασία της νομοθέτησης, αλλά και σε όλες τις εκφάνσεις του κοινοβουλευτικού έργου που μπορεί να εφαρμοστεί, αντισταθμίζουν υπεραρκετά τους πόρους που θα απαιτηθούν για την καθιέρωση και την εφαρμογή του. Οι παράγοντες που ενδεχομένως θα δυσχεράνουν την υιοθέτηση του αφορούν κυρίως στην αναμενόμενη λόγω της αναπροσαρμογής των διαδικασιών αντίσταση στην αλλαγή, οι οποίες μπορούν να ξεπεραστούν με ισχυρή πολιτική βούληση και με εφαρμογή κλασικών μεθόδων και διαδικασιών διαχείρισης της. Η προβολή και η διάχυση του προτύπου, η ευχρηστία των εργαλείων εφαρμογής του, η κατάρτιση του προσωπικού, η πιλοτική λειτουργία του από μεικτή ομάδα αποτελούμενη από μέλη του κοινοβουλίου και Υπηρεσιακούς παράγοντες και η σταδιακή ένταξη του στις διαδικασίες της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης, θα διασφαλίσουν την καθιέρωσή και την ορθή εφαρμογή του.

Γράφημα 21: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου - Πολυπλοκότητα (Π)

7.3.1 Πολυπλοκότητα ως προς τη Διαδικασία Μοντελοποίησης των Κοινοβουλευτικών Εγγράφων

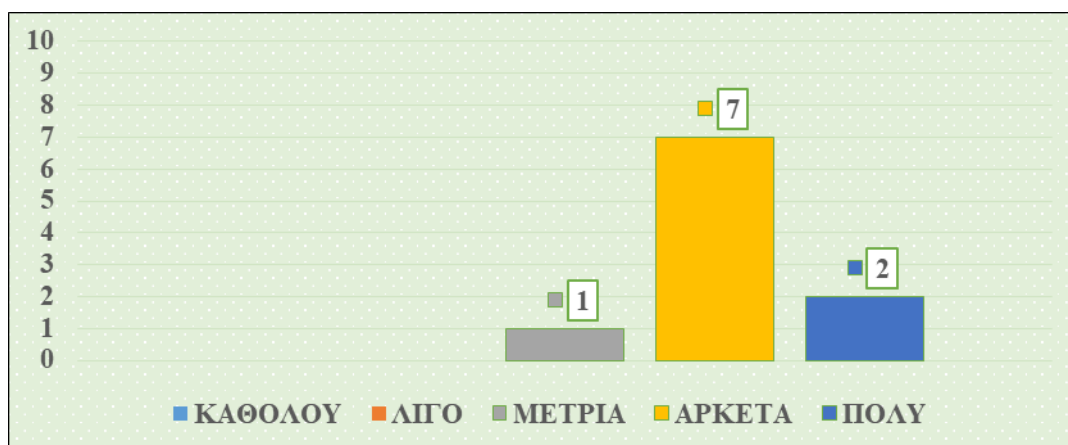
7.3.1.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 10: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π1

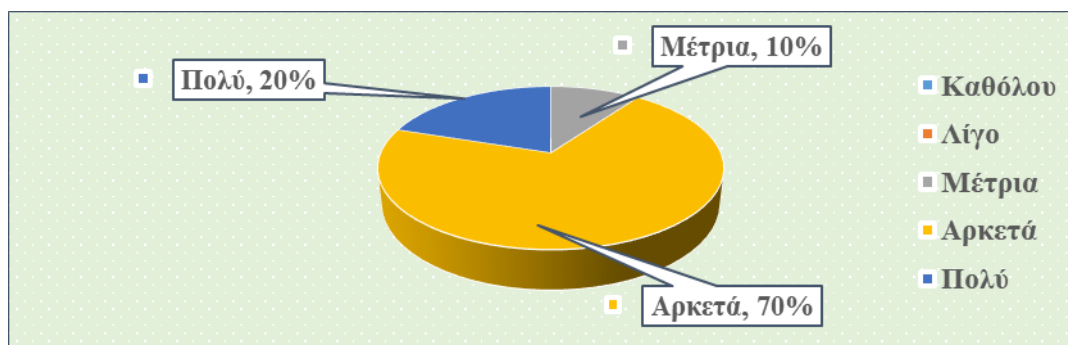
Π1	Πόσο απλή και κατανοητή βρίσκεται τη διαδικασία μοντελοποίησης των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων και τον εμπλουτισμό τους με πολυδιάστατες πληροφορίες βάσει του προτύπου Akoma Ntoso;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
			1	7	2

Συναίνεση μεταξύ των ερωτηθέντων δείχνουν οι απαντήσεις στο ερώτημα Π1, καθώς οι περισσότεροι δήλωσαν ότι η διαδικασία μοντελοποίησης των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων και ο εμπλουτισμός τους με πολυδιάστατες πληροφορίες βάσει του προτύπου είναι πολύ, ή αρκετά (2 και 7 αντίστοιχα) απλή και κατανοητή, ενώ ένας (1 απάντηση) θεώρησε ότι είναι μέτρια απλή και κατανοητή.

Γράφημα 22: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π1 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 23: Πολυπλοκότητα Π1 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

7.3.1.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση Π1, αναφορικά με την απλότητα και την κατανοησιμότητα της διαδικασίας μοντελοποίησης των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων και του εμπλουτισμού τους με πολυδιάστατες πληροφορίες, βάσει του προτύπου Akoma Ntoso:

40) Κατανοητή η Διαδικασία Μοντελοποίησης

- Όλοι οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι η διαδικασία μοντελοποίησης των κοινοβουλευτικών εγγράφων είναι κατανοητή και ξεκάθαρη, κυρίως επειδή έχει βήματα, λογική και κανόνες.

41) Σύνθετη η Διαδικασία Μοντελοποίησης. Προϋποθέτει Εκπαίδευση και Εξοικείωση

- Όπως όμως επεσήμαναν, δε μπορεί ως διαδικασία να θεωρηθεί απλή, υπό την έννοια ότι απαιτούνται αρκετά βήματα για τη σήμανση των εγγράφων. Θα πρέπει να προηγηθεί εκπαίδευση όσων θα ασχοληθούν με τη μοντελοποίηση και ικανός χρόνος εξοικείωσής τους με τη διαδικασία.
- Ένας από τους συμμετέχοντες σημείωσε ότι η διαδικασία της μοντελοποίησης στην αρχή της εφαρμογής της φαντάζει πολύπλοκη, αλλά στην πορεία όσο την κατακτάς απλουστεύει τόσο πολύ τη δουλειά σου, που την υιοθετείς μηχανικά.

«Δηλαδή το υιοθετείς πως οδηγείς, πως χρησιμοποιείς το κινητό σου, πως χρησιμοποιείς το πληκτρολόγιό σου κ.λπ., γίνεται ένα τόσο εύχρηστο εργαλείο στο κομμάτι της δουλειάς σου, ένα εργαλείο που το χρησιμοποιείς αυτόματα».

- Ένας άλλος διαπίστωσε ότι ενώ το μοντέλο λειτουργίας του προτύπου είναι στη βάση του ευκολόχρηστο και απλό: *«Παίρνουμε τη νομοθεσία και τη σπάμε και κάνουμε μια ραχοκοκαλιά, μια μετανάγνωση. Τη ξαναδιαβάζουμε με κάποιους όρους»*, όσο πιο πολλά είναι τα πεδία και τα ζητούμενα, τόσο περισσότερο δυσχεραίνεται και γίνεται πιο δύσκολη η εφαρμογή του.

42) Συγκριτική Αξιολόγηση Εργαλείων Μοντελοποίησης

- Η πλειονότητα των συμμετεχόντων προέβη σε συγκριτική αξιολόγηση της ευχρηστίας των δύο XML εργαλείων σύνταξης και μοντελοποίησης των

κοινοβουλευτικών εγγράφων, του Lime Markup Editor και του Leos Prototype, βασιζόμενη στο οπτικοακουστικό ενημερωτικό υλικό που παρουσιάστηκε πριν από τη διενέργεια των συνεντεύξεων. Θεώρησαν πιο φιλικό προς το χρήστη και πιο εύκολο το Leos Prototype, έναντι του Lime Markup Editor, καθώς το δεύτερο, παρόλο που το αξιολόγησαν ως «πολύ καλό» εργαλείο μοντελοποίησης, φάνηκε να περιέχει πιο πολλά βήματα και περισσότερες δυνατότητες και λεπτομέρειες από αυτές που πραγματικά απαιτούνται.

- Συγκρίνοντας τα δύο εργαλεία με τον κλασικό επεξεργαστή κειμένου MS Word, τα χαρακτήρισαν πιο πολύπλοκα, καθώς δίνουν την εντύπωση ότι απαιτούν την εκτέλεση περισσότερων ενεργειών κατά την επεξεργασία των νομοθετημάτων, κυρίως όμως επειδή το MS Word τους είναι γνωστό και οικείο, καθώς το χρησιμοποιούν εδώ και πολλά χρόνια.
- Ένας από τους συμμετέχοντες παρατήρησε ότι ενώ το πρότυπο και το τελικό αποτέλεσμα της σήμανσης σημασιολογικά είναι πολύ καλό και τα δύο εργαλεία μοιάζουν παρωχημένα και χρειάζονται ανανέωση και αναβάθμιση.
- Ένας άλλος συμπλήρωσε, ότι τα δύο αυτά εργαλεία λογισμικού δε μοιάζει να είναι ολοκληρωμένα και προκειμένου να διευκολυνθούν οι διαδικασίες σήμανσης απαιτείται περαιτέρω αυτοματοποίηση και τελειοποίησή τους.

43) Μοντελοποίηση Παλαιότερων Κοινοβουλευτικών Εγγράφων

- Αρκετοί συμμετέχοντες τέλος υπογράμμισαν την ανάγκη να προβλεφθεί ανάλογη διαδικασία προτυποποίησης για τα παλαιότερα νομοθετήματα. Για τη μοντελοποίηση τους όπως τόνισαν, θα απαιτηθούν επιπλέον οικονομικοί πόροι, πολύ και επίπονη δουλειά και σίγουρα πιο αναβαθμισμένα εργαλεία που θα παρέχουν μεγαλύτερη αυτοματοποίηση κατά τη σήμανση των εγγράφων.

7.3.2 Πολυπλοκότητα ως προς τους Πόρους που Απαιτούνται για την Εφαρμογή του Προτύπου

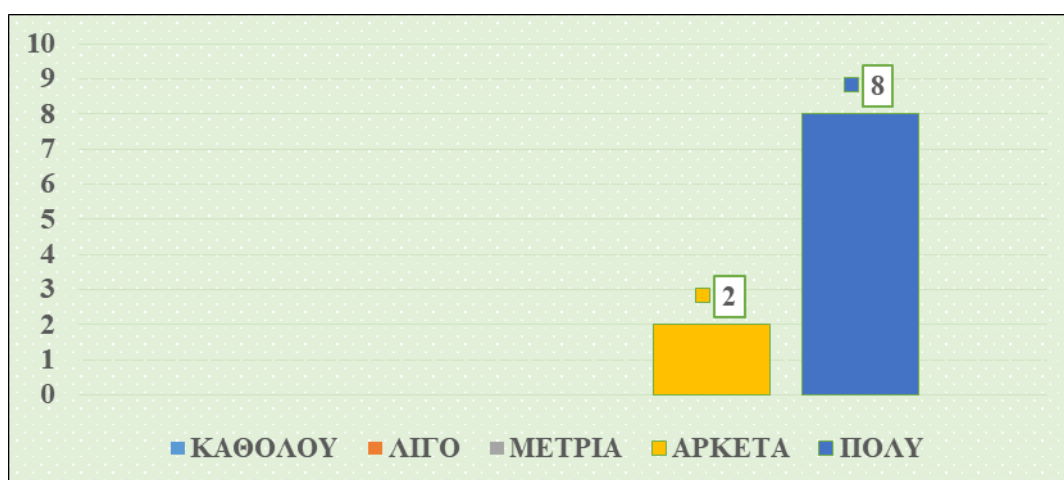
7.3.2.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 11: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π2

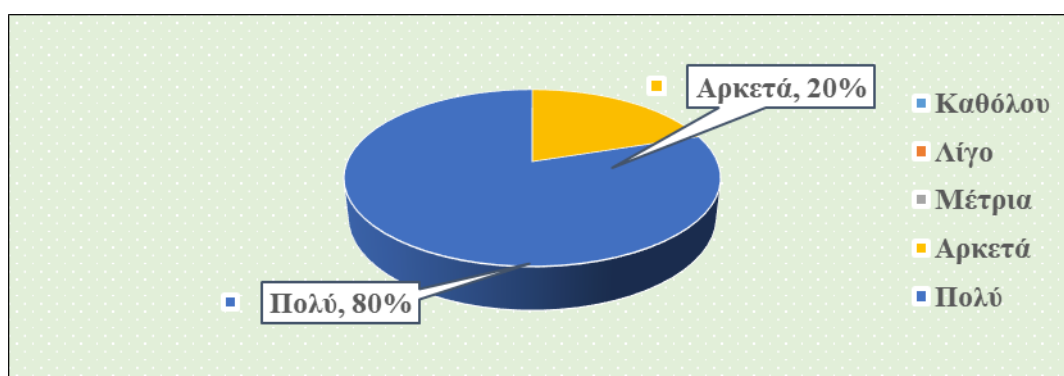
Π2	Σε ποιο βαθμό τα οφέλη που θα προκύψουν από την εφαρμογή του Ακομα Ντοσο θα αντισταθμίσουν το χρόνο και τους πόρους που θα απαιτηθούν για την ανάπτυξη, ή/και την προσαρμογή των απαιτούμενων για την λειτουργία του εργαλείων (π.χ. Markup Editor, URI Resolver κ.ο.κ);				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
				2	8

Ταύτιση απόψεων υποδηλώνουν οι απαντήσεις στο ερώτημα Π2 καθώς οι ερωτηθέντες θεώρησαν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από την εφαρμογή του Ακομα Ντοσο θα αντισταθμίσουν πολύ, ή αρκετά (8 και 2 αντίστοιχα) το χρόνο και τους πόρους που θα απαιτηθούν για την ανάπτυξη, ή/και την προσαρμογή των απαιτούμενων για τη λειτουργία του εργαλείων.

Γράφημα 24: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π2 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 25: Πολυπλοκότητα Π2 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

7.3.2.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση Π2, αναφορικά με την αντιστάθμιση του χρόνου και των πόρων που θα απαιτηθούν για την ανάπτυξη, ή την προσαρμογή, εργαλείων και εφαρμογών για τη διαχείριση των κοινοβουλευτικών εγγράφων, με τα οφέλη που θα προκύψουν από την καθιέρωση του Akoma Ntoso:

44) Αντιστάθμιση Απαιτούμενων πόρων με Αναμενόμενα Οφέλη

- Όλοι οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι τα οφέλη από την υιοθέτηση του προτύπου είναι ικανά να αντισταθμίσουν το χρόνο και τους πόρους που θα χρειαστεί να δαπανηθούν για την ανάπτυξη, ή την προσαρμογή των απαιτούμενων για την εφαρμογή και χρήση του προτύπου εργαλείων λογισμικού.
- Δύο από τους συμμετέχοντες τόνισαν ότι δεν τίθεται καν ζήτημα σύγκρισης, καθώς τα οφέλη που θα προκύψουν, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, *«θα είναι απείρως καλά και σημαντικά και βαρύνοντα»*.
- Άλλοι τέσσερις συμπλήρωσαν ότι αξίζει τον κόπο να ξεκινήσει μια τέτοια διαδικασία, αφού θα αναβαθμίσει το επίπεδο, την ποιότητα δουλειάς και το έργο συνολικά του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

45) Επαναχρησιμοποίηση Πόρων – Μελλοντική Απόσβεση

- Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες παρατήρησαν ότι θα υπάρξει μελλοντικά απόσβεση των πόρων που θα δαπανηθούν, λόγω της εξοικονόμησης ανθρώπινου δυναμικού και λειτουργικών δαπανών.

«Το μοντέλο είναι μια χαρά. Σε βάθος χρόνου θα κάνει απόσβεση πολύ γρήγορα σε χρήμα, σε ανθρώπινους πόρους».

«...οικονομία χρόνου, οικονομία δαπανών, χαρτιού, απόσβεση εκατό τοις εκατό».

- Κάποιος ανέφερε ενδεχόμενη συνεισφορά άλλων Κοινοβουλίων και οργανισμών με τη διάθεση έτοιμων εργαλείων λογισμικού και μεταφορά σχετικής τεχνογνωσίας.

- Ένας ακόμη πρόσθεσε ότι θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα αξιοποίησης και σύνδεσης του νέου συστήματος με τα υφιστάμενα Πληροφοριακά Συστήματα του Κοινοβουλίου.
- Όπως σημείωσε τέλος ένας από τους συμμετέχοντες, τα εργαλεία λογισμικού που θα αναπτυχθούν για την υλοποίηση του προτύπου από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, εάν δομηθούν με το σωστό τρόπο μπορούν στην επόμενη έκδοσή τους να δοθούν στην Ελληνική Κοινωνία ως εργαλεία λογισμικού που θα βοηθήσουν όλο το δημόσιο τομέα για αντίστοιχες διαδικασίες. Με τον τρόπο αυτό αντισταθμίζονται *«μέσω δύο πολύ σημαντικών εννοιών της επαναχρησιμοποίησης και της γενίκευσης»*, οι πόροι που θα χρειαστούν για τη κατασκευή τους.

7.3.3 Πολυπλοκότητα ως προς την Εξειδίκευση που Απαιτείται για την Εφαρμογή και τη Χρήση του προτύπου

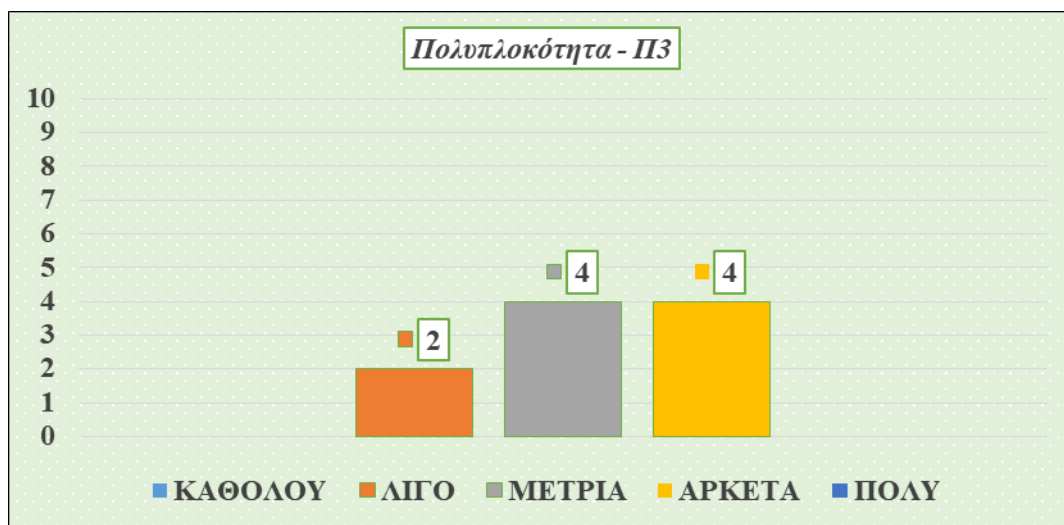
7.3.3.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 12: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π3

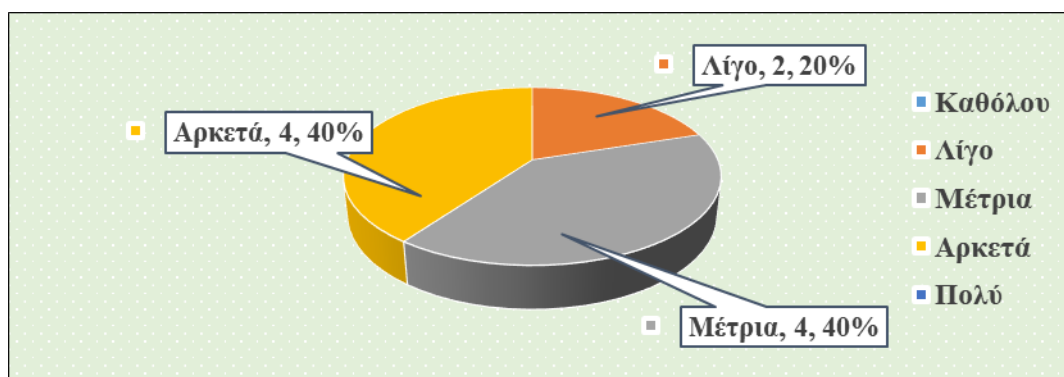
Π3	Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι θα χρειαστούν εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες για τη χρήση του Akoma Ntoso;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
		2	4	4	

Μικρή διαφοροποίηση απόψεων εκφράστηκε ως προς το ερώτημα Π1 καθώς μερικοί ερωτηθέντες (4 απαντήσεις) απάντησαν ότι είναι μέτρια κατανοητή η διαδικασία μοντελοποίησης των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων και ο εμπλουτισμός τους με πολυδιάστατες πληροφορίες βάσει του προτύπου, άλλοι τέσσερεις ότι είναι αρκετά κατανοητή ενώ οι υπόλοιποι δύο (2) θεώρησαν ότι είναι λίγο κατανοητή.

Γράφημα 26: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π3 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 27: Πολυπλοκότητα Π3 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

7.3.3.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση Π3 για το αν απαιτείται εκπαίδευση, εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες για την εφαρμογή και χρήση του προτύπου:

46) Τοπική Εκπαίδευση και Εξοικείωση χρήσης

- Όλοι οι συμμετέχοντες έκριναν απαραίτητο να προηγηθεί μια πλήρης και ολοκληρωμένη εκπαίδευση στη χρήση του προτύπου σε όλους όσους εμπλέκονται στις διαδικασίες της νομοθέτησης. Οι υπάλληλοι των Υπηρεσιών Κοινοβουλευτικού Έργου, θα πρέπει να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με τη διαδικασία της μοντελοποίησης των κοινοβουλευτικών εγγράφων, των στοιχείων που πρέπει να σημαίνουν, των μεταδεδομένων που πρέπει να συμπληρώνουν, καθώς και των δυνατοτήτων που θα παρέχονται για την ανίχνευση των αλλαγών που επέρχονται στα νομοθετήματα και την ανάκτηση των διαφορετικών εκδόσεων τους.

«Η εκπαίδευση θα πρέπει να γίνει σε κύκλους, θα πρέπει να γίνει βήμα βήμα, θα πρέπει να γίνει κατά ομάδες, πρώτα τις Υπηρεσίες της Βουλής, μετά τους Βουλευτές, όλοι θα πρέπει να εκπαιδευτούν».

- Ένας από τους συμμετέχοντες ανέφερε τη σημασία της λήψης οδηγιών για τον τρόπο αξιοποίησης και χρήσης του προτύπου καθώς και την ανάγκη διαμόρφωσης ενός «οδικού χάρτη».
- Ενώ ένας άλλος πρότεινε να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν επιμορφωτικά σεμινάρια σε συνεργασία με το ΕΚΔΔΑ (ΕΚΔΔΑ Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, n.d.), όπως έγινε και με τα σεμινάρια για την καλή νομοθέτηση.

«Θα είναι σεμινάρια για μια έξυπνη νομοθέτηση, ή νομοθέτηση με εργαλεία μοντελοποίησης της νομοθεσίας».

- Κάποιοι άλλοι θεώρησαν αναγκαία την επιμόρφωση των επιστημονικών συνεργατών των Βουλευτών, καθώς αυτοί είναι κυρίως που καλούνται να υποστηρίξουν το έργο των Βουλευτών.

47) Εξειδικευμένες Τεχνικές Γνώσεις και Δεξιότητες

- Εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις υποστήριξαν ότι θα πρέπει να διαθέτουν κυρίως οι πληροφορικοί για να μπορέσουν να στηρίξουν την ανάπτυξη των

νέων συστημάτων και των εργαλείων λογισμικού που θα απαιτηθούν για την εφαρμογή του προτύπου.

- Ένας από τους συμμετέχοντες επεσήμανε ότι θα χρειαστεί πιο εξειδικευμένο προσωπικό για τις σημασιολογικές σημάνσεις προκειμένου να αποφευχθούν λάθη.

48) Σταδιακή Υιοθέτηση και Εφαρμογή του Προτύπου

- Αρκετοί έκαναν λόγο για την αναγκαιότητα σταδιακής υιοθέτησης και εφαρμογής του προτύπου προκειμένου να δοθεί ικανός χρόνος εξοικείωσης στους χρήστες με τις ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά του, καθώς και δυνατότητα αξιοποίησης της προκύπτουσας ανατροφοδότησης σε κάθε στάδιο καθιέρωσής του:

«Δε μπορεί ευθύς εξαρχής να παράσχει στον άλλον όλες τις δυνατότητες, τη στιγμή που δεν έχει την κατάλληλη εκπαίδευση και εξοικείωση. Η εξοικείωση περιλαμβάνει στάδια και πρέπει να ακολουθήσει συγκεκριμένα βήματα, είναι η λεγόμενη δοσολογία στην παροχή του εργαλείου»,

«θα πρέπει να υπάρξει feedback σε κάθε στάδιο. Ενδεχομένως δε γίνεται να το πάρεις όλο».

- Εισηγήθηκαν την κατάτμηση της διαδικασίας εφαρμογής του προτύπου σε δύο, το πολύ τρία στάδια και πάντως «όχι τόσα πολλά ώστε να απομακρυνθεί ο τελικός στόχος».

«Έχω μια επιμέρους στόχευση. Στον ένα χρόνο θέλω να έχει φτάσει στο άλφα στάδιο και να έχω εδραιωμένη τη δυνατότητα να περάσω σε ένα βήτα στάδιο. Στο δεύτερο στάδιο να έχω ένα feedback από το πρώτο και να είμαι έτοιμη να περάσω στο τρίτο, και εκεί ολοκληρώνεται».

«Μπορεί να φτιάξεις αρχικά μια λειτουργικότητα που θα σου κάνει την αρχική διαρθρωτική σήμανση, να αξιολογηθεί στη συνέχεια ο τρόπος λειτουργίας της ώστε να αξιοποιηθεί η ανάδραση και τα ευρήματα από τις παρατηρήσεις σε επόμενα στάδια εφαρμογής του προτύπου».

«Ξεκινώ με τη βασική σημασιοδότηση η οποία έχει να κάνει με το ποιος, που, πότε, τίτλος, και τι, το πιο χαμηλό στάδιο της σήμανσης, ούτε καν τη σήμανση

των αναφορών σε άλλα έγγραφα και νόμους, που θα μου επιτρέψει να αναφέρομαι σε πολύ πιο μικρά τμήματα των εγγράφων».

- Η πλειονότητα των συμμετεχόντων υποστήριξε ότι η εννοιολογική σήμανση των εγγράφων προκειμένου να παρέχουν θεματική πληροφόρηση συνδεδεμένα με οντολογίες νομικών όρων, αφορά μια επόμενη φάση της διαδικασίας εφαρμογής του προτύπου.

«Μπορείς στην πορεία να φτάσεις και σε πιο υψηλά επίπεδα ανταλλαγής γνώσης, η θεματική σήμανση είναι ένα επίπεδο πιο πάνω, άπτεται του γνωστικού αντικειμένου, λειτουργείς μέσα από τις οντολογίες. Δε ξεκινάς όμως σε κάθε περίπτωση όταν πας να το εφαρμόσεις για πρώτη φορά με τέτοιους υψηλούς στόχους».

«Μία σήμανση με άλλους όρους, όπου πλέον θα υπάρχει μία ανάλυση λόγου, μια γνωσιοκεντρική σήμανση, αφορά ένα επόμενο στάδιο εφαρμογής».

«Για να βάλεις και γνώση πρέπει να παίζεις πλέον με θεματικά, με το που ανήκει κάθε νομοθεσία, με το τι θέμα πιάνει. Ξεπερνάει λίγο τη σήμανση την απλή, να έχεις δηλαδή διανθίσει την οντολογία σου και με όρους. Ας ξεκινήσουμε λίγο πιο χαμηλά. Με ένα Cross reference που σιγά σιγά μπορείς να φτιάχνεις».

- Ένας διαπίστωσε ότι θα υπάρξει μια ενδεχομένως δύσκολη προσαρμογή, ωστόσο θα μπορούσε, όπως πρότεινε, το πρότυπο να εφαρμοστεί σε πρώτη φάση «εκ παραλλήλου», δηλαδή να συνεχιστεί για ένα χρονικό διάστημα ο σημερινός τρόπος υποστήριξης της νομοθετικής διαδικασίας από τις Υπηρεσίες της Βουλής, ενώ παράλληλα να επιφορτιστεί μια ομάδα να λειτουργήσει και με τις νέες βάσει του προτύπου μεθόδους και διαδικασίες μοντελοποίησης και διαχείρισης των κοινοβουλευτικών εγγράφων. Η παράλληλη αυτή λειτουργία πρόσθεσε θα πρέπει να διατηρηθεί μέχρις ότου διαπιστωθεί ότι λειτουργούν αποτελεσματικά οι νέες διαδικασίες.

49) Γενικευμένη Υλοποίηση Προτύπου

- Εντούτοις ένας από τους συμμετέχοντες διαφώνησε με τη σταδιακή αυτή υιοθέτηση και εφαρμογή του προτύπου, υποστηρίζοντας ότι με τον τρόπο

αυτό «πηγαίνουμε από μέσα προς τα έξω και αυτό σημαίνει ότι χάνουμε την ευκαιρία να δομήσουμε οντολογία, λεξικό και μετά σχήμα».

- Αν περιορίσουμε, όπως υποστήριξε, την εφαρμογή του προτύπου στη μοντελοποίηση και δομημένη απεικόνιση ενός νομοσχεδίου, μιας συνοδευτικής έκθεσης, μιας σελίδας πρακτικών ενός ευρετηρίου πρακτικών κ.ο.κ., θα χαθεί ένα μεγάλο μέρος της εξωστρέφειας και της προστιθέμενης πολιτικής αξίας που μπορούμε ως Κοινοβούλιο να παρέχουμε συνδυασμένα με μία μεγάλη σημασιολογική αναπαράσταση του πολιτικού, κοινωνικού και επιστημονικού κόσμου.

«Μια γενικευμένη προσπάθεια να κτιστεί μια οντολογία, να βρεθούν κανόνες κοινά αποδεκτοί κάτω από μία διακυβέρνηση για τις σχέσεις και τις δραστηριότητες ομάδων και ανθρώπων, που θα αποτελέσει τη κοινή συνισταμένη όλων των απόψεων των προθέσεων και των προσπαθειών των ανθρώπων που μπορούν να κάνουν κάτι στο Κοινοβούλιο, και μιλάω και από πλευράς πολιτικής, ή οργανωτικής δομής μαζί με τους ανθρώπους που για χρόνια έχουν κάτι τέτοιο στο μυαλό τους».

«Η Βουλή πρέπει να τραβήξει τους υπόλοιπους μαζί της. Θα πρέπει να πειστεί όλο το οικοδόμημα ότι αυτό είναι και μια θεσμική επιταγή, αλλά και μια μονοσήμαντη διαδικασία γιατί μόνο έτσι έχει την πιθανότητα να πετύχει».

- Αν χάσουμε αυτή τη γενίκευση, τότε έχουμε περιορίσει ιδιαίτερα τα οφέλη της.

«Το κατανοητό και εύκολο δεν είναι το σωστό».

50) Πιλοτική Λειτουργία Προτύπου

- Οι συμμετέχοντες τόνισαν την ανάγκη να προηγηθεί πιλοτική λειτουργία του προτύπου από μια ομάδα που θα συσταθεί για αυτό το σκοπό, με συγκεκριμένο προφίλ των μελών της, όπου κύριο βασικό χαρακτηριστικό τους θα είναι η εξοικειώσή τους με τα ψηφιακά μέσα.

«λαμβάνεις υπόψη την ομάδα, κάνεις μια στόχευση στην ομάδα να είναι εξοικειωμένοι ψηφιακά. Να μην είναι ψηφιακά αναλφάβητοι».

«Εκεί θέλει επιλογή ποιους θα βάλεις στην ομάδα. Θα βάλεις όχι αναλφάβητους ψηφιακά. Θα βάλεις στην ομάδα τους τριανταπεντάρηδες,

σαραντάρηδες. Να ξεκινήσεις μία πρώτη. Να βγουν προς τα έξω μετά αυτοί και να πουν πω πω τι θα κάνουμε εδώ».

- Η ομάδα όπως υποστήριξαν θα πρέπει να είναι μικτή, όχι μόνο από Υπαλλήλους της Βουλής αλλά και από Βουλευτές και από εκπροσώπους των Υπουργείων, της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης κ.λπ.

«δε βάζεις μόνο τους υπαλλήλους, κάνεις μια μεικτή ομάδα που συμμετέχουν και μέλη του κοινοβουλίου, μια προστιθέμενη αξία στη δουλειά τους άρα.»

- Απαραίτητη θεώρησαν την παροχή κινήτρου για τη συμμετοχή στην ομάδα, κυρίως για τους υπαλλήλους των Υπηρεσιών.

«Το κίνητρο μπορεί να μην είναι οικονομικό, αλλά ηθικό. Εμφυσώντας ότι πρόκειται για μια επίλεκτη ομάδα που θα δοκιμάσει κάτι πιλοτικό. Αρχίζει μια ηθική λοιπόν κινητοποίηση, μια ηθική επιβράβευση ότι συμμετέχουν σε αυτό και τα αποτελέσματα θα δοθούν σε εθνικό επίπεδο».

- Κτίζεις αυτή την ομάδα στη βάση της εκπλήρωσης κοινών αναγκών και είναι «μια προσομοίωση διυπηρεσιακής και διατομεακής συνεργασίας», μια μικρογραφία αυτού που θέλεις μακροπρόθεσμα να εφαρμόσεις.

- Δοκιμάζεις πιλοτικά λαμβάνοντας υπόψη και τον κύκλο ζωής των βουλευτών οι οποίοι θα συμμετάσχουν.

«Δε μετράς δύο βουλευτικούς κύκλους ζωής. Μπορεί να μην επανεκλεγούν αυτοί που το έχουν δοκιμάσει».

- Δίνεται η δυνατότητα στην ομάδα να μπορέσει να εφαρμόσει, να δοκιμάσει και να έχει ανατροφοδότηση (feedback), προβλέποντας την αξιολόγηση και την αυτοαξιολόγηση και των ίδιων των συμμετεχόντων.

«Έχει μεγάλη σημασία να συμπεριληφθεί στην εφαρμογή ενός οργάνου και η ανάδραση από το χρήστη».

- Δεν παρέχονται όλες οι δυνατότητες της σήμανσης εξαρχής, γίνεται ένας διαχωρισμός και ταυτόχρονα κτίζεται το εργαλείο από την πλευρά αυτών που θα το εφαρμόσουν, «και κάνεις ένα μικρό πράγμα, ένα μικρό στόχο ανειλημμένο σαν πολύ σημαντική ευθύνη». Μπορεί να μη φτάσεις ποτέ με το ίδιο το δείγμα στην τελική σημασιολογική ανάλυση, αλλά έχεις βάλει εφικτούς στόχους.

7.3.4 Πολυπλοκότητα ως προς τους παράγοντες που θα διευκολύνουν και τα εμπόδια που θα δυσχεράνουν την εφαρμογή του προτύπου

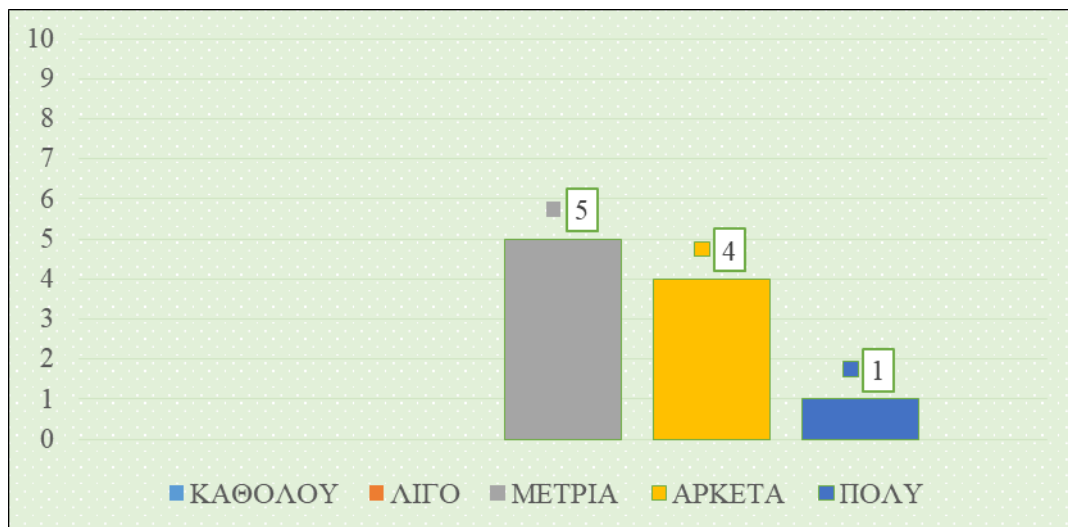
7.3.4.1 Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Πίνακας 13: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π4.1

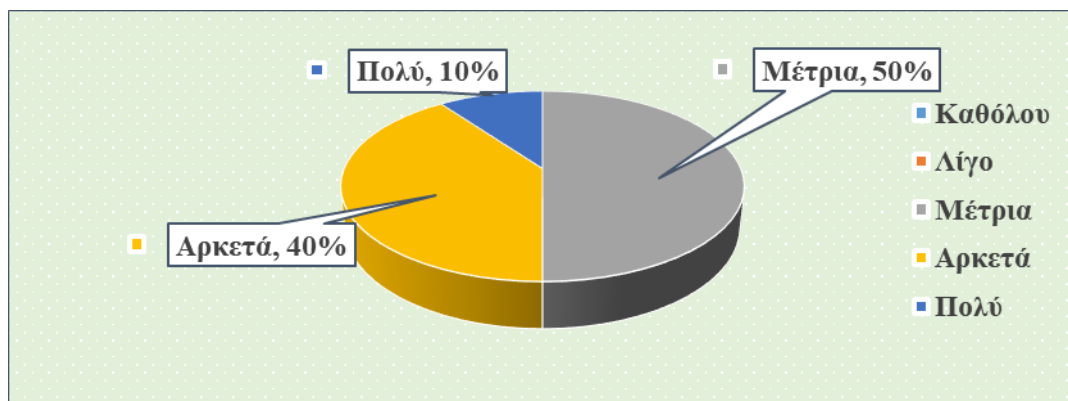
Π4.1	Πόσο ισχυροί κατά τη γνώμη σας είναι οι παράγοντες που θα διευκολύνουν την υιοθέτηση του Akoma Ntoso από το Ελληνικό Κοινοβούλιο;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
			5	4	1

Οι απόψεις των ερωτηθέντων διαφοροποιήθηκαν κάπως ως προς το ερώτημα Π4.1. Οι μισοί χαρακτήρισαν μέτρια την ισχύ των παραγόντων που θα διευκολύνουν την υιοθέτηση του Akoma Ntoso από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, ενώ οι υπόλοιποι τη χαρακτήρισαν ως αρκετά, ή πολύ ισχυρή (4 και 1 αντίστοιχα).

Γράφημα 28: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π4.1 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 29: Πολυπλοκότητα Π4.1 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

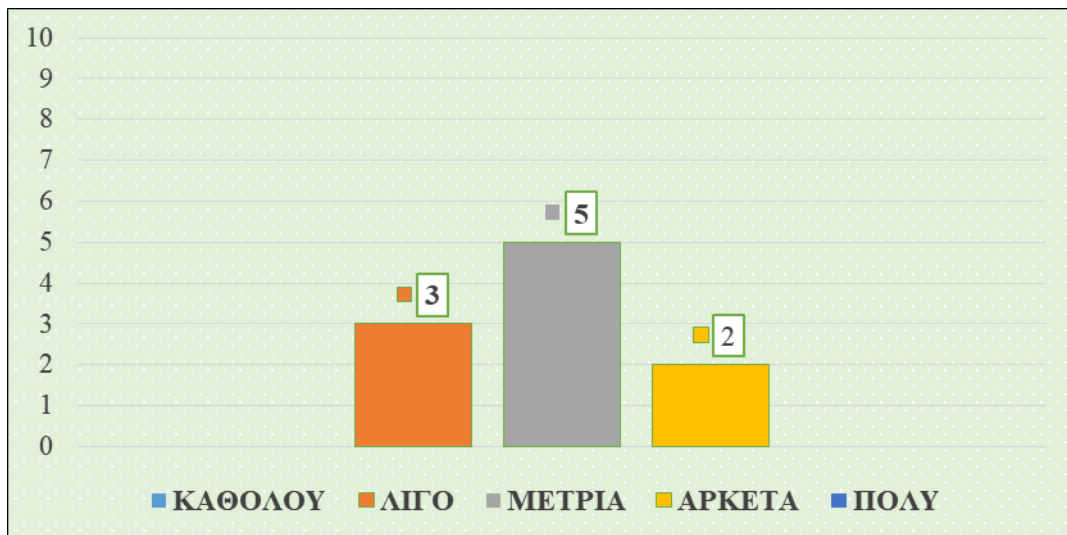

Πίνακας 14: Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου – Πολυπλοκότητα – Π4.2

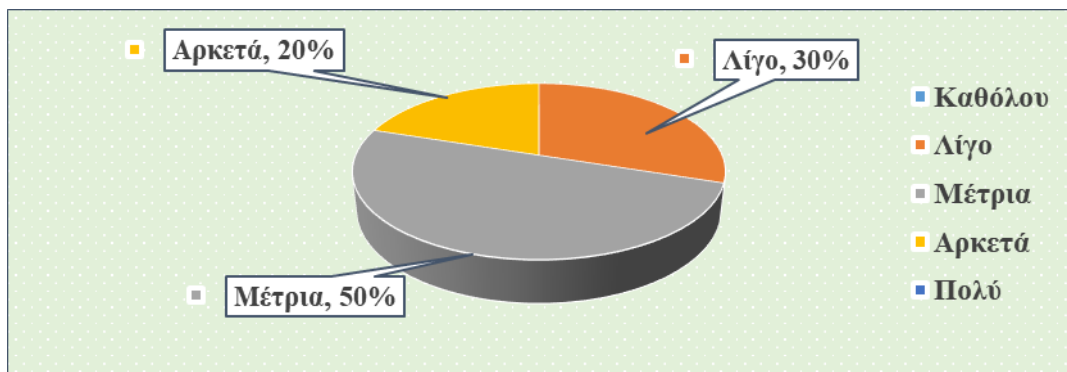
Π4.2	Πόσο θεωρείτε ότι θα δυσχεράνουν τα πιθανά προβλήματα την υιοθέτηση του Akoma Ntoso από το Ελληνικό Κοινοβούλιο;				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
		3	5	2	

Μικρή διάσταση απόψεων φάνηκε από τις απαντήσεις στο ερώτημα Π4.2, καθώς μισοί από τους ερωτηθέντες πιστεύουν ότι τα πιθανά προβλήματα θα δυσκολέψουν μέτρια την υιοθέτηση του Akoma Ntoso από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, τρεις (3) ακόμη θεωρούν ότι θα τη δυσκολέψουν λίγο, ενώ άλλοι δύο (2) διακρίνουν ότι θα τη δυσκολέψουν αρκετά.

Γράφημα 30: Πολυπλοκότητα (σειρές) Π4.2 - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

Γράφημα 31: Πολυπλοκότητα Π4.2 (πίτα) - Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου

7.3.4.2 Ανάλυση Συνεντεύξεων

Στην ερώτηση Π4 σχετικά με τους παράγοντες που θα διευκολύνουν και τα πιθανά εμπόδια που θα δυσχεράνουν την υιοθέτηση του Akoma Ntoso από το Ελληνικό Κοινοβούλιο:

A. Παράγοντες Διευκόλυνσης Υιοθέτησης του Προτύπου

51) Αντικειμενικά Θετικά Στοιχεία του Προτύπου

- Όπως επεσήμαναν όλοι οι συμμετέχοντες, ο κυριότερος παράγοντας που θα διευκολύνει την υιοθέτηση του Akoma Ntoso, είναι το ισχυρό σχετικό του πλεονέκτημα, τα οφέλη δηλαδή που παρέχει, η διευκόλυνση του έργου των Υπηρεσιών της Βουλής και των βουλευτών, η κάλυψη αναγκών, η επίσπευση των διαδικασιών, η εξοικονόμηση χρόνου και ανθρώπινου δυναμικού, η μείωση του λειτουργικού κόστους, η ενίσχυση της προσβασιμότητας, της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της ανοικτότητας του Κοινοβουλίου.

«Υπάρχουν αντικειμενικά θετικά, το ότι εξοικονομείς χρόνο και κόσμο, το ότι παρέχεις ανοικτά κοινοβουλευτικά δεδομένα στους πολίτες».

52) Πολιτική Βούληση – Στήριξη από την Ανώτερη Διοίκηση

- Η πλειονότητα των συμμετεχόντων θεώρησε κρίσιμο παράγοντα την πολιτική βούληση και την απόφαση της ανώτερης διοίκησης να στηρίξει την υιοθέτηση και εφαρμογή του προτύπου. *«Θα πρέπει να πειστούν αυτοί οι οποίοι είναι πολύ ψηλά ιστάμενοι, είναι ο μόνος τρόπος για να λειτουργήσει»*, ανέφερε χαρακτηριστικά ένας εκ των συμμετεχόντων και έφερε ως παράδειγμα την ισχυρή πολιτική βούληση κατά την υιοθέτηση και εφαρμογή των πρωτοβουλιών του OpenGov (OpenGov.gr: Ανοικτή Διακυβέρνηση, n.d.) και της Διαύγειας (Διαύγεια, n.d.).
- Όπως ένας άλλος επεσήμανε, *«τα αντικειμενικά θετικά»* στοιχεία του προτύπου αποτελούν παράγοντες που μπορεί να πείσουν τη Διοίκηση να αποφασίσει να ενταχθεί το πρότυπο στις διαδικασίες του Κοινοβουλίου.

53) Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Υποχρεώσεις για την Ενίσχυση της Διαφάνειας

- Ένας ακόμη δήλωσε ως παράγοντα που θα διευκολύνει την υιοθέτησή του προτύπου, την ανάγκη ενίσχυσης της διαφάνειας του Κοινοβουλίου καθώς αποτελεί δέσμευση και διεθνή υποχρέωση.
- Ένας επίσης εκτίμησε ότι η εφαρμογή ανοικτών προτύπων όπως το Akoma Ntoso για τη μοντελοποίηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων και των διαδικασιών υποστήριξης του κοινοβουλευτικού έργου της Βουλής, που στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας εξετάζεται ως καινοτομία, εντός πολύ σύντομου χρονικού διαστήματος *«θα είναι μια απαίτηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση»*. Συμπλήρωσε επίσης ότι το Ελληνικό Κοινοβούλιο *«πρέπει να στραφεί άμεσα προς την υλοποίηση του προτύπου»*, για να καταφέρει *«να φέρει εις πέρας με τον τρόπο που πρέπει»* όλο το εγχείρημα, χωρίς να φτάσει να λειτουργήσει υπό συνθήκες πίεσης για την ικανοποίηση δεσμευτικών χρονικών ορίων.

54) Ευχρηστία Εργαλείων Εφαρμογής του Προτύπου

- Αρκετοί συμμετέχοντες έκαναν λόγο για το πόσο σημαντικός παράγοντας για την υιοθέτησή του προτύπου είναι να παρέχεται η δυνατότητα εφαρμογής του με απλό και εύχρηστο τρόπο.
«Μπορεί η πρόθεση να είναι να διευκολύνεις το έργο, αλλά αν του δώσεις ένα εργαλείο το οποίο δεν είναι εύχρηστο θα έχεις το ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα».
«Τα εργαλεία που θα αναπτυχθούν θα πρέπει να είναι φιλικά προς ποικιλία και ποικιλομορφία των χρηστών»..
- Ένας από τους συμμετέχοντες τόνισε ότι η εφαρμογή *«δεν πρέπει να δει τον εαυτό της αυτιστικά»*, να τελειοποιηθεί πριν περάσει στη χρήση, γιατί έτσι μπορεί να γίνει *«απρόσφορη»* και να απορριφθεί από το ίδιο το σύστημα. Θα πρέπει να αναπτυχθεί *«εξυπαρχής διατομεακά και διπληρεσιακά»* και να λειτουργήσει *«σαν ένα κομμάτι αλυσίδας»*, με πρόβλεψη για σταδιακή προσθήκη νέων χαρακτηριστικών σε επόμενα στάδια εξειδίκευσής της.

55) Κοινή Υιοθέτηση Προτύπου με την Εκτελεστική Εξουσία

- Όπως ανέφεραν όλοι σχεδόν οι συμμετέχοντες, το πρότυπο προκειμένου να καθιερωθεί, θα πρέπει να υιοθετηθεί και να εφαρμοστεί παράλληλα τόσο στο Κοινοβούλιο όσο και στα Υπουργεία. Θα διευκόλυνε η υιοθέτηση και εφαρμογή του προτύπου να γίνει από κοινού με τα Υπουργεία και όχι μεμονωμένα από τη Βουλή. Θα ήταν μια αποσπασματική ενέργεια και δε θα κράταγε.

56) Προβολή και Διάδοση του Προτύπου

- Επίσης παίζει πολύ μεγάλο ρόλο, όπως επεσήμαναν αρκετοί συμμετέχοντες, ο τρόπος με τον οποίο θα διαδοθεί το πρότυπο μέσα στο Κοινοβούλιο, *«πως θα πειστεί δηλαδή ο κεντρικός οργανισμός να το τρέξει»*.

«Αν παρουσιαστεί σωστά αρχικά θα προκαλέσει ενθουσιασμό».

«Θα πρέπει να είναι ολοφάνερο ότι θα βοηθήσει, ότι θα διευκολύνει τη δουλειά και το έργο του κοινοβουλίου».

«Πρέπει να γίνει κατανοητό το πόσο διευκολύνει τη δουλειά των εμπλεκόμενων και των βουλευτών».

«Θα πρέπει κάποιιοι να έρθουν σε επαφή και να διαπιστώσουν εν τοις πράγμασι ότι αυτό βοηθάει πάρα πολύ τη δουλειά τους και τους διευκολύνει».

- Ένας από τους συμμετέχοντες τόνισε ότι δεν αρκεί για την υιοθέτηση του προτύπου να γίνει μια νομοθετική ρύθμιση καθώς, *«στον πολιτικό κόσμο τίποτα δεν είναι υποχρεωτικό»*. Χρειάζεται επικοινωνιακή πολιτική και μάλιστα πολύ επιθετική όπως συμπλήρωσε, *«από πάνω προς τα κάτω»*.
- Άλλος ένας ανέφερε ότι θα χρειαστεί να διαφημιστεί το πρότυπο για να περάσει στο Κοινοβούλιο και πρόσθεσε ότι το βίντεο που παρουσιάστηκε πριν από τις συνεντεύξεις μπορεί να αξιοποιηθεί για την προώθηση και την προβολή του προτύπου. Θα πρέπει, όπως σημείωσε, να το δουν όλοι ώστε να είναι προετοιμασμένοι, αλλά να παρουσιαστεί με διαφορετικό τρόπο σε κάθε ομάδα ενδιαφερομένων ανάλογα με τις γνώσεις και τις ανάγκες τους και να αποτελέσει ένα μέσο πίεσης για την υιοθέτηση του προτύπου.

«Όταν θα προβληθεί στις Υπηρεσίες της Βουλής, θα κοπεί όλο το πρώτο μέρος, ή θα συντομευθεί γιατί αφορά τις διαδικασίες υποστήριξης της

νομοθέτησης και “το ξέρουν τι τραβάνε”. Το γεγονός ότι την κόβω τη χαρτούρα θα το δείξεις πιο σύντομα. Στον πολίτη όμως, όταν θα πας να το προβάλεις μέσα από το κανάλι της Βουλής, για να μπορέσει να δει τι κάνουν οι Υπηρεσίες της Βουλής, εκείνο το κομμάτι θα είναι πιο ανεπτυγμένο. Τώρα στους πληροφορικάριους δε χρειάζεται να επαναληφθούν τα ίδια και τα ίδια, αφού γνωρίζουν τεχνικά τι γίνεται».

- Χαρακτήρισε ως ιδιαίτερα αποκαλυπτικό το τελευταίο μέρος του βίντεο στο οποίο παρουσιάζεται η μοντελοποίηση ενός νομοθετήματος και των αλλαγών που υφίσταται στις φάσεις της νομοθετικής διαδικασίας, με τη χρήση των δύο open source εργαλείων του Lime markup editor και του Leos Prototype που βασίζονται στο πρότυπο Akoma Ntoso.

«Όταν φτάνει πια στο δια ταύτα που είναι το νομοσχέδιο για τη στελέχωση των Υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης, εκεί είναι ολοφάνερο το πόσο χρήσιμο είναι να εισαχθεί ένα τέτοιο πρότυπο».

«Η δοκιμή είναι το κερασάκι, είναι η κατάληξη. Δείχνει τις αντιπαραβολές, εδώ οι τροπολογίες που ήταν χειρόγραφες περνάνε έτσι, εδώ είναι σημασμένες με πορτοκαλί και εδώ είναι με πράσινο και εδώ είναι κλειδωμένες και δε θα τις πειράζει κανείς και εδώ είναι πράσινες και άρα έχουμε και αυτό. Όταν το βλέπει αντιπαραβαλλόμενο ο βουλευτής και ξέρει τι έχει γίνει. Είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό και μετά το γεγονός ότι το κάνεις έτσι, το μαυρίζεις και τους βγάζεις τον τίτλο, μέχρι και το “και άλλες διατάξεις” έχει προβλεφθεί. Περνάνε όλα αυτομάτως, ανεβαίνουν, δομούνται, σημαίνονται».

57) Ανθρώπινο Δυναμικό ως Επιταχυντής

- Βασικός παράγοντας που επηρεάζει θετικά και θα διευκολύνει την υιοθέτηση και εφαρμογή του προτύπου Akoma Ntoso, όπως συμφώνησαν όλοι σχεδόν οι συμμετέχοντες, είναι ο ανθρώπινος παράγοντας, «η ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού που πλέον έχει άλλες γνώσεις και άλλες απαιτήσεις για τη δουλειά του».
- Σημαντική επίσης θεώρησαν τη στήριξή του από τους ίδιους τους υπαλλήλους του κοινοβουλίου.

«η απόφαση κάποιων ανθρώπων να το στηρίζουν».

«η τεχνογνωσία των υπαλλήλων της Πληροφορικής που μπορεί να το υποστηρίξει και είναι το όραμά τους».

«η προθυμία και το μεράκι των υπαλλήλων που θα το εφαρμόσουν».

«αρκετοί υπάλληλοι που το πιστεύουν».

«οι δέκτες υπάλληλοι και κάποιοι από το προσωπικό που είναι θετικοί γιατί θα διευκολυνθεί η εργασία τους».

B. Εμπόδια που Πιθανά θα Δυσχεράνουν την Υιοθέτηση του Προτύπου

58) Εσωτερικές Αντιστάσεις στην Αλλαγή

- Ανάμεσα στα εμπόδια που έκρινε η πλειονότητα των συμμετεχόντων ότι πιθανά θα δυσχεράνουν την υιοθέτηση του προτύπου, είναι ο φόβος και η άγνοια των εμπλεκόμενων για το πώς θα λειτουργήσει η εφαρμογή του, η εργασιακή ανασφάλεια και η αναμενόμενη αντίσταση του προσωπικού στην αλλαγή και στο νέο που δεν κατέχουν.

59) Ανθρώπινο Δυναμικό ως Ανασχητικός Παράγοντας

- Παράγοντες επίσης που ανέφεραν οι συμμετέχοντες ως ανασταλτικούς για την υιοθέτηση του προτύπου είναι «*Η αβελτηρία που χαρακτηρίζει όλους τους εμπλεκόμενους - ξέρω αυτό το σύστημα πάρα πολύ καλά μη μου το κουνάς*», «*η απροθυμία και η αδυναμία να ξεβουλευτείς και να κάνεις το βήμα παραπέρα*», «*ο νόμος της αδράνειας, η κεκτημένη ταχύτητα, η συνήθεια και η επαγγελματική ρουτίνα*», «*η αρτηριοσκλήρωση της προηγούμενης φουρνιάς, οι οποίοι είναι αγκυλωμένοι σε μια άλλου είδους διαχείριση της πληροφορίας και σε άλλους τρόπους εργασίας*», «*το χαρτί με το οποίο είναι εξοικειωμένοι και ξαφνικά τους δίνεις μια εφαρμογή*».

60) Ψηφιακός Αναλφαβητισμός και Έλλειψη Ψηφιακής Κουλτούρας

- Αρκετοί συμμετέχοντες θεώρησαν ως πιθανό εμπόδιο την έλλειψη ψηφιακής κουλτούρας και τον ψηφιακό αναλφαβητισμό, την έλλειψη εξοικείωσης από την πλευρά κυρίως του πολιτικού προσωπικού με αυτού του είδους τις πρακτικές, αλλά και από την πλευρά των μεγαλύτερων σε ηλικία μελών του κοινοβουλίου.

- Εντόπισαν επίσης θέματα εμπιστοσύνης του προσωπικού προς την τεχνολογία και μια φοβία με τους υπολογιστές, για το τι μπορεί να τους προσφέρουν, εάν οι ίδιοι μπορούν να λειτουργήσουν ηλεκτρονικά και αν θα μπορέσουν να διορθώσουν πιθανά χειριστικά λάθη τους.

61) Αναποφασιστικότητα, Προχειρότητα και Αναβλητικότητα της Δημόσιας Διοίκησης

- Ένας από τους συμμετέχοντες ανέφερε ως ανασταλτικό παράγοντα την αναποφασιστικότητα, την αναβλητικότητα και την προχειρότητα που χαρακτηρίζουν ενίοτε τον τρόπο λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης και ειδικότερα αυτών που καλούνται να λάβουν αποφάσεις.

«η άγνοια των αποτελεσμάτων που θα έρθουν, το ότι οι θετικές αλλαγές θα έρθουν μεσοπρόθεσμα και όχι άμεσα ώστε να πείσουν εύκολα, η κοντόφθαλμη λογική, πολλές φορές το επικοινωνιακό ή το επείγον, το ότι η προχειρότητα συχνά επικρατεί της ποιότητας, η αναβλητικότητα, πολλές φορές αυτά είναι στοιχεία του Ελληνικού DNA».

62) Πιέσεις από Εταιρίες Πληροφορικής

- Τέλος, κάποιιοι έθεσαν ως ανασταλτικό παράγοντα τις «Πολιτικές αποφάσεις που έχουν να κάνουν με πιέσεις εταιριών που προωθούν τα δικά τους συστήματα» και «τη συνέχιση του κατακερματισμού της ενσωμάτωσης τεχνολογιών οριζόντια και κάθετα στο Ελληνικό Δημόσιο».

Κεφάλαιο 8 - Συζήτηση & Συμπεράσματα

Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε προκειμένου να αξιολογηθεί η προοπτική της υιοθέτησης από το Ελληνικό Κοινοβούλιο του προτύπου Akoma Ntoso για τη δόμηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων και ειδικότερα εκείνων που σχετίζονται άμεσα με την άσκηση του νομοθετικού έργου. Η έρευνα διεξήχθη υπό το πρίσμα της θεωρίας της διάχυσης της Καινοτομίας του Rogers (2003), σύμφωνα με την οποία η υιοθέτηση, ή η απόρριψη μιας καινοτομίας επηρεάζεται από τις αντιλήψεις για τα χαρακτηριστικά της, δηλαδή το σχετικό πλεονέκτημα, τη συμβατότητα, την πολυπλοκότητα, τη δοκιμαστικότητα και την παρατηρησιμότητα.

Επιλέγοντας τρία από αυτά (το σχετικό πλεονέκτημα, τη συμβατότητα και την πολυπλοκότητα), διερευνήθηκε αν το πρότυπο Akoma Ntoso ως καινοτομία έχει δυνατότητα να γίνει αποδεκτό και να προχωρήσει η εφαρμογή του στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων οδήγησαν στην εξαγωγή ιδιαίτερα ενθαρρυντικών συμπερασμάτων αναφορικά με τη δυνατότητα αποδοχής του προτύπου. Φαίνεται δηλαδή ότι το πρότυπο Akoma Ntoso έχει μια καλή δυνατότητα διάχυσης λόγω του αρκετά ισχυρού σχετικού πλεονεκτήματος, της πολύ καλής συμβατότητας και της μέτριας πολυπλοκότητάς του.

8.1 Χαρακτηριστικά Καινοτομίας

8.1.1 Σχετικό πλεονέκτημα

Από την εξέταση του σχετικού πλεονεκτήματος προέκυψε ότι θα υπάρξει μεγάλο όφελος από την υιοθέτηση του προτύπου Akoma Ntoso σε όλες τις ορισμένες στην παρούσα μελέτη κατηγορίες (βουλευτές, Υπηρεσίες Βουλής, πολίτες, συνεργασία και διαλειτουργικότητα). Συνεκτιμώντας τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο και τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, τα περισσότερα οφέλη από την καθιέρωση και εφαρμογή του προτύπου υπήρξαν για τους Βουλευτές, και τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου, ενώ κάπως λιγότερα για τη διατομεακή συνεργασία και διαλειτουργικότητα και για τους πολίτες. Ειδικά για την τελευταία κατηγορία των πολιτών καταγράφηκε κάποια διαφοροποίηση απόψεων, ιδίως ως προς το όφελος της ενθάρρυνσης συμμετοχής τους στα κοινοβουλευτικά δρώμενα.

Οφέλη για τους Βουλευτές

Η υιοθέτηση του προτύπου και η καθιέρωση της εφαρμογής του θεωρήθηκε ότι θα διευκολύνει κατά πολύ όλες τις πτυχές του έργου των βουλευτών, λόγω των δυνατοτήτων που θα παρέχονται για έγκαιρη και στοχευμένη πρόσβαση σε κοινοβουλευτικές πληροφορίες και έγγραφα και στην παρακολούθηση του κύκλου ζωής των νομοθετημάτων. Εξίσου σημαντική κρίθηκε η δυνατότητα που θα δίνεται στους βουλευτές να ανατρέχουν στις διαφορετικές εκδοχές ενός νόμου, σε διαφορετικά χρονικά σημεία του παρελθόντος και να παρακολουθούν τις αλλαγές που έχουν επέλθει στις διατάξεις του, ή τη μεταβολή του περιεχομένου και του νοήματός του, λόγω θέσπισης τροποποιητικών διατάξεων ή νέων νόμων.

Η άμεση ηλεκτρονική διασύνδεση κάθε νομοθετήματος με συνοδευτικά έγγραφα και εκθέσεις και με τα πρακτικά των συνεδριάσεων των επιτροπών και της Ολομέλειας, αλλά και η εν δυνάμει παροχή διασυνδεδεμένων νομικών δεδομένων, ή οποιασδήποτε άλλης πληροφορίας κοινοβουλευτικού, επιστημονικού, ή άλλου ενδιαφέροντος που σχετίζεται με τα θέματα που εξετάζονται, αξιολογήθηκε ως προστιθέμενη αξία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων πολιτικής από τους βουλευτές.

Τα ευρήματα αυτά συμφωνούν με τις συστάσεις που παρέχονται από την έκθεση του Αναπτυξιακού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (Empowering Parliaments through the Use of ICTs, 2006, p. 7), όπου διαπιστώνεται ότι οι βουλευτές ως νομοθέτες προκειμένου να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις θα πρέπει να έχουν γρήγορη, αποτελεσματική και online πρόσβαση σε ποικίλες πηγές πληροφοριών και πόρους γνώσεων που σχετίζονται με τη νομοθετική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών εκθέσεων των νομοσχεδίων, αλλά και της δυνατότητας παρακολούθησης της υπό εξέλιξη διαδικασίας της νομοθέτησης.

Παρόλη την δυσκολία που όπως θίχτηκε από τους συμμετέχοντες αναμένεται να αντιμετωπίσουν οι βουλευτές όταν θα χρησιμοποιήσουν τα νέα εργαλεία για τη σύνταξη των βουλευτικών τροπολογιών και των προτάσεων νόμου, η ηλεκτρονική διαχείριση της πληροφορίας αναγνωρίστηκε ως μια νέα οπτική του τρόπου λειτουργίας τους, αυτή του ηλεκτρονικού βουλευτή, ο οποίος συνεισφέρει στη διακυβέρνηση και στην επίτευξη ανάπτυξης, μέσω της αποτελεσματικής αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχονται από τις ΤΠΕ (UN Economic Commission for Africa, 2012).

Οφέλη για τις Υπηρεσίες Βουλής

Μεγάλο όφελος κρίθηκε επίσης ότι θα έχουν οι Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου αφού με την υιοθέτηση και εφαρμογή του προτύπου θα καταργηθούν οι χρονοβόρες χειρόγραφες διαδικασίες και οι έντυπες αναπαραγωγές εγγράφων. Η προτυποποίηση των εγγράφων θα επιτρέψει όπως υποστηρίχτηκε, τη συστηματοποίηση και ταυτόχρονα την απλοποίηση και την επιτάχυνση των εργασιών, με παράπλευρα οφέλη τη μείωση της πιθανότητας εμφάνισης λαθών, την εξοικονόμηση χρόνου και λειτουργικών δαπανών και τον περιορισμό στη χρήση χαρτιού. Ωστόσο, επισημάνθηκε ότι τα οφέλη θα είναι ορατά σε βάθος χρόνου, τουλάχιστον πενταετίας, αφού η εφαρμογή του προτύπου προϋποθέτει εξοικείωση, αλλαγές στον τρόπο εργασίας, στις συνήθειες και στην νοοτροπία των υπαλλήλων. Οι Palmirani & Vitali (2012, p. 19) σημειώνουν ότι τέτοιου είδους έργα τυποποίησης XML, αρχίζουν να παρουσιάζουν οφέλη μετά την πάροδο τριών έως πέντε ετών.

Ακόμη μεγαλύτερο όφελος για τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου θα υπάρξει όπως αξιολογήθηκε εάν η διαδικασία σήμανσης των νομοθετημάτων ξεκινήσει από τα Υπουργεία, καθώς ως συντάκτες των νομοσχεδίων έχουν την ευθύνη της αρχική τους διάρθρωσης και της νομικής τους τεκμηρίωσης. Εν τούτοις, παρά την αναγκαιότητα συνεργασίας με τα Υπουργεία, ενδέχεται όπως τονίστηκε, η από κοινού προσπάθεια καθιέρωσης του προτύπου για τη δόμηση των νομοθετημάτων να μπλοκάρει την έναρξη εφαρμογής του από το Κοινοβούλιο. Οι απόψεις αυτές είναι συμβατές με τους (Salminen, Lyytikainen, Tiitinen, & Mustajarvi, 2001), οι οποίοι αναφερόμενοι στο έργο μοντελοποίησης των κοινοβουλευτικών εγγράφων του Κοινοβουλίου της Φιλανδίας με πρότυπα SGML (πρόδρομο του XML), επεσήμαναν τα προβλήματα που προκλήθηκαν από τις δραστηριότητες της ταυτόχρονης τυποποίησης στο Κοινοβούλιο και στο Υπουργείο Οικονομικών της Φιλανδίας και υπογράμμισαν ότι η συμμετοχή πολλών διαφορετικών φορέων στο νομοθετικό έργο αυξάνει την πολυπλοκότητα κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή νέων λύσεων.

Οφέλη για Πολίτες

Για την κατηγορία των Πολιτών το όφελος εστιάστηκε στην ταχύτερη ανεύρεση των νόμων και των τροπολογιών. Η δυνατότητα που θα παρέχεται για μια ολοκληρωμένη εποπτεία των διαδοχικών φάσεων της νομοθετικής διαδικασίας, θεωρήθηκε ότι θα τους ενθαρρύνει να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της νομοθέτησης, εύρημα που

υποστηρίζεται από τη μελέτη του Προγράμματος Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (Kindra & Stapenhurst, 2010, p. 8), στην οποία αναφέρεται ότι οι στρατηγικές των κοινοβουλίων για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών στο πολιτικό σύστημα και την ενθάρρυνση και στήριξη της συμμετοχής τους στη δημοκρατική διακυβέρνηση, έχουν άμεση εξάρτηση με την προσβασιμότητα των πολιτών στις πληροφορίες, την καλλιέργεια της γνώσης και τον ανοιχτό διάλογο. Ομοίως, οι (Griffith & Leston-Bandeira, 2012, p. 499) εκφράζουν την άποψη ότι η παροχή περισσότερων πληροφοριών σχετικών με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, η διαφάνεια και η ευκολία πρόσβασης των πολιτών στο αντιπροσωπευτικό τους ίδρυμα (κοινοβούλιο), ενδέχεται να ενθαρρύνουν την ενεργή συμμετοχή τους στην πολιτική διαδικασία.

Όπως υποστηρίχθηκε, η παροχή ολοκληρωμένης πληροφόρησης σχετικά με τη νομοθετική διαδικασία αποτελεί επιπλέον κίνητρο για τους πολίτες που θέλουν και μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματά πολιτικής συμμετοχής τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, εύρημα που συντάσσεται με το γενικό συμπέρασμα της μελέτης DeNardis & Tam (2009, p. 2), ότι η διάθεση ηλεκτρονικών δημόσιων εγγράφων βασισμένων σε ανοιχτά πρότυπα, αποδεικνύεται ιδιαίτερα επωφελής για εκείνους τους πολίτες που εκτιμούν τις δημοκρατικές αρχές.

Εκφράστηκαν όμως και ενδοιασμοί, καθώς η αμεσότητα της πληροφόρησης δεν αρκεί από μόνη της για να κινητοποιήσει τους πολίτες αλλά επηρεάζεται και από άλλες παραμέτρους.

Σημαντική κρίθηκε η αξιοποίηση και ενσωμάτωση της αλληλεπίδρασης του πολίτη στη νομοθετική διαδικασία, εύρημα που συμφωνεί με τα συμπεράσματα της Παγκόσμιας Έκθεσης του 2016 για το Ηλεκτρονικό Κοινοβούλιο (Inter-Parliamentary Union, 2016, pp. 56, 78), όπου υπογραμμίζεται η ανάγκη εξεύρεσης από τα Κοινοβούλια πιο καινοτόμων μοντέλων για την ενεργή συμμετοχή των πολιτών στη νομοθετική διαδικασία και προτείνεται ως καλή πρακτική το διαδραστικό εργαλείο Wikilegis, που διατίθεται μέσω της πύλης ηλεκτρονικής δημοκρατίας του Κοινοβουλίου της Βουλής των Αντιπροσώπων της Βραζιλίας, το οποίο παρέχει στους πολίτες τη δυνατότητα να εντοπίζουν άμεσα, να σχολιάζουν και να προτείνουν αλλαγές στην εκκρεμούσα νομοθεσία.

Το πρότυπο, όπως υποστηρίχθηκε, θα ενισχύσει τον έλεγχο και τη λογοδοσία των βουλευτών καθώς θα γίνεται φανερό το έργο του στους πολίτες. Ωστόσο σύμφωνα με

τα βασικά ευρήματα της μελέτης του Mills (Parliamentary transparency and accountability, 2017), είναι αμφισβητήσιμο κατά πόσο η αυξημένη διάθεση στο κοινό αξιόπιστης, προσβάσιμης και έγκαιρης πληροφόρησης σχετικά με τη νομοθετική συμπεριφορά των βουλευτών, έχει οδηγήσει σε βελτιωμένη λογοδοσία και μεγαλύτερη υπευθυνότητα τα μέλη των κοινοβουλίων και αν τελικά επηρεάζει τη συμπεριφορά των ψηφοφόρων πολιτών.

Διευκόλυνση επίσης θα παρέχεται όπως αναφέρθηκε, στους Ανθρώπους με Αναπηρία (ΑμεΑ), εύρημα συνεπές με απόσπασμα από το άρθρο 9 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (Union, Inter-Parliamentary, 2008), όπως εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 13 Δεκεμβρίου 2006. Μεγαλύτερο όφελος από την καθιέρωση του προτύπου αναγνωρίστηκε ότι θα έχει ένα πιο εξειδικευμένο κοινό, που διαθέτει τεχνολογικό και νομικό υπόβαθρο, ειδικότερα στην περίπτωση που η Βουλή προχωρήσει σε ανάπτυξη κατάλληλων εφαρμογών και σε παροχή διασυνδεδεμένων νομικών δεδομένων.

Ως επωφελής για τους πολίτες αποτιμήθηκε τέλος, η δυνατότητα που θα παρέχεται για επαναχρησιμοποίηση των κοινοβουλευτικών δεδομένων από την κοινωνία των πολιτών, εύρημα που συμφωνεί με τη Δήλωση για την Κοινοβουλευτική Διαφάνεια (Declaration On Parliamentary Openness, 2012).

Οφέλη για τη Συνεργασία και τη Διαλειτουργικότητα

Η καθιέρωση κοινής προτυποποίησης για τη μοντελοποίηση των νομοθετικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων μεταξύ των Κοινοβουλίων και των εθνικών και υπερεθνικών φορέων και οργανισμών νομοθέτησης, θεωρήθηκε ότι θα διευκολύνει τη μεταξύ τους συνεργασία και θα ενισχύσει τη διαλειτουργικότητα με την ανταλλαγή γνώσης, καλών πρακτικών και τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης προτύπων και εργαλείων λογισμικού, επιτυγχάνοντας παράλληλα εξοικονόμηση πόρων. Τα παραπάνω συνάδουν με τις συστάσεις που απεύθυνε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε ευρωπαϊκές, εθνικές, περιφερειακές και τοπικές δημόσιες διοικήσεις, στο πλαίσιο κοινής χρήσης και επαναχρησιμοποίησης λύσεων πληροφορικής για την προώθηση της διαλειτουργικότητας, τη μείωση του κόστους και την αύξηση της αποτελεσματικότητας (The Sharing and Reuse Framework for IT Solutions, 2017).

Απαραίτητη κρίθηκε η επισκόπηση των υφιστάμενων συστημάτων προτυποποίησης ώστε να υπάρξει συνάφεια κατά την καθιέρωση και εφαρμογή του προτύπου με

διαδικασίες και εργαλεία που ήδη χρησιμοποιούνται, ή πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Ανάλογη μεθοδολογία ακολουθήθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος Estrella (Lupo, et al., 2007), όπου μέσω της ανασκόπησης και της συγκριτικής αξιολόγησης των διαφορετικών εθνικών προτύπων σήμανσης νομικών εγγράφων, επιχειρήθηκε ο εντοπισμός χρήσιμων χαρακτηριστικών τους για τον προσδιορισμό ενός νέου ευρωπαϊκού προτύπου εκπροσώπησης των νομοθετικών εγγράφων. Αλλά και στο πλαίσιο του έργου ISA LEOS (Leos Legislative Editing Open Software - Final Results, 2012), όπου προκειμένου να εντοπιστούν οι βέλτιστες πρακτικές, προηγήθηκε η χαρτογράφηση των υφιστάμενων συστημάτων τυποποίησης XML και των εργαλείων σύνταξης νομοθεσίας που χρησιμοποιούσαν τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

Η χρήση κοινού προτύπου και η αξιοποίηση ενιαίας νομικής οντολογίας από τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, κρίθηκε σημαντική για τη συστηματική διακίνηση εγγράφων, πληροφοριών και γνώσης, την ευχερή επαναχρησιμοποίηση αυτούσιων τμημάτων της νομοθεσίας και τη διασφάλιση της ορθής ενσωμάτωσης και εφαρμογής των οδηγιών και των αποφάσεων των οργάνων της ΕΕ στις εθνικές νομοθεσίες. Συμβατή με τα ευρήματα αυτά η παγκόσμια έκθεση του 2008 για το Ηλεκτρονικό Κοινοβούλιο (Union, Inter-Parliamentary, 2008), στην οποία χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα επωφελής η συνεργασία μεταξύ των Κοινοβουλίων και η καθιέρωση πολιτικού διαλόγου για την κοινή κατάρτιση ανοικτών προτύπων, κατά την προετοιμασία και τη διαχείριση νομοθετικών εγγράφων.

Υπογραμμίστηκε επίσης η σημασία της πολιτικής επιλογής για την υιοθέτηση κοινής προτυποποίησης και η επίδρασή της στην ανάπτυξη σε εθνικό επίπεδο ενιαίων και συμβατών μεταξύ τους πληροφοριακών συστημάτων, καθώς συμβάλουν στην ενίσχυση της διαφάνειας και στη μείωση των φαινομένων διαφθοράς της Δημόσιας Διοίκησης που συνήθως υποκρύπτουν τα έργα ανάπτυξης ασύμβατων μεταξύ τους πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών.

Παράλληλα όμως εκφράστηκε επιφύλαξη και κριτική στάση απέναντι στην καθιέρωση και εφαρμογή ενός κοινού διεθνούς προτύπου για τη μοντελοποίηση της νομοθεσίας, κυρίως ως προς τον κίνδυνο που ενέχει για παγκόσμια ομογενοποίηση της νομοθετικής διαδικασίας και ελέγχου της από υπερεθνικές ελίτ, εύρημα που συμφωνεί με τους (Sartor, Palmirani, Francesconi, & Biasiotti, 2011, p. 13) οι οποίοι υποστηρίζουν ότι η προσκόλληση στην εφαρμογή και η ευρεία εξάπλωση

καθιερωμένων προτύπων, μπορεί να περιορίσει σημαντικά την καινοτομία και την ποικιλομορφία.

Συμπέρασμα – Σχετικό Πλεονέκτημα

Η συναντίληψη των συμμετεχόντων για τα ιδιαίτερα θετικά οφέλη που θα επιφέρει η καθιέρωση και εφαρμογή του προτύπου σε όλες τις εξεταζόμενες από την ερευνήτρια κατηγορίες (βουλευτές, Υπηρεσίες Βουλής, πολίτες, συνεργασία και διαλειτουργικότητα), σε συνδυασμό με την ευνοϊκή στάση τους απέναντι στην υιοθέτηση του και της αξιολόγησής της εν λόγω καινοτομίας ως καλύτερης εναλλακτικής λύσης σε τεχνικούς, λειτουργικούς, οικονομικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς όρους, από την υπάρχουσα, οδηγεί αβίαστα στο συμπέρασμα ότι η χρήση του προτύπου Akoma Ntoso για τη δόμηση κοινοβουλευτικών εγγράφων, έχει ένα ισχυρό σχετικό πλεονέκτημα.

8.1.2 Συμβατότητα

Σε αντίθεση με το Σχετικό Πλεονέκτημα για το οποίο υπήρξαν θετικές ενδείξεις, ο παράγοντας της συμβατότητας δεν ήταν τόσο ξεκάθαρος. Τόσο από τις συνεντεύξεις όσο και από τις απαντήσεις στο σχετικό ερωτηματολόγιο προέκυψε ότι θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί ο τρόπος λειτουργίας των Υπηρεσιών του Κοινοβουλίου προκειμένου να υποστηρίξουν τη νομοθετική διαδικασία μετά την καθιέρωση και την εφαρμογή του προτύπου. Η έλλειψη συμβατότητας με τις υφιστάμενες διαδικασίες φάνηκε να αντισταθμίζεται επαρκώς με το ταίριασμα του προτύπου με τις δραστηριότητες των συμμετεχόντων, αλλά κυρίως με την ευθυγράμμιση και εναρμόνιση του με τις αρχές και τις αξίες της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης και εν γένει της καλής νομοθέτησης.

Συμβατότητα με τις Διαδικασίες των Υπηρεσιών Βουλής

Τόσο από τις συνεντεύξεις όσο και από τις απαντήσεις στο σχετικό ερωτηματολόγιο προέκυψε ότι δεν υπάρχει συμβατότητα ανάμεσα στις σημερινές διαδικασίες υποστήριξης της άσκησης του νομοθετικού έργου από τις Υπηρεσίες της Βουλής και σε αυτές που θα ακολουθούνται μετά την καθιέρωση της χρήσης του προτύπου Akoma Ntoso, για την ύπαρξη της οποίας κρίθηκε απαραίτητη η προσαρμογή των τωρινών διαδικασιών. Διάσταση απόψεων υπήρξε ως προς το βαθμό ασυμβατότητας, καθώς θεωρήθηκε ότι αυτός εξαρτάται από το μέγεθος των αλλαγών που θα προκύψουν, ενώ

τονίστηκε ότι η εφαρμογή του προτύπου δεν πρέπει να γίνει αποσπασματικά, αλλά οριζόντια σε όλο τον Οργανισμό. Όπως έχει επισημανθεί από τους (Biasiotti, Francesconi, Palmirani, Sartor, & Vitali, 2008, p. 11), η εισαγωγή των ΤΠΕ στα νομοθετικά όργανα αποτελεί την αφετηρία για τον ανασχεδιασμό των διαδικασιών και την εξομάλυνση των υφιστάμενων ροών εργασίας τους, σύμφωνα με τις δυνατότητες που παρέχει η νέα τεχνολογία. Οι Palmirani & Vitali (2012, p. 19) υποστηρίζουν επίσης ότι η αναδιοργάνωση των Υπηρεσιών και ο επανασχεδιασμός της εργασίας τους βάσει των δυνατοτήτων που προσφέρονται από τις ΤΠΕ, χωρίς όμως την πιστή αναπαραγωγή με ψηφιακό τρόπο των προηγούμενων διαδικασιών, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών σε έναν οργανισμό.

Ουσιαστικότερες των τεχνικών αλλαγών θεωρήθηκαν οι αλλαγές που απαιτούνται στη νοοτροπία και στην οργανωσιακή κουλτούρα, κυρίως ως προς το φετιχισμό του χαρτιού και την ιεροποίηση του εγγράφου, εύρημα που είχε επισημανθεί και στους Voermans, Van Wijk, & Fokkema (2011, p. 2).

Συμβατότητα με τις δραστηριότητες των συμμετεχόντων

Αντίθετα, φάνηκε να υπάρχει συμβατότητα ανάμεσα στη χρήση του Akoma Ntoso και τις δραστηριότητες των συμμετεχόντων, καθώς η προτυποποίηση και η οργάνωση των εγγράφων, η διατήρηση του ιστορικού των μεταβολών τους και η αναφορά και διασύνδεσή τους με σχετικές πληροφορίες και έγγραφα θα διευκολύνει κατά πολύ το έργο τους.

Συμβατότητα με τις αξίες της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης

Παράλληλα, βρέθηκε ότι υπάρχει συμβατότητα με τις αρχές και τις αξίες της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης υπό την έννοια της δημιουργίας μιας πληρέστερης εικόνας των ακολουθούμενων διαδικασιών για τον πολίτη και της παροχής εργαλείων διαβούλευσης και ελέγχου για την ενίσχυση των δημοκρατικών αξιών της διαφάνειας, της λογοδοσίας αλλά και της καλής νομοθέτησης. Τα ευρήματα συμφωνούν με παλαιότερες μελέτες (Vitali & Zeni, 2007; DeNardis & Tam, 2009; Sartor, Palmirani, Francesconi, & Biasiotti, 2011; Palmirani & Vitali, Legislative XML: principles and technical tools, 2012), στις οποίες υποστηρίζεται ότι η καθιέρωση και η εφαρμογή προτύπων XML και ειδικότερα του προτύπου Akoma Ntoso για τη μοντελοποίηση των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων, καθιστά τις δομικές και σημασιολογικές τους συνιστώσες πλήρως προσβάσιμες και αξιοποιήσιμες από ανθρώπους και

υπολογιστές, παρέχοντας δυνατότητες δημιουργίας υπηρεσιών νομοθετικής πληροφόρησης υψηλής αξίας, πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες και βελτιωμένη πρόσβαση των πολιτών στα έγγραφα δραστηριότητας των Κοινοβουλίων μέσω πολλαπλών καναλιών και σε πολλαπλές γλώσσες, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας, του εξορθολογισμού και της διαφάνειας των νομικών διαδικασιών και επιτρέποντας συγχρόνως στα Κοινοβούλια και στα μέλη τους να λογοδοτούν στους πολίτες και να προάγουν τη δημοκρατία.

Συμπέρασμα-Συμβατότητα

Οι συμμετέχοντες φαίνεται να αξιολογούν τη συμβατότητα με τις τρέχουσες ανάγκες του Ελληνικού Κοινοβουλίου, θεωρώντας κατάλληλη τεχνολογικά την εξεταζόμενη καινοτομία και ευκαιρία την απαιτούμενη αναδιοργάνωση των διαδικασιών και των ροών εργασίας για την υποστήριξη της νομοθετικής διαδικασίας. Γίνεται, επομένως, εύκολα αντιληπτό ότι η αναμενόμενη ασυμβατότητα μεταξύ των τωρινών διαδικασιών υποστήριξης της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης και αυτών που θα απαιτηθούν για την καθιέρωση του προτύπου, δεν ήταν ικανή να «επισκιάσει» την ύπαρξη συμβατότητας στους άλλους δυο υπό εξέταση τομείς, κάτι που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη καινοτομία διαθέτει συνολικά μια πολύ καλή συμβατότητα.

8.1.3 Πολυπλοκότητα

Ως προς τον παράγοντα της πολυπλοκότητας τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων ταυτίζονται με αυτά των συνεντεύξεων, καθώς οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι τα οφέλη που θα επακολουθήσουν της υιοθέτησης του προτύπου κατά την κοινοβουλευτική διαδικασία της νομοθέτησης αλλά και σε όλες τις εκφάνσεις του κοινοβουλευτικού έργου που μπορεί να εφαρμοστεί, αντισταθμίζουν υπεραρκετά τους πόρους που θα απαιτηθούν για την καθιέρωση και την εφαρμογή του. Οι παράγοντες που ενδεχομένως θα δυσχεράνουν την υιοθέτηση του αφορούν κυρίως στην αναμενόμενη λόγω της αναπροσαρμογής των διαδικασιών αντίσταση στην αλλαγή, οι οποίες μπορούν να ξεπεραστούν με ισχυρή πολιτική βούληση και με εφαρμογή κλασικών μεθόδων και διαδικασιών διαχείρισης της. Η προβολή και η διάχυση του προτύπου, η ευχρηστία των εργαλείων εφαρμογής του, η κατάρτιση του προσωπικού, η πιλοτική λειτουργία του από μεικτή ομάδα αποτελούμενη από μέλη του κοινοβουλίου

και Υπηρεσιακούς παράγοντες και η σταδιακή ένταξη του στις διαδικασίες της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης θα διασφαλίσουν την καθιέρωσή και την ορθή εφαρμογή του.

Πολυπλοκότητα ως προς τη διαδικασία μοντελοποίησης

Η μοντελοποίηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων με το πρότυπο Akoma Ntoso κρίθηκε ως διαδικασία κατανοητή, αλλά σύνθετη καθώς θεωρήθηκε ότι απαιτούνται αρκετά βήματα για τη σήμανση των εγγράφων. Προϋποθέτει εκπαίδευση των εμπλεκομένων και ικανό χρόνο εξοικείωσης. Μέσω συγκριτικής αξιολόγησης της ευχρηστίας των δύο εργαλείων μοντελοποίησης του Lime Markup Editor και του Leos Prototype, αναδείχτηκε η ανάγκη για περαιτέρω προσαρμογή και αυτοματοποίησή τους, ειδικά στην περίπτωση που θα χρησιμοποιηθούν για την αναδρομική μοντελοποίηση των παλαιότερων νομοθετημάτων.

Πολυπλοκότητα ως προς την αντιστάθμιση των απαιτούμενων πόρων

Υποστηρίχθηκε ότι τα οφέλη από τη χρήση του προτύπου είναι ικανά να αντισταθμίσουν τις απαιτήσεις για την ανάπτυξη και την προσαρμογή εργαλείων λογισμικού που απαιτούνται για την εφαρμογή του, καθώς όπως εκτιμήθηκε, θα υπάρξει απόσβεση σε βάθος χρόνου από τη μείωση των διοικητικών βαρών, την πιθανή αξιοποίηση εργαλείων από άλλους οργανισμούς και Κοινοβούλια, τη σύνδεση και αξιοποίηση του νέου συστήματος με τα υφιστάμενα Πληροφοριακά Συστήματα του Κοινοβουλίου και τη μελλοντική επαναχρησιμοποίησή των εργαλείων που θα αναπτύξει το Κοινοβούλιο από την Ελληνική κοινωνία. Αυτό συμβαδίζει με την παγκόσμια έκθεση του 2008 για το ηλεκτρονικό Κοινοβούλιο (Union, Inter-Parliamentary, 2008), όπου εκτιμάται ότι μολονότι αποτελεί πρόκληση για τα Κοινοβούλια το υψηλό αρχικό κόστος υλοποίησης για την καθιέρωση και χρήση ανοικτών προτύπων XML, φαίνεται ότι τελικά η εξοικονόμηση κόστους μπορεί να πραγματοποιηθεί από τα δυνητικά οφέλη που αυτή θα αποφέρει.

Πολυπλοκότητα ως προς την απαιτούμενη για τη χρήση του προτύπου εξειδίκευση

Απαραίτητη κρίθηκε η παροχή εκπαίδευσης σε όλους όσους θα εμπλακούν στη διαδικασία της μοντελοποίησης, αλλά ακόμη και στους τελικούς αποδέκτες αφού θα πρέπει να τους επιδειχθούν οι δυνατότητες ανάκτησης και αξιοποίησης των προτυποποιημένων εγγράφων και πληροφοριών. Εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις

αξιολογήθηκε ότι θα πρέπει να έχουν οι πληροφορικοί που θα ασχοληθούν με την ανάπτυξη των νέων συστημάτων, ενώ όπως επισημάνθηκε, η σημασιολογική σήμανση των νομοθετικών εγγράφων θα πρέπει να ανατεθεί σε προσωπικό που θα διαθέτει ειδικές γνώσεις και εμπειρία. Αυτό συμφωνεί με τους Palmirani & Vitali (2012), οι οποίοι επισημαίνουν ότι οι νομικοί εμπειρογνώμονες είναι οι μόνοι που μπορούν να εξασφαλίσουν τη σημασιολογική σήμανση των νομικών και νομοθετικών εγγράφων, καθώς γνωρίζουν τις έννοιες που αποδίδονται σε κάθε τμήμα τους.

Η καθιέρωση και η εφαρμογή του προτύπου στη νομοθετική διαδικασία προτάθηκε να γίνει σταδιακά, με κατάτμηση της διαδικασίας σε δύο το πολύ τρία στάδια ξεκινώντας αρχικά από τις απλές διαρθρωτικές σημάνσεις και φτάνοντας στη σήμανση των αναφορών σε άλλα έγγραφα, με παράλληλη ανατροφοδότηση σε κάθε στάδιο λειτουργίας του, ενώ για το στάδιο της εννοιολογικής σήμανσης των εγγράφων, εκτιμήθηκε ότι θα πρέπει να εξεταστεί μελλοντικά η διαδικασία εφαρμογής του.

Η προσέγγιση για γενικευμένη υλοποίηση του προτύπου για το σύνολο των κοινοβουλευτικών δραστηριοτήτων του Κοινοβουλίου, που υποστηρίχθηκε από έναν από τους συμμετέχοντες, θέτει ως αφετηρία και απαραίτητη προϋπόθεση την ανάπτυξη και υλοποίηση οντολογίας από το Ελληνικό Κοινοβούλιο για τη σημασιολογική αναπαράσταση του πολιτικού, κοινωνικού και επιστημονικού κόσμου.

Τέλος υποστηρίχθηκε ότι θα πρέπει να προηγηθεί πιλοτική λειτουργία της νέας διαδικασίας μοντελοποίησης των εγγράφων με το πρότυπο Akoma Ntoso, από μικτή ομάδα αποτελούμενη από μέλη του κοινοβουλίου που έχουν εξοικείωση με τις ΤΠΕ και από υπαλλήλους των Υπηρεσιών της Βουλής, στους οποίους θεωρήθηκε καλό να δοθούν κίνητρα για τη συμμετοχή τους. Αυτό είναι σύμφωνο με τα ευρήματα του Rogers (2003) για το όφελος που μπορεί να αποφέρει ως προς την υιοθέτηση και εφαρμογή καινοτομιών η απονομή από τους οργανισμούς κινήτρων, η μορφή των οποίων αποφασίζεται σύμφωνα με το είδος της καινοτομίας και τους τελικούς αποδέκτες της. Η ενεργή συμμετοχή των μελών του κοινοβουλίου στη δοκιμαστική λειτουργία νέων συστημάτων, έχει επισημανθεί σε παλαιότερη μελέτη (European Parliament – OPPD, 2010) ως ιδιαίτερα χρήσιμη, καθώς δίνεται η δυνατότητα να αξιολογήσουν οι ίδιοι οι βουλευτές κατά πόσο τα συστήματα αυτά εξυπηρετούν τις απαιτήσεις τους και να παρέχουν ανατροφοδότηση για την εφαρμογή βελτιώσεων και προσαρμογών τους.

Ως εναλλακτική της πιλοτικής λειτουργίας αναφέρθηκε η παράλληλη λειτουργία των νέων διαδικασιών για εύλογο χρονικό διάστημα με τις υφιστάμενες διαδικασίες υποστήριξης της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης.

Πολυπλοκότητα ως προς τους παράγοντες που διευκολύνουν και τους παράγοντες που δυσχεραίνουν την υιοθέτηση του προτύπου

Οι παράγοντες που κρίθηκαν καθοριστικοί για τη διευκόλυνση της υιοθέτησης και της εφαρμογής του προτύπου, είναι τα ίδια τα θετικά του στοιχεία, η ευχρηστία των εργαλείων που θα αναπτυχθούν, ο τρόπος παρουσίασης και προώθησης του, η από κοινού με την εκτελεστική εξουσία καθιέρωσή του προτύπου στο πλαίσιο της νομοπαραγωγικής και της κανονιστικής διαδικασίας καθώς και οι διεθνείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Ελλάδας για την ενίσχυση της διαφάνειας. Αποφασιστικό ρόλο σε επίπεδο υιοθέτησης του προτύπου έχει όπως αξιολογήθηκε η ανώτερη διοίκηση (πολιτική βούληση) και σε επίπεδο εφαρμογής οι τελικοί αποδέκτες που θα το χρησιμοποιήσουν. Γενικεύοντας, ο ανθρώπινος παράγοντας θεωρήθηκε ο εν δυνάμει επιταχυντής και παράλληλα ο ενδεχόμενος ανασχετικός παράγοντας για την υιοθέτηση και την εφαρμογή του προτύπου. (ο ενθουσιασμός και η θετική διάθεση των υπαλλήλων που θα το προσπαθήσουν, η ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού που έχει άλλες γνώσεις και απαιτήσεις σε αντίθεση με την αρτηριοσκλήρωση, την εργασιακή ανασφάλεια και το φόβο της αλλαγής που χαρακτηρίζει παλαιότερους υπαλλήλους) Άλλοι παράγοντες που αναφέρθηκαν ότι επηρεάζουν αρνητικά την υιοθέτηση και εφαρμογή του προτύπου είναι ο ψηφιακός αναλφαβητισμός και η έλλειψη ψηφιακής κουλτούρας, κυρίως στο πολιτικό προσωπικό, η προχειρότητα και η αναβλητικότητα και ενδεχόμενες πιέσεις από εταιρίες πληροφορικής που διαφοροποιούνται τα συμφέροντά τους.

Όλες αυτές οι προκλήσεις σε οργανωτικό, πολιτικό αλλά και τεχνικό επίπεδο, έχουν επισημανθεί σε προηγούμενη έρευνα σχετικά με την εφαρμογή νομικών προτύπων xml στην ροή εργασίας των Κοινοβουλίων (Palmirani & Vitali, Legislative XML: principles and technical tools, 2012). Στην εν λόγω έρευνα επισημαίνεται η ανάγκη για ισχυρή πολιτική δέσμευση προκειμένου να εφαρμοστούν τεχνολογικές αλλαγές ευρείας εμβέλειας σε σύνθετες δομές όπως αυτές των Κοινοβουλίων. Στην ίδια έρευνα σημειώνεται ως απαραίτητη προϋπόθεση η παροχή ενός καλά σχεδιασμένου εκπαιδευτικού προγράμματος που θα επιτρέψει να αποκτήσουν οι τελικοί χρήστες επαρκείς δεξιότητες για τη χρήση του προτύπου, επίγνωση των ωφελειών που μπορούν

να προκύψουν από την υιοθέτηση και εφαρμογή του ώστε με τον τρόπο αυτό να μειωθούν οι εσωτερικές αντιστάσεις που θα επιφέρει η αλλαγή. Σημαντική επίσης για την επιτυχή υιοθέτηση κρίνεται στη συγκεκριμένη έρευνα, η συμμετοχή των τελικών χρηστών από τα αρχικά στάδια του έργου κυρίως για την ενθάρρυνσή τους και δευτερευόντως ως προς τις προτάσεις τους για τη σύνταξη και το σχεδιασμό των λειτουργικών απαιτήσεων των υπό ανάπτυξη εργαλείων και πληροφοριακών συστημάτων.

Συμπέρασμα-Πολυπλοκότητα

Η αναγνώριση από τους συμμετέχοντες της ανάγκης να εκπαιδευτεί και να καταρτιστεί κατάλληλα το προσωπικό που θα ασχοληθεί με τη μοντελοποίηση των εγγράφων και οι τεχνικοί της πληροφορικής που θα ασχοληθούν με την ανάπτυξη των απαραίτητων εργαλείων για την εφαρμογή του, καθώς και η προτροπή τους για παροχή οδηγιών ακόμη και στους τελικούς χρήστες προκειμένου να μπορούν να ανακτήσουν δεδομένα και πληροφορίες από τα μοντελοποιημένα βάσει του προτύπου έγγραφα, ενισχύει το συμπέρασμα ότι η καινοτομία που εξετάζεται, η υιοθέτηση δηλαδή του προτύπου Akoma Ntoso για τη δόμηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων, έγινε αντιληπτή από τους συμμετέχοντες ως πολύπλοκη. Για αυτό άλλωστε προτάθηκε σχεδόν από όλους να προηγηθεί πιλοτική λειτουργία και σταδιακή ένταξη του προτύπου στις διαδικασίες του Κοινοβουλίου, με μετάθεση της διαδικασίας εννοιολογικής σήμανσης των εγγράφων σε επόμενα στάδια εφαρμογής του. Ταυτόχρονα όμως, η προσπάθεια εκ μέρους των συμμετεχόντων για την εξεύρεση λύσεων που θα μετριάσουν τα εμπόδια για την εφαρμογή του προτύπου, καταδεικνύει τη βεβαιότητα τους για την αναμφισβήτητη ωφελιμότητα που θα προκύψει από την υιοθέτηση και την καθιέρωσή του.

Με βάση τα παραπάνω, ο παράγοντας της πολυπλοκότητας θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι διαθέτει μέτρια ισχύ, αφού αν και τα εμπόδια που παρουσιάστηκαν ότι δυσχεραίνουν την υιοθέτηση του Akoma Ntoso ήταν σημαντικά, δε μπορούν να θεωρηθούν απροσπέλαστα, ή απαγορευτικά.

8.1.4. Δοκιμαστικότητα

Παρόλο που στο εννοιολογικό πλαίσιο της έρευνας παραλήφθηκε το χαρακτηριστικό της δοκιμαστικότητας του Rogers (2003), η αντιληπτή επίδειξη των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης καινοτομίας φάνηκε να είναι ένα από τα πιο

σημαντικά χαρακτηριστικά, όσον αφορά την εξήγηση των προθέσεων υιοθεσίας των συμμετεχόντων.

Το οπτικοακουστικό ενημερωτικό υλικό που παρακολούθησαν πριν από τη διενέργεια των συνεντεύξεων και ειδικότερα το δεύτερο μέρος που παρουσιάζει τη χρήση των δύο εξειδικευμένων εργαλείων για τη μοντελοποίηση επιλεγμένου νομοσχεδίου, φαίνεται να λειτούργησε όπως ο παράγοντας της δοκιμαστικότητας του Rogers (2003), επηρεάζοντας θετικά τις αντιλήψεις τους για τα χαρακτηριστικά του προτύπου Akoma Ntoso και κατ' επέκταση την πρόθεσή τους για υιοθεσία. Για αυτό το λόγο οι συμμετέχοντες προχώρησαν σε συγκριτική αξιολόγηση των εργαλείων που τους επιδείχθηκαν (Lime Markup Editor, Leos Prototype) και σε στοχευμένη σύγκριση του νέου τρόπου εργασίας έναντι αυτής της υφιστάμενης κατάστασης.

Ωστόσο φαίνεται ότι λειτούργησε και αφαιρετικά για κάποιους από τους συμμετέχοντες, καθώς φάνηκε να μη συμμερίζονται το βαθμό δυσκολίας, τις απαιτούμενες συνεργατικές προσπάθειες και το βάθος χρόνου που θα απαιτηθεί για τη γενικευμένη, καθολική καθιέρωση και την ευρεία εφαρμογή του προτύπου από όλους τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης, για τη δόμηση του συνόλου των νομοθετικών, νομικών και διοικητικών εγγράφων ακόμη και των παλαιότερων, ώστε να παρέχονται πλήρεις δυνατότητες σημασιολογικής θεματικής και εννοιολογικής σήμανσής τους και σήμανσης αναφοράς και υπερσύνδεσης τους με άλλα σχετικά έγγραφα και δεδομένα. Χαρακτηριστικό είναι το ακόλουθο αυτούσιο απόσπασμα από τις διενεργηθείσες συνεντεύξεις:

«..... αν μπουν στη τωρινή εθνική στρατηγική και μπουν στη διαδικασία να κάνουν μια αναφορά σχετικά με την ενεργητική τροποποίηση, από εδώ και πέρα εγώ λέω. Από εδώ και πέρα και ξέρω ότι αυτό δοκιμάζεται πιλοτικά για δύο χρόνια, έτσι, για ένα χρόνο, και στον ένα χρόνο θα εγώ έχω τη δυνατότητα να παρακολουθήσω ότι έχει συμβεί στη βάση των αλλαγών γιατί οι θεσμοί είναι οι ίδιοι, αλλάζουν και οι θεσμοί, τα πρόσωπα αλλάζουν σε κάθε περίπτωση, από εκεί και πέρα μου δίνει επιχείρημα, σε οποιονδήποτε ο οποίος μπορεί να προστατευθεί και να καλυφθεί, να καλύψει την ολιγωρία του μέσα από κείμενα στα οποία εγώ δεν μπορώ να έχω πρόσβαση, ούτε μπορώ να ανατρέξω στο τι συνέβη, αποκαλύπτεται λοιπόν, όλη αυτή η δυναμική και ξέρω ποιος έκανε έργο. Γιατί εκεί μπορείς να δεις και σε τι επίπεδο υπήρξε αλλαγή, αλλάξαμε τον τίτλο, αλλάξαμε την ημερομηνία και

είναι θετική ή αρνητική η αλλαγή; Και ποιες επιπτώσεις, εφόσον βλέπω εγώ την αλλαγή που έγινε αξιολογώ στη συγχρονία, τι συνέβη τότε, τι συνέπειες υπήρξαν.»

Η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να αξιολογηθεί ως προϊόν επιθυμητής σκέψης, δηλαδή σχηματισμός πεποιθήσεων σύμφωνα με το τι είναι επιθυμητό προκειμένου να διευκολυνθεί η εργασία τους και όχι σύμφωνα με τα αποδεικτικά στοιχεία καθώς, τον ορθολογισμό, ή την πραγματικότητα (Wishful thinking - Wikipedia, n.d.), ή ακόμη και ως μύθος γιατί σύμφωνα με τους (Janssen, Charalabidis, & Zuiderwijk, 2012) βασίζεται σε «*μια εννοιολογικά απλοϊκή ματιά*».

Η σημασία του παράγοντα της δοκιμαστικότητας ως προς τις προθέσεις της πλειονότητας των συμμετεχόντων για την υιοθεσία και την καθιέρωση της υπό εξέταση καινοτομίας, αποδεικνύεται επίσης από την πρότασή τους να προηγηθεί πιλοτική λειτουργία του προτύπου από ορισμένη για το σκοπό αυτό ομάδα με δυνατότητα παροχής ανατροφοδότησης (feedback) σε κάθε στάδιο ανάπτυξής του.

8.1.5. Παρατηρησιμότητα

Αλλά και ως προς το χαρακτηριστικό της παρατηρησιμότητας του Rogers (2003), που και αυτό παραλήφθηκε από το εννοιολογικό πλαίσιο της έρευνας, οι απόψεις που διατυπώθηκαν από ορισμένους συμμετέχοντες συγκλίνουν στο ότι λειτουργεί θετικά προς την κατεύθυνση της υιοθέτησης του προτύπου. Χαρακτηριστικά είναι τα αυτούσια αποσπάσματα από τη διενέργεια των συνεντεύξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στην παράγραφο 56) «*Προβολή και Διάδοση του Προτύπου*», του άρθρου 7.3.4.2 της παρούσας μελέτης, από όπου φαίνεται ότι οι συμμετέχοντες θεωρούν σημαντική την προβολή και τη διαφήμιση του προτύπου ώστε να πειστεί η ανώτερη διοίκηση αλλά και οι υπεύθυνοι των Υπηρεσιών της Βουλής, για τα ορατά αποτελέσματα και τα οφέλη από την υιοθέτηση και την εφαρμογή του.

8.2 Συνέπειες για τη θεωρία και την πρακτική

8.2.1 Θεωρητικές Επιπτώσεις

Η συνεισφορά αυτής της μελέτης στη θεωρία, πέρα από την πλούσια βιβλιογραφία στην οποία βασίστηκε προκειμένου να μελετήσει την εξεταζόμενη καινοτομία, την υιοθέτηση δηλαδή από το Ελληνικό Κοινοβούλιο του προτύπου Akoma Ntoso για τη

δόμηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων, έγκειται στην επιβεβαίωση της εγκυρότητας της θεωρίας της διάχυσης της καινοτομίας του Rogers (2003), σύμφωνα με την οποία η απόφαση για την υιοθέτηση μιας καινοτομίας επηρεάζεται από τις πεποιθήσεις που υπάρχουν για τα πέντε χαρακτηριστικά αυτής: το σχετικό πλεονέκτημα, τη συμβατότητα, την πολυπλοκότητα, τη δοκιμαστικότητα και την παρατηρησιμότητα. Το θεωρητικό πλαίσιο της μελέτης βασίστηκε στα τρία πιο σημαντικά από αυτά, δηλαδή στο σχετικό πλεονέκτημα, στη συμβατότητα και στην πολυπλοκότητα. Τα ευρήματα ωστόσο της μελέτης ανέδειξαν τη θετική σημασία και των άλλων δύο χαρακτηριστικών της καινοτομίας, της δοκιμαστικότητας και της παρατηρησιμότητας.

Εξίσου σημαντική για τη θεωρία κρίνεται η μοναδικότητα της παρούσας μελέτης, τόσο ως προς τον επιδιωκόμενο στόχο της, που σχετίζεται με την αξιολόγηση των προθέσεων υιοθέτησης και εφαρμογής από το Ελληνικό Κοινοβούλιο του προτύπου Akoma Ntoso ως τεχνολογικής καινοτομίας για τις διαδικασίες υποστήριξης του νομοθετικού έργου, όσο και ως προς την ακολουθούμενη μεθοδολογία, της εφαρμογής δηλαδή μικτών μεθόδων για τη συλλογή και την επικύρωση των δεδομένων.

8.2.2 Συστάσεις - Προτάσεις

Η διερεύνηση των χαρακτηριστικών που επηρεάζουν την υιοθέτηση του προτύπου Akoma Ntoso για τη δόμηση των Κοινοβουλευτικών Εγγράφων, επέτρεψε τη διατύπωση ορισμένων προτάσεων για τον τρόπο εφαρμογής του στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων στο Κοινοβούλιο βασιζόμενοι στα κίνητρα υιοθεσίας και στον τρόπο που αντιλαμβάνονται οι συμμετέχοντες στην έρευνα τη νέα καινοτομία, είτε πρόκειται για υπαλλήλους και μέλη του Κοινοβουλίου, είτε για λειτουργούς άλλων θεσμικών φορέων και ιδιώτες, θα πρέπει να αναπτύξουν κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες που θα οδηγήσουν στην επιτυχή υιοθέτηση και καθιέρωση του προτύπου Akoma Ntoso.

Καλούνται να αποκτήσουν μια πολύ σαφή κατανόηση της πραγματικής χρήσης και των οφελών που θα επιφέρει η εφαρμογή του προτύπου για το Ελληνικό Κοινοβούλιο και στη συνέχεια να προβάλουν και να διαφημίσουν τα ορατά αποτελέσματα τόσο εσωτερικά στις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου, στο προσωπικό, στα μέλη του, όσο και στους συνεργαζόμενους φορείς και οργανισμούς νομοθέτησης, διευκολύνοντας την

υιοθέτηση και καθιέρωσή του και αμβλύνοντας τις αναμενόμενες αντιστάσεις στην αλλαγή.

Είναι ανάγκη να διαχειριστούν τις οργανωτικές αλλαγές που θα επιφέρει η εφαρμογή της τεχνολογικής καινοτομίας, δρομολογώντας ενέργειες επανασχεδιασμού και αναπροσαρμογής των επιτελούμενων εργασιών από τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου, ιδίως αυτών που υποστηρίζουν σήμερα τη νομοθετική διαδικασία και το κοινοβουλευτικό έργο.

Πρέπει να συγκροτήσουν μια διαλειτουργική μικτή ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από υπαλλήλους, Βουλευτές, στελέχη Υπουργείων κ.ο.κ., στην οποία θα ανατεθεί η πιλοτική λειτουργία του προτύπου και των εργαλείων εφαρμογής του, καθώς και η παροχή ανατροφοδότησής τους για τα επόμενα στάδια ανάπτυξής του.

Οφείλουν να επιμεληθούν της πλήρους και εμπειριστατωμένης κατάρτισης των στελεχών που θα αναλάβουν τη δόμηση των κοινοβουλευτικών εγγράφων και των τεχνικών πληροφορικής που θα αναλάβουν την τεχνολογική ανάπτυξη της καινοτομίας. Θα πρέπει επίσης να εξετάσουν τη δυνατότητα υλοποίησης εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε συνεργασία με το ΕΚΔΔΑ, ακόμη και για την ενημέρωση και καθοδήγηση των τελικών χρηστών που θα αντλούν δεδομένα και πληροφόρηση από τα δομημένα με το πρότυπο Akoma Ntoso έγγραφα.

Είναι σημαντικό να διευρύνουν τις σχέσεις συνεργασίας και να προάγουν τη διαλειτουργικότητα σε θεσμικό, οργανωτικό και τεχνολογικό επίπεδο με τα άλλα Κοινοβούλια, τη ΓΓΚ, τα Υπουργεία και άλλους φορείς και οργανισμούς νομοθέτησης, αλλά και με την Κοινωνία των πολιτών για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, εργαλείων λογισμικού, τεχνογνωσίας, κοινών διαδικασιών προτυποποίησης κ.λπ.

Τέλος θα πρέπει να εκτιμήσουν το οικονομικό κόστος για την καθιέρωση και εφαρμογή του προτύπου, αντισταθμίζοντας το με τα προσδοκώμενα οφέλη που θα επέλθουν σε βάθος χρόνου πενταετίας και εξετάζοντας παράλληλα τις προοπτικές διαμοιρασμού και επαναχρησιμοποίησης πόρων, που θα επιτρέψουν την περαιτέρω απόσβεση των δαπανών ανάπτυξης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι συστάσεις που απευθύνονται στους υπεύθυνους της τεχνολογικής υλοποίησης της καινοτομίας, οι οποίοι θα πρέπει να αναπτύξουν τα εργαλεία για την εφαρμογή της με τρόπο ώστε αυτά να γίνονται

αντιληπτά ως λιγότερο πολύπλοκα και ιδιαίτερα επωφελή, ώστε να έχουν λιγότερη πιθανότητα μελλοντικής τους απόρριψης. Για τους λόγους αυτούς προτείνεται:

- α) να προηγηθεί χαρτογράφηση και ανασκόπηση των υφιστάμενων εθνικών και διεθνών προτύπων και εφαρμογών λογισμικού, ώστε τα υπό ανάπτυξη εργαλεία ΤΠΕ να βασιστούν σε καλές πρακτικές που έχουν ακολουθήσει άλλα Κοινοβούλια και φορείς νομοθέτησης στην Ελλάδα και παγκοσμίως,
- β) να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην παρεχόμενη ευχρηστία των τεχνολογιών πληροφορικής που θα αναπτυχθούν,
- γ) να ακολουθηθούν διαδικασίες τμηματικής ανάπτυξης που θα επιτρέψουν την ανατροφοδότηση σε κάθε στάδιο υλοποίησής από τους συμμετέχοντες στη πιλοτική εφαρμογή τους,
- δ) να προβλεφθεί η δυνατότητα σύνδεσης και ολοκλήρωσης της καινοτομίας και των εργαλείων της με τα υφιστάμενα Πληροφοριακά Συστήματα του Κοινοβουλίου,
- ε) να αναπτυχθούν κατάλληλα συστήματα για την αναδρομική σήμανση των παλαιότερων κοινοβουλευτικών και νομοθετικών εγγράφων,
- στ) να προβλεφθεί η δυνατότητα μελλοντικής χρήσης των εργαλείων από την Κοινωνία των πολιτών,
- ζ) να ληφθούν υπόψη οι απαιτήσεις για τη μελλοντική εννοιολογική δόμηση των εγγράφων και τη δυνατότητα παραγωγής διασυνδεδεμένων νομοθετικών και νομικών δεδομένων.

8.3 Αδυναμίες, περιορισμοί και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Παρά τα σημαντικά και ενδιαφέροντα ευρήματα της μελέτης, κρίνεται απαραίτητη η αναφορά σε ορισμένους ουσιώδεις περιορισμούς οι οποίοι πρέπει να επισημανθούν. Αρχικά, η απουσία εξέτασης των άλλων δυο παραγόντων της διάχυσης (δοκιμαστικότητα και παρατηρησιμότητα) δεν επέτρεψαν την εξαγωγή ασφαλών και ολοκληρωμένων συμπερασμάτων για τη δυνατότητα υιοθέτησης ή απόρριψης της καινοτομίας σύμφωνα με τη θεωρία της διάχυσης, κάτι που θα εμπλούτιζε τα συγκεκριμένα ευρήματα. Επιπλέον, ο περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων αποτελεί έναν ανασταλτικό παράγοντα για την εξαγωγή γενικεύσιμων συμπερασμάτων.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας, καθώς και οι περιορισμοί της φανερώνουν τις μελλοντικές προοπτικές για τη μελέτη του συγκεκριμένου θέματος. Σε μία

μελλοντική προσέγγιση θα είχε ενδιαφέρον η εξέταση της δυνατότητας από κοινού υιοθέτησης του προτύπου Akoma Ntoso με τα Υπουργεία, τη ΓΓΚ το Εθνικό Τυπογραφείο και του αντίκτυπου που θα υπήρχε από αυτή την υιοθέτηση σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Τέλος, κρίνεται σημαντική η διερεύνηση των απόψεων των ίδιων των πολιτών αναφορικά με τις δυνατότητες που θα μπορούσαν να έχουν από την εφαρμογή του συγκεκριμένου προτύπου.

Βιβλιογραφία

- Akoma Ntoso. (n.d.). (L. Cervone, M. Palmirani, & F. Vitali, Producers) Retrieved 01 17, 2017, from akomantoso.org: <http://www.akomantoso.org/>
- Alavani, M., & Leidner, D. E. (2001). Knowledge management and knowledge management systems: Conceptual foundations and research issues. *MIS quarterly*, pp. 107-136.
- Barabucci, G., Cervone, L., Palmirani, M., Peroni, S., & Vitali, F. (2009, September). Multi-layer Markup and Ontological Structures in Akoma Ntoso. *International Workshop on AI Approaches to the Complexity of Legal Systems*, pp. 133-149.
- Barriball, K. L., & While, A. (1994). Collecting data using a semi-structured interview: a discussion paper. *Journal of Advanced Nursing-Institutional Subscription*, 19(2), pp. 328-335.
- Biasiotti, M. A. (2011). Semantic Resources for Managing Legislative Information. In *Legislative XML for the Semantic Web* (pp. 151-172). Dordrecht: Springer.
- Biasiotti, M., Francesconi, E., Palmirani, M., Sartor, G., & Vitali, F. (2008). Legal informatics and management of legislative documents. *Global Center for ICT in Parliament Working Paper*, 2.
- Birmingham, P., & Wilkinson, D. (2003). *Using research instruments: A guide for researchers*. Routledge.
- Boella, G., Cupi, L., Di Caro, L., Palmirani, M., Robaldo, L., Nomotika, & Violato, A. (2014). D2.2 Legal XML-schema (XSD). *Integration*, 3, pp. 10-6.
- Boella, G., Di Caro, L., Graziadei, M., Cupi, L., Salaroglio, C. E., Humphreys, L., . . . Simov, K. (2015). Linking legal open data: breaking the accessibility and language barrier in european legislation and case law. In *In Proceedings of the 15th International Conference on Artificial Intelligence and Law* (pp. 171-175).
- Boella, G., Di Caro, L., Humphreys, L., Robaldo, L., Rossi, P., & van der Torre, L. (2016). Eunomos, a legal document and knowledge management system for the web to provide relevant, reliable and up-to-date information on the law. *Artificial Intelligence and Law*, 24(3), pp. 245-283.

- Bolioli, A., Dini, L., Mercatali, P., & Romano, F. (2002). For the automated mark-up of Italian legislative texts in XML. *Legal knowledge and information systems. JURIX*, pp. 21-30.
- Carter, L., & Bélanger, F. (2005). The utilization of e-government services: citizen trust, innovation and acceptance factors. *Information systems journal*, 15(1), pp. 5-25.
- Casanovas, P., Palmirani, M., Peroni, S., Van Engers, T., & Vitali, F. (2016). Semantic web for the legal domain: the next step. *Semantic Web*, 7(3), pp. 213-227.
- Cervone, L. (2013). *Parametric editors for structured documents*. (Doctoral dissertation).
- Chalkidis, I., Nikolaou, C., Soursos, P., & Koubarakis, M. (2017, May). Modeling and querying greek legislation using semantic web technologies. *European Semantic Web Conference* (pp. (pp. 591-606).). Springer, Cham.
- Charalabidis, Y., Loukis, E. N., & Androutsopoulou, A. (2017). Evaluating a Passive Expert-Sourcing Method for Policy Making From Innovation Diffusion Theory Perspective.
- Clifford, N., Cope, M., Gillespie, T., & French, S. (2016). *Key methods in geography*. Sage.
- Cohen, L., Manion, I., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education*. routledge.
- Creswell, J. W. (2014). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches* (4th ed.). SAGE Publications. Retrieved from www.books.google.gr/books?id=4uB76IC_pOQC
- Damanpour, F. (1991). Organizational innovation: A meta-analysis of effects of determinants and moderators. *Academy of management journal*, 34(3), pp. 555-590.
- Damanpour, F., & Schneider, M. (2008). Characteristics of innovation and innovation adoption in public organizations: Assessing the role of managers. *Journal of public administration research and theory*, 19(3), pp. 495-522.

- De Vries, H., Bekkers, V., & Tummers, L. (2016). Innovation in the public sector: A systematic review and future research agenda. *Public Administration*, 94(1), pp. 146-166.
- Declaration On Parliamentary Openness*. (2012, 09 12). Retrieved 05 02, 2017, from OpeningParliament.org: www.openingparliament.org/declaration/
- DeNardis, L., & Tam, E. (2009). Open Documents and Democracy: A Political Basis for Open Document Standards. *Indian JL & Tech*, 5, p. 31.
- EC (Ed.). (2017, 04 10). *ISA² - European Commission - Publications*. Retrieved 05 13, 2017, from ec.europa.eu/isa2/library/publications_en:www.joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/sharing_and_reuse_of_it_solutions_framework_final.pdf
- European Commission. (2004). *IDABC*. (E. Commission, Ed.) Retrieved from [ec.europa.eu: https://ec.europa.eu/idabc/](http://ec.europa.eu/idabc/)
- European Parliament – OPPD. (2010). Information and Communication Technologies in Parliament. Tools For Democracy. European Parliament - Office for Promotion of Parliamentary Democracy (OPPD). Retrieved from www.joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/document/2014-12/Information%20and%20Communication%20Technologies%20in%20Parliament%20-%20Tools%20for%20Democracy.pdf
- Flight, R. L., Allaway, A. W., Kim, W. M., & D'Souza, G. (2011). A study of perceived innovation characteristics across cultures and stages of diffusion. *Journal of Marketing Theory and Practice*, 19(1), pp. 109-126.
- Francesconi, E., Montemagni, S., Peters, W., & Tiscornia, D. (2010). Integrating a Bottom–Up and Top–Down Methodology for Building Semantic Resources for the Multilingual Legal Domain. In *Semantic processing of legal texts* (pp. 95-121). Berlin, Heidelberg: Springer.
- Garofalakis, J., Plessas, K., & Plessas, A. (2015, October). Automated analysis of greek legislative texts for version control: limitations, caveats and challenges. *Proceedings of the 19th Panhellenic Conference on Informatics* (pp. 115-116). ACM.

- Global Centre For ICT in Parliaments. (2007). ICT in Parliaments: Current Practices, Future Possibilities. *World e-Parliament Conference 2007*.
- Granickas, K. (2013). Parliamentary informatics: What data should be open and how multi-stakeholder efforts can help parliaments achieve it. *European Public Sector Information Platform Topic Report No. 05/2013*.
- Griffith, J., & Leston-Bandeira, C. (2012). How are parliaments using new media to engage with citizens? *The Journal of Legislative Studies*, 18(3-4), pp. 496-513.
- Hameed, M. A., Counsell, S., & Swift, S. (2012). A conceptual model for the process of IT innovation adoption in organizations. *Journal of Engineering and Technology Management*, 29(3), pp. 358-390.
- Hardoon, D., & Heinrich, F. (2013). *Global Corruption Barometer 2013*. Transparency International. Retrieved from <https://www.transparency.org/gcb2013/report>
- Information Management in Parliament*. (n.d.). Retrieved 06 02, 2017, from agora-parl.org: www.agora-parl.org/resources/aoe/information-management-in-parliament
- Inter-Parliamentary Union. (2006). *Parliament and democracy in the twenty-first century: A guide to good practice*. Retrieved 01 27, 2017, from ipu.org: www.ipu.org/resources/publications/handbooks/2016-07/parliament-and-democracy-in-twenty-first-century-guide-good-practice
- Inter-Parliamentary Union. (2016). *World e-Parliament Report 2016*. Retrieved from www.ipu.org/resources/publications/reports/2016-07/world-e-parliament-report-2016
- Janssen, M., Charalabidis, Y., & Zuiderwijk, A. (2012). Benefits, adoption barriers and myths of open data and open government . *Information systems management*, 29(4), pp. 258-268.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational researcher*, 33, pp. 14-26.
- Karahanna, E., Straub, D. W., & Chervany, N. L. (1999). Information technology adoption across time: a cross-sectional comparison of pre-adoption and post-adoption beliefs. *MIS quarterly*, pp. 183-213.

- Kindra, G., & Stapenhurst, F. (2010). Empowering Parliaments with Strategic Communications. *World Bank Institute, New York*, σσ. 1-44.
- Koniaris, M., Papastefanatos, G., & Vassiliou, Y. (2016, November). Towards automatic structuring and semantic indexing of legal documents. *Proceedings of the 20th Pan-Hellenic Conference on Informatics* (p. 4). ACM.
- Korteland, E., & Bekkers, V. (2008). The diffusion of electronic service delivery innovations in dutch E-policing: The case of digital warning systems. *Public Management Review*, 10(1), σσ. 71-88.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Newberry Park, CA: Sage.
- Loukis, E. (2011). Using advanced information technologies for increasing public participation in the Greek Parliament. *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 13(01), 13(01), pp. 13-35.
- Loukis, E., & Xenakis, A. (2008). Evaluating parliamentary e-participation. In *2008 Third International Conference on Digital Information Management* (pp. 806-812). IEEE.
- Loukis, E., & Xenakis, A. (2011). Knowledge Interoperability of Parliaments' and Government Agencies' Information Systems. In *Interoperability in Digital Public Services and Administration: Bridging E-Government and E-Business* (pp. 300-320). IGI Global.
- Lupo, C., Vitali, F., Francesconi, E., Palmirani, M., Winkels, R., de Maat, E., . . . Mascellani, P. (2007). *ESTRELLA Project, Deliverable D3. 1-General XML format (s) for legal Sources*. version 1.0. Technical report.
- Mao, E., & Palvia, P. (2006). Testing an extended model of IT acceptance in the Chinese cultural context. *ACM SIGMIS Database: the DATABASE for Advances in Information Systems*, 37(2-3), pp. 20-32.
- Marchetti, A., Megale, F., Seta, E., & Vitali, F. (2002). Using XML as a means to access legislative documents: Italian and foreign experiences. *ACM SIGAPP Applied Computing Review*, 10(1), pp. 54-62.
- Martínez, M. M., de la Fuente, P., & Derniame, J. C. (2003). XML as a means to support information extraction from legal documents. *Comput. Syst. Sci. Eng.*, 18(5), pp. 263-277.

- McGibbney, L. J., & Kumar, B. (2013). A comparative study to determine a suitable representational data model for UK building regulations. *Journal of Information Technology in Construction (ITcon)*, 18(2), 18, pp. 20-39.
- Mills, L. (2017). Parliamentary transparency and accountability.
- Moore, G. C., & Benbasat, I. (1991). Development of an instrument to measure the perceptions of adopting an information technology innovation. *Information systems research*, 2(3), pp. 192-222.
- OASIS Technical Committees by Name*. (n.d.). Retrieved 01 29, 2017, from oasis-open.org/committees/: <https://www.oasis-open.org/committees/>
- Open Knowledge Greece*. (n.d.). Retrieved 03 27, 2017, from www.okfn.gr: www.okfn.gr/what-is-open/
- OpenGov.gr: Ανοικτή Διακυβέρνηση*. (n.d.). Ανάκτηση 02 20, 2017, από opengov.gr: www.opengov.gr/home/category/consultations
- Osborne, S. P., & Brown, L. (2011). Innovation, public policy and public services delivery in the UK. The word that would be king? *Public Administration*, 89(4), pp. 1335-1350.
- Palmirani, M., & Vitali, F. (2011). Akoma-Ntoso for legal documents. In G. Sartor, M. Palmirani, E. Francesconi, & M. Biasiotti, *Legislative XML for the semantic Web* (pp. 75-100). Dordrecht: Springer.
- Palmirani, M., & Vitali, F. (2012). *Legislative XML: principles and technical tools*. Inter-American Development Bank.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice* (4 ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Peroni, S. (2014). Markup Semantics and Quality Evaluation of Legal Drafting. In *Semantic Web Technologies and Legal Scholarly Publishing* (pp. 95-120). Springer, Cham.
- Peroni, S. (2014). Semantic Data Interfaces for the Masses. In *Semantic Web Technologies and Legal Scholarly Publishing* (pp. 195-256). Springer, Cham.
- Rogers, E. M. (1995). *Diffusion of innovations* (4th ed.). New York: The Free Press.
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovations* (5th ed.). New York: The Free Press.

- Roman, R. (2003). Diffusion of innovations as a theoretical framework for telecenters. *Information Technologies & International Development*, 1(2), p. 53.
- Salminen, A., Lyytikainen, V., Tiitinen, P., & Mustajarvi, O. (2001, January). Experiences of SGML standardization: The case of the Finnish legislative documents. In *System Sciences, 2001. Proceedings of the 34th Annual Hawaii International Conference on* (p. 9). IEEE.
- Sartor, G. (2011). ICT-based management of legislative documents. In *Legislative XML for the Semantic Web* (pp. 21-34). Springer, Dordrecht.
- Sartor, G., Casanovas, P., Casellas, N., & Rubino, R. (2008). Computable models of the law and ICT: State of the art and trends in european research. In *Computable Models of the Law* (pp. 1-20). Berlin, Heidelberg: Springer.
- Sartor, G., Palmirani, M., Francesconi, E., & Biasiotti, M. (2011). *Legislative XML for the semantic web: principles, models, standards for document management* (Vol. 4). Springer Science & Business Media.
- Schweighofer, E. (2010). Semantic indexing of legal documents. In *Semantic Processing of Legal Texts* (pp. 157-169). Berlin, Heidelberg: Springer.
- Tornatzky, L. G., & Klein, K. J. (1982). Innovation characteristics and innovation adoption-implementation: A meta-analysis of findings. *IEEE Transactions on engineering management*, (1), pp. 28-45.
- TRASYS. (2012). Ανάκτηση από https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/document/2012-05/ISA_LEOS_Final_Results_Final_Version.pdf
- Tyumre, M. G. (2012). *e-Parliament to e-democracy: creating a model for effective management of public content*. (Doctoral dissertation), Stellenbosch University, Stellenbosch.
- UN Economic Commission for Africa. (2012). *UN Economic Commission for Africa - Publications*. Retrieved 2017, from uneca.org/publications: www.uneca.org/publications/parliament-botswana-ict-master-plan
- UNDP. (2006). *Empowering Parliaments through the Use of ICTs*. UNDP.
- Union, Inter-Parliamentary. (2008). *World e-Parliament Report 2008*. United Nations.

- United Nations and Global Centre for Information and Communication Technologies in Parliament and Union, Inter-parliamentary. (2012). *World e-Parliament Report 2012*. UN. Retrieved from www.ipu.org/resources/publications/reports/2016-07/world-e-parliament-report-2012
- Vitali, F. (2011). A standard-based approach for the management of legislative documents. In *Legislative XML for the Semantic Web* (pp. 35-47). Dordrecht: Springer.
- Vitali, F., & Zeni, F. (2007). Towards a country-independent data format: the Akoma Ntoso experience. *Proceedings of the V legislative XML workshop* (pp. 67-86). Florence, Italy: European Press Academic Publishing.
- Vitali, F., Palmirani, M., & Parisse, V. (04 May 2016). *Akoma Ntoso Naming Convention Version 1.0. OASIS Committee Specification Draft 02 / Public Review Draft02*. OASIS, . Retrieved from <http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-nc/v1.0/csprd03/akn-nc-v1.0-csprd03.html>. Latest version: <http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-nc/v1.0/akn-nc-v1.0.html>
- Voermans, W., Van Wijk, R., & Fokkema, W. (2011). Free the legislative process of its paper chains: IT-inspired redesign of the legislative procedure. *SSRN Electronic Journal*.
- Walker, R. M. (2006). Innovation type and diffusion: An empirical analysis of local government. *Public administration*, 84(2), pp. 311-335.
- Walker, R. M. (2014). Internal and External Antecedents of Process Innovation: A review and extension. *Public Management Review*, 16(1), pp. 21-44.
- Wishful thinking* - *Wikipedia*. (n.d.). Retrieved from en.wikipedia.org/wiki/Wishful_thinking: https://en.wikipedia.org/wiki/Wishful_thinking
- Wyner, A., & Bench-Capon, T. (2008, 10). *Estrella project website - Deliverables & Publications*. Retrieved 04 02, 2017, from www.estrellaproject.org/?page_id=4: www.estrellaproject.org/doc/Estrella-D4.5.pdf

- XML Essentials - W3C*. (n.d.). Retrieved 02 10, 2017, from w3.org/standards/xml:
<https://www.w3.org/standards/xml/core>
- Διαύγεια*. (n.d.). Ανάκτηση 05 13, 2017, από diavgeia.gov.gr: www.diavgeia.gov.gr
- ΕΚΔΔΑ Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης*. (n.d.). Ανάκτηση 02 18 www.ekdd.gr, 2017, από ekdd.gr: www.ekdd.gr
- Ιωσηφίδης, Θ. (2008). *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*. (Κριτική, Επιμ.)
- Κανελλοπούλου, Ε. (2016, Ιούνιος). *Κανονισμός Βουλής και Σύνταγμα*. Αθήνα.
- Πλέσσας, Κ. (2016). *Αυτοματοποιημένη οργάνωση νομοθετικών εγγράφων και χρήση συστήματος ελέγχου αναθεωρήσεων*. (Doctoral dissertation).
- Σύνταγμα της Ελλάδας. (Επανεκδοση 2013). *Σύνταγμα της Ελλάδας όπως αναθεωρήθηκε με το Ψήφισμα της 27ης Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων*. Αθή: Βουλή των Ελλήνων. Ανάκτηση από https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/8c3e9046-78fb-48f4-bd82-bbba28ca1ef5/SYNTAGMA1_1.pdf
- Σωτηρόπουλος, Δ. Α., & Χριστόπουλος, Λ. (2017). *Πολυνομία και κακονομία στην Ελλάδα. Ένα σχέδιο για ένα καλύτερο και αποτελεσματικότερο κράτος*. (Φ. Μακαντάση, Επιμ.) Αθήνα, Ελλάδα: διαΝΕΟσις.

Παράρτημα

Πίνακες

Πίνακας 15: Πλαίσιο Αξιολόγησης Έρευνας

ΣΧΕΤΙΚΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ	
ΣΠ1	Διευκολύνεται και σε ποιους τομείς το έργο των βουλευτών από την εφαρμογή και χρήση του προτύπου Akoma Ntoso;
ΣΠ2	Απλοποιούνται και επιταχύνονται οι διαδικασίες υποστήριξης της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης από τις Υπηρεσίες της Βουλής με την υιοθέτηση και υλοποίηση του προτύπου Akoma Ntoso;
ΣΠ3	Βελτιώνεται η πρόσβαση των πολιτών στα κοινοβουλευτικά και νομοθετικά έγγραφα και ενθαρρύνεται η ενεργή συμμετοχή τους στη διαδικασία της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης με την εφαρμογή του προτύπου Akoma Ntoso;
ΣΠ4	Διευκολύνει η εφαρμογή του προτύπου Akoma Ntoso τη συνεργασία με τα άλλα Κοινοβούλια και τους εθνικούς και υπερεθνικούς φορείς και οργανισμούς νομοθέτησης και την ανταλλαγή νομοθετικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων και πληροφοριών;
ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ	
Σ1	Είναι συμβατό το πρότυπο Akoma Ntoso με τις ακολουθούμενες από τις Υπηρεσίες της Βουλής διαδικασίες παρακολούθησης και υποστήριξης της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης; (Θα χρειαστεί να πραγματοποιηθούν οργανωσιακές αλλαγές για την εφαρμογή του προτύπου;)
Σ2	Ταιριάζει το πρότυπο Akoma Ntoso με τις δραστηριότητες των συμμετεχόντων (π.χ. διευκολύνει την παρακολούθηση της εν εξελίξει νομοθετικής διαδικασίας κ.λπ.);
Σ3	Είναι συμβατό το πρότυπο Akoma Ntoso με τις αρχές και τις αξίες της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης; (Με ποιο τρόπο συμβάλλει η καθιέρωση

	του προτύπου στη συνολική διαφάνεια της νομοθετικής διαδικασίας και στις δημοκρατικές προθέσεις της;)
ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ	
Π1	Είναι απλή και κατανοητή η διαδικασία μοντελοποίησης των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων και ο εμπλουτισμός τους με πολυδιάστατες πληροφορίες βάσει του προτύπου Akoma Ntoso;
Π2	Θα αντισταθμιστεί ο χρόνος και οι πόροι που θα απαιτηθούν για την ανάπτυξη, ή την προσαρμογή εργαλείων λογισμικού για την εφαρμογή του προτύπου Akoma Ntoso (π.χ. ανάπτυξη συντάκτη XML για τη σήμανση των κοινοβουλευτικών εγγράφων);
Π3	Θα απαιτηθεί εκπαίδευση, εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες για την εφαρμογή και χρήση του προτύπου Akoma Ntoso;
Π4	Ποιοι είναι οι παράγοντες που θα διευκολύνουν και ποια τα πιθανά εμπόδια που θα δυσχεράνουν την υιοθέτηση του Akoma Ntoso για το Ελληνικό Κοινοβούλιο;

Πίνακας 16: Κατηγορίες Θεμάτων - Κωδικοποίηση Συνεντεύξεων

A/A	ΘΕΜΑ
ΣΠ1	Σχετικό Πλεονέκτημα για τους Βουλευτές
1	Καλύτερη και Ταχύτερη Πρόσβαση σε Κοινοβουλευτικές Πληροφορίες και Έγγραφα
2	Παρακολούθηση της Εξέλιξης των Προτεινόμενων Νομοθετικών Ρυθμίσεων
3	Ιστορική Προσέγγιση της Νομοθεσίας (point in time)
4	Πτυχές του Έργου των Βουλευτών που Διευκολύνονται
5	Ιδιαίτερος Όφελος από τη Διευκόλυνση Πρόσβασης στο Περιεχόμενο των Αιτιολογικών Εκθέσεων
6	Οφέλη από την Εφαρμογή του Προτύπου από το Στάδιο της Προκοινοβουλευτικής Διαδικασίας
7	Οφέλη από τη Μοντελοποίηση της Δευτερογενούς Νομοθεσίας και της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εφαρμογής των Νόμων

A/A	ΘΕΜΑ
8	Προστιθέμενη Πολιτική Αξία για τους Βουλευτές
9	«Ηλεκτρονικός Βουλευτής»
10	Δυσκολία Χρήσης του Προτύπου για τη Σύνταξη Βουλευτικών Τροπολογιών και Προτάσεων Νόμου
ΣΠ2	Σχετικό Πλεονέκτημα για τις Υπηρεσίες του Κοινοβουλίου
11	Απλοποίηση και Επιτάχυνση Διαδικασιών
12	Αποτελεσματικότερος Έλεγχος και Μείωση Πιθανότητας Λαθών
13	Ελάφρυνση Διοικητικών Βαρών
14	Μείωση Χρήσης Χαρτιού
15	Περισσότερα Οφέλη από την Έναρξη Μοντελοποίησης των Νομοθετημάτων από τα Υπουργεία
ΣΠ3	Σχετικό Πλεονέκτημα για τους Πολίτες
16	Ευκολότερη Ανεύρεση Κοινοβουλευτικών Πληροφοριών και Εγγράφων (κυρίως νομοσχεδίων και τροπολογιών)
17	Ταχύτερα Διαθέσιμη η Κοινοβουλευτική Πληροφόρηση στους Πολίτες
18	Μεγαλύτερα Οφέλη σε πιο Εξειδικευμένο Κοινό (που διαθέτει τεχνολογικό ή νομικό υπόβαθρο)
19	Προστιθέμενη Αξία από τη Δημιουργία Προϊόντων γύρω από το Legal.xml
20	Παρακολούθηση της Εν Εξελίξει Διαδικασίας της Νομοθέτησης (δυναμική έναντι στατικής διαδικασίας)
21	Ενθάρρυνση Ενεργής Συμμετοχής Πολιτών στη Διαδικασία Νομοθέτησης
22	Σχέση Εμπιστοσύνης Κράτους – Πολίτη
23	Οφέλη Διαβούλευσης με Πολίτες
24	Παρακολούθηση Δραστηριότητας Βουλευτών - Λογοδοσία
25	Επαναχρησιμοποίηση Κοινοβουλευτικών Δεδομένων και Πληροφοριών
ΣΠ4	Σχετικό Πλεονέκτημα για τη Συνεργασία και τη Διαλειτουργικότητα
26	Διευκόλυνση της Συνεργασίας και Ενίσχυση της Διαλειτουργικότητας

A/A	ΘΕΜΑ
27	Χρήση Κοινής Προτυποποίησης και Κοινών Εργαλείων (ως προϋπόθεση)
28	Αξιοποίηση Υφιστάμενων Δομών και Εργαλείων Προτυποποίησης
29	Διευκόλυνση Συνεργασίας μεταξύ Εκτελεστικής και Νομοθετικής Εξουσίας
30	Διευκόλυνση Συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
31	Κίνδυνος Παγκόσμιας Ομογενοποίησης και Υπερεθνικού Ελέγχου της Νομοθετικής Διαδικασίας
32	Αντληση Γνώσης και Καλών Πρακτικών
33	Μείωση Φαινομένων Διαφθοράς και Ενίσχυση Διαφάνειας
Σ1	Συμβατότητα με τις Υφιστάμενες Διαδικασίες Υποστήριξης της Νομοθετικής Διαδικασίας από τις Υπηρεσίες της Βουλής
34	Έλλειψη Συμβατότητας με Υφιστάμενες Διαδικασίες
35	Αναγκαιότητα Οργανωσιακών Αλλαγών και Αναπροσαρμογής Διαδικασιών
36	Αλλαγές στην Οργανωσιακή Κουλτούρα
Σ2	Συμβατότητα με τις Δραστηριότητες των Συμμετεχόντων
37	Συμβατότητα Προτύπου με τις Δραστηριότητες των Συμμετεχόντων
Σ3	Συμβατότητα με τις Αξίες και τις Αρχές της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης
38	Ενίσχυση της Διαφάνειας και της Λογοδοσίας
39	Συμβατότητα Προτύπου με τις Αξίες και τις Αρχές της «Καλής Νομοθέτησης»
Π1	Πολυπλοκότητα ως προς τη Διαδικασία Μοντελοποίησης των Κοινοβουλευτικών Εγγράφων
40	Κατανοητή η Διαδικασία Μοντελοποίησης
41	Σύνθετη η Διαδικασία Μοντελοποίησης. Προϋποθέτει Εκπαίδευση και Εξοικείωση
42	Συγκριτική Αξιολόγηση Εργαλείων Μοντελοποίησης
43	Μοντελοποίηση Παλαιότερων Κοινοβουλευτικών Εγγράφων
Π2	Πολυπλοκότητα ως προς τους Πόρους που Απαιτούνται για την Εφαρμογή του Προτύπου

A/A	ΘΕΜΑ
44	Αντιστάθμιση Απαιτούμενων πόρων με Αναμενόμενα Οφέλη
45	Επαναχρησιμοποίηση Πόρων – Μελλοντική Απόσβεση
Π3	Πολυπλοκότητα ως προς την Εξειδίκευση που Απαιτείται για την Εφαρμογή και τη Χρήση του προτύπου
46	Τυπική Εκπαίδευση και Εξοικείωση χρήσης
47	Εξειδικευμένες Τεχνικές Γνώσεις και Δεξιότητες
48	Σταδιακή Υιοθέτηση και Εφαρμογή του Προτύπου
49	Γενικευμένη Υλοποίηση Προτύπου
50	Πιλοτική Λειτουργία Προτύπου
Π4	Πολυπλοκότητα ως προς τους παράγοντες που θα διευκολύνουν και τα εμπόδια που θα δυσχεράνουν την εφαρμογή του προτύπου
	A. Παράγοντες Διευκόλυνσης Υιοθέτησης του Προτύπου
51	Αντικειμενικά Θετικά Στοιχεία του Προτύπου
52	Πολιτική Βούληση – Στήριξη από την Ανώτερη Διοίκηση
53	Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Υποχρεώσεις για την Ενίσχυση της Διαφάνειας
54	Ευχρηστία Εργαλείων Εφαρμογής του Προτύπου
55	Κοινή Υιοθέτηση Προτύπου με την Εκτελεστική Εξουσία
56	Προβολή και Διάδοση του Προτύπου
57	Ανθρώπινο Δυναμικό ως Επιταχυντής
	B. Εμπόδια που Πιθανά θα Δυσχεράνουν την Υιοθέτηση του Προτύπου
58	Εσωτερικές Αντιστάσεις στην Αλλαγή
59	Ανθρώπινο Δυναμικό ως Ανασχετικός Παράγοντας
60	Ψηφιακός Αναλφαβητισμός και Έλλειψη Ψηφιακής Κουλτούρας
61	Αναποφασιστικότητα, Προχειρότητα και Αναβλητικότητα της Δημόσιας Διοίκησης
62	Πιέσεις από Εταιρίες Πληροφορικής

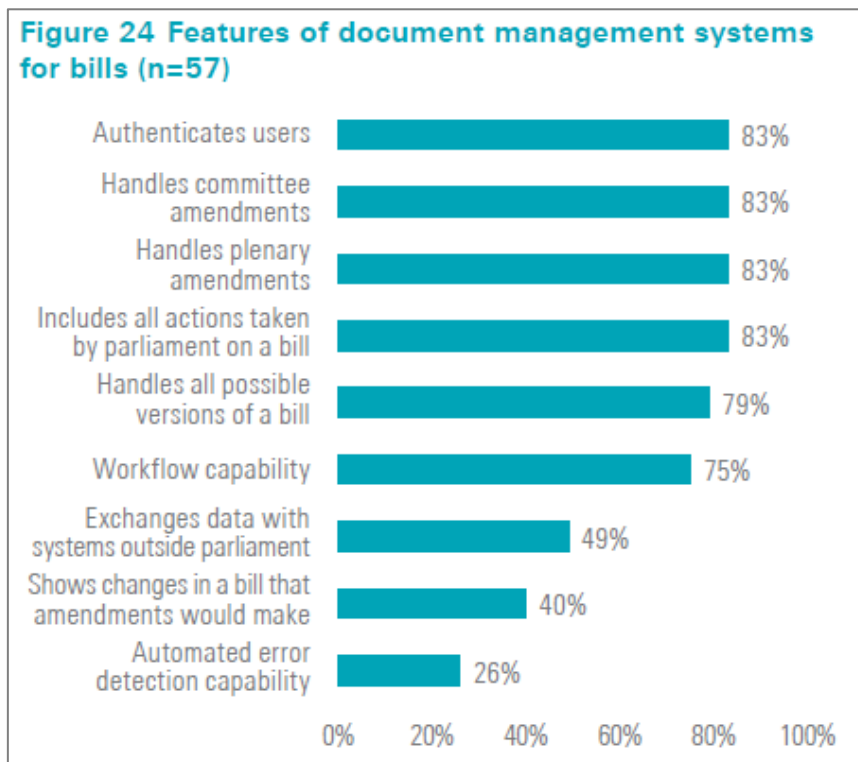
Πίνακας 18: Αριθμός Απαντήσεων ανά Επιλογή Διαβάθμισης Έντασης

	ΣΠ1	ΣΠ2	ΣΠ3.1	ΣΠ3.2	ΣΠ4	Σ1.1	Σ1.2	Σ2	Σ3	Π1	Π2	Π3	Π4.1	Π4.2
Πολύ	9	9	6	2	7	0	1	6	8	2	8	0	1	0
Αρκετά	1	1	4	5	3	6	7	3	2	7	2	4	4	2
Μέτρια	0	0	0	2	0	3	2	0	0	1	0	4	5	5
Λίγο	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	2	0	3
Καθόλου	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

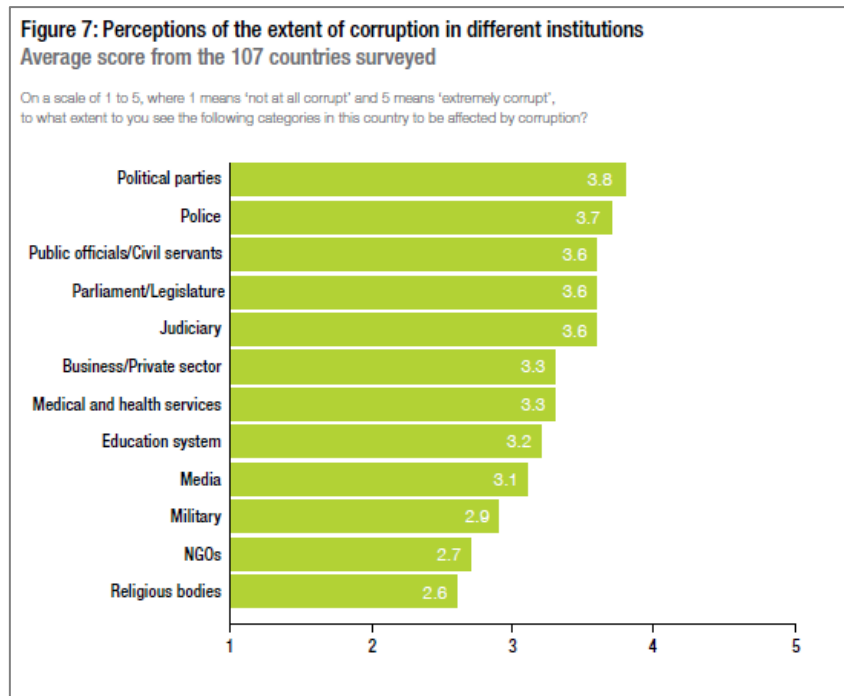
Πίνακας 19: Ποσοστό Απαντήσεων ανά Επιλογή Διαβάθμισης Έντασης

	ΣΠ1	ΣΠ2	ΣΠ3.1	ΣΠ3.2	ΣΠ4	Σ1.1	Σ1.2	Σ2	Σ3	Π1	Π2	Π3	Π4.1	Π4.2
Πολύ	90%	90%	60%	20%	70%	0%	10%	60%	80%	20%	80%	0%	10%	0%
Αρκετά	10%	10%	40%	50%	30%	60%	70%	30%	20%	70%	20%	40%	40%	20%
Μέτρια	0%	0%	0%	20%	0%	30%	20%	0%	0%	10%	0%	40%	50%	50%
Λίγο	0%	0%	0%	10%	0%	10%	0%	10%	0%	0%	0%	20%	0%	30%
Καθόλου	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
ΣΥΝΟΛΟ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Εικόνες-Σχήματα

Εικόνα 13: Χαρακτηριστικά των Συστημάτων Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων
 Πηγή: Παγκόσμια Έκθεση 2016 για το Ηλεκτρονικό Κοινοβούλιο

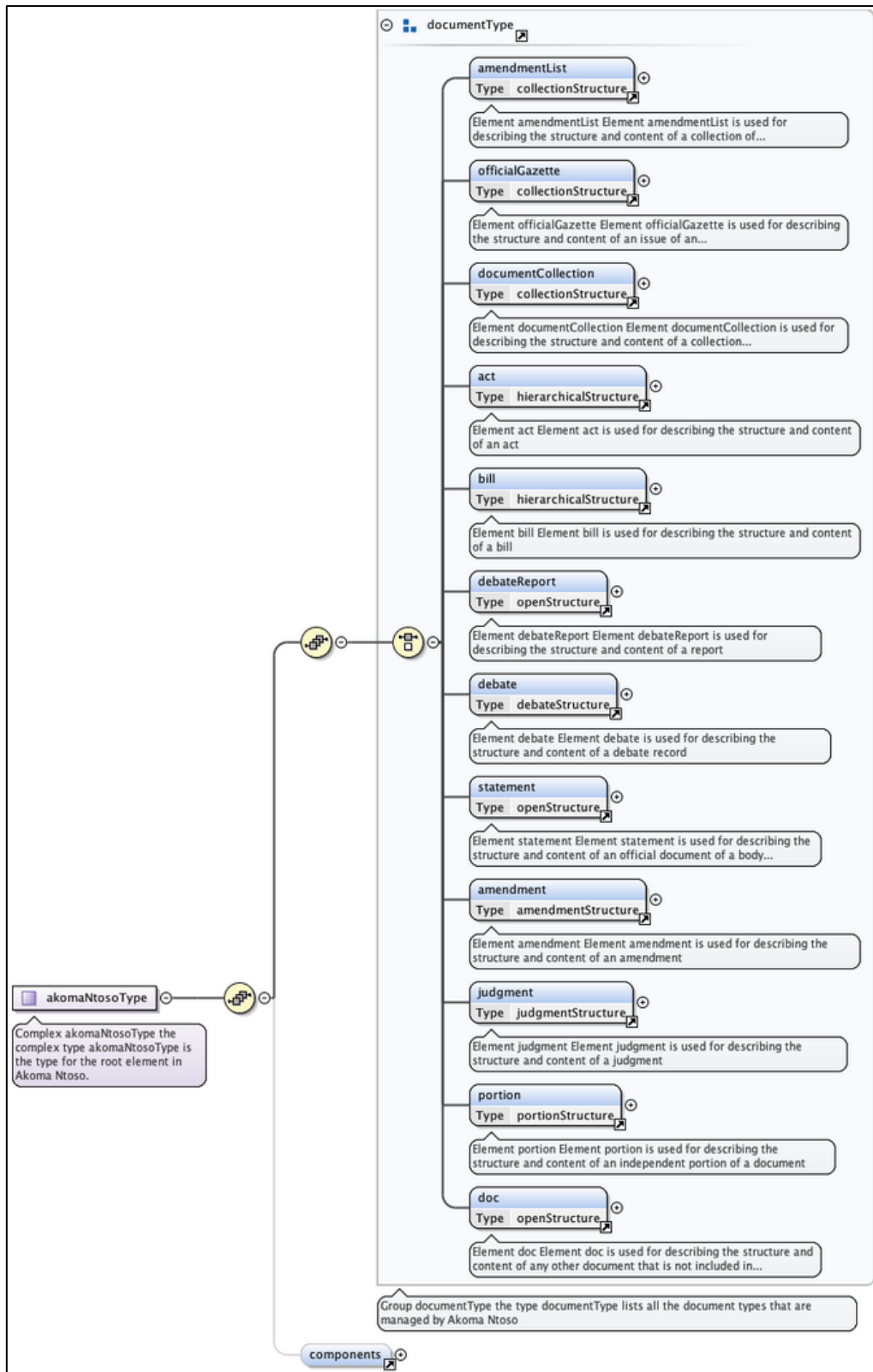

Εικόνα 14: Αντιλήψεις για την έκταση της Διαφθοράς σε διαφορετικούς θεσμούς /φορείς/οργανισμούς

Πηγή: Παγκόσμιο Βαρόμετρο Διαφθοράς (GCB) 2013

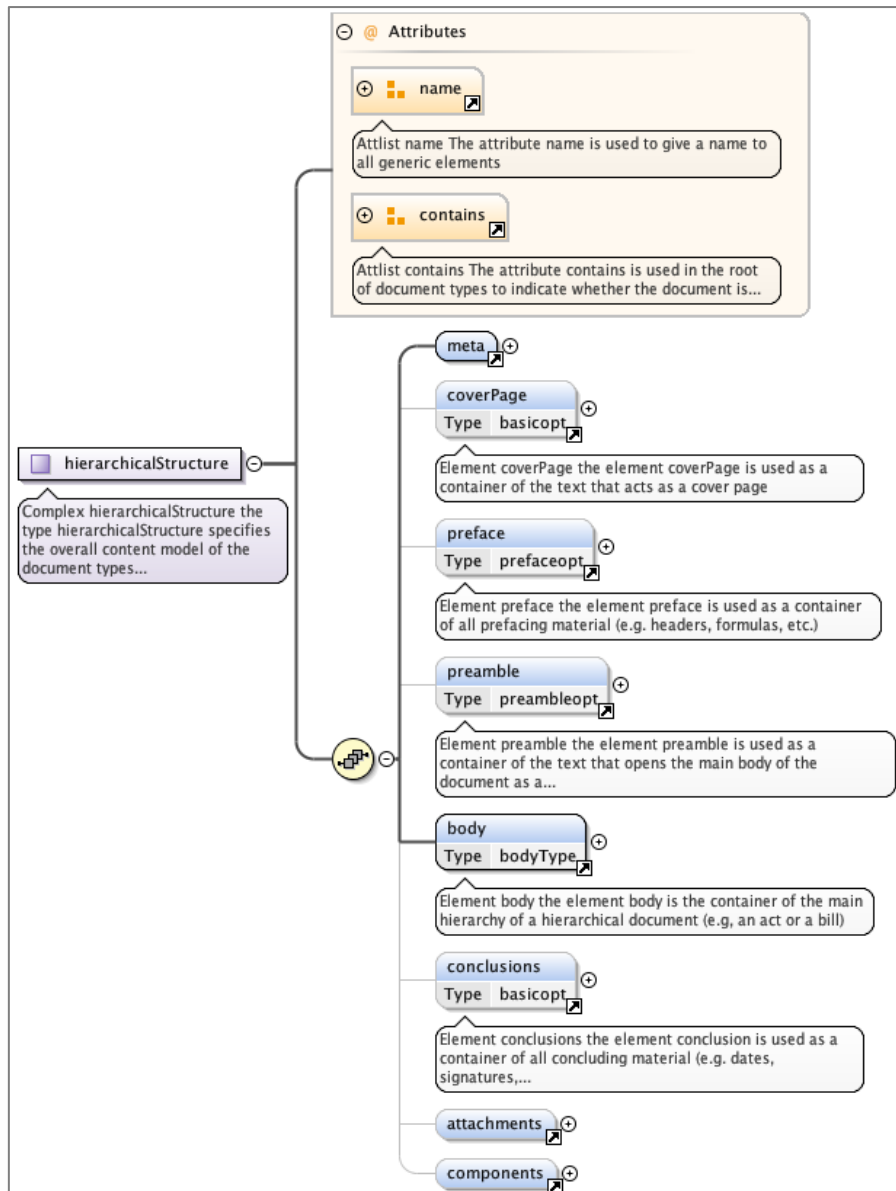
Σημείωση: Μέση Βαθμολογία από 107 χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα απαντώντας στο ερώτημα: «Σε ποιο βαθμό βλέπετε τις ακόλουθες κατηγορίες στη χώρα αυτή να επηρεάζονται από τη διαφθορά».

Τα μέτρα της GCB αντιλαμβάνονται τη διαφθορά σε κλίμακα 1-5, με 1 να αντικατοπτρίζει "καθόλου διαφθορά" και 5 να αντικατοπτρίζει "εξαιρετικά διεφθαρμένη"

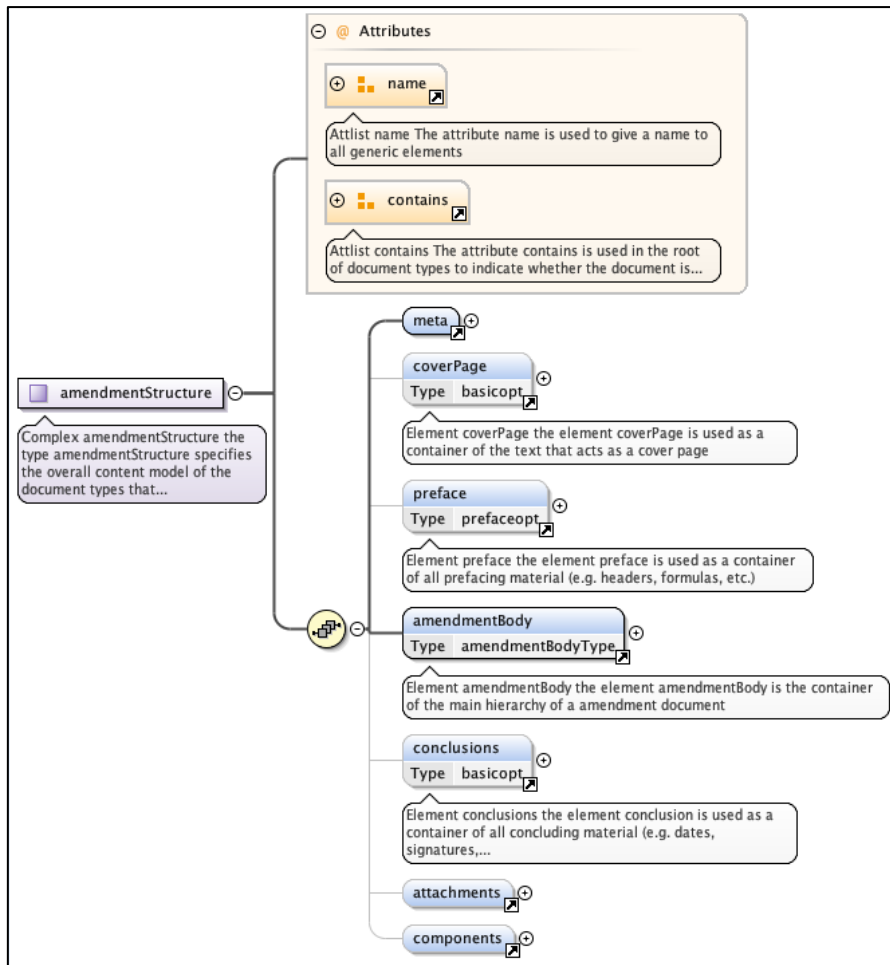
Εικόνα 15: Akoma Ntoso

Πηγή: http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/cs01/part2-specs/akn-core-v1.0-cs01-part2-specs_xsd_Complex_Type_akomaNtosoType.html
 (Copyright © OASIS Open 2017. All Rights Reserved)

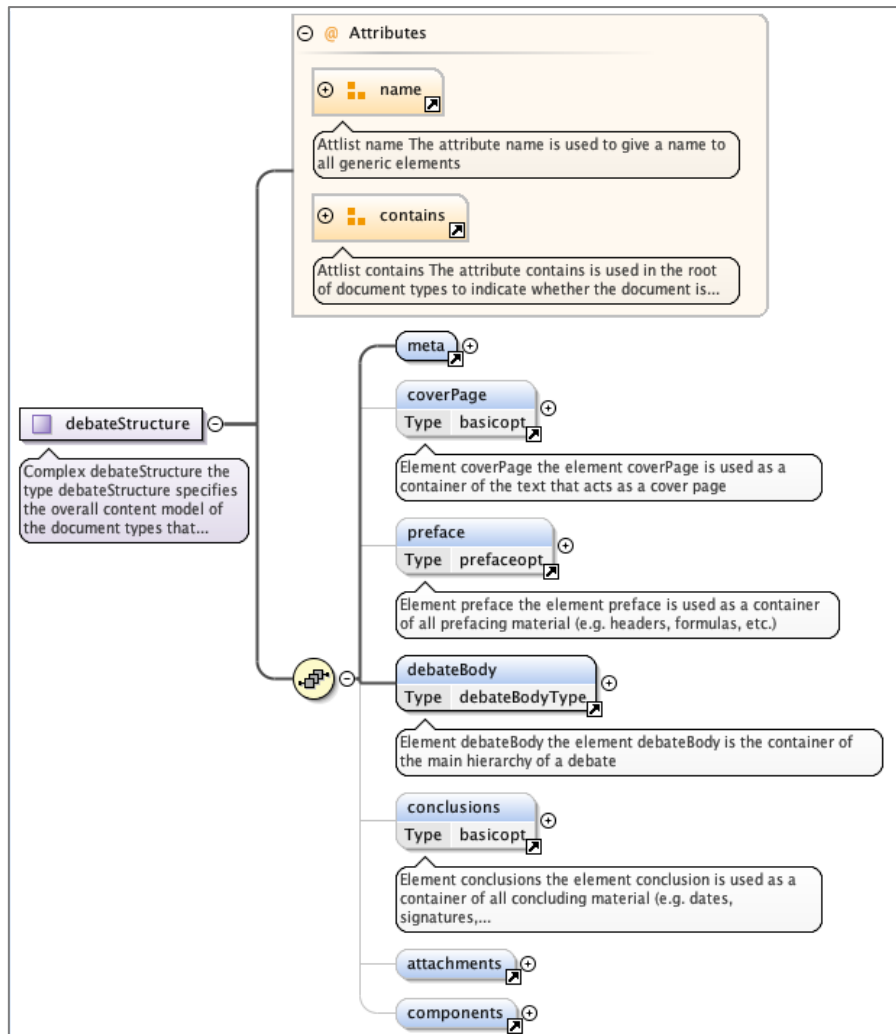
Εικόνα 16: Ιεραρχική Δομή Ακόμα Ντοσο

Πηγή: http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/cs01/part2-specs/akn-core-v1.0-cs01-part2-specs_xsd_Complex_Type_hierarchicalStructure.html
 (Copyright © OASIS Open 2017. All Rights Reserved)

Εικόνα 17: Δομή Τροπολογίας Ακομα Ντοσο

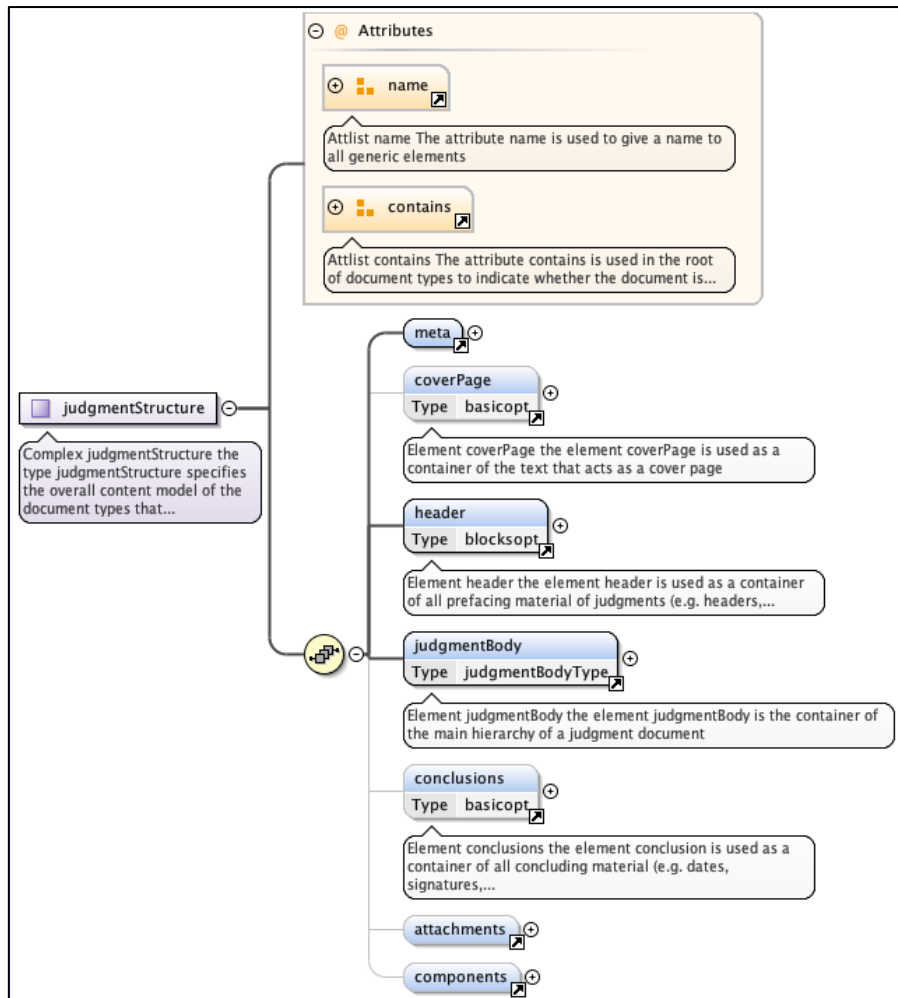
Πηγή: http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/cs01/part2-specs/akn-core-v1.0-cs01-part2-specs_xsd_Complex_Type_amendmentStructure.html
 (Copyright © OASIS Open 2017. All Rights Reserved)

Εικόνα 18: Δομή Δημόσιας Συζήτησης Akoma Ntoso

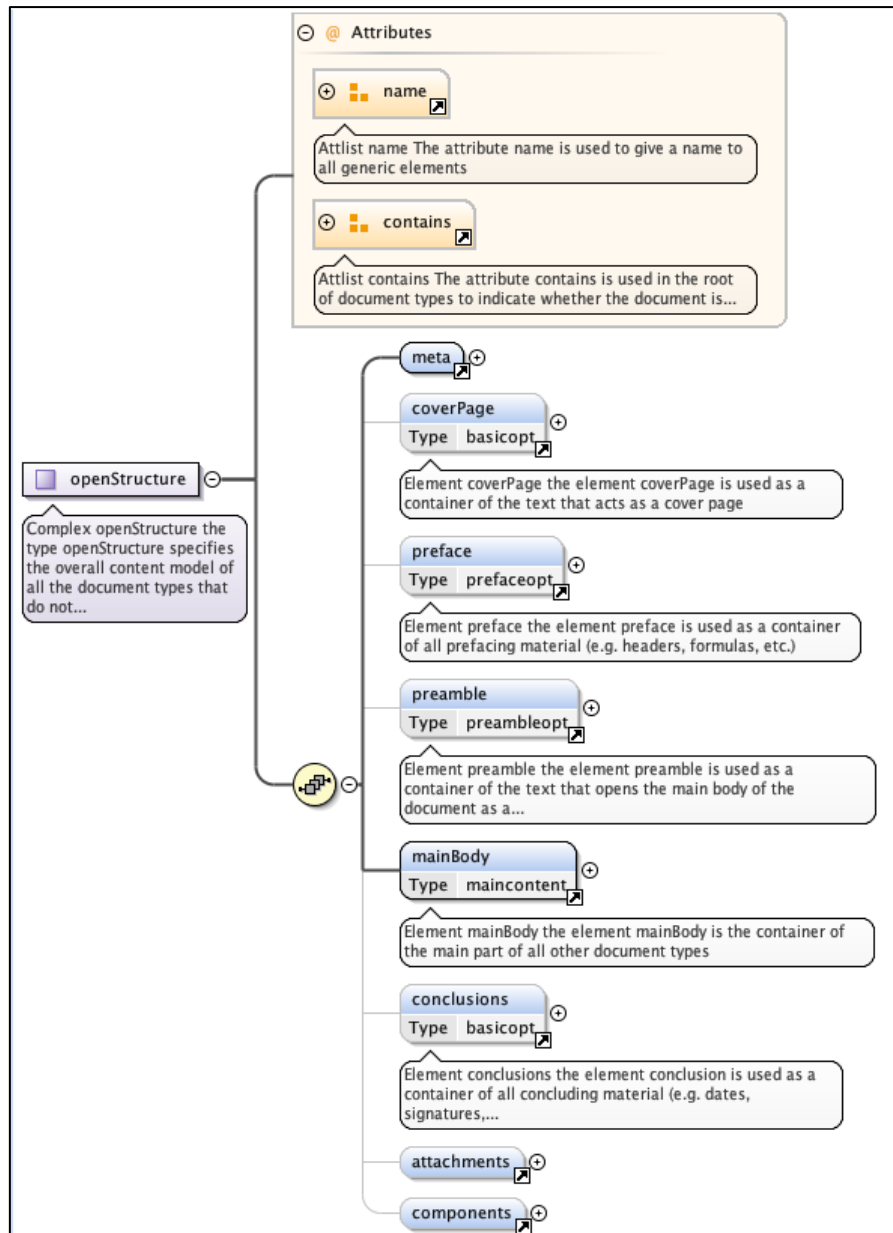
Πηγή: http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/cs01/part2-specs/akn-core-v1.0-cs01-part2-specs_xsd_Complex_Type_debateStructure.html

(Copyright © OASIS Open 2017. All Rights Reserved)

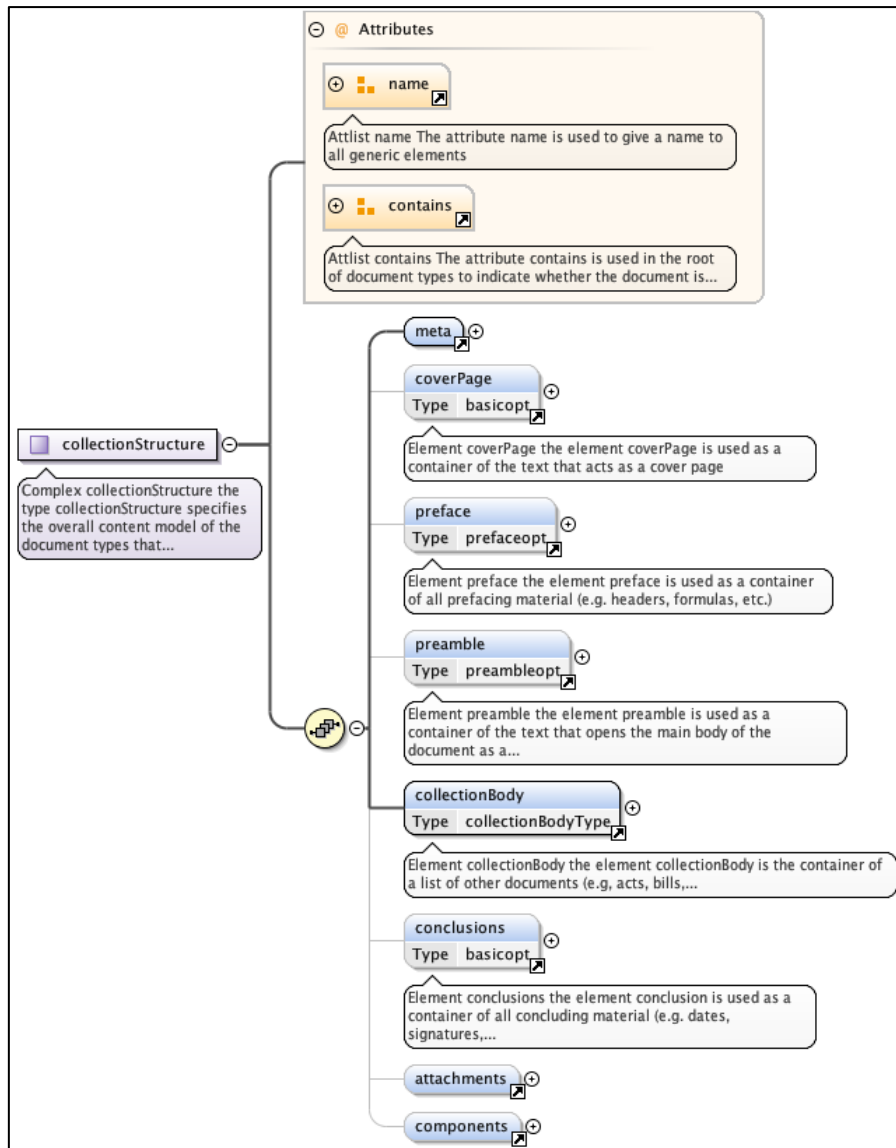
Εικόνα 19: Δομή Δικαστικής Απόφασης Ακομα Ντοσο

Πηγή: http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/cs01/part2-specs/akn-core-v1.0-cs01-part2-specs_xsd_Complex_Type_judgmentStructure.html
 (Copyright © OASIS Open 2017. All Rights Reserved)

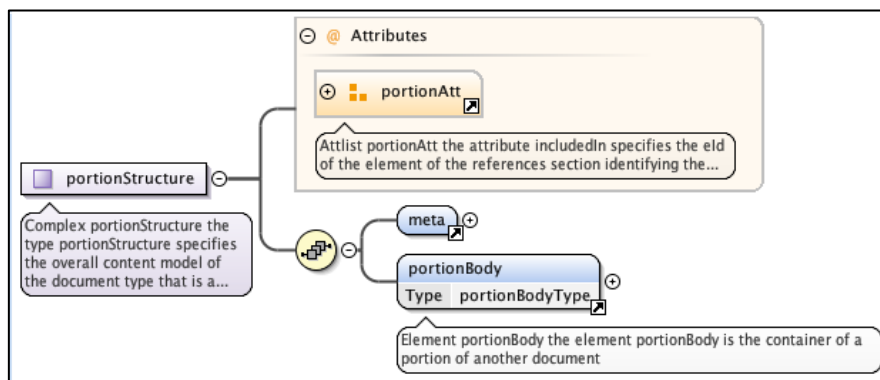
Εικόνα 20: Ανοικτή Δομή Akoma Ntoso

Πηγή: http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/cs01/part2-specs/akn-core-v1.0-cs01-part2-specs_xsd_Complex_Type_openStructure.html
 (Copyright © OASIS Open 2017. All Rights Reserved)

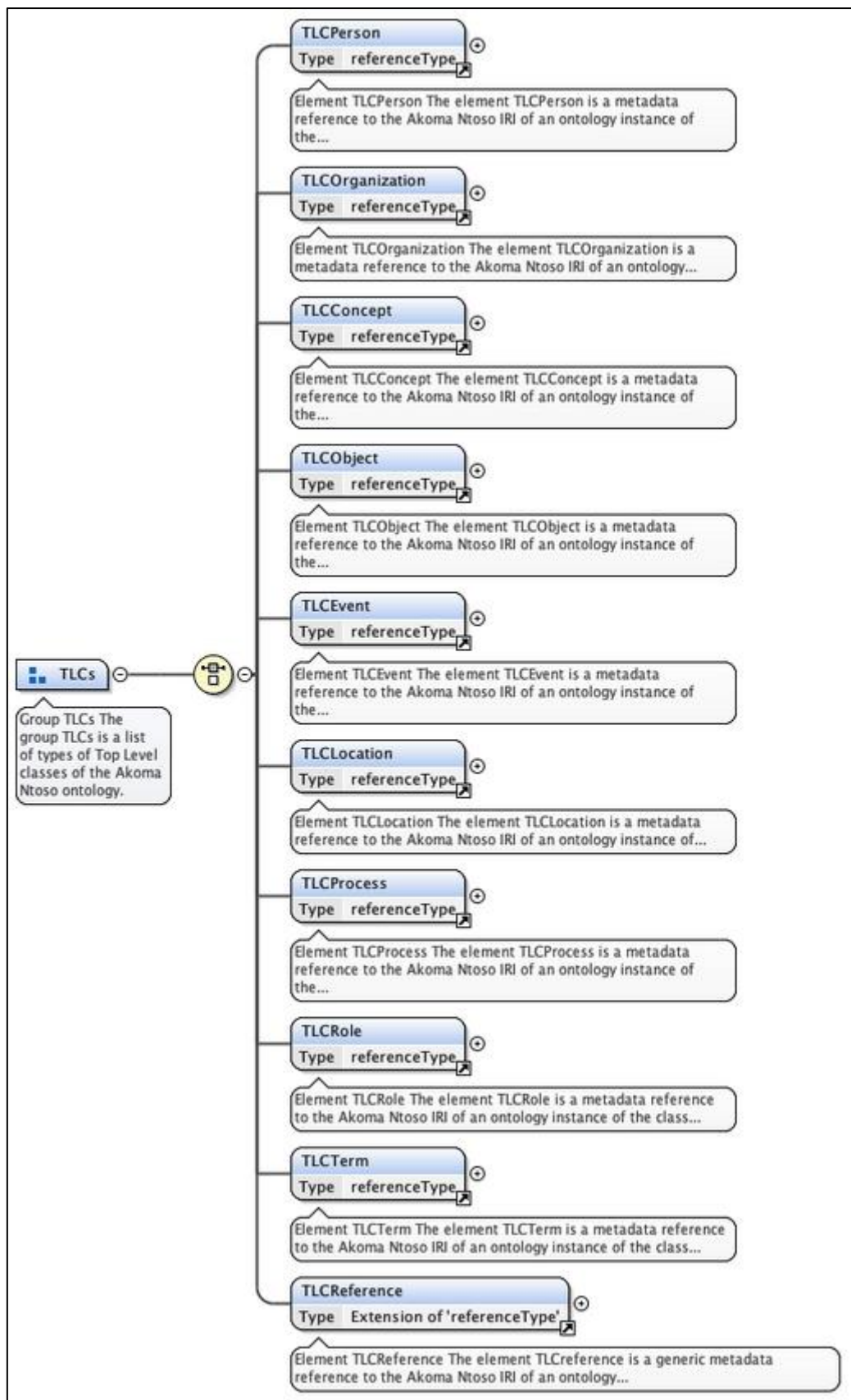
Εικόνα 21: Δομή Συλλογής Akoma Ntoso

Πηγή: http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/cs01/part2-specs/akn-core-v1.0-cs01-part2-specs_xsd_Complex_Type_collectionStructure.html
(Copyright © OASIS Open 2017. All Rights Reserved)

Εικόνα 22: Δομή Τμήματος Akoma Ntoso

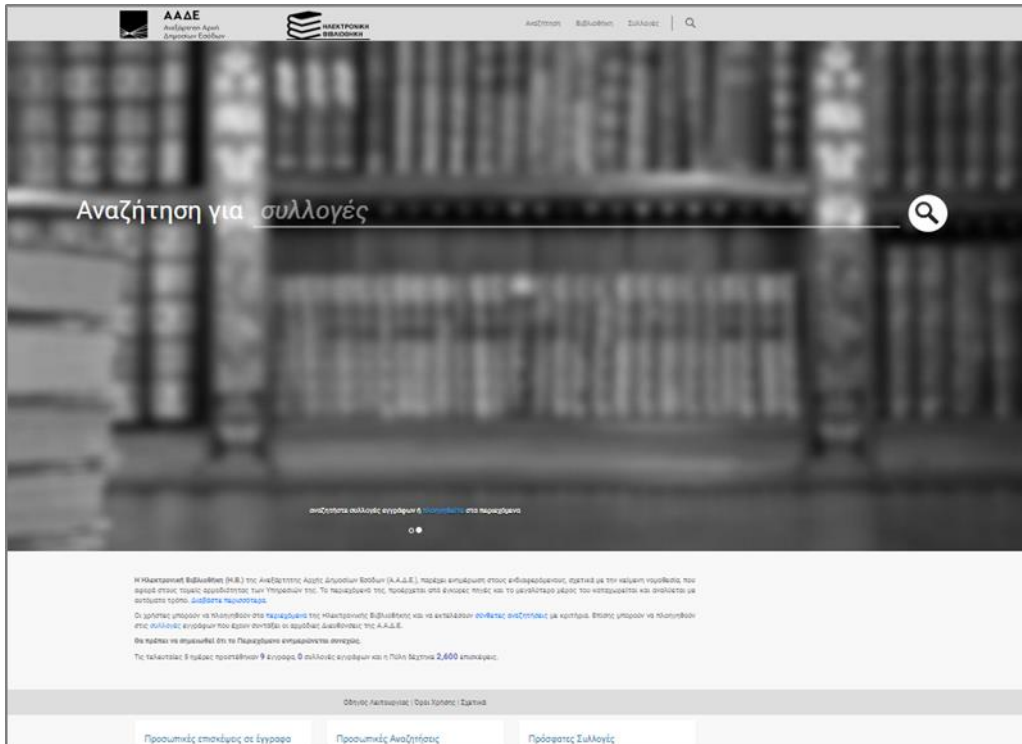
Πηγή: http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/cs01/part2-specs/akn-core-v1.0-cs01-part2-specs_xsd_Complex_Type_portionStructure.html
(Copyright © OASIS Open 2017. All Rights Reserved)

Εικόνα 23: Τάξεις Ανώτατου Επιπέδου (TLC) της οντολογίας του Akoma Ntoso

Πηγή: http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/cs01/part2-specs/akn-core-v1.0-cs01-part2-specs_xsd_Element_Group_TLCs.html

(Copyright © OASIS Open 2017. All Rights Reserved)

Εικόνα 24: Στιγμιότυπο από τον ιστότοπο της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης της ΑΑΔΕ
 Πηγή: www.publicrevenue.gr/elib

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης
 Διοικητική Ανασυγκρότηση και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

γλώσσα διεπαφής: EN | GR | IT
 Raw data: RDF/XML | Turtle

Αλλαγές με την πάροδο του χρόνου

24/05/2004 — 31/10/2015

τίτλος: ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
 Είδος Εγγράφου: ΝΟΜΟΣ
 Ημερομηνία του εγγράφου: 31/10/2015
 Εκδότης: <http://www.et.gr/>
 κατηγορία: http://openlaw.e-themis.gov.gr/eli/vocabulary#Civil_law
 άλλαξε από: <http://openlaw.e-themis.gov.gr/legislation-pilot/NOMOS/3242/2004>
 δομή του εγγράφου

Expand

- + ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
- + ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
- + ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ
- + ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
- + ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ – ΑΝΑΦΟΡΕΣ
- + ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Εικόνα 25: Στιγμιότυπο από τον πιλοτικό ιστότοπο δημοσίευσης του Σχεδίου Οντολογίας Κωδικοποιήσεων του Υπ. Διοικητικής Ανασυγκρότησης
 Πηγή: www.minadmin.gov.gr

Αξιολόγηση της εφαρμογής του προτύπου δόμησης κοινοβουλευτικών και νομικών εγγράφων ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ στο Ελληνικό Κοινοβούλιο

* Απαιτείται

1. Θα διευκολυνθεί και σε ποιο βαθμό το έργο των βουλευτών με την εφαρμογή του Ακομα Ντοςο; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Αρκετά

Πολύ

2. Κατά πόσο θα απλοποιηθούν και θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες υποστήριξης της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης από τις Υπηρεσίες της Βουλής με την εφαρμογή του ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Αρκετά

Πολύ

3. Θα βελτιωθεί η πρόσβαση των πολιτών στα κοινοβουλευτικά και νομοθετικά έγγραφα με την εφαρμογή του ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Αρκετά

Πολύ

4. Σε ποιο βαθμό η εφαρμογή του ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ θα ενθαρρύνει την ενεργή συμμετοχή των πολιτών στην κοινοβουλευτική διαδικασία της νομοθέτησης και γενικότερα στα κοινοβουλευτικά δρώμενα ; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Αρκετά

Πολύ

Εικόνα 26: Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα 1/3

5. Πόσο θεωρείτε ότι θα διευκολύνει η εφαρμογή του ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ τη συνεργασία και την ανταλλαγή νομικών/κοινοβουλευτικών εγγράφων με εθνικούς και υπερεθνικούς φορείς/οργανισμούς, με το Ευρωπαϊκό και με τα άλλα Κοινοβούλια; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

6. Υπάρχει συμβατότητα ανάμεσα στο ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ και στις ακολουθούμενες σήμερα από τις Υπηρεσίες της Βουλής διαδικασίες υποστήριξης της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

7. Πόσο πολύ θεωρείτε ότι θα χρειαστεί να αλλαχτούν/να αναπροσαρμοστούν οι ακολουθούμενες σήμερα από τις Υπηρεσίες της Βουλής διαδικασίες για την υποστήριξη της κοινοβουλευτικής νομοθέτησης με την εφαρμογή του ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

8. Σε ποιο βαθμό ταιριάζει το ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ με τις δραστηριότητές σας;(πόσο θα διευκόλυνε τις δραστηριότητές σας η εφαρμογή του;) *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

9. Είναι συμβατό το ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ με τις αρχές και τις αξίες της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης; (π.χ. με τη διαφάνεια της νομοθετικής διαδικασίας, με τις δημοκρατικές προθέσεις της) *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

Εικόνα 27: Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα 2/3

10. Πόσο απλή και κατανοητή βρίσκεται τη διαδικασία μοντελοποίησης των νομικών και κοινοβουλευτικών εγγράφων και τον εμπλουτισμό τους με πολυδιάστατες πληροφορίες βάσει του προτύπου ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

11. Σε ποιο βαθμό τα οφέλη που θα προκύψουν από την εφαρμογή του ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ θα αντισταθμίσουν το χρόνο και τους πόρους που θα απαιτηθούν για την ανάπτυξη, ή/και την προσαρμογή των απαιτούμενων για την λειτουργία του εργαλείων; (π.χ. editor, URI Resolver κ.ο.κ.) *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

12. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι θα χρειαστούν εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες για τη χρήση του ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

13. Πόσο ισχυροί κατά τη γνώμη σας είναι οι παράγοντες που θα διευκολύνουν την υιοθέτηση του ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ από το Ελληνικό Κοινοβούλιο; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

14. Πόσο θεωρείτε ότι θα δυσχεράνουν τα πιθανά προβλήματα την υιοθέτηση του ΑΚΟΜΑ ΝΤΟΣΟ από το Ελληνικό Κοινοβούλιο; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

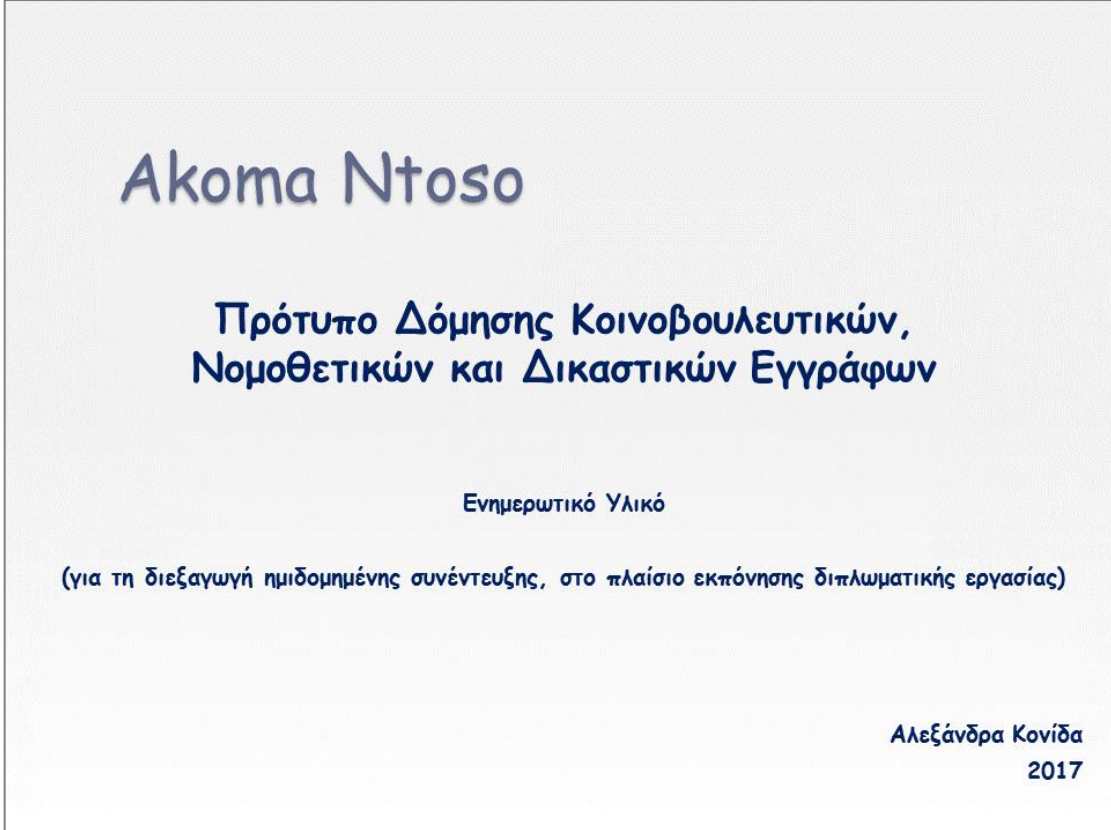
- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Πολύ

Εικόνα 28: Ερωτηματολόγιο - Ηλεκτρονική Φόρμα 3/3

Οπτικοακουστικό Ενημερωτικό Υλικό

<https://drive.google.com/file/d/0B8MzcJ210UsQcFZhU0pFcjJobEU/view?usp=sharing>

Διαφάνειες από Οπτικοακουστικό Ενημερωτικό Υλικό

Akoma Ntoso

**Πρότυπο Δόμησης Κοινοβουλευτικών,
Νομοθετικών και Δικαστικών Εγγράφων**

Ενημερωτικό Υλικό

(για τη διεξαγωγή ημιδομημένης συνέντευξης, στο πλαίσιο εκπόνησης διπλωματικής εργασίας)

Αλεξάνδρα Κονίδα
2017

Διαφάνεια 1: Εξώφυλλο Ενημερωτικού Υλικού

Νομοθετική Διαδικασία

- Είναι η διαδικασία θέσπισης νόμων στα πλαίσια ενός κράτους ή μιας ένωσης κρατών, κατά την οποία μια ιδέα ενός νόμου μετατρέπεται σε νόμο.
- Αποτελεί μια μορφή της κρατικής δραστηριότητας για τη δημιουργία (ή την αναθεώρηση) των νομικών κανόνων.
- Η νομοθετική πρωτοβουλία στη χώρα μας ασκείται
 - είτε από την Κυβέρνηση, με την υποβολή νομοσχεδίων στη Βουλή, τροπολογιών και προσθηκών από τους αρμόδιους υπουργούς,
 - είτε από την ίδια τη Βουλή, με την υποβολή προτάσεων νόμων, τροπολογιών και προσθηκών από τους Βουλευτές.

Διαφάνεια 2: Νομοθετική Διαδικασία

Νομοπαραγωγική Διαδικασία - Στάδια

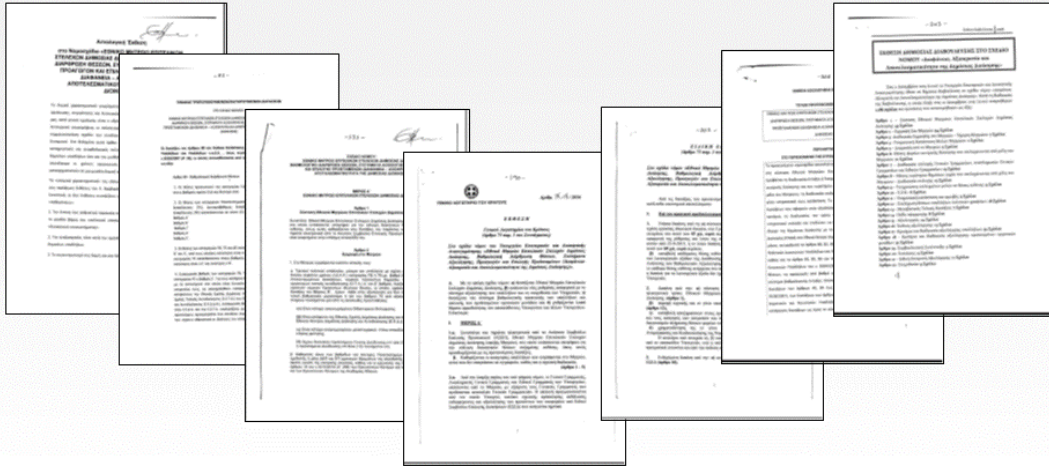

Διαφάνεια 3: Στάδια Νομοπαραγωγικής Διαδικασίας

Κατάθεση Σ.Ν.: Γενική Γραμματεία Κυβέρνησης

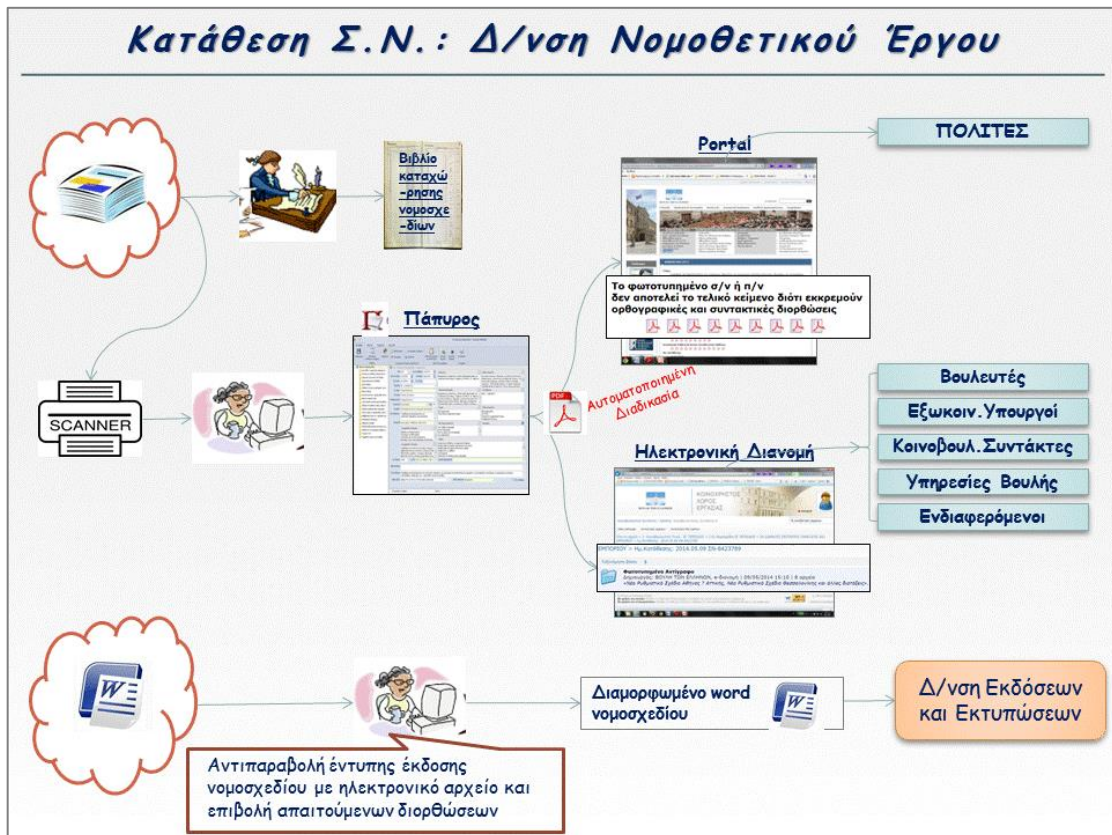

- Αιτιολογική Έκθεση
- Τροποποιούμενες ή/και Καταργούμενες Διατάξεις
- Διατάξεις Σχεδίου Νόμου
- Έκθεση Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
- Ειδική Έκθεση (Άρθρο 75 παρ. 2 Συντ.)
- Έκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρύθμισης
- Έκθεση επί της Δημόσιας Διαβούλευσης

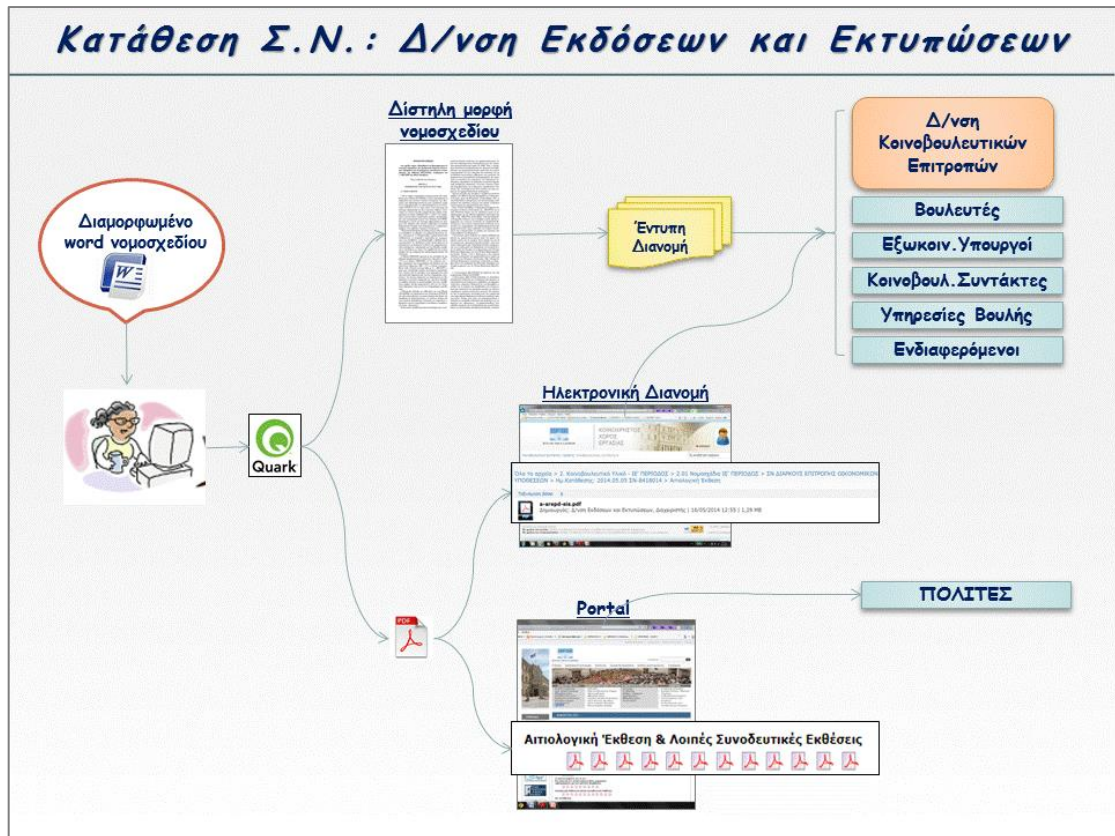

Διαφάνεια 4.1: «Η Διαδρομή» - Κατάθεση Σ.Ν - Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης

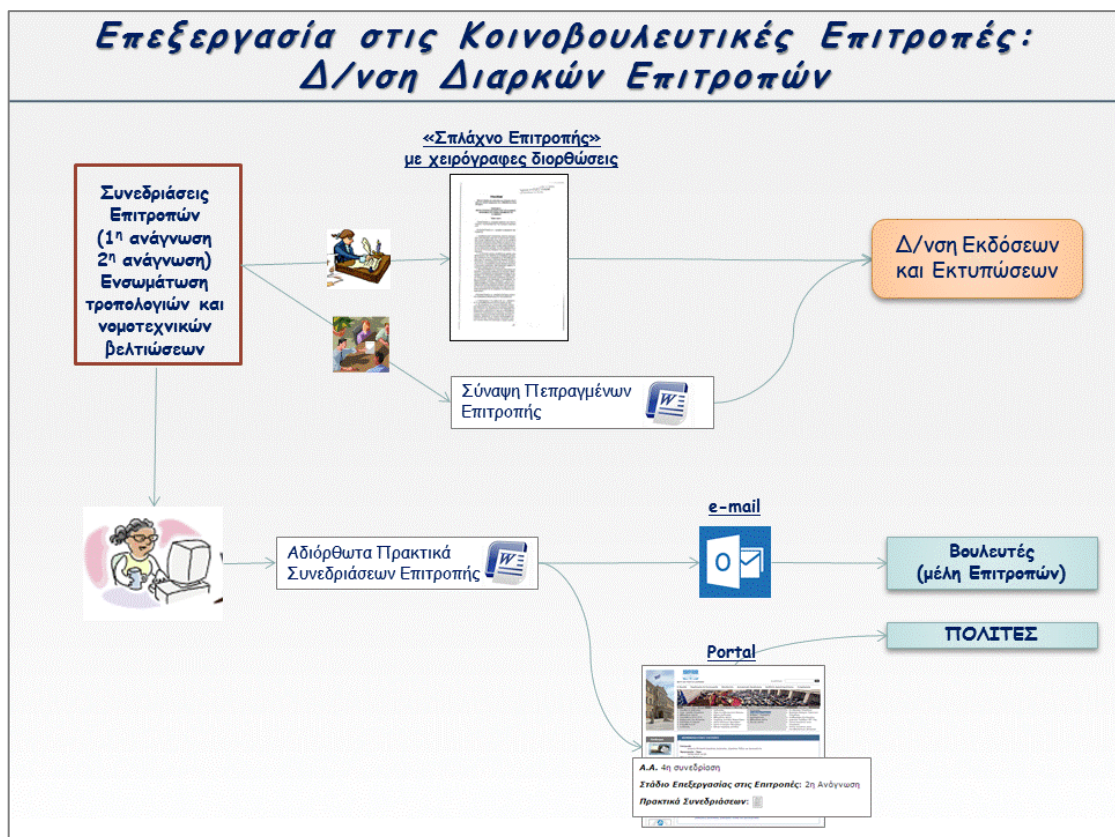
Κατάθεση Σ.Ν.: Δ/ση Νομοθετικού Έργου

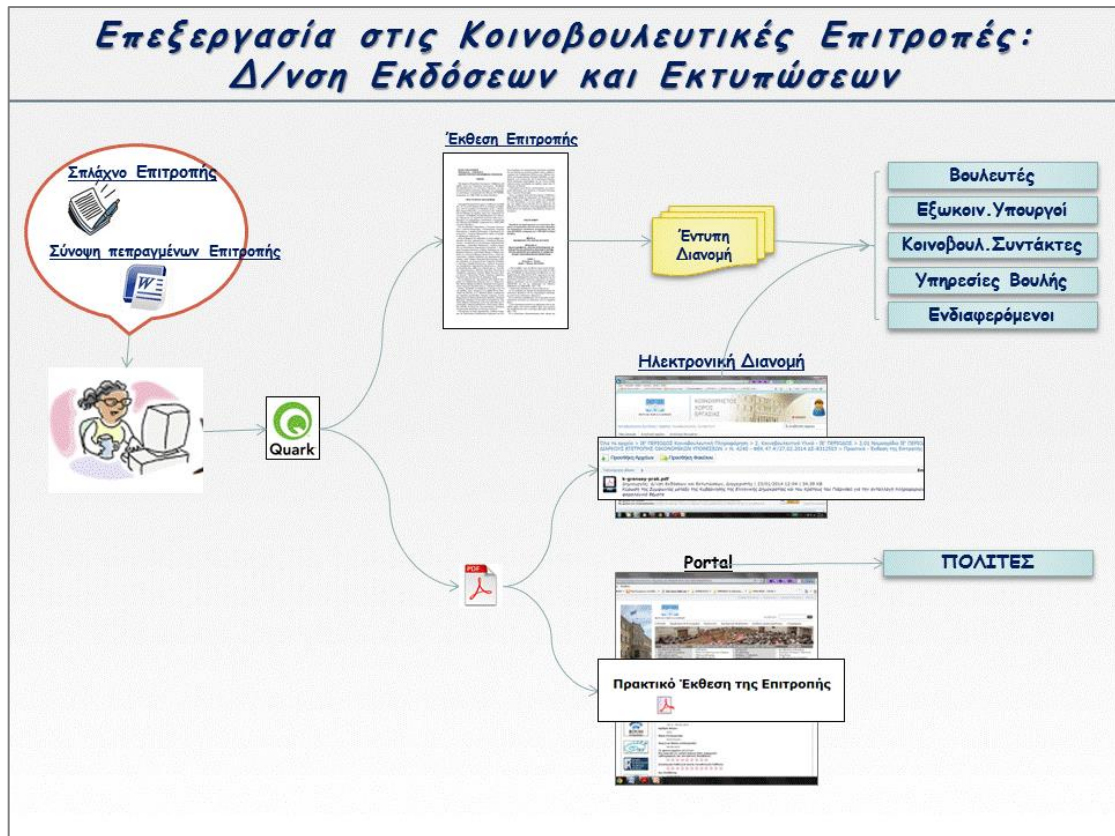
Διαφάνεια 4.2: «Η Διαδρομή» - Κατάθεση Σ.Ν - Δ/ση Νομοθετικού Έργου

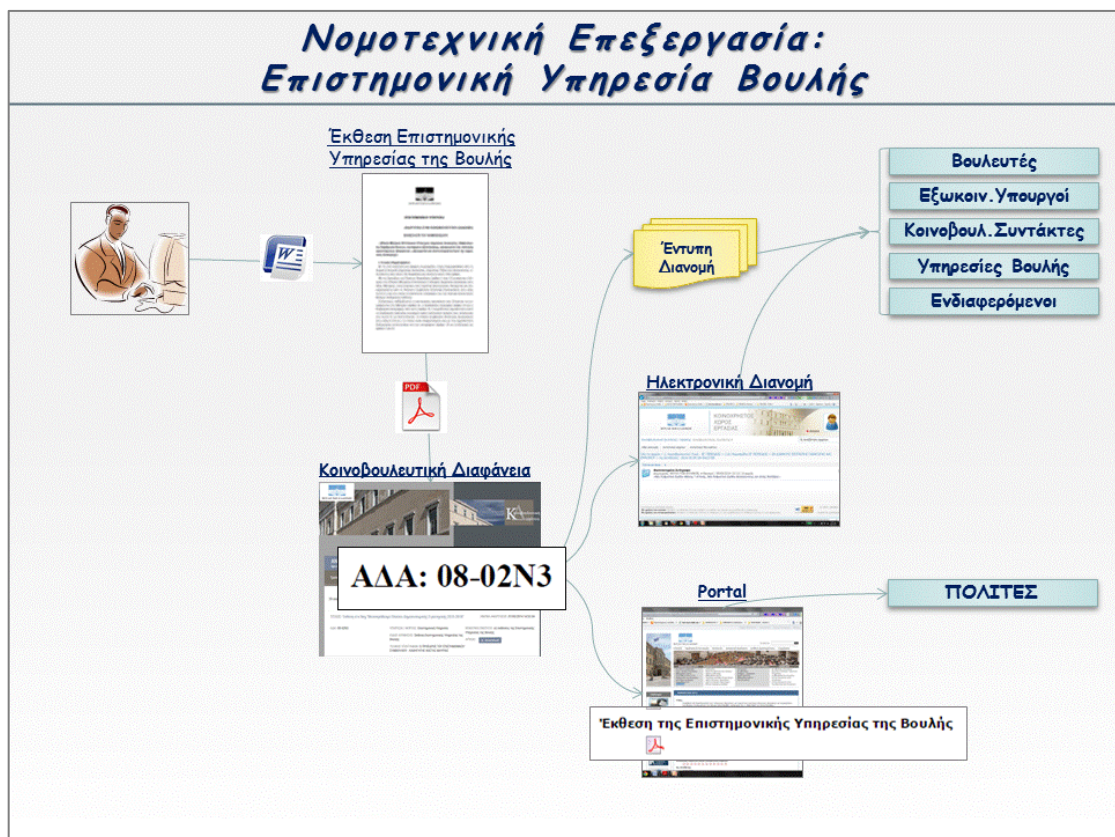
Διαφάνεια 4.3: «Η Διαδρομή» - Κατάθεση Σ.Ν - Δ/ση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων

Διαφάνεια 4.4: «Η Διαδρομή» - Επεξεργασία στις Επιτροπές - Δ/ση Διαρκών Επιτροπών

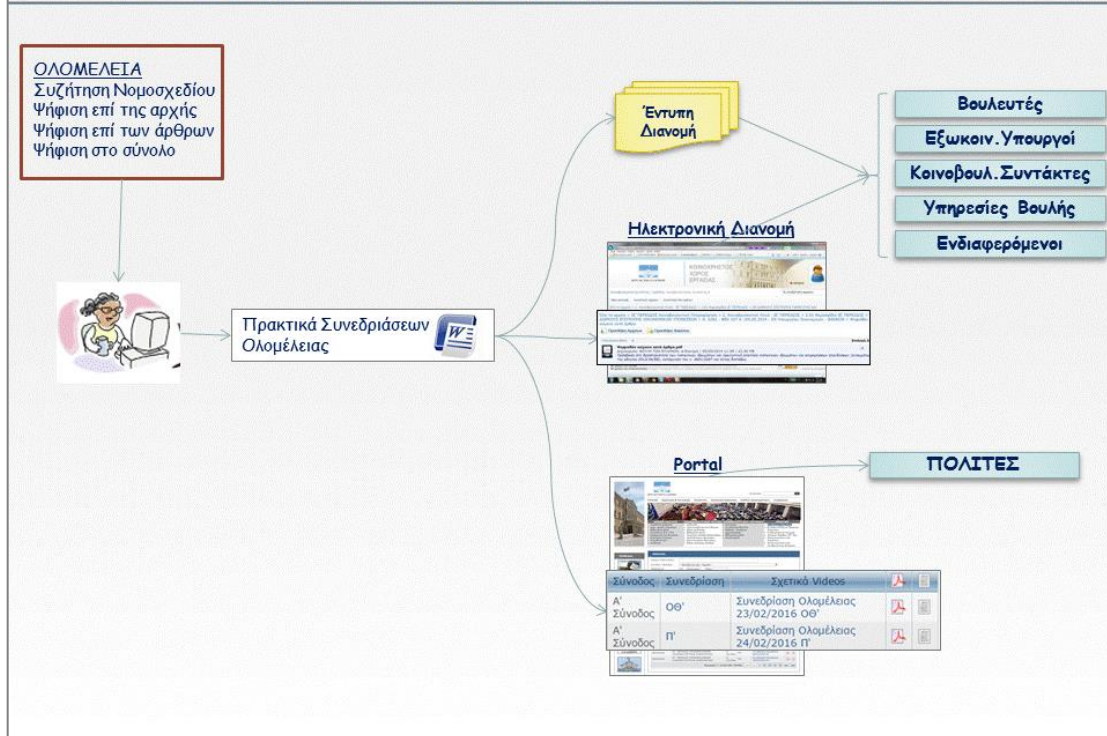

Διαφάνεια 4.5: «Η Διαδρομή» - Επεξεργασία στις Επιτροπές - Δ/ση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων

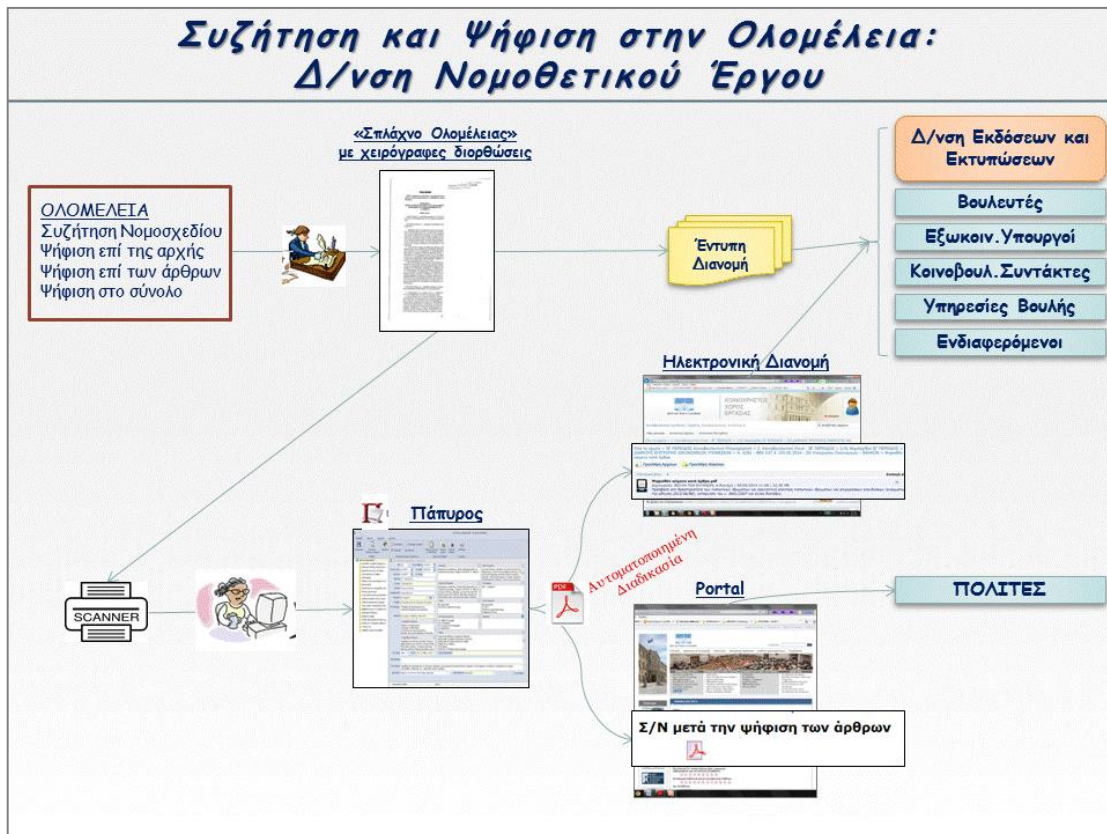
Διαφάνεια 4.6: «Η Διαδρομή» - Νομοτεχνική Επεξεργασία – Επιστημονική Υπηρεσία

Συζήτηση και Ψήφιση στην Ολομέλεια: Δ/ση Στενογραφίας και Πρακτικών

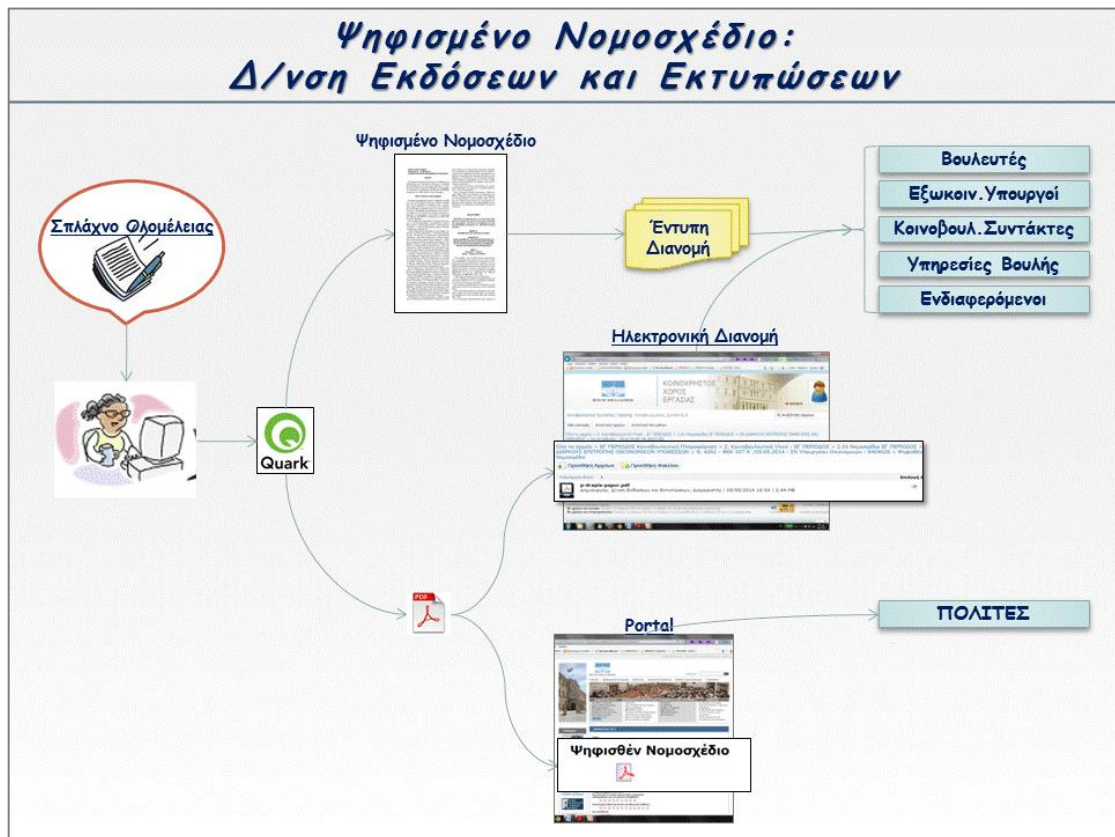

Διαφάνεια 4.7: «Η Διαδρομή» - Συζήτηση και Ψήφιση στην Ολομέλεια – Δ/ση Στενογραφίας και Πρακτικών

Συζήτηση και Ψήφιση στην Ολομέλεια: Δ/ση Νομοθετικού Έργου

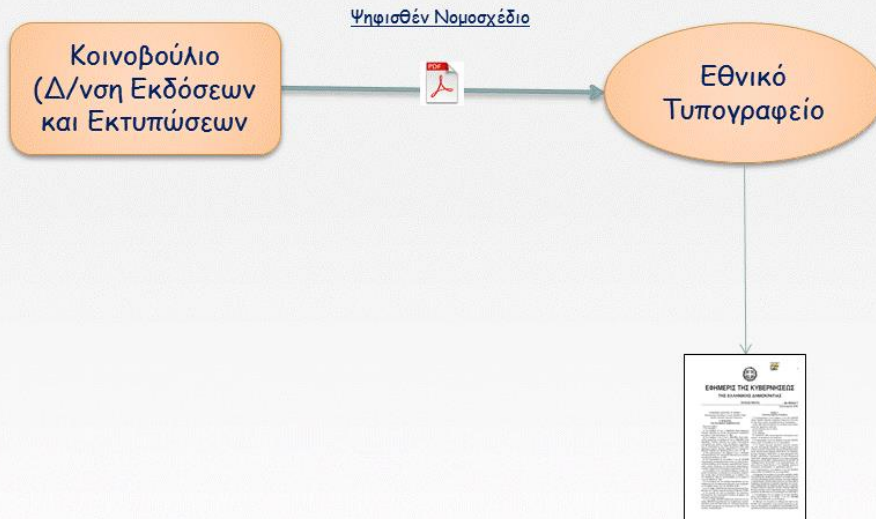

Διαφάνεια 4.8: «Η Διαδρομή» - Συζήτηση και Ψήφιση στην Ολομέλεια – Δ/ση Νομοθετικού Έργου

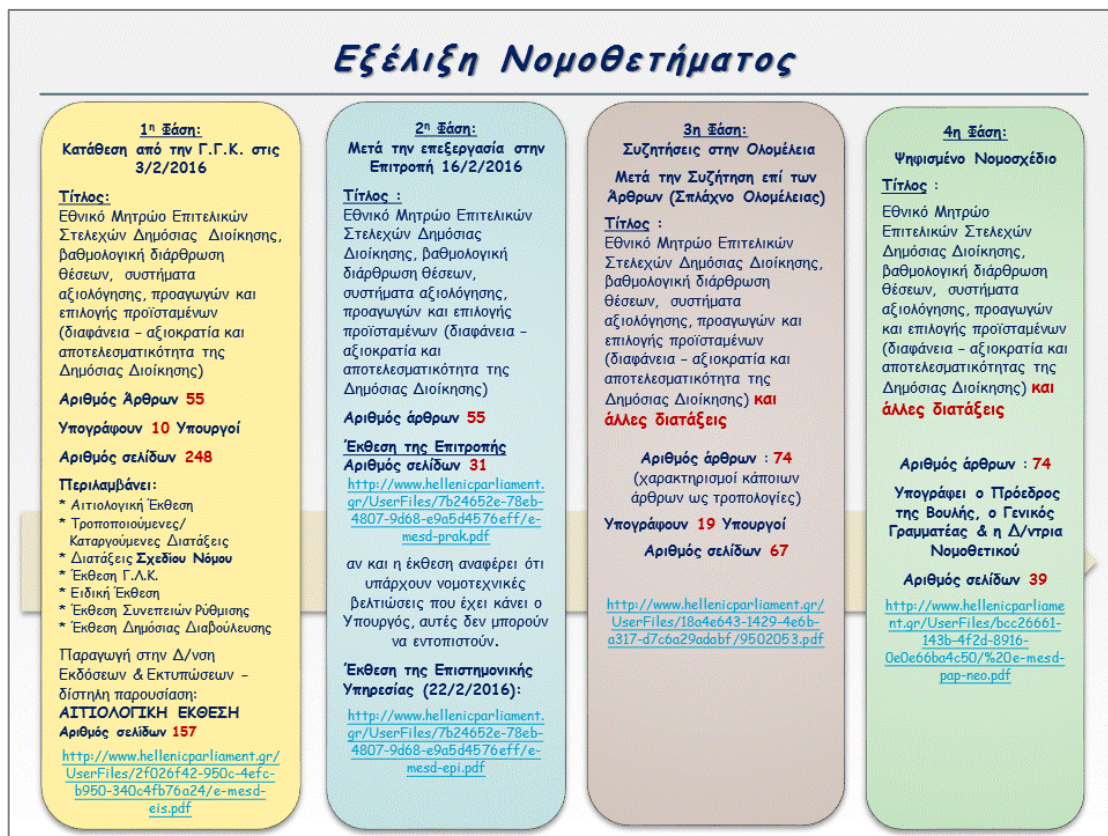
Διαφάνεια 4.9: «Η Διαδρομή» - Ψηφισμένο Νομοσχέδιο - Δ/ση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων

Ψηφισμένο Νομοσχέδιο: Δ/νση Εκδόσεων κ' Εκτυπώσεων-Εθνικό Τυπογραφείο

Διαφάνεια 4.10: «Η Διαδρομή» - Ψηφισμένο Νομοσχέδιο - Δ/νση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων – Εθνικό Τυπογραφείο

Εξέλιξη Νομοθετήματος

Διαφάνεια 5: Εξέλιξη Νομοθετήματος

Κύκλος Επεξεργασίας Νομοσχεδίου - Σύνοψη

- Ο κύκλος επεξεργασίας ενός Σχεδίου Νόμου αποτυπώνεται στο περιεχόμενο κάθε νέας έκδοσης του νομοθετήματος (νομοσχέδιο όπως κατατέθηκε, έκθεση επιτροπής, σπλάχνο ολομέλειας, ψηφισμένο νομοσχέδιο).
- Οι διαφορετικές εκδόσεις του Νομοσχεδίου περιέχουν νομοτεχνικές βελτιώσεις και τροπολογίες (υπουργικές, βουλευτικές), που γίνονται αποδεκτές κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας και ψήφισής του στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές και στην Ολομέλεια.
- Ένας σημαντικός αριθμός συνοδευτικών νομικών εγγράφων πλαισιώνουν το νομοσχέδιο από την αρχική φάση της κατάθεσής του, έως και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας ψήφισής του (π.χ. αιτιολογική έκθεση, έκθεση ΓΛΚ, έκθεση συνεπειών ρύθμισης, έκθεση επιστημονικής υπηρεσίας της Βουλής κ.ο.κ.).
- Κατά τη διάρκεια της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης μια σειρά από πρόσωπα, με διαφορετικές ενίοτε ιδιότητες και ρόλους, συμμετέχουν ενεργά στις διαδικασίες εξέτασης, επεξεργασίας και ψήφισής του νομοσχεδίου (π.χ. μέλη επιτροπής, σώμα βουλευτών, ομιλητές, εισηγητές, ειδικοί αγορητές, επισπεύδοντες και συναρμόδιοι υπουργοί, υπηρεσιακοί παράγοντες, εξωκοινοβουλευτικά πρόσωπα, κ.ο.κ.).

Διαφάνεια 6: Κύκλος Επεξεργασίας Νομοσχεδίου

Διαπιστωμένα Προβλήματα

Υπηρεσίες	Μέλη Κοινοβουλίου	Πολίτες	Διαλειτουργικότητα
<ul style="list-style-type: none">• Ακολουθούν χρονοβόρες διαδικασίες με βάση το χαρτί (π.χ. χειρόγραφη παρακολούθηση αλλαγών, αντιπαραβολή ηλεκτρονικής με χειρόγραφη έκδοση)• Αδυναμία επαναχρησιμοποίησης του ηλεκτρονικού περιεχομένου των προηγούμενων εκδόσεων των νομικών κειμένων• Δίνεται έμφαση στα τυπογραφικά χαρακτηριστικά των νομικών εγγράφων και όχι στην εξέλιξη του περιεχομένου τους	<ul style="list-style-type: none">• Αδυναμία παροχής στους βουλευτές ενός διαδραστικού περιβάλλοντος με σκοπό την ενημέρωσή τους σε <u>πραγματικό χρόνο</u> για:<ul style="list-style-type: none">• την εξελισσόμενη διαμόρφωση του νομοσχεδίου κατά τα στάδια της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης• το πληροφοριακό υλικό και τα συνοδευτικά νομικά κείμενα που συναρτώνται με κάθε άρθρο του νομοσχεδίου και με το νομοσχέδιο συνολικά	<ul style="list-style-type: none">• Αδυνατούν να παρακολουθήσουν τις τροποποιήσεις που επέρχονται στο νομοσχέδιο κατά τα διάφορα στάδια της Κοινοβουλευτικής Νομοθέτησης και τις ανταλλαγές διαφόρων νομικών εγγράφων• Στερούνται ηλεκτρονικών ευκολιών ξεφυλλίσματος και ευχερούς μετάβασης σε συγκεκριμένα σημεία ενδιαφέροντος του νομοσχεδίου• Δυσχερής η πρόσβαση για όσους έχουν προβλήματα όρασης	<ul style="list-style-type: none">• Αδυναμία απρόσκοπτης ανταλλαγής νομικών εγγράφων και επικοινωνίας των διαδικασιών με:<ul style="list-style-type: none">• τους Εθνικούς φορείς νομοθέτησης (Υπουργεία, Εθνικό Τυπογραφείο, ΓΓΚ)• το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα άλλα κοινοβούλια• Αδυναμία αναγνωσιμότητας των νομικών κειμένων από μηχανές, στο πλαίσιο της αξιοποίησής τους από τον παγκόσμιο σημασιολογικό ιστό

Διαφάνεια 7: Διαπιστωμένα Προβλήματα

Αναζήτηση λύσεων

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Θα είναι σε θέση να αυτοματοποιήσουν τις χρονοβόρες εργασίες της χειροποίητης μορφοποίησης των εγγράφων, επαναχρησιμοποιώντας το περιεχόμενο προηγούμενων κειμένων, μειώνοντας το κόστος και το χρόνο της επεξεργασίας και επιταχύνοντας την διάθεση και την δημοσίευση τους.
- Θα μπορούν να παράγουν δομημένα έγγραφα που θα τα εμπλουτίζουν με πολυδιάστατα δεδομένα και πληροφορίες και θα τα διαθέτουν στο κοινό μέσα από πολλαπλά κανάλια και με διαφορετικούς τρόπους παρουσίασης, επιτρέποντας την πραγματική πρόσβαση στις πληροφορίες για όλους συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν προβλήματα όρασης, διασφαλίζοντας την διαφάνεια και την ανοικτότητα του Κοινοβουλίου

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

- Θα έχουν τη δυνατότητα μιας πιο ενδεδειγμένης πληροφόρησης, σε πραγματικό χρόνο, για τη λήψη αποφάσεων κατά τη νομοθετική διαδικασία

ΠΟΛΙΤΕΣ

- Θα είναι σε θέση να ανακτούν δεδομένα και πληροφορίες που θα μπορούν να τα μοιραστούν και να τα επαναχρησιμοποιήσουν με οποιαδήποτε ηλεκτρονική πλατφόρμα επιλέξουν
- Θα έχουν περισσότερη ελευθερία να πραγματοποιούν έρευνες με προηγμένα και σύνθετα ερωτήματα που ταιριάζουν στις ιδιαίτερες ανάγκες τους και θα αποκτήσουν αποτελέσματα που θα έχουν ήδη διασυνδεθεί με τις πολλές διαστάσεις του εγγράφου για το οποίο ενδιαφέρονται (ένα έγγραφο, πολλά σχετικά έγγραφα)

ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

- Οι οργανισμοί θα μπορούν εύκολα να ανταλλάσσουν πληροφορίες και το περιεχόμενο των διαδικασιών και να δημιουργήσουν συνέργιες για την ανάπτυξη νέων εφαρμογών, όπως τα εργαλεία σύνταξης και τα συστήματα ελέγχου των διαφορετικών εκδόσεων των εγγράφων

Διαφάνεια 8: Αναζήτηση Λύσεων

Κοινοβουλευτικά Έγγραφα

- Τα Κοινοβούλια κατά την άσκηση των θεσμικών τους αρμοδιοτήτων, λειτουργούν με τη βοήθεια εγγράφων (οι συζητήσεις των κοινοβουλευτικών σωμάτων καταγράφονται ως έγγραφα, η ψήφιση των νόμων μέσω των διαδικασιών της νομοθετικής λειτουργίας βασίζεται σε ένα συνδυασμό εγγράφων).
- Τα κοινοβουλευτικά έγγραφα και κυρίως τα νομοθετικά έγγραφα, ακολουθούν ορισμένους κανόνες παρουσίασης και αναπαράστασης που πρέπει να τηρούνται από τους συντάκτες τους και όσους αναλαμβάνουν την έκδοσή τους.
- Διακρίνονται για την καλά καθορισμένη, συστηματική και τυποποιημένη μορφή τους, τη σύνθεσή τους από υποχρεωτικά και προαιρετικά μέρη, τους περιορισμούς που καθορίζουν τη συνολική ορθότητα του εγγράφου και τις αναφορές που κάνουν σε άλλα έγγραφα (ημερήσια διάταξη, συζητήσεις ολομέλειας, άλλα νομοσχέδια, νόμους κ.λπ.).
- Η XML αποτελεί ιδανικό πρότυπο για την αναπαράσταση των κοινοβουλευτικών και των νομικών εγγράφων καθώς παρέχει σαφή διαφοροποίηση μεταξύ του περιεχομένου και της σημασίας τους, ισχυρούς συντακτικούς κανόνες για την διασφάλιση της ομοιομορφίας και της ομοιογένειάς τους και ευελιξία ως προς την εφαρμογή εργαλείων για τη διαχείρισή τους.

Διαφάνεια 9: Κοινοβουλευτικά Έγγραφα

Τι είναι η XML;

- Η XML είναι μια γλώσσα σήμανσης που ορίζει ένα σύνολο κανόνων για την κωδικοποίηση των εγγράφων σε μορφή που να είναι αναγνώσιμη τόσο από τον άνθρωπο όσο και από τις μηχανές
- Η δομή που χρησιμοποιεί η XML είναι μια δομή ιεραρχίας, ή δέντρου, που επιτρέπει στο χρήστη να αποσυνθέσει μια έννοια στα συστατικά της μέρη με έναν επαναληπτικό τρόπο
- Χρησιμοποιείται σε ένα έγγραφο με την τοποθέτηση ετικετών (Tags) γύρω από τα διάφορα συστατικά μέρη του κειμένου, (π.χ. τον τίτλο, την ημερομηνία εισαγωγής, το άρθρο, τα συμπεράσματα κ.λπ.). Κάθε ετικέτα ξεκινά με το χαρακτήρα "<" και καταλήγει στο χαρακτήρα ">"
- Η πρώτη βασική αρχή της XML είναι ότι η σήμανση είναι ξεχωριστή από το περιεχόμενο. Η σήμανση μπορεί να περιβάλλει ή να περιέχει περιεχόμενο
- Η XML επιτρέπει επίσης την προσθήκη μεταδεδομένων στο έγγραφο, το οποίο σε συνδυασμό με τη δομή του κειμένου προσθέτει πληροφορίες που δεν περιλαμβάνονται άμεσα στην αφήγηση του κειμένου
- Το σχήμα της XML ορίζει το λεξιλόγιο των ετικετών και τους κανόνες που προσδιορίζουν τη σημασία τους, τη μορφή τους και τον τρόπο με τον οποίο συνδέονται μεταξύ τους

Διαφάνεια 10: Τι είναι η XML

Πρότυπα και Εργαλεία

Προκειμένου να υποστηριχθεί η παραγωγή, η διαχείριση και η διάθεση των κοινοβουλευτικών και νομικών εγγράφων και του πλούτου των δεδομένων και των πληροφοριών που αυτά περιέχουν,

- Αναζητούνται λύσεις και πρότυπα XML (νομικά XML πρότυπα) που επιτρέπουν
 - τη σήμανση των εγγράφων
 - τον εμπλουτισμό τους με μεταδεδομένα
 - τη διαχείριση και τη διάθεσή τους σε ανοικτές, μηχαναγνώσιμες μορφές
- Αναπτύσσονται α) εξειδικευμένοι επεξεργαστές κειμένων για τη σήμανση των εγγράφων, β) εργαλεία μετατροπής των παλαιότερων εγγράφων, γ) βάσεις δεδομένων, για την αποθήκευση και τη διαχείριση των διαφορετικών εκδόσεων κάθε εγγράφου, δ) διαδικτυακές πλατφόρμες για τη διαχείριση της κοινοβουλευτικής ροής εργασιών, ε) Αναγνωριστές Πόρων (URI Resolvers) για τη σύνδεση των πολιτών με τις ψηφιακές πηγές των εγγράφων και στ) ιστοσελίδες για τη διάθεση των εγγράφων με σημασιολογικές φόρμες αναζήτησης.
- Καθώς οι εθνικές νομοθεσίες αλληλοσυνδέονται όλο και περισσότερο με την ΕΕ (τα κράτη μέλη εφαρμόζουν οδηγίες της ΕΕ, τα εθνικά κοινοβούλια εκδίδουν γνωμοδοτήσεις για τις προτάσεις της Επιτροπής), και ο Δημόσιος Τομέας καλείται να εφαρμόσει τη στρατηγική για τα ανοιχτά και επαναχρησιμοποιήσιμα δεδομένα και να ακολουθήσει το ευρωπαϊκό όραμα για τη δημιουργία ενός δικτύου νομοθεσίας, νομολογίας και νομικών εμπειρογνομών τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο,
 - καθίσταται επιτακτική η ανάγκη υιοθέτησης **υπερεθνικών προτύπων** για τη μοντελοποίηση και την ανταλλαγή των νομικών και των κοινοβουλευτικών εγγράφων (όπως το πρότυπο Akoma Ntoso)

Διαφάνεια 11: Πρότυπα και Εργαλεία

Akoma Ntoso

- Το **Akoma Ntoso** είναι ένα διεθνές πρότυπο για τη μοντελοποίηση των κοινοβουλευτικών, των νομοθετικών και των δικαστικών εγγράφων.
- Σημαίνει «Συνδεδεμένες Καρδιές» στην Ακαν γλώσσα της Δυτικής Αφρικής και χρησιμοποιείται ως σύμβολο για να αναπαραστήσει την κατανόηση και τη συμφωνία.
- Είναι ένα σύνολο απλών, τεχνολογικά ουδέτερων, μηχανικά αναγνώσιμων XML περιγραφών, που επιτρέπουν την προσθήκη διαρθρωτικής και σημασιολογικής σήμανσης στο περιεχόμενο των εγγράφων.
- Αναπτύχθηκε το 2004 στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας των Ηνωμένων Εθνών για τη στήριξη της ανοικτής πρόσβασης στα αφρικανικά κοινοβούλια (UN/DESA).

Architecture for Knowledge-Oriented Management of African
Normative Texts using Open Standards and Ontologies

(Αρχιτεκτονική για την προσανατολισμένη στη γνώση διαχείριση των Αφρικανικών κανονιστικών κειμένων χρησιμοποιώντας ανοιχτά πρότυπα και οντολογίες)

Διαφάνεια 12: Akoma Ntoso

Akoma Ntoso - Στόχοι

- Η δημιουργία ενός κοινού νομικού προτύπου για την ανταλλαγή των κοινοβουλευτικών, νομοθετικών και δικαστικών εγγράφων μεταξύ των θεσμικών οργάνων σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο.
- Η παροχή ενός μορφότυπου για τη μακροχρόνια αποθήκευση/διατήρηση και πρόσβαση σε κοινοβουλευτικά, νομοθετικά και δικαστικά έγγραφα, που επιτρέπει την αναζήτηση, την ερμηνεία και την απεικόνιση τους.
- Η δημιουργία ενός κοινού μοντέλου δεδομένων και μεταδεδομένων έτσι ώστε η εμπειρία, η τεχνογνωσία και τα εργαλεία να μπορούν να μοιράζονται και να επεκτείνονται από όλους τους συμμετέχοντες φορείς και οργανισμούς (δικαστήρια, κοινοβούλια, διοικητικούς φορείς κυβερνήσεων).
- Η χρήση κοινών μηχανισμών για την ονομασία και τη σύνδεση των νομικών πόρων (URI), έτσι ώστε τα παραγόμενα από τα θεσμικά όργανα έγγραφα να μπορούν εύκολα να αναφερθούν και να διασταυρωθούν δημιουργώντας έτσι έναν ιστό υπερκείμενων συνδέσμων για νομικά/νομοθετικά/δικαστικά έγγραφα.
- Η παραγωγή αυτό-επεξηγηματικών εγγράφων που θα μπορούν να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία για τη χρήση και το νόημά τους μέσω μιας απλής εξέτασης του περιεχομένου τους, χωρίς τη βοήθεια κάποιου εξειδικευμένου λογισμικού.
- Η δυνατότητα επεκτασιμότητας για την υποστήριξη εξαιρέσεων προκειμένου να αντιμετωπίζονται οι απαιτήσεις και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφορετικών νομικών παραδόσεων και γλωσσών, επιτυγχάνοντας την τοπική προσαρμογή του, χωρίς να θίγεται η δυνατότητα διαλειτουργικότητας μεταξύ των οργανισμών.

Διαφάνεια 13: Akoma Ntoso – Στόχοι

Akoma Ntoso - Ιδιότητες

- Ο συσχετισμός συγκεκριμένων περιγραφικών ετικετών (σημάνσεις) με το περιεχόμενο των κοινοβουλευτικών των νομοθετικών και των δικαστικών εγγράφων.
- Οι ετικέτες μπορούν να συσχετίζονται με ολόκληρο το έγγραφο, με τα κύρια μέρη του, με τις μικρότερες δομές του (π.χ. παραγράφους), ή/και με μεμονωμένες λέξεις.
- Η σήμανση διακρίνεται σε:
 - ❑ Διαρθρωτική για τον προσδιορισμό των τμημάτων των εγγράφων, του τρόπου με τον οποίο επαναλαμβάνονται, συσχετίζονται και περιέχουν άλλα έγγραφα
 - ❑ Σημασιολογική για την απόδοση συγκεκριμένης ερμηνείας σε τμήματα του περιεχομένου των εγγράφων (π.χ. τίτλος, ημερομηνία, εκδοτικός οργανισμός κλπ.)
 - ❑ Σήμανση Παρουσίασης για τον καθορισμό της οπτικής παρουσίασης (τυπογραφικές επιλογές) των τμημάτων του εγγράφου
- Ο εμπλουτισμός του περιεχομένου των εγγράφων με πληροφορίες/ μεταδεδομένα, που ενώ δε βρίσκονται στο αρχικό ορατό περιεχόμενο του, προστίθενται για να βελτιωθεί η κατανόηση και η ταξινόμηση του περιεχομένου του.

Διαφάνεια 14: Akoma Ntoso – Ιδιότητες

Akoma Ntoso - Τύποι Εγγράφων

- Το Akoma Ntoso διαχειρίζεται **7 τύπους εγγράφων** που μοιράζονται τις ίδιες βασικές δομές και σε διαφορετικό βαθμό, την ίδια οργάνωση περιεχομένου

Διαφάνεια 15.1: Akoma Ntoso – Τύποι Εγγράφων

Akoma Ntoso - Τύποι Εγγράφων

Τύποι Εγγράφων	Κύριο Στοιχείο	Περιγραφή
<bill> <act> <Νομοσχέδιο> <Νόμος>	<body>	Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση των νομοσχεδίων και των νόμων. Συντάσσονται συνήθως σύμφωνα με μια ιεραρχική δομή στην οποία το κείμενο υποδιαιρείται σε τμήματα ή κεφάλαια και μπορεί να υποδιαιρείται σε άρθρα, παραγράφους, υποπαραγράφους κ.λπ.
<debate> <Αρχείο Συζήτησης>	<debate Body>	Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση των κειμένων που προκύπτουν από τη μεταγραφή/ηχογράφηση των συνεδριάσεων. Η διάρθρωση αντικατοπτρίζει τα διάφορα τμήματα των συζητήσεων και τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις που μπορούν να γίνουν κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων με το σώμα.
<judgment> <Δικαστική Απόφαση>	<judgment Body>	Χρησιμοποιείται για την μοντελοποίηση των επίσημων αποφάσεων των δικαστηρίων, των αποφάσεων που προκύπτουν μετά από νομικές διαδικασίες. Η δομή αντικατοπτρίζει την τυπική αφήγηση.
<debateReport> <Εκθεση-πρακτικό συνεδρίασης>	<mainBody>	Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση πρακτικών ή των εκθέσεων των συνεδριάσεων της Ολομέλειας ή των Επιτροπών ή άλλων επίσημων συνεδριάσεων/συναντήσεων. Οι δομές ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των Κοινοβουλίων.
<statement> <Δήλωση>	<mainBody>	Χρησιμοποιείται για την κατάρτιση νομικών εγγράφων που ενδέχεται να είναι κανονιστικά, όπως ψηφίσματα, αποφάσεις, επίσημες ανακοινώσεις. Το σώμα του εγγράφου μπορεί να διαμορφωθεί έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει προσαρμοσμένες δομές
<doc> <Έγγραφο>	<mainBody>	Χρησιμοποιείται για την μοντελοποίηση μη δομημένων εγγράφων που δεν ταιριάζουν σε καμία άλλη τυπολογία.
<amendment> <Τροπολογία>	<amendment Body>	Χρησιμοποιείται για να αντιπροσωπεύει επίσημες οδηγίες για τροποποιήσεις υφιστάμενων κανονιστικών εγγράφων.

Διαφάνεια 15.2: Akoma Ntoso – Τύποι Εγγράφων

Akoma Ntoso - Συλλογές Εγγράφων

- Το Akoma Ntoso διαχειρίζεται **3 τύπους συλλογών εγγράφων** στις οποίες συμπεριλαμβάνονται πολλά έγγραφα που διατηρούν την αυτονομία τους, αλλά δίνεται η δυνατότητα διαχείρισής τους ως ένα ενιαίο σύνολο εγγράφων (π.χ. σύνταξη μιας συλλογής εγγράφων για το νομοσχέδιο που κατατίθεται στη Βουλή στην οποία συμπεριλαμβάνονται εκτός από το κείμενο με τις διατάξεις του νομοσχεδίου όλες οι συνοδευτικές εκθέσεις του).

Διαφάνεια 16.1: Akoma Ntoso – Συλλογές Εγγράφων

Ακομα Ντσο - Συλλογές Εγγράφων

Τύποι Συλλογών	Κύριο Στοιχείο	Περιγραφή
<officialGazette> <Επίσημη Εφημερίδα>	<collection Body>	Χρησιμοποιείται για την μοντελοποίηση της επίσημης σύνταξης Θεμάτων ενός επίσημου φορέα δημοσίευσης.
<amendmentList> <Λίστα Τροπολογιών>	<collection Body>	Χρησιμοποιείται για τη μοντελοποίηση μιας συλλογής που περιλαμβάνει τον κατάλογο των τροπολογιών που υποβάλλονται στο Κοινοβούλιο
<documentCollection> <Συλλογή Ανεξάρτητων Εγγράφων>	<collection Body>	Χρησιμοποιείται για να μοντελοποιήσει οποιοδήποτε έγγραφο με ένα ή περισσότερα ανεξάρτητα έγγραφα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το μοντέλο δημοσίευσης επίσημων εγγράφων ή συλλογών εγγράφων.

Διαφάνεια 16.2: Ακομα Ντσο – Συλλογές Εγγράφων

Ακομα Ντσο - Διαρθρωτική Σήμανση

Preface

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, Οδηγό για την Διάρθρωση της Διοίκησης, Οργανωτική Δομή και Επιλογή Προϊσταμένων (Διαφανής – αξιοκρατική και αποτελεσματική της Δημόσιας Διοίκησης)

Body

ΜΕΡΟΣ Α'
ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΤΕΛΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 1
Σύσταση Εθνικού Μητρώου Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης

1. Συντάσσεται Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης (εφεξής Μητρώο), στο οποίο εντάσσονται υποχρεωτικά για την καλύτερη διασφάλιση θέσεων αυθεντικής ευθύνης στην αυτή καθοριζόμενη στη Διαταγή του παρόντος νόμου. Το Μητρώο πρέπει ηλεκτρονικά από το Ανώτατο Στελεχολογικό Επιλογή Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και είναι αναρτημένο στην επίσημη ιστοσελίδα του.

Άρθρο 2
Εγγραφή στο Μητρώο

1. Στο Μητρώο εγγραφονται κατόπιν αίτησης τους: α. Τακτικοί πολιτικοί υπάλληλοι, μόνιμοι και υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημόσιου δικαίου οριστού χρόνου (Π.Δ.Α.Χ.) κατηγορίας ΓΕ ή ΤΕ, με βαθμό Α', του Δημοσίου, Αποκεντρωμένου Διοικητικού, νομαρχιακού προέδρου Δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού, Ανεξάρτητων Αρχών και τακτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, εφόσον εμπίπτουν στις διατάξεις του Μέρους Β', έχουν λάβει στην αξιολόγηση για δύο συνεχείς περιόδους τουλάχιστον βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση του βαθμού 75 ανά αξιολογηθέν πεδίο και πληρούν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Είναι κάτοχοι ανωνυμοκρατούμενου διδακτορικού διπλώματος. β) Είναι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.). γ) Είναι κάτοχοι ανωνυμοκρατούμενου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών τουλάχιστον τρίτου επιπέδου. δ) Είναι διπλωματούχοι προγράμματος Γενικής Διεύθυνσης επί Δέκα (10) τουλάχιστον ετών. ε. Κατέχουν όλων των βαθμών και κατηγοριών Πανεπιστημίου και ΕΠ ΤΕI τον βαθμό π.α.κ. ΔΕΠ ή α.ε.α.κ. της κατηγορίας 2 του βαθμού 18 του ν. 4310/2014 (Α' 258) των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων, καθώς και των Ερευνητικών Κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών. ζ. Το επιστημονικό προσωπικό των συνταγματικά κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών, με πενταετή τουλάχιστον προϋπόθεση σε αυτή. η. Ο επιστημονικό ολιγαμετακτάρτο που είναι απόφοιτος της Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολίτων (Α.Δ.Σ.Π.Ο.).

Conclusions

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2025

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

<p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Π. Κουρουμπλής</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Γ. Σταθάκης</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Ν. Φύλης</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Γ. Κατρούγκαλος</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Εκκλ. Τσακαλιώτης</p>	<p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Χρ. Βερναρδάκης</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Π. Καμμένος</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΩΝΙΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Ν. Παρασκευάστουλος</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΘΕΛΗΤΙΣΜΟΥ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Α.Ν. Δ. Μπαλάς</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Γ. Χουλιαράκης</p>
--	---

Διαφάνεια 17: Ακομα Ντσο – Διαρθρωτική Σήμανση

Akoma Ntoso - Μεταδεδομένα

- Τα μεταδεδομένα αποτελούνται από πληροφορίες που δεν βρίσκονται στο αρχικό ορατό περιεχόμενο του εγγράφου, αλλά έχουν προστεθεί για να βελτιωθεί η κατανόηση και η ταξινόμηση του περιεχομένου του.
- Βρίσκονται στο τμήμα <meta> του εγγράφου XML που είναι ξεχωριστό από την περιγραφή και τη μοντελοποίηση του περιεχομένου
- Το μπλοκ <meta> στο Akoma Ntoso περιέχει διαφορετικά τμήματα για την περιγραφή των διαφορετικών πτυχών των μεταδεδομένων/πληροφοριών του εγγράφου
- Επίσης περιέχει αναφορές που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με κάθε άτομο, οργανισμό και λειτουργία που αναφέρονται στο έγγραφο

Διαφάνεια 18.1: Akoma Ntoso – Μεταδεδομένα

Akoma Ntoso - Μεταδεδομένα

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
<Ταυτότητα> (υποχρεωτικό) <Identification>	Όλες οι πληροφορίες που απαιτούνται για την ακριβή αναγνώριση ενός εγγράφου
<Δημοσίευση> <Publication>	Οι πληροφορίες δημοσίευσης ενός εγγράφου
<Ταξινόμηση> <classification>	Οι λέξεις-κλειδιά που εκχωρούνται στο έγγραφο με βάση το θέμα που αναφέρεται στο νομικό περιεχόμενο
<Κύκλος ζωής> <lifecycle>	Όλα τα αναγνωρισμένα συμβάντα που οδήγησαν στην αλλαγή της κατάστασης ενός εγγράφου (π.χ. "δημιουργήθηκε ένα έγγραφο«)
<Ροή Εργασιών> <workflow>	Τα τυπικά στάδια επεξεργασίας από τα οποία περνά ένα έγγραφο (π.χ. 1 ^η ανάγνωση στην επιτροπή, 2 ^η ανάγνωση στην επιτροπή).
<Ανάλυση> <Analysis>	Περιέχει διάφορα στοιχεία για να περιγράψει και να σχολιάσει τις διατάξεις του εγγράφου που χαρακτηρίζουν το περιεχόμενο του σημασιολογικά (π.χ. τροποποιήσεις, κοινοβουλευτικές ή δικαστικές επισημάνσεις μεταδεδομένων)
<Χρονολογικά Δεδομένα> <temporaldata>	Καταγράφονται οι χρονικές παράμετροι, (π.χ. Έναρξη ισχύος, περίοδος αποτελεσματικότητας).
<Αναφορές> <references>	Καταγραφή των πόρων που σχετίζονται με ένα έγγραφο, καθώς και όλων των απόμων, των οργανισμών και των εννοιών
<Σημειώσεις> <notes>	Καταγράφονται οι συντακτικές σημειώσεις που σχετίζονται με ένα έγγραφο ή με αντικείμενα μέσα σε αυτό.
<Ιδιόκτητο> <proprietary>	Τα ιδιόκτητα μεταδεδομένα που σχετίζονται με το έγγραφο, ειδικά για ένα συγκεκριμένο περιβάλλον.
<Παρουσίαση> <presentation>	Οι πληροφορίες που σχετίζονται με την παρουσίαση της δημοσίευσης του εγγράφου.

Διαφάνεια 18.2: Akoma Ntoso – Μεταδεδομένα

Ακομα Ντοσο - Σύμβαση ονοματοδοσίας

- Η σύμβαση ονοματοδοσίας του Ακομα Ντοσο είναι ένας τυπικός μηχανισμός για τη δημιουργία αναγνωριστικών των εγγράφων, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πρόσβαση στο περιεχόμενο και στα σχετικά μεταδεδομένα τους, ανεξάρτητα από τις επιλογές αποθήκευσης και την αρχιτεκτονική τους, εξασφαλίζοντας έτσι τη μακροπρόθεσμη διαθεσιμότητά τους.
- Το Ακομα Ντοσο χρησιμοποιεί τους Διεθνείς Αναγνωριστές Πόρων (IRI - αποτελούν τυποποιημένο μηχανισμό για την αναφορά σε έγγραφα, γλώσσες και έννοιες στο διαδίκτυο), για αναφορά και πρόσβαση στα έγγραφα.
- Με τον ίδιο μηχανισμό παρέχεται η αναφορά και η πρόσβαση στα εσωτερικά δομικά τμήματα και στα λογικά συστατικά κάθε εγγράφου.
- Παρέχει ονόματα που μεταφέρουν νόημα και μια σαφή και ξεκάθαρη έννοια για τον τύπο του εγγράφου, τον τόπο προέλευσής του, την ημερομηνία δημιουργίας του, τον συντάκτη του, το συγκεκριμένο τμήμα του εγγράφου στο οποίο γίνεται αναφορά κ.ο.κ., με ένα δομημένο και προβλέψιμο τρόπο.

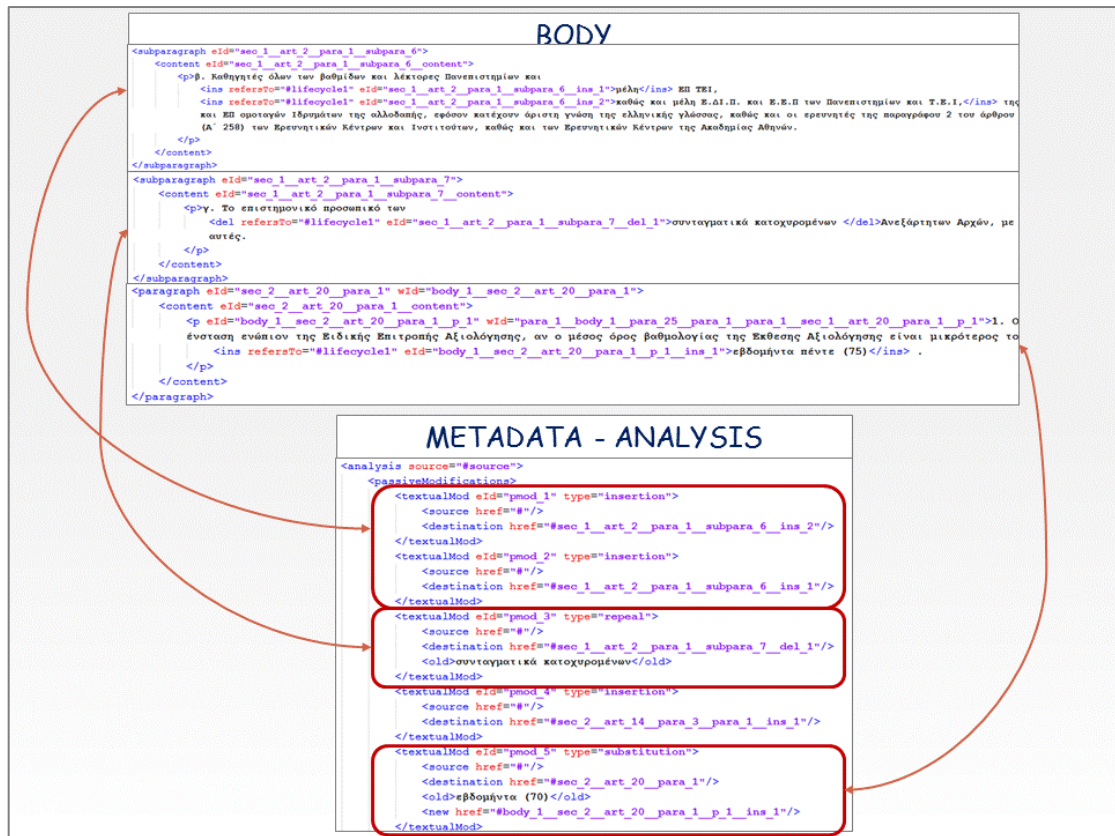
Διαφάνεια 19: Ακομα Ντοσο – Σύμβαση Ονοματοδοσίας

Ακομα Ντοσο - Διαχείριση Αλλαγών

- Σε όλους τους τύπους εγγράφων είναι δυνατόν να μοντελοποιηθούν οι τροποποιητικές διατάξεις, οι κανονιστικές νομικές δηλαδή καταστάσεις που προτείνουν τροποποιήσεις σε άλλο νομικό έγγραφο
- Τα έγγραφα τροποποιούνται χρησιμοποιώντας μια ακριβή και ελεγχόμενη διαδικασία ενημέρωσης που κωδικοποιείται στο Ακομα Ντοσο μέσω δύο βασικών στοιχείων: <active Modifications> και <passive Modifications>
- Οι <ενεργές τροποποιήσεις> χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση των τροποποιήσεων που πραγματοποιούνται από το τρέχον έγγραφο σε άλλο έγγραφο και καταγράφουν πληροφορίες που αφορούν: πηγή τροποποίησης, προορισμός της τροποποίησης, θέση στην οποία θα εφαρμοστεί η τροποποίηση στο τροποποιημένο έγγραφο, δράση της τροποποίησης, χρονικές παράμετροι, συνθήκες ή περιορισμός της τροποποίησης, άλλες παράμετροι για διαχείριση ειδικών τροποποιήσεων (π.χ. αναρίθμηση)
- Οι <παθητικές τροποποιήσεις> χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση των εισερχόμενων τροποποιήσεων στο τρέχον έγγραφο που ελήφθησαν από άλλα νομικά έγγραφα ή τις αλλαγές που εφαρμόστηκαν στην τρέχουσα έκδοση του εγγράφου με ανάλογη καταγραφή πληροφοριών

Διαφάνεια 20: Ακομα Ντοσο – Διαχείριση Αλλαγών

Διαφάνεια 21: Απεικόνιση μεταβολών στο Akoma Ntoso XML

Akoma Ntoso - Μοντελοποίηση Εγγράφων

- Η μοντελοποίηση των Κοινοβουλευτικών εγγράφων και ιδιαίτερα της νομοθεσίας απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή στην αλληλεπίδραση μεταξύ του **τρόπου παρουσίασης** της πληροφορίας (το πώς η πληροφορία φαίνεται), της **δομής της πληροφορίας** (πώς οργανώνεται η πληροφορία, π.χ. στα μέρη του εγγράφου) και της **σημασιολογίας της πληροφορίας** (τι αντιπροσωπεύει η πληροφορία).
- Σε αντίθεση με άλλα XML σχήματα, το Akoma Ntoso κάνει ένα σαφή διαχωρισμό ανάμεσα σε:
 - **Περιεχόμενο:** Τι ακριβώς γράφτηκε στο έγγραφο.
 - **Δομή:** Πώς το περιεχόμενο είναι οργανωμένο.
 - **Σημασιολογία:** Το εννοιολογικό πλαίσιο των δεδομένων που απαιτούνται για την κατανόηση του εγγράφου.
 - **Παρουσίαση:** Οι τυπογραφικές επιλογές για να παρουσιαστεί ένα έγγραφο στην οθόνη ή σε χαρτί.

Διαφάνεια 22: Akoma Ntoso – Μοντελοποίηση Εγγράφων

Ακομα Ντοσο - Μοντελοποίηση Νομοσχεδίου 1/3

Preface

DocType

DocTitle

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:
ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΤΕΛΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ,
ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ, ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΠΡΟΑΓΩΓΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ (ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ – ΑΞΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ)

```
<preface>
  <p>
    <docType>ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ</docType>
    <docTitle>Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, βαθμολογική
    διάρθρωση θέσεων, συστήματα αξιολόγησης,
    προαγωγών και επιλογής προϊσταμένων (διαφάνεια – αξιοκρατία και
    αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης)</docTitle>
  </p>
</preface>
```

Διαφάνεια 23: Ακομα Ντοσο – Μοντελοποίηση Νομοσχεδίου 1/3

Ακομα Ντοσο - Μοντελοποίηση Νομοσχεδίου (2/3)

Body

Section

Number

Heading

Article

Number

Heading

Paragraph

Number

Heading

Content

ΜΕΡΟΣ Α'
ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΤΕΛΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 1
Σύσταση Εθνικού Μητρώου Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης

Συνιστάται Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης (εφεξής Μητρώο), στο οποίο εντάσσονται υποψήφιοι για την κάλυψη διοικητικών θέσεων αυξημένης ευθύνης, όπως αυτές καθορίζονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Το Μητρώο τηρείται ηλεκτρονικά από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και είναι αναρτημένο στην επίσημη ιστοσελίδα του.

Άρθρο 2
Εγγραφή στο Μητρώο

1. Στο Μητρώο εγγράφονται κατόπιν αίτησής τους:

```
<body>
  <section eId="sec_1">
    <num>ΜΕΡΟΣ Α'</num>
    <b>
      <heading eId="sec_1_heading">ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΤΕΛΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ</heading>
    </b>
    <article eId="sec_1_art_1">
      <num>Άρθρο 1</num>
      <heading eId="sec_1_art_1_heading">Σύσταση Εθνικού Μητρώου Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης</heading>
      <content eId="sec_1_art_1_content">
        <p>Συνιστάται Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης (εφεξής Μητρώο), στο οποίο εντάσσονται υποψήφιοι για την κάλυψη διοικητικών θέσεων αυξημένης ευθύνης, όπως αυτές καθορίζονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Το Μητρώο τηρείται ηλεκτρονικά από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και είναι αναρτημένο στην επίσημη ιστοσελίδα του.</p>
      </content>
    </article>
    <article eId="sec_1_art_2">
      <num>Άρθρο 2</num>
      <heading eId="sec_1_art_2_heading">Εγγραφή στο Μητρώο</heading>
```

Διαφάνεια 24: Ακομα Ντοσο – Μοντελοποίηση Νομοσχεδίου 2/3

Ακόμα Ντосо - Μοντελοποίηση Νομοσχεδίου (3/3)

Conclusion

Location

Date

Signature

Role

Person

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Π. Κουρουμπλής

Χρ. Βερναρδάκης

```
<conclusions eId="conclusions" class="center" wId="conclusions_1">
  <p>
    <location refersTo="#αθήνα" eId="location_1" wId="conclusions_1_p_1_location_1">Αθήνα,</location>
    <date date="2016-02-03" eId="conclusions_1_p_1_date_1" wId="conclusions_1_date_1" refersTo="#3*Φεβρουαρίου2016">3 *Φεβρουαρίου 2016
    </date>Οι Υπουργοί
    <signature eId="conclusions_1_p_1_signature_1" wId="conclusions_1_signature_1">
      <role refersTo="#ΥπουργόςΕσωτερικώνΚαιΔιοικητικήςΑνασυγκρότησης" eId="role_1">ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ</role>
      </signature>
      <person refersTo="#Π.Κουρουμπλής" eId="person_1" as="#ΥπουργόςΕσωτερικώνΚαιΔιοικητικήςΑνασυγκρότησης">Π. Κουρουμπλής
      </person>
    </signature>
    <signature eId="conclusions_1_p_1_signature_2" wId="conclusions_1_signature_2">
      <role refersTo="#ΑναπληρωτήςΥπουργόςΕσωτερικώνΚαιΔιοικητικήςΑνασυγκρότησης" eId="role_2">Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ</role>
      <person refersTo="#Χρ.Βερναρδάκης" eId="person_2" as="#ΑναπληρωτήςΥπουργόςΕσωτερικώνΚαιΔιοικητικήςΑνασυγκρότησης">Χρ. Βερναρδάκης
      </person>
    </signature>
  </p>
</conclusions>
```

Διαφάνεια 25: Ακόμα Ντосо – Μοντελοποίηση Νομοσχεδίου 3/3

Ακόμα Ντосо - Πεδίο Εφαρμογής 1/2

- Υποστήριξη για όλους τους τύπους των νομικών εγγράφων: νομοθετικά έγγραφα (νομοσχέδια, νόμοι), τροποποιητικά έγγραφα (τροπολογίες), κοινοβουλευτικά έγγραφα (συζητήσεις, εκθέσεις-αναφορές), δικαστικά έγγραφα (αποφάσεις δικαστηρίων), έγγραφα συλλογής (Επίσημη Εφημερίδα Δημοσίευσης), γενικά έγγραφα (παραρτήματα, μνημόνια).
- Υποστήριξη για όλες τις χρήσεις των νομικών εγγράφων: αρχική κατάρτιση νομοσχεδίων, νομοθετικό κύκλο ζωής, δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα, καταγραφή των συζητήσεων, σύγκριση μεταξύ διαφορετικών εκδόσεων ενός νομοθετήματος, θέσπιση και ενοποίηση των νόμων, κωδικοποίηση, αναδιατύπωση, εφαρμογές που αφορούν στην έρευνα και στην παρακολούθηση νόμων και νομοθεσίας.
- Υποστήριξη για τα άτομα και τους φορείς που συμμετέχουν στη νομοθετική διαδικασία : άνθρωποι που αρχικά πρότειναν νέους νόμους, αρμόδιοι για τη σύνταξη της νομοθεσίας, νομοθέτες που υποστηρίζουν και συζητούν τη νομοθεσία, άνθρωποι που θέλουν να αλλάξουν τη νομοθεσία, οι υπογράφοντες τη νομοθεσία, άνθρωποι που επηρεάζονται από τους νόμους.
- Υποστήριξη για όλες τις διαδικασίες που αφορούν νομικά έγγραφα: αρχική κατάρτιση της νομοθεσίας, διαδικασία που οδηγεί στη θέσπιση νόμων, επακόλουθες διαδικασίες για την παρακολούθηση και τη συμμόρφωση με αυτούς τους νόμους.
- Υποστήριξη των χαρακτηριστικών των νομικών εγγράφων σε όλες τις χώρες και τις δικαιοδοσίες: επωφελείται της κοινής κληρονομιάς που βρίσκεται σε όλα τα νομικά συστήματα, παρέχοντας παράλληλα αρκετή ευελιξία ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται στις παραλλαγές και στις ιδιαιτερότητές τους.

Διαφάνεια 26: Ακόμα Ντосо – Πεδίο Εφαρμογής 1/2

Akoma Ntoso - Πεδίο Εφαρμογής 2/2

- Υποστηρίζει όλα τα νομικά έγγραφα του παρελθόντος και του μέλλοντος: Έχει σχεδιαστεί με τρόπο ώστε να μπορεί να διαχειριστεί τις ανάγκες που θα προκύψουν μελλοντικά για τα νομικά έγγραφα, ενώ παράλληλα είναι αρκετά ευέλικτο ώστε να προσαρμόζεται στις πρακτικές του παρελθόντος, επιτρέποντας όλες τις παραλλαγές να μοντελοποιούνται σε μια ενιαία δομή εγγράφων.
- Υποστηρίζει τη μακροπρόθεσμη συντήρηση των άυλων νομικών εγγράφων, διατηρώντας τη νομική τους εγκυρότητα με την πάροδο του χρόνου, εφαρμόζοντας στα XML έγγραφα ένα σαφή διαχωρισμό μεταξύ του αρχικού τους περιεχομένου, όπως επισημοποιήθηκε στο στάδιο της θέσπισης και των αναθεωρήσεών τους.
- Υποστηρίζει την Αυτό-εξήγηση των XML εγγράφων, καθώς όλες οι πληροφορίες για τη χρήση και το νόμά του εγγράφου παρέχονται μέσω μιας απλής εξέτασης του περιεχομένου του (κατανοητή σήμανση), χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε γνώση οποιασδήποτε ειδικής θεωρίας, ή κάποιο εξειδικευμένο λογισμικό.
- Υποστηρίζει τον Αυτό-έλεγχο, καθώς η γνώση ενσωματώνεται σε ένα αυτόνομο έγγραφο XML, χωρίς να κατακερματίζεται στο λογικό σχήμα μιας βάσης δεδομένων, ή μιας εφαρμογής επεξεργασίας εγγράφων, διατηρώντας έτσι την ουδετερότητα των εγγράφων σε σχέση με τις εφαρμογές, τις πλατφόρμες και τις τεχνολογικές εξελίξεις. Διατηρεί επίσης ανέπαφη την εκφραστική ισχύ της νομικής γνώσης που περιέχεται στο έγγραφο, ώστε το έγγραφο να μπορεί να μετακινείται ελεύθερα σε όλο το Διαδίκτυο.

Διαφάνεια 27: Akoma Ntoso – Πεδίο Εφαρμογής 2/2

Akoma Ntoso - Παραδείγματα Εφαρμογής

- Η τεχνική επιτροπή LegalDocML, του [Οργανισμού για την Προώθηση Δομημένων Πληροφοριακών Προτύπων OASIS](#), βασιζόμενη στο XML πρότυπο Akoma Ntoso, προωθεί βέλτιστες πρακτικές, στο πλαίσιο των διαδικασιών διαχείρισης των κοινοβουλευτικών, των νομικών και των δικαστικών εγγράφων, σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Το πρότυπο Akoma Ntoso εισάγεται, προσαρμόζεται και υιοθετείται στα νομικά συστήματα πολλών χωρών:
 - Γερουσία της Βραζιλίας (νόμοι, νομοσχέδια, ενοποίηση, σημείο-στο-χρόνο)
 - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (νομοσχέδια και [τροπολογίες](#))
 - Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ieas prototype - σύνταξη νομοθεσίας)
 - Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου της Χιλής (νομοσχέδια και συζητήσεις)
 - Γερουσία της Ιταλίας (δημοσίευση νομοσχεδίου σε μορφή ανοικτών δεδομένων)
 - Κοινοβούλιο της Ουρουγουάης (ροή εργασίας νομοσχεδίου)
 - Νομικό Συμβούλιο Αναθεώρησης της Βουλής των Αντιπροσώπων των Ηνωμένων Πολιτειών (διαχείριση κωδικοποίησης)
 - Πολιτεία της Καλιφόρνιας (πρότυπο xml για τη διαχείριση εγγράφων)
 - Κράτος της Πόλης του Χονγκ Κονγκ (πρότυπο xml για τη διαχείριση εγγράφων)
 - Εθνικό Συμβούλιο για τη Νομοθεσία της Κένυας (πρότυπο xml για τη διαχείριση εγγράφων)
 - Ομοσπονδιακή Καγκελαρία της Ελβετίας (δημοσίευση σε εφημερίδα)
 - Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο της Ιταλίας (πρότυπο xml για τη διαχείριση εγγράφων)

Διαφάνεια 28: Akoma Ntoso – Παραδείγματα Εφαρμογής

Ακομα Ντοσο - Παραδείγματα από Ελλάδα

- Η Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) <http://www.publicrevenue.gr/elib>:
 - ❑ Σκοπός της είναι η συγκέντρωση και η δυνατότητα εντοπισμού και ανάκτησης όλων των νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων, που αφορούν στον τομέα των αρμοδιοτήτων των Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε., με τρόπο φιλικό προς τους χρήστες.
 - ❑ Το περιεχόμενο των εγγράφων μοντελοποιείται με τη χρήση οντοτήτων και των προτύπων αναπαράστασης νομικών πληροφοριών **Ακομα Ντοσο** και **ELI** (Μοντέλο Προσδιορισμού της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας).
 - ❑ Τη πλατφόρμα ευφυούς διαχείρισης νομικού περιεχομένου, ανέπτυξε το Ινστιτούτο Πληροφοριακών Συστημάτων (ΙΠΣΥ) του Ερευνητικού Κέντρου «Αθηνά»
- Το Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης, στο πλαίσιο της εκπόνησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Κωδικοποίηση και Αναμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας, προωθεί δράσεις για τη μοντελοποίηση των νόμων που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (<http://www.et.gr>).
 - Το περιεχόμενο των νόμων μοντελοποιείται με τη χρήση οντολογίας που βασίζεται στα πρότυπα αναπαράστασης νομικών πληροφοριών **Ακομα Ντοσο** και **ELI** (Μοντέλο Προσδιορισμού της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας).
 - ([Σχέδιο Οντολογίας Κωδικοποιήσεων, Πιλοτικός Ιστότοπος](#))

Διαφάνεια 29: Ακομα Ντοσο – Παραδείγματα από Ελλάδα

ΑΑΔΕ
Ανεξάρτητη Αρχή
Δημόσιων Εσόδων

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Αναζήτηση Βιβλιοθήκη Συλλογές

Αναζήτηση για συλλογές

αντιστοιχία συλλογών εγγράφων 4 παρουσιάστηκαν στα παρακάτω

Η Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη (Η.Β.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), παρέχει ενημέρωση στους ενδιαφερόμενους, σχετικά με την καμμένη νομοθεσία, που αφορά στους τομείς αρμοδιοτήτων των Υπηρεσιών της. Το περιεχόμενο της προέρχεται από κεντρικές πηγές και το μεγαλύτερο μέρος του καταχωρείται και αναρτάται με απευθείας τρόπο, αμέσως παραστασιακά.

Οι χρήστες μπορούν να πλησιάζουν στα **παρακάτω** της Ηλεκτρονικής Βιβλιοθήκης και να εκτελέσουν **ανάγκες αναζήτησης** με κριτήρια. Επίσης, μπορούν να πλησιάζουν στις **συλλογές** εγγράφων που έχουν συντάξει οι αρμόδιες διευθύνσεις της Α.Α.Δ.Ε.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το Περιεχόμενο ενημερώνεται συνεχώς.

Τις τελευταίες 9 ημέρες προστέθηκαν 9 έγγραφα 0 συλλογές εγγράφων και η Πύλη δέχθηκε 2.600 επισκέψεις.

Θέσεις Λειτουργίας | Όροι Χρήσης | Σχετικά

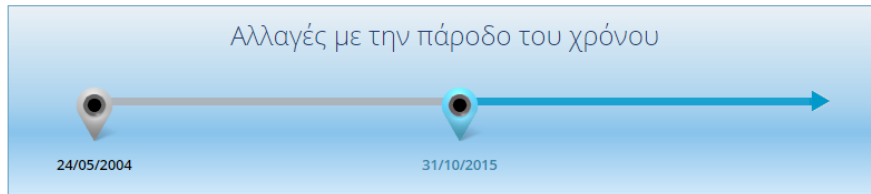
Προσωπικές επισκέψεις σε έγγραφα Προσωπικές Αναζητήσεις Πρόσφατες Συλλογές

Διαφάνεια 29.1: Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΑΔΕ

γλώσσα διεπαφής: EN | GR | IT

Raw data: RDF/XML | Turtle

τίτλος: ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Είδος Εγγράφου: ΝΟΜΟΣ

Ημερομηνία του εγγράφου: 31/10/2015

Εκδότης: <http://www.et.gr/>

κατηγορία: http://openlaw.e-themis.gov.gr/eli/vocabulary#Civil_law

άλλαξε από: <http://openlaw.e-themis.gov.gr/legislation-pilot/NOMOS/3242/2004>

δομή του εγγράφου

Expand

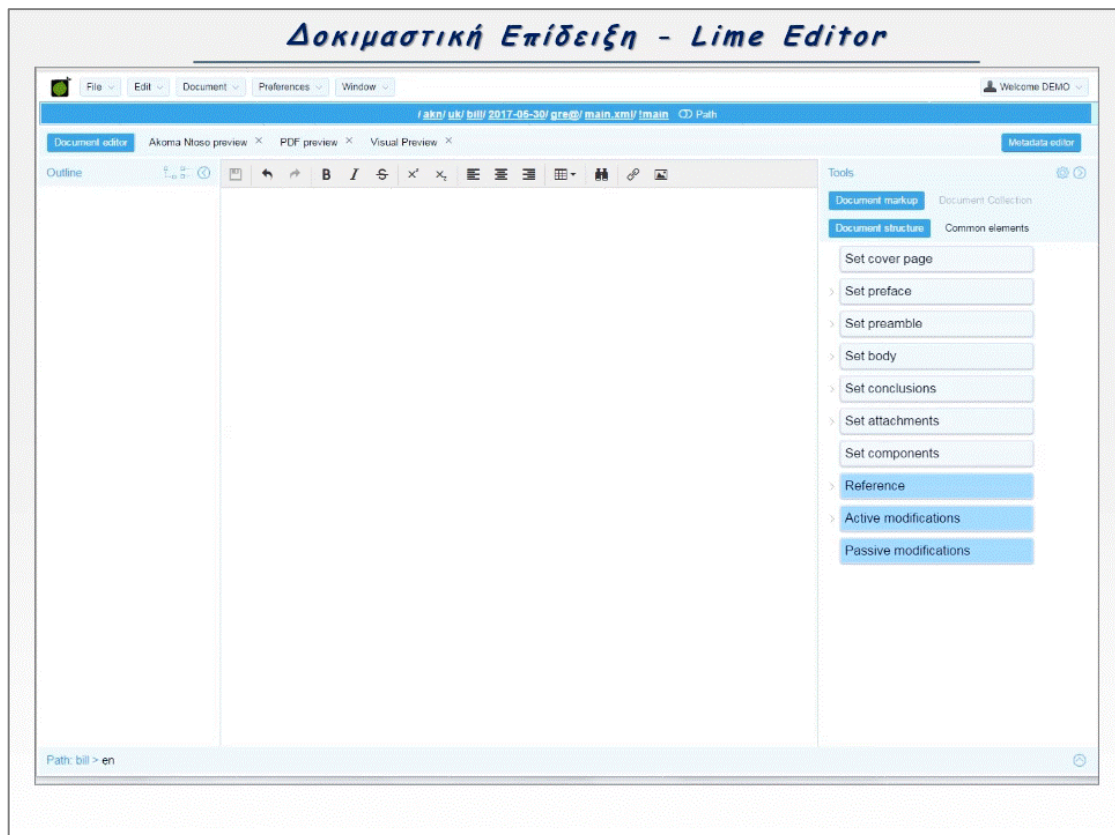
- + ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
- + ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
- + ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ
- + ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
- + ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ
- + ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Διαφάνεια 29.2: Κωδικοποίηση Νομοθεσίας (ιστοσελίδα Υπ. Διοικητικής Ανασυγκρότησης)

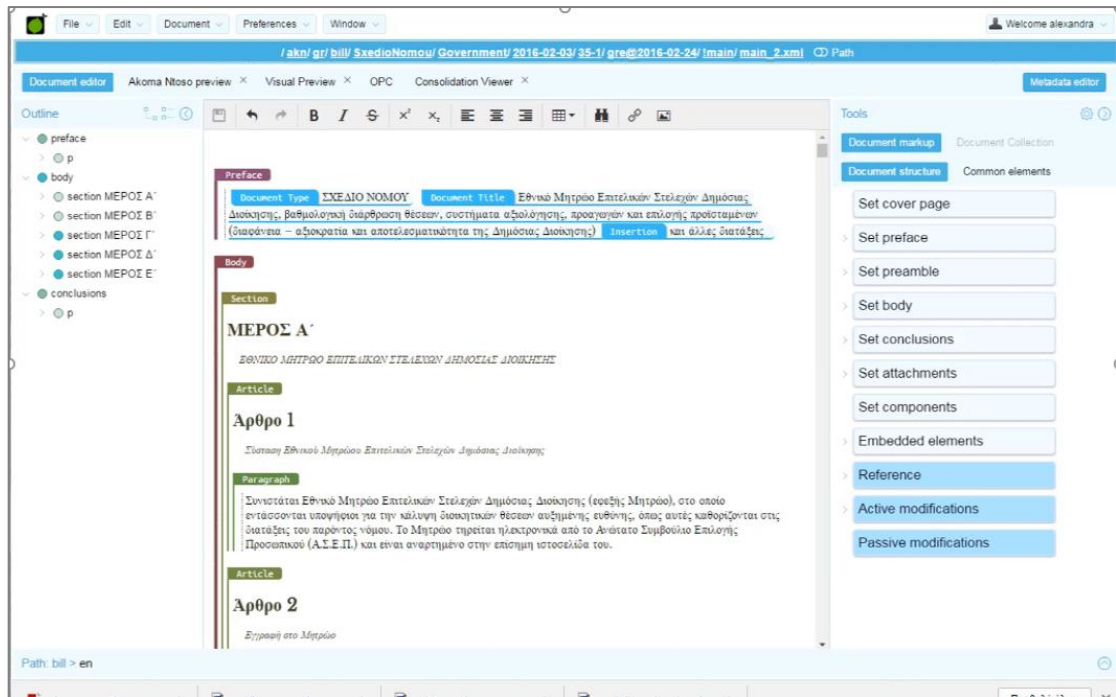

- Ο επεξεργαστής LIME, είναι ένας εξαιρετικά προσαρμόσιμος web-based editor, που καθοδηγεί το χρήστη μέσω της σήμανσης μη δομημένων εγγράφων, στη δημιουργία εγγράφων XML βασισμένων στο πρότυπο **Akoma Ntoso**.
- Είναι ένα λογισμικό ανοιχτού κώδικα και βασίζεται σε πολλές τεχνολογίες ανοιχτού κώδικα.
- Βρίσκεται υπό ανάπτυξη από το CIRSIFID και το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια.

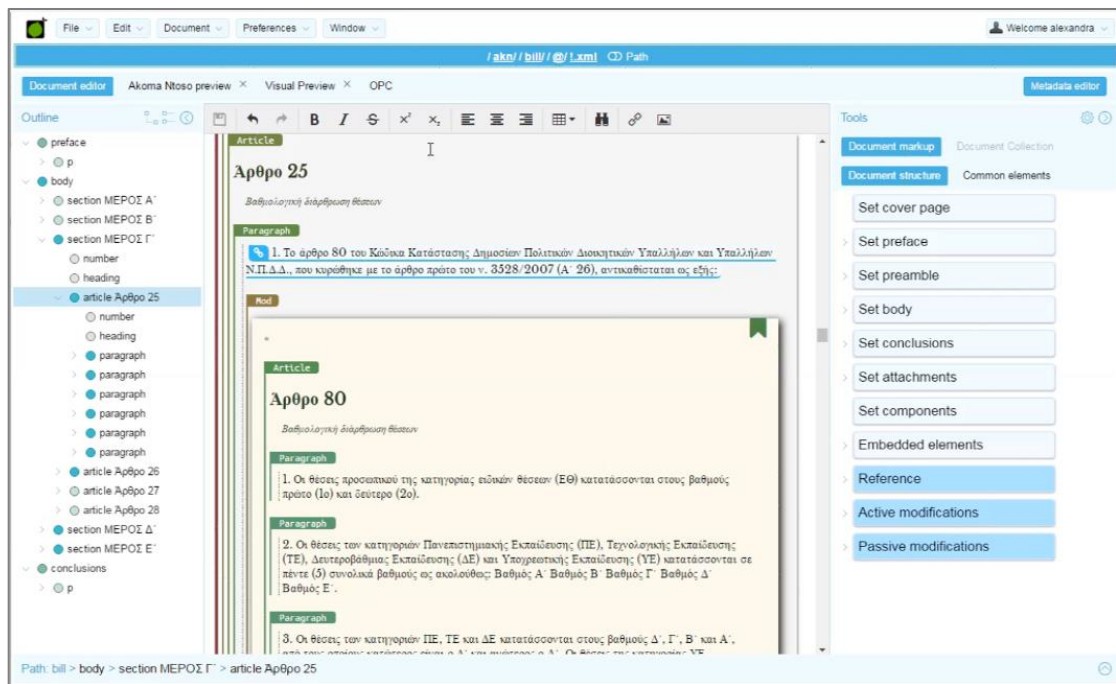
Διαφάνεια 30: Akoma Ntoso – Lime Markup Editor

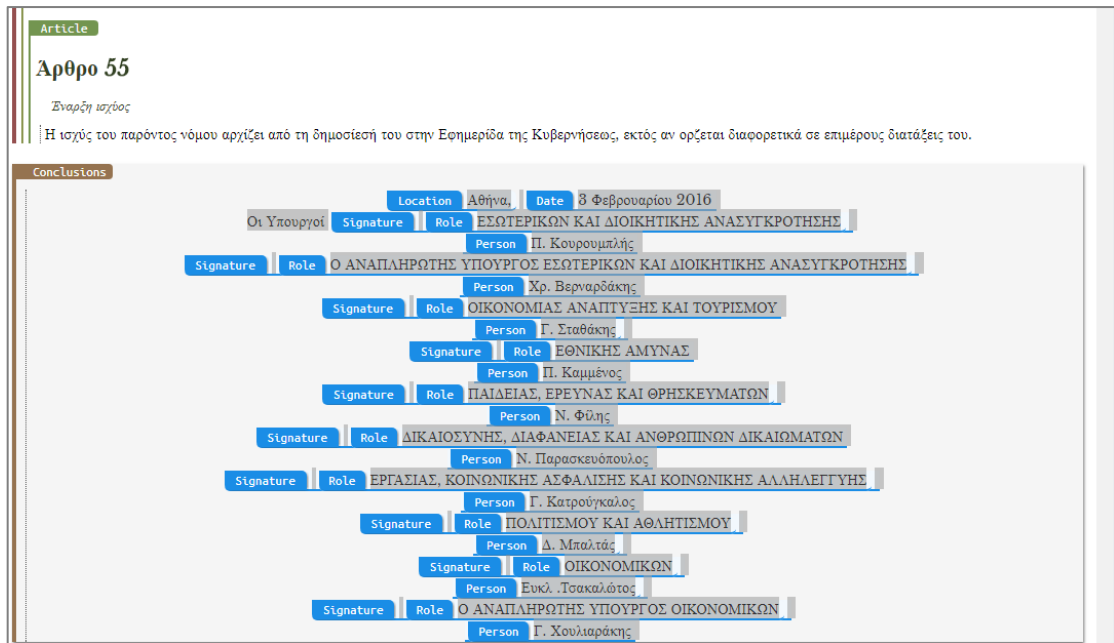
Διαφάνεια 31: Δοκιμαστική Επίδειξη – Lime Markup Editor

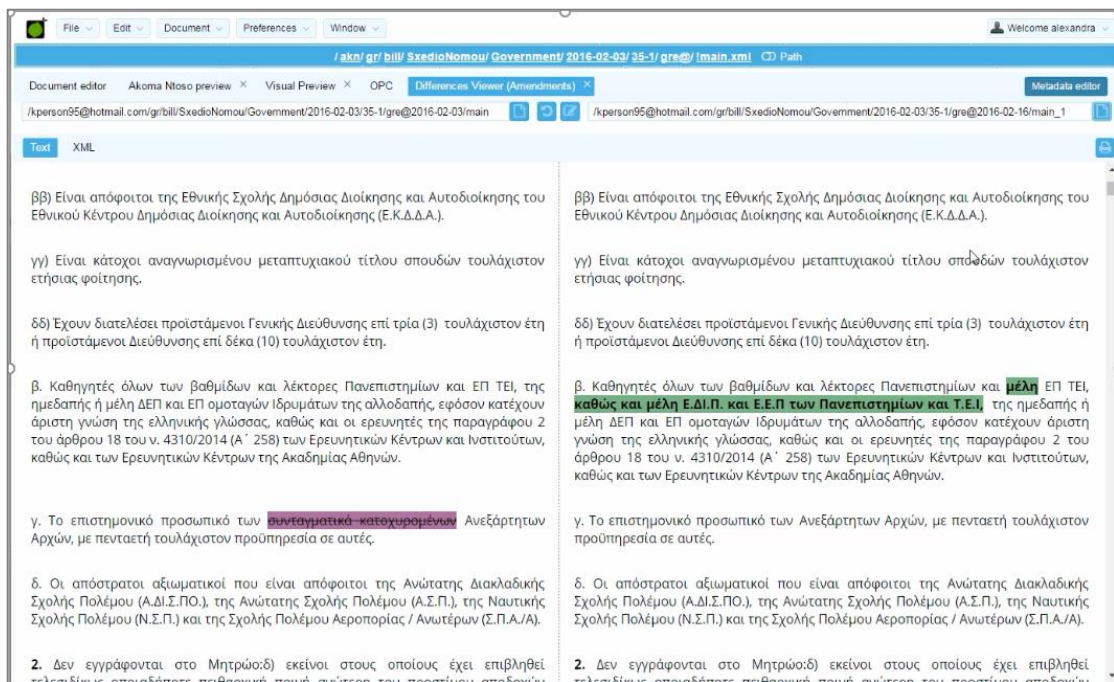
Διαφάνεια 31.1: Δοκιμαστική Επίδειξη – Lime Markup Editor

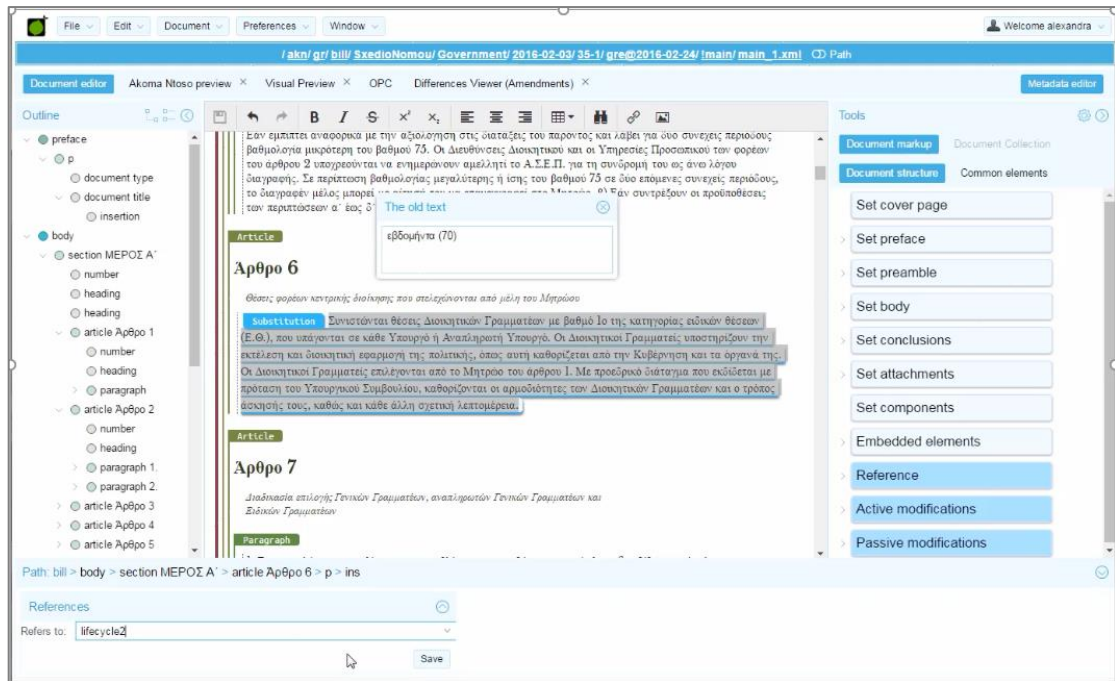
Διαφάνεια 31.2: Δοκιμαστική Επίδειξη – Lime Markup Editor

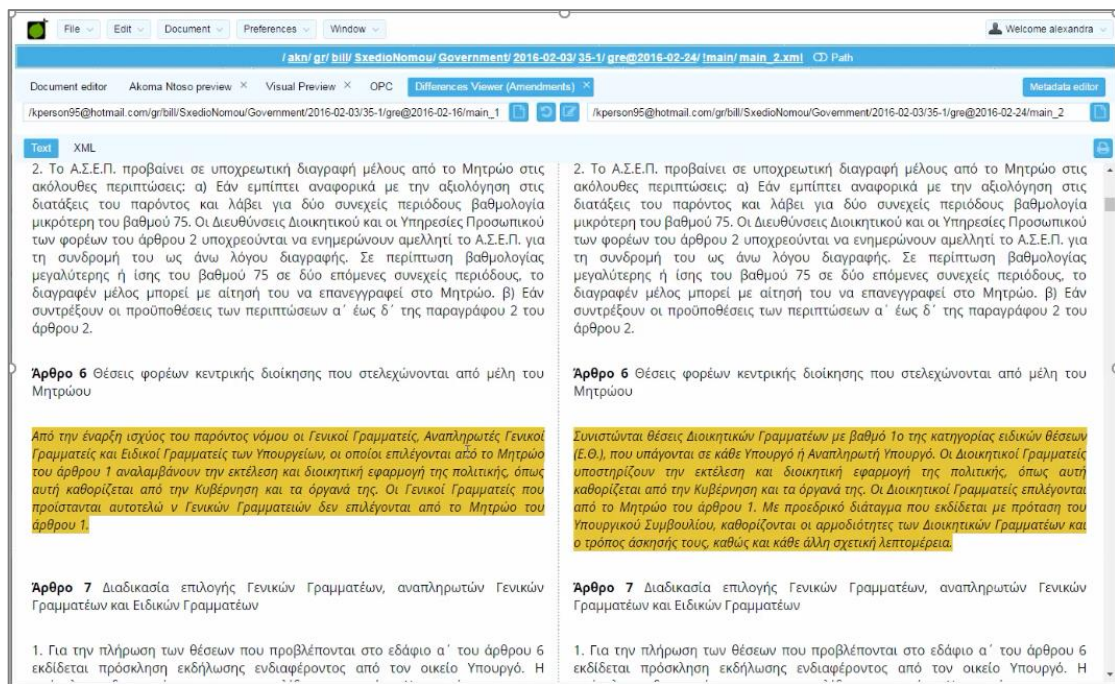
Διαφάνεια 31.3: Δοκιμαστική Επίδειξη – Lime Markup Editor

Διαφάνεια 31.4: Δοκιμαστική Επίδειξη – Lime Markup Editor

Διαφάνεια 31.5: Δοκιμαστική Επίδειξη – Lime Markup Editor

Διαφάνεια 31.6: Δοκιμαστική Επίδειξη – Lime Markup Editor

Interoperability Solutions for European Public Administrator Sector Διαλειτουργικές Ηλεκτρονικές Δημόσιες Υπηρεσίες (2010-2015)

LEOS prototype - Ανοικτό Λογισμικό για την παραγωγή νομικών εγγράφων. Παρέχει στο χρήστη τη δυνατότητα να δημιουργήσει και να επεξεργαστεί νομοθετικά έγγραφα, με πολύ απλό τρόπο, σε *Web Interface*

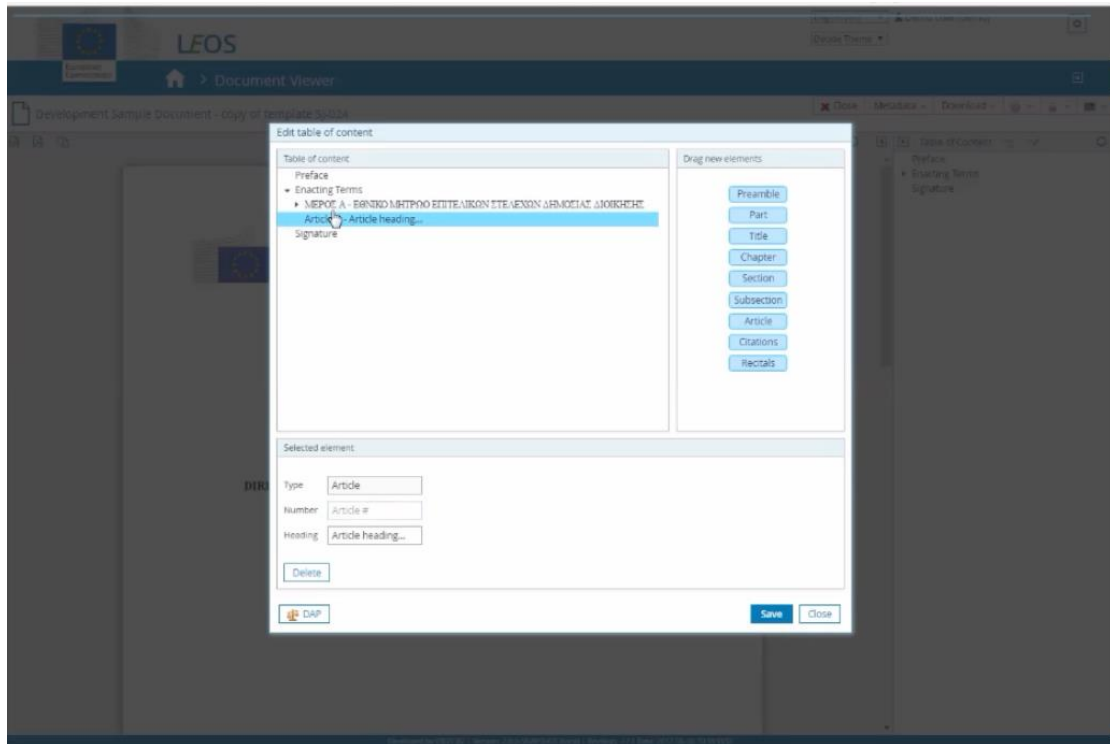
- Εμπλεκόμενα μέρη:
 - Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γ.Δ Πληροφορικής και Γενική Γραμματεία)
 - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (European Parliament)
 - Ευρωπαϊκό Γραφείο Εκδόσεων (EU Publications Office)

Διαφάνεια 32: Ακόμα Ntoso – Leos prototype

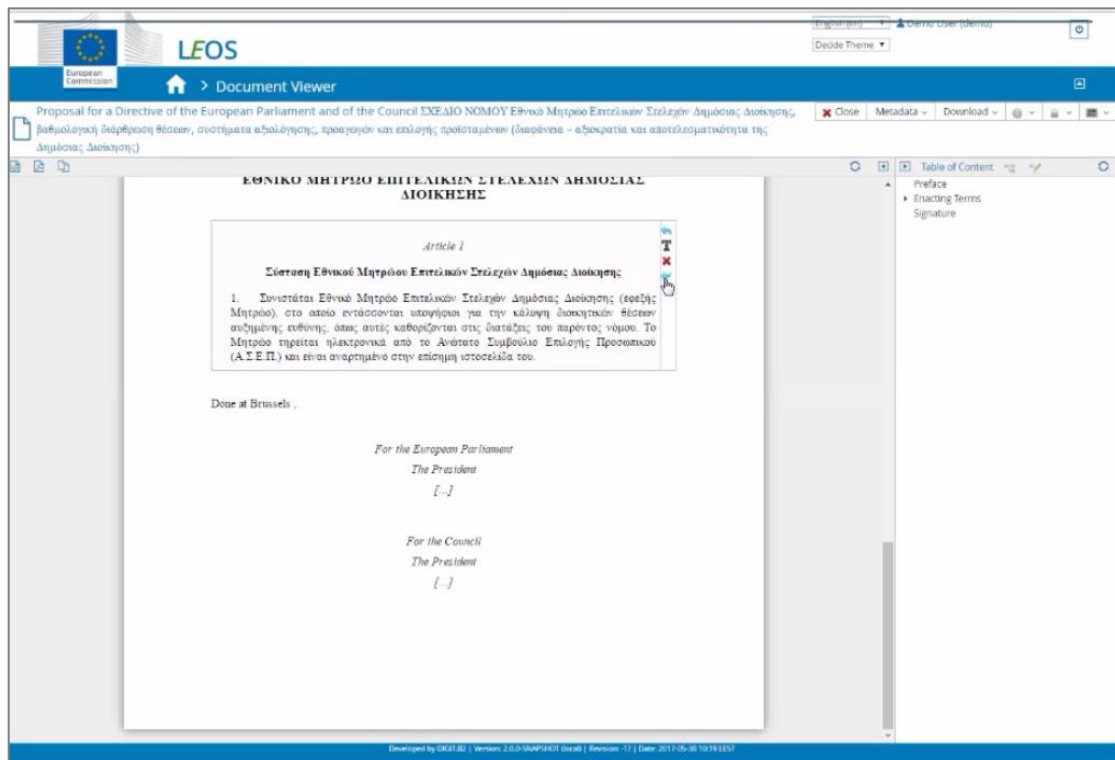
Δοκιμαστική Επίδειξη Leos Prototype

The screenshot displays the LEOS prototype web interface. At the top, there is a header with the European Commission logo and the text 'LEOS'. Below the header, a navigation bar shows 'Repository Browser'. A sidebar on the left contains a 'FILTERS' section with checkboxes for 'STAGES' (IN REVIEW, IN DRAFTING), 'TEMPLATES' (SJ-016), 'LANGUAGES' (English), and 'ROLES' (As Owner, As Contributor). The main content area shows a search bar and a list of documents. Each document entry includes a document icon, a title, a language indicator (English), and an 'Open' button. The footer contains technical information: 'Developed by DK2182 | Version: 2.0.0-SNAPSHOT (local) | Revision: 17 | Date: 2017-05-16 10:19:05.7'.

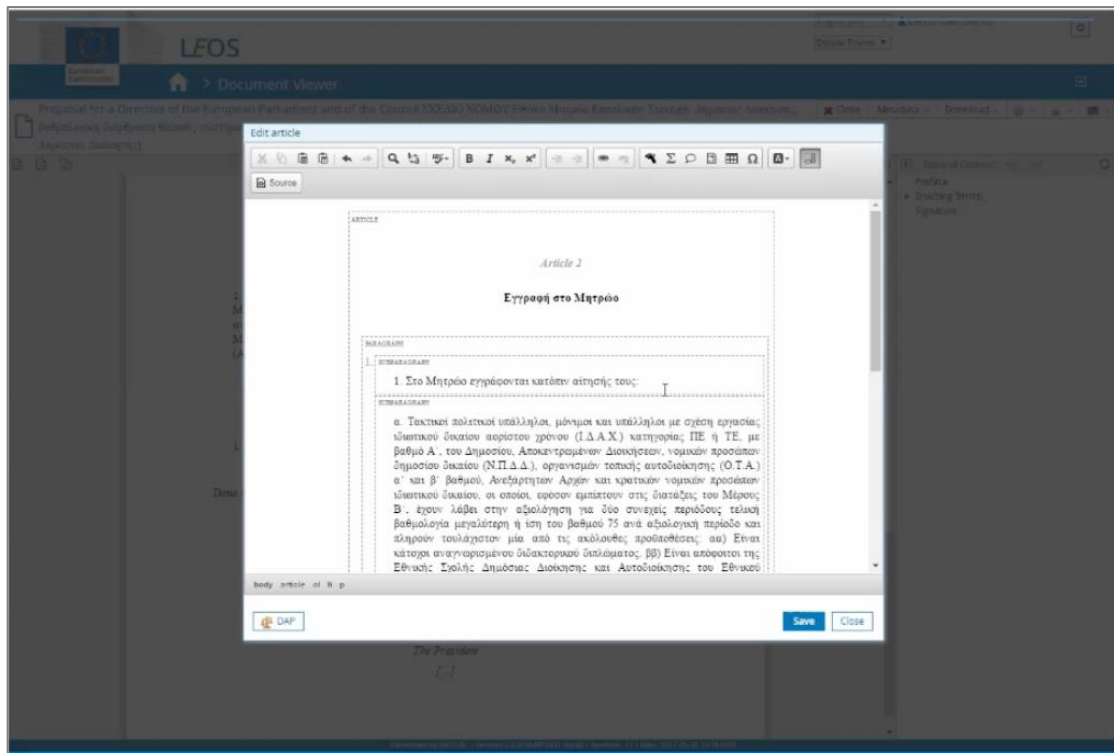
Διαφάνεια 33: Δοκιμαστική Επίδειξη Leos Prototype

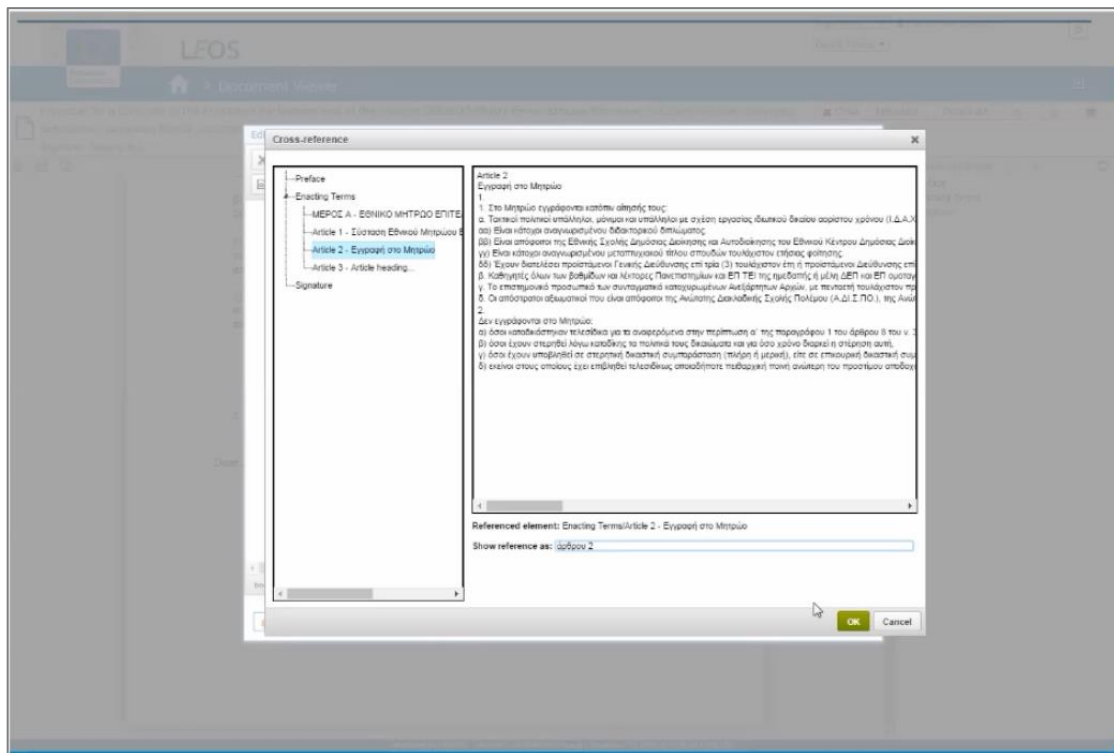
Διαφάνεια 33.1: Leos Prototype – Πίνακας Περιεχομένων

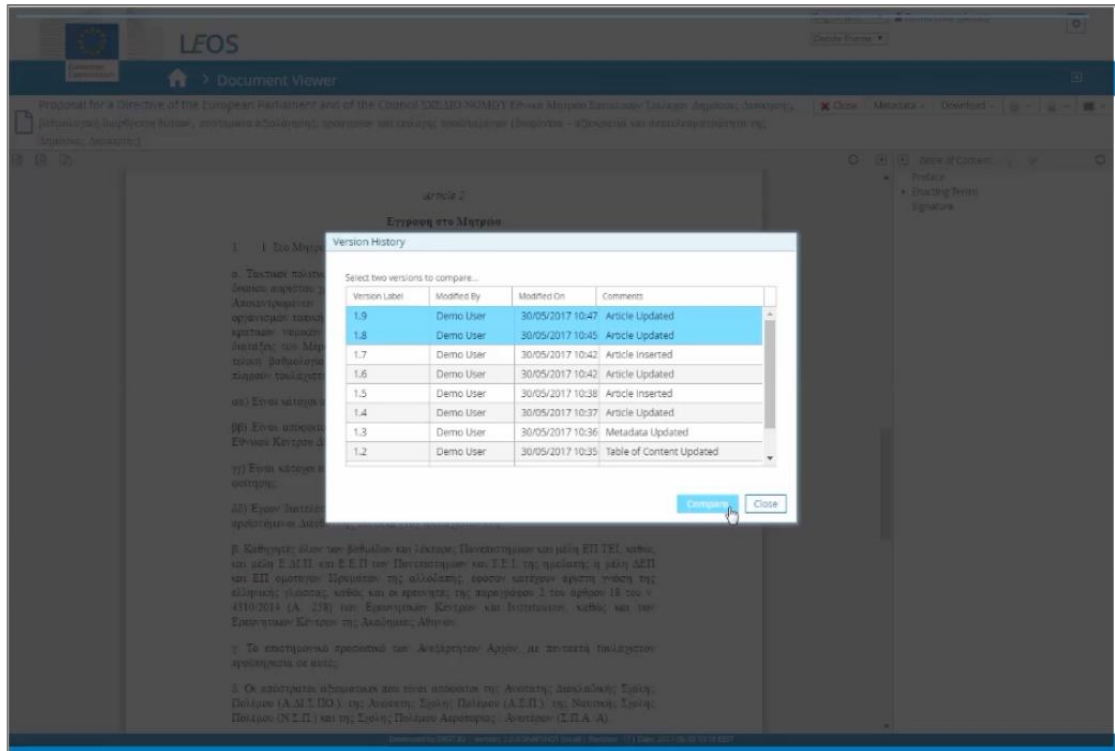
Διαφάνεια 33.2: Leos Prototype – Προβολέας Εγγράφου

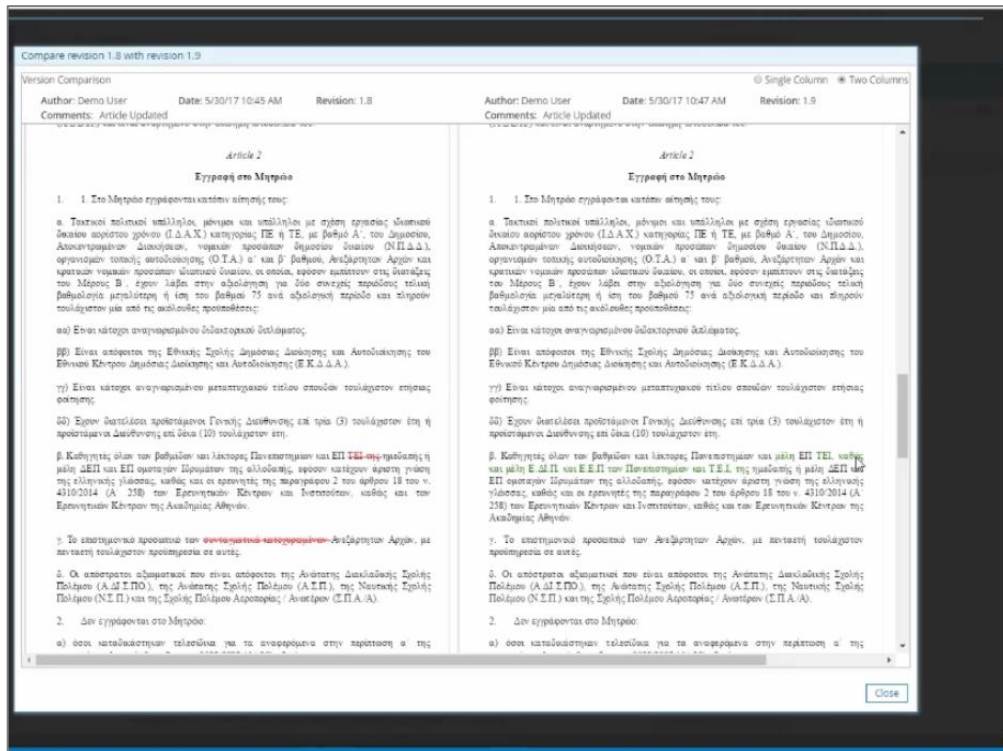
Διαφάνεια 33.3: Leos Prototype – Επεξεργασία Άρθρου

Διαφάνεια 33.4: Leos Prototype – Διαδικασία Cross Reference

Διαφάνεια 33.5: Leos Prototype – Ιστορικό Εκδόσεων

Διαφάνεια 33.6: Leos Prototype – Αντιπαραβολή Εκδόσεων

Βιβλιογραφία 1/2

1. Vitali, F., & Zeni, F. (2007). Towards a country-independent data format: the Akoma Ntoso experience. In Proceedings of the V legislative XML workshop (pp. 67-86). Florence, Italy: European Press Academic Publishing.
2. Palmirani, M., & Vitali, F. (2011). Akoma-Ntoso for legal documents. In Legislative XML for the semantic Web (pp. 75-100). Springer Netherlands.
11. Palmirani, M., & Vitali, F. (2012). Legislative XML: Principles and technical tools. Inter-American Development Bank.
12. Palmirani, M., & Vitali, F. (2014). Akoma Ntoso an open document standard for Parliaments.
13. Akoma Ntoso Version 1.0 Part 1: XML Vocabulary. Edited by Monica Palmirani, Roger Sperberg, Grant Vergottini, and Fabio Vitali. 05 April 2017. OASIS Committee Specification Draft 03 / Public Review Draft 03. <http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/csprd03/part1-vocabulary/akn-core-v1.0-csprd03-part1-vocabulary.html>. Latest version: <http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/akn-core-v1.0-part1-vocabulary.html>.
14. <http://www.unsystem.org/content/akn4un>
15. <https://www.oasis-open.org/committees/legaldocml/ipr.php>
16. <http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/akn-core-v1.0-part1-vocabulary.html>
17. [Σύνταγμα της Ελλάδας, Αναθεώρηση 2008](#)
18. [Κανονισμός της Βουλής, Μέρος Δεύτερο](#)
19. [Εθνικό Τυπογραφείο](#)
20. [Υπουργείο Εσωτερικών - Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων](#)
21. [Α.Α.Δ.Ε. Σύστημα Ηλεκτρονικής Βιβλιοθήκης](#)

Διαφάνεια 34: Βιβλιογραφία 1/2

Βιβλιογραφία 2/2

11. Rogers, E. M. (1995). Diffusion of innovations (4th ed.). NJ, New York: Free Press.
12. Palmirani, M., Francesconi, E., & Biasiotti, M. A. (Eds.). (2011). Legislative XML for the semantic web: principles, models, standards for document management (Vol. 4). Springer Science & Business Media.
12. Vitali, F., Di Iorio, A., & Gubellini, D. (2005, August). Design patterns for descriptive document substructures. In Extreme Markup Languages®.
13. Vitali, F., & Zeni, F. (2007). Towards a country-independent data format: the Akoma Ntoso experience. In Proceedings of the V legislative XML workshop (pp. 67-86). Florence, Italy: European Press Academic Publishing.
14. Xenakis, A., & Loukis, E. (2010). An investigation of the use of structured e-forum for enhancing e-participation in parliaments. International Journal of Electronic Governance, 3(2), 134-147.
15. <http://www.akomantoso.org/>
16. <https://www.oasis-open.org/committees/legaldocml/ipr.php>
17. <http://lime.cirsfid.unibo.it/>
18. <http://docs.oasis-open.org/legaldocml/akn-core/v1.0/akn-core-v1.0-part1-vocabulary.html>

Διαφάνεια 35: Βιβλιογραφία 2/2

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

Διαφάνεια 36: Τελευταία Διαφάνεια Ενημερωτικού Υλικού